

Vybrané metody RWCT v literární výchově na 2. stupni ZŠ

Diplomová práce

Studijní program:

Studijní obory:

Autor práce:

Vedoucí práce:

N7504 Učitelství pro střední školy

Učitelství českého jazyka a literatury

Učitelství dějepisu pro 2. stupeň základní školy

Bc. Lucie Dvořáková

Mgr. Michaela Kotenová

Katedra českého jazyka a literatury

Zadání diplomové práce

Vybrané metody RWCT v literární výchově na 2. stupni ZŠ

Jméno a příjmení: **Bc. Lucie Dvořáková**
Osobní číslo: P19000352
Studijní program: N7504 Učitelství pro střední školy
Studijní obory: Učitelství českého jazyka a literatury
Učitelství dějepisu pro 2. stupeň základní školy
Zadávací katedra: Katedra českého jazyka a literatury
Akademický rok: **2019/2020**

Zásady pro vypracování:

1. Řídit se organizačními a metodickými doporučeními vedoucí práce.
2. Prostudovat základní odbornou literaturu zaměřenou na didaktiku literární výchovy (LV), na problematiku programu Čtením a psaním ke kritickému myšlení (RWCT) a rovněž Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání (RVP ZV).
3. Charakterizovat obsah a cíle literární výchovy na 2. stupni ZŠ, usouvztažnit je s výstupy učení a klíčovými kompetencemi RVP ZV.
4. Popsat podstatu RWCT, jeho zásady, základní metody a třífázový model učení (E-U-R).
5. Provést analýzu a reflexi vybraných hospitovaných hodin ČJL na 2. stupni ZŠ, v nichž byly postupy a metody RWCT uplatňovány.
6. Navrhnout sadu vlastních příprav na hodinu LV na 2. stupni ZŠ, v nichž bude využito metod RWCT.
7. Aplikovat navržené postupy v praxi výuky literární výchovy na 2. stupni ZŠ a provést jejich reflexi.
8. Formulovat závěry a vypracovat text diplomové práce.

Rozsah grafických prací:
Rozsah pracovní zprávy:
Forma zpracování práce:
Jazyk práce:

tištěná/elektronická
Čeština

Seznam odborné literatury:

- ČAPEK, R. *Moderní didaktika: lexikon výukových a hodnotících metod*. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-3450-7.
- HNÍK, O. *Didaktika literatury: výzvy oboru. Od textů umělecké povahy k didaktice estetickovýchovného oboru*. Praha: Karolinum, 2014. 978-80-246-2626-0.
- HAUSENBLAS, O., KOŠŤÁLOVÁ, H. *Co je E-U-R. Kritické listy*, 2006, č. 22, s. 54?58. ISSN 1214-5823.
- HAUSENBLAS, O., KOŠŤÁLOVÁ, H., ŠLAPAL, M. a kol. *Metodika rozvoje čtenářství a čtenářské gramotnosti*. Nový Jičín: Krajské zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků a informační centrum Nový Jičín, 2012, ISBN 978-80-905036-8-7.
- STEELOVÁ, J. L., MEREDITH, K. S., TEMPLE, Ch., SCOTT, W. *Čtením a psaním ke kritickému myšlení. Příručka I, Co je kritické myšlení*. Praha: Kritické myšlení, 2007.
- ŠTEYEROVÁ, B. *Kritické myšlení a jeho aplikace ve výuce. Komenský: odborný časopis pro učitele základní školy*. 2007, roč. 131, č. 5, 18-25.

Vedoucí práce:

Mgr. Michaela Kotenová
Katedra českého jazyka a literatury

Datum zadání práce:

30. listopadu 2019

Předpokládaný termín odevzdání:

30. dubna 2021

prof. RNDr. Jan Pícek, CSc.
děkan

L.S.

prof. PhDr. Oldřich Uličný, DrSc.
vedoucí katedry

Prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci jsem vypracovala samostatně jako původní dílo s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím mé diplomové práce a konzultantem.

Jsem si vědoma toho, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu Technické univerzity v Liberci.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Technickou univerzitu v Liberci; v tomto případě má Technická univerzita v Liberci právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Současně čestně prohlašuji, že text elektronické podoby práce vložený do IS/STAG se shoduje s textem tištěné podoby práce.

Beru na vědomí, že má diplomová práce bude zveřejněna Technickou univerzitou v Liberci v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Jsem si vědoma následků, které podle zákona o vysokých školách mohou vyplývat z porušení tohoto prohlášení.

14. července 2021

Bc. Lucie Dvořáková

Poděkování

Na tomto místě bych chtěla poděkovat Mgr. Michaelle Koteňové za odborné vedení mé práce, za její čas, cenné poznámky a připomínky, a také za možnost osobních i online konzultací. Dále bych tímto chtěla vyjádřit poděkování Mgr. Martině Krupkové za přínosné rady a pomoc při realizaci modelových lekcí a Bc. Kateřině Hmirové za podporu během studia a při revizích této práce. V neposlední řadě patří obrovské poděkování mému manželovi a mé rodině, bez kterých bych tuto práci nemohla dokončit.

Anotace

Diplomová práce **Vybrané metody RWCT v literární výchově na 2. stupni ZŠ** pojednává o možnostech práce s literárním textem v hodinách literární výchovy za účelem rozvoje čtenářské gramotnosti a kritického myšlení. Práce teoreticky vymezuje východiska vedení literární výchovy, rozvoje čtenářské gramotnosti a programu Čtením a psáním ke kritickému myšlení. Tato teoretická východiska jsou v rámci práce uplatněna v pěti modelových lekcích a reflexích jejich průběhu.

Klíčová slova

Literární výchova, čtenářská gramotnost, kritické myšlení, RWCT, třífázový model učení, E-U-R, metody RWCT, metody kritického myšlení, dílna čtení.

Annotation

The diploma thesis **Selected Methods of RWCT in Literary Education at the second Level of Primary School** deals with the possibilities of working with a literary text in literary education classes in order to develop reading literacy and critical thinking. The work theoretically defines the starting points of literary education, the development of reading literacy and the program Reading and Writing to Critical Thinking. These theoretical starting points are applied in the work in five model lessons and reflections of their course.

Key Words

Literary education, reading literacy, critical thinking, RWCT, three-phase learning model, E-U-R, RWCT methods, critical thinking methods, reading workshop.

Obsah

Úvod	10
1 Literární výchova.....	12
1.1 Rámcový vzdělávací plán pro základní vzdělávání (RVP ZV, verze 2021)	12
1.2 Literární výchova a pohledy na její pojetí v odborných publikacích.....	19
1.3 Současná podoba literární výchovy na ZŠ	21
1.4 Shrnutí	27
2 Čtenářství a čtenářská gramotnost.....	28
2.1 Gramotnost a funkční gramotnost.....	28
2.2 Čtenářství.....	31
2.3 Čtenářská gramotnost	33
3 Program RWCT.....	37
3.1 Kritické myšlení.....	38
3.2 Třífázový model učení E-U-R.....	41
3.3 Prostředí pro rozvoj kritického myšlení	46
3.4 Příprava a průběh vyučování podle modelu E-U-R	50
3.5 Vybrané metody programu RWCT	52
4 Teoretické vymezení praktické části	73
4.1 Vybrané metody RWCT.....	73
4.2 Další didaktické prostředky	75
4.3 Cílová skupina	79
5 Modelové lekce.....	85
5.1 Modelová lekce č. 1	85
5.2 Modelová lekce č. 2	90
5.3 Modelová lekce č. 3	94
5.4 Modelová lekce č. 4	97
5.5 Modelová lekce č. 5	101
6 Závěr	106

Seznam použitých zdrojů	108
Seznam zdrojů úryvků pro modelové lekce	110
Seznam příloh	111

Seznam použitých zkratek a symbolů

aj.	a jiné
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
RVP ZV	Rámcový vzdělávací plán pro základní vzdělávání
RWCT	Reading and Writing to Critical Thinking (Čtením a psaním ke kritickému myšlení)
ŠVP	školní vzdělávací plán
zejm.	zejména
ZŠ	základní škola

Úvod

Výuka literatury a slovo výchova v názvu předmětu literární výchova jsou často diskutované pojmy na poli didaktiky českého jazyka a literatury. V různých odborných publikacích je možné se dočíst, že jsou to právě pedagogické fakulty, které produkují učitele bez schopnosti kreativního myšlení, případně že na tom fakulty mají veliký podíl. Hník, Čapek i Vala ve svých publikacích a přednáškách konstatují, že tradiční naukový přístup k literatuře klade důraz zejména na historiografické poznatky na úkor četby a tvorby. Tento přístup přechází z generace na generaci učitelů a není příliš jednoduché jej změnit.

V rozporu s tímto tvrzením odborných publikací mi pedagogická fakulta zprostředkovala množství inspirace a podnětů pro osobní i profesní rozvoj v oblasti čtenářsky zaměřené literární výchovy, rozvoje kritického myšlení u žáků prostřednictvím práce s textem (uměleckým, odborným i publicistickým) a seznámila mě s metodami kritického myšlení, tedy s programem Čtením a psáním ke kritickému myšlení (RWCT), který ve velké míře splňuje požadavky odborníků na to, jak by literární výchova měla být vedena.

Cílem této práce je navrhnout a vytvořit sadu alespoň pěti dále použitelných příprav na hodiny literární výchovy. Pokud možno všechny přípravy vyzkoušet v praxi, a získané poznatky popsat a reflektovat, případně navrhnout i možné úpravy příprav na základě získaných zkušeností. Součástí některých příprav budou i autorské grafické organizéry. Mým ideálem je, aby přípravy vytvořené a vyzkoušené pro tuto diplomovou práci, mohly sloužit učitelům v rámci jejich vlastních příprav na hodiny literární výchovy.

Diplomovou prací rámcově navazuji na svou bakalářskou práci, v níž jsem se zabývala českými překlady korejských pohádek. Jejich texty jsem využila při práci se dvěma skupinami žáků v rámci dvou čtenářských dílen. Diplomová práce je zaměřena širěji, žáci v rámci modelových lekcí, které jsou plánovány podle zásad dílen čtení, nebudou primárně pracovat s konkrétními mnou vybranými texty, nýbrž s vlastními knihami, které během hodin literární výchovy postupně čtou celé a sdílí své čtenářské zážitky a poznatky se spolužáky.

Východiskem pro teoretickou část je reflexe obsahu a cílů literární výchovy na 2. stupni ZŠ v souvislosti s výstupy a klíčovými kompetencemi uvedenými v Rámcovém vzdělávacím plánu pro základní vzdělávání. Této problematice se bude věnovat první kapitola práce.

Druhá kapitola je zaměřena na problematiku čtenářství a čtenářské gramotnosti, což jsou samy o sobě dva fenomény, na jejichž rozvoj má správně vedená literární výchova pozitivní dopad.

Ve třetí kapitole popíšeme podstatu programu Čtením a psáním ke kritickému myšlení (RWCT), jeho zásady a také třífázový model učení E-U-R, prostředí vhodné pro rozvoj kritického myšlení, přípravu a průběh vyučování. Kapitulu zakončí popis základních výukových metod pro rozvoj kritického myšlení včetně čtenářských dílen.

Čtvrtá a pátá kapitola budou věnovány přípravě a realizaci praktické části práce, tedy primárnímu cíli této diplomové práce, a to tvorbě pěti modelových lekcí, v nichž budou využity metody programu RWCT. Nejdříve budeme prezentovat další metody, jež budou užity v přípravách lekcí, ale nebyly zmíněny mezi základními metodami RWCT v předchozí části práce, a také další didaktické prostředky, které k práci v čtenářských dílnách využijeme. Následovat bude popis cílové skupiny, tedy jak školy, na níž bude zkušební realizace probíhat, tak zejména žáků, kteří lekce absolvují.

Pro zkušební realizaci lekcí jsme vybrali 2. stupeň ZŠ Ostašov (Křižanská 80), kde jsem si domluvila působení v rámci souvislé pedagogické praxe v září 2020 (3 týdny). Praxe probíhala pod vedením Mgr. Martiny Krupkové, která na zmíněné škole vyučuje český jazyk a dějepis a dlouhodobě se věnuje nejen rozvoji kritického myšlení u žáků, ale i rozšiřování povědomí o programu RWCT mezi další pedagogické pracovníky.

Modelových lekcí připravíme celkem pět, budou vycházet z cílů ŠVP ZŠ Ostašov pro dané ročníky. U každé z nich zdůvodníme volbu tématu a textů (pokud budou v nějaké části hodiny využity texty společné), stanovíme výukové cíle, sumarizujeme zamýšlené výukové metody a organizační formy výuky. Následovat bude popis lekce.

Reflexe modelových lekcí bude prováděna na základě realizace lekce v konkrétní třídě a bude zahrnovat zhodnocení dodržení tématu a vhodnost vybraných textů, dále vyhodnocení naplnění cílů lekce a popis jejího reálného průběhu. Reflexe bude vždy zahrnovat mé osobní zhodnocení, případně také hodnocení žáky, oborovou didaktičkou či cvičnou učitelkou.

1 Literární výchova

Účelem vychovávání a literatury není vpraviti do ducha hodně mnoho dat, při nichž si nelze pranic mysliti, nýbrž naopak ducha žákov a čtenářova prosytití myšlenkami. Hubert Gordon Schauer (1890)¹

Vyhnete-li se definicím ze školních učebnic, shledáme, že definovat pojem literatura je velmi náročné. Víme, že literatura v sobě zahrnuje umělecké texty, tedy takové, které nemají v první řadě praktický, nýbrž estetický účel, odlišuje se výběrem jazykových prostředků od běžného hovoru apod. Ke všem jmenovaným i nejmenovaným známkám literárnosti najdeme vždy nějakou námitku. *Přesná demarkační čára mezi literárním a neliterárním nevede. Značnou roli hraje konvence², tedy to, že „jsme si zvykli“ označovat některé druhy textů jako literární³.*

Každá doba tedy může do umění promítat své vlastní myšlenky, jinak je interpretovat a aktualizovat. Umělecké dílo překonává dobu svého vzniku, je živé a aktuální (někdy s jistými výkyvy) stále, přestože si z něj různé generace v odlišných společenských podmínkách mohou brát pokaždé něco jiného⁴, stejně jako v době svého vzniku může být dílo přijímáno čtenáři různě.

Jak je tedy možné stanovit předmět toho, co by mělo být obsahem literární výchovy, když je pro odborníky složité určit samotný obsah literární vědy jako takové? Jedná se o důležitý problém, který není vyřešen.

V rámci této kapitoly se zaměříme na podobu literární výchovy podle Rámcového vzdělávacího plánu pro základní vzdělávání, její ukotvení v tomto kurikulárním dokumentu – na očekávané cíle a výstupy povinné pro základní školy v České republice a dále také na specifická pojetí literární výchovy podle některých odborníků, kteří se jí zabývají.

1.1 Rámcový vzdělávací plán pro základní vzdělávání (RVP ZV, verze 2021)

RVP ZV definuje základní cíle vzdělávání, které jsou závazné pro základní a střední školy v České republice. Tyto cíle jsou vystavěny na klíčových kompetencích, jež jsou potřebné pro běžný život v dnešním světě. Těmito cíli podle RVP ZV jsou:

1. umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení;

¹HNÍK, Ondřej. **Didaktika literatury: výzvy oboru**: od textů umělecké povahy k didaktice estetickovýchovného oboru. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2626-0. s. 16.

²KOTEN, Jiří. **Úvod do studia literární vědy** [přednáška]. Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, 2020. Dostupné z: https://www.pf.ujep.cz/wp-content/uploads/2020/11/p%C5%99edn%C3%A1%C5%A1ka_%C3%BAvod.pdf

³KOTEN, J., pozn. 2, s. 10.

⁴VALA, Jaroslav. **Vybrané kapitoly z didaktiky literární výchovy**. Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc, 2014.. Dostupné z: [http://kcj2.upol.cz/studijni_materialy_akreditace/NAVAZUJICI_MAGISTERSKE_STUDIUM/2_Didaktika_literatury_1_\(VALA_J.\)/Vala-Vybrane_kapitoly_z_didaktiky_literatury.pdf](http://kcj2.upol.cz/studijni_materialy_akreditace/NAVAZUJICI_MAGISTERSKE_STUDIUM/2_Didaktika_literatury_1_(VALA_J.)/Vala-Vybrane_kapitoly_z_didaktiky_literatury.pdf) s. 8.

2. *podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů;*
3. *vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci;*
4. *rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých;*
5. *připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svébytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti;*
6. *vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě;*
7. *učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný; vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi;*
8. *pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci; pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.⁵*

Mezi klíčové kompetence, tedy *souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti⁶*, jejichž postupným osvojováním žáci prochází během správně vedené výuky a jež napomáhají ke splnění vytyčených cílů, patří kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní a kompetence digitální⁷.

Je patrné, že cílem vzdělávání podle RVP ZV není určité kvantum konkrétních poznatků a dovedností, ale vybavení všech žáků klíčovými kompetencemi na co nejlepší pro ně dosažitelné úrovni, aby se mohli dále vzdělávat a najít vlastní uplatnění ve společnosti. Osvojování těchto kompetencí je dlouhodobý a náročný proces, který postupuje edukací již od předškolního vzdělávání a de facto nikdy nekončí. Klíčové kompetence jsou navzájem propojené a navázané jedna na druhou, prolínají se všemi předměty a mají využití ve velkém množství životních i vzdělávacích situací. Učivo, tedy obsah jednotlivých vzdělávacích předmětů, je v rámci RVP ZV chápáno jako prostředek k *osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí.⁸*

⁵ **Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání** [online]. Praha: MŠMT, 2021 [cit. 2021] S. 8–9. Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp-pro-zakladni-vzdelavani>.

⁶ **Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání**, pozn. 5, s. 10.

⁷ **Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání**, pozn. 5, s. 10.

⁸ **Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání**, pozn. 5, s. 10.

1.1.1 Literární výchova v RVP ZV

Literární výchova je součástí vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace, konkrétně jejího oboru Český jazyk a literatura. Cílem jazykové výuky je podpora rozvoje komunikačních dovedností a vybavení *žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.*⁹

Důležitost dovedností získaných v rámci oboru Český jazyk a literatura je patrná z potřeby užívání tohoto jazyka nejen v jazykovém vzdělávání, ale i ve všech ostatních oblastech vzdělávání a v běžné mezilidské komunikaci (vyjádření myšlenek, navazování vztahů, potřeba orientace na neznámém místě apod.).¹⁰ Zároveň je nutné dodat, že tento obor patří mezi předměty s největší hodinovou dotací a je povinným maturitním předmětem. Mimo již zmíněné ostatní předměty a mezilidskou komunikaci je navíc český jazyk nezbytný pro osvojování obsahů výuky a pro společenské a kulturní vyžití jedince, včetně přístupu k umění.¹¹ Český jazyk a literatura je tedy komplexní obor, který se v rámci RVP ZV dělí do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy.

1. **Komunikační a slohová výchova** učí žáky vnímat a pochopit různá jazyková sdělení, rozvíjí schopnost číst s porozuměním, psát a mluvit kultivovaně nebo se rozhodovat na základě čteného či slyšeného textu, ale také text hodnotit a kriticky posuzovat jak jeho obsah, tak i jeho formální stránku a výstavbu.
2. **Jazyková výchova** vede žáky k osvojování spisovné podoby českého jazyka, učí je poznávat a rozlišovat jeho další formy a pomáhá rozvíjet přesné a logické myšlení žáků i prohlubovat obecné intelektové dovednosti, např. dovednost komparace různých jevů, diferenciaci, kategorizaci a generalizaci.
3. **Literární výchova** vede žáky prostřednictvím četby k poznávání základních literárních druhů, vnímání specifických znaků a uměleckých záměrů autora, ale také k formulování vlastních názorů a závěrů o přečteném díle, k rozlišování fiktivního a skutečného. Zároveň prostřednictvím literární výchovy získávají žáci *čtenářské návyky a schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život*¹².

⁹Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, pozn. 5, s. 16.

¹⁰Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, pozn. 5, s. 16.

¹¹HNÍK, O., pozn. 1, s. 11

¹²Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, pozn. 5, s. 16.

Utváření a rozvíjení klíčových kompetencí probíhá v rámci vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace tím, že vede žáka k:

- *pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství;*
- *pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání;*
- *rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství;*
- *rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti;*
- *vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů;*
- *zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace;*
- *samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření;*
- *získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama;*
- *individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání.¹³*

1.1.1.1 Očekávané výstupy literární výchovy v RVP ZV

Každá ze složek vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má své vlastní očekávané výstupy, které by měla v určitém čase naplnit. Níže uvádíme očekávané výstupy relevantní pro tuto práci, tedy očekávané výstupy v literární výchově pro žáky 2. stupně základních škol:

- *uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla;*
- *rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora;*
- *formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo;*
- *tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie;*
- *rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty;*

¹³ Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, pozn. 5, s. 17.

- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele;
- uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře;
- porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování;
- vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích.¹⁴

Pro žáky, jimž jsou stanovena podpůrná opatření, platí jako minimální úroveň tyto výstupy:

- orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku;
- ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení;
- rozezná základní literární druhy a žánry;
- dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury;
- má pozitivní vztah k literatuře.¹⁵

1.1.1.2 Učivo, tedy obsah, literární výchovy v RVP ZV

Předepsané učivo v RVP ZV sestává z:

- **tvořivé činnosti s literárním textem** – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace, vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
- způsoby **interpretace** literárních a jiných děl
- **základy literární teorie a historie** – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu), jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš), literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry)
- **literární druhy a žánry** – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé¹⁶

Pojetí literární výchovy v rámci RVP ZV shrnul Jaroslav Vala: Kurikulární dokumenty v České republice (RVP ZV) považují za cíl literárního vzdělávání především rozvoj čtenářských návyků, schopnosti tvořivé recepcce, interpretace a produkce literárního textu. Díky tomu pak mají žáci postupně dospět k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich životní postoje i hodnotovou orientaci

¹⁴Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, pozn. 5, s. 24.

¹⁵Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, pozn. 5, s. 24.

¹⁶Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, pozn. 5, s. 24.

a obohatit jejich duchovní život. Společně s důrazem na osvojování poznatků je tedy u literární výchovy zdůrazňována také její esteticko-vzdělávací dimenze a provázání se zkušenostmi žáků.¹⁷

Literární výchova nezůstává izolována od ostatních předmětů vzdělávacího procesu, velmi úzké propojení se nabízí s ostatními složkami oboru Český jazyk a literatura, tedy s komunikačně-slohovou výchovou a jazykovou výchovou. Během práce se čteným textem je podstatné porozumění tomuto textu, schopnost kriticky posuzovat jeho obsah a zamýšlet se nad ním, stejně jako identifikovat jazykové zvláštnosti uměleckého díla.

1.1.2 Průřezová témata v RVP ZV

K obsahu RVP neodmyslitelně patří i v něm zahrnutá průřezová témata¹⁸. Každé z šesti průřezových témat reprezentuje nějaký z aktuálních problémů současného světa, který by vzhledem ke snaze o propojení školního života s reálným světem měl a musí být důležitou součástí základního vzdělávání, pročez také tvoří povinnou součást školní výuky na základních školách. Jak již ze slova **průřezová** vyplývá, jedná se o témata, jež se prolínají množstvím životních sfér a vědeckých oborů, je tedy možné zařadit je do různých školních předmětů a budovat na nich mezipředmětové vztahy.

Nyní si v krátkosti představíme průřezová témata a jejich podtémata, jež souvisí se vzdělávací oblastí Jazyk a jazyková komunikace:

1.1.2.1 Osobnostní a sociální výchova

Pod toto průřezové téma spadá ovládnutí schopnosti **kommunikovat**, zejm. verbálně, a to v různých životních situacích; posuzování vlastního **chování** včetně morálního aspektu a vytváření postojů vůči své osobě i ostatním lidem; rozvíjení **tolerance** a podpory přijetí či **respektování** názorů i přístupů druhých lidí. Dále je kladen důraz na rozvoj **spolupráce a kooperace**. Osobnostní a sociální výchova je výrazně zastoupena při implementaci metod RWCT do školní výuky, neboť právě tyto metody vedou žáky cíleně k navazování nutnosti spolupracovat, vyjadřovat vlastní názory, stejně jako vyslechnout a přijmout názory cizí.¹⁹

1.1.2.2 Výchova demokratického občana

Téma je zastoupeno více v oblastech Člověk a společnost a Člověk a jeho svět, ale i oblast jazyková pomáhá rozvíjet hlavní hodnoty tohoto tématu, tedy **sebeúctu, sebedůvěru, samostatnost, úctu k hodnotám** lidského společenství, **empatii** a **respekt k odlišnostem** kulturním i názorovým. Dále se i zde opakuje přínosnost a potřeba spolupráce, dovednosti vyjadřovat své názory a aktivně naslouchat

¹⁷VALA, Jaroslav. **Komenského spisy jako četba žáků základní školy?** Pedagogika: časopis pro vědy o vzdělávání a výchově. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 3/2017 (MONO), s. 279–294. ISSN 2336-2189 (Online) S. 279-280

¹⁸Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, pozn. 5, s. 132.

¹⁹Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, pozn. 5, s. 133–135.

druhým lidem. V literární výchově lze tyto hodnoty rozvíjet např. četbou vhodně zvolených textů a diskuzí o jejich obsahu, autorech a jazyce.²⁰

1.1.2.3 *Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech*

Český jazyk je nástrojem učení žáků v českém školním prostředí, je tedy klíčový pro osvojování si **cizích jazyků**, jejichž ovládnutí je důležité pro plnohodnotný život v současném světě. Poznávání cizích kultur a světa vede k **překonávání stereotypů a předsudků**, ke kultivaci postojů v různých dimenzích, k **přijetí kulturní rozmanitosti**. Téma se také pokouší o rozvoj **zodpovědnosti** jedince a jeho úcty ke kulturní tradici Evropy i vlastního národa. Literární výchova zaměřená na čtenářství opět poskytuje možnosti práce s uměleckým textem, který bude reprezentovat hodnoty tohoto tématu a umožní žákům poznávat jiné kultury, postoje a další odlišnosti skrze pohled autora či hlavní postavy žijící ve vybraných oblastech či příslušící k určitému národu.²¹

1.1.2.4 *Multikulturní výchova*

Téma se zakládá na potřebě rozvíjení **mezilidských vztahů** a vzájemné **vnímavé komunikaci**, a to vzhledem k poznávání vlastního kulturního zakotvení, k porozumění odlišným kulturám a utváření hodnotového systému směřujícího k vnímání odlišnosti jako možnosti k obohacení, ne hrozby či konfliktu. Hlavním postojem, jenž z multikulturní výchovy vychází, je **tolerance**, kterou lze v literární výchově a prostřednictvím metod RWCT rozvíjet během čtenářských zážitků i v průběhu diskuzních aktivit.²²

1.1.2.5 *Environmentální výchova*

Již z názvu tématu vyplývá, že je zaměřeno na člověka a jeho interakci se **životním prostředím**. Aby byl jedinec schopen vytvářet si postoje v obecné rovině a k planetě Zemi, je třeba, aby byl schopen **získávat informace, diskutovat o nich, prezentovat vlastní nápady** a názory a na základě těchto aktivit si **vytvářet hodnoty**. Environmentální výchova klade život na první příčku žebříčku hodnot, směřuje k ochraně přírody a jejích zdrojů, klade důraz na objevování estetických hodnot životního prostředí a na angažovanost v řešení problémů.²³

1.1.2.6 *Mediální výchova*

Mediální výchova v sobě mj. zahrnuje schopnost projevovat se mluvenou i psanou formou na úrovni, využívat poznatky získané skrze tyto formy komunikace. Klade důraz na **formu sdělení, typ komunikace**, způsob **vedení dialogu i argumentaci**, jež jsou prezentovány v mediální komunikaci. Dále se zabývá **rolí médií v životě** a společenském dění, platností a významem argumentů ve veřejné komunikaci a klíčovým

²⁰ Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, pozn. 5, s. 135–137.

²¹ Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, pozn. 5, s. 137–139.

²² Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, pozn. 5, s. 139–141.

²³ Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, pozn. 5, s. 141–144.

děním ve společnosti, o kterém by žáci měli mít přehled. V literární i komunikačně-slohové výchově mohou žáci pracovat s médii jako se **zdroji informací** i kvalitní zábavy, ale aby se tak mohlo dít, je třeba u nich rozvíjet schopnost kritického myšlení a posuzování výše zmíněného obsahu médií.²⁴

1.2 Literární výchova a pohledy na její pojetí v odborných publikacích

Současná odborná veřejnost diskutuje o možných podobách literární výchovy v (a pro) 21. století. V této práci níže pracujeme s publikacemi Ondřeje Hníka, Jaroslava Valy a Jany Bednářové.

Podle Ondřeje Hníka by obsahem literární složky předmětu měly být především **texty umělecké literatury**, které mají fikční povahu, ale zároveň je možné jejich prostřednictvím přibližovat čtenáři pochopení světa, kulturu a tradice, a jež poskytují čtenářský, estetický a emocionální zážitek, vzory i příklady životních situací a příběhů.²⁵

Cílem literární výchovy je na základě jejího obsahu, tedy uměleckých textů, porozumět nejdříve konkrétním textům a skrze ně poté literatuře jako celku. Těžiště předmětu by se podle Hníka i podle cílů stanovených v RVP ZV (vizte kapitolu 1.1.1.1) mělo přesouvat z úrovně vědomostí do roviny dovedností.²⁶

*Literární výchova má tedy – přes literární dílo jako svůj vzdělávací obsah – možnost působit nejen na rozum, ale také na city, vůli a charakter dítěte a formovat jeho vkus. Tento výchovný význam je konečkonců obsažen i v názvu předmětu literární výchova.*²⁷

Podle Jaroslava Valy jsou vlastním obsahem literární výchovy také především **texty umělecké literatury**. Aby měla literární výchova smysl, musí žáci pracovat s takovými texty, kterým jsou schopni porozumět takovým způsobem, který k tomu porozumění přispěje nejlépe. Cílem předmětu je tedy podle Valy *v souladu s vymezením jeho vlastního obsahu, nabídnout žákům porozumění uměleckým textům*. A to tak, že na základě **porozumění vlastním textům** může učitel žákům zprostředkovat **porozumění literatuře jako celku**.²⁸

Podle Jany Bednářové má literární výchova všechny předpoklady k tomu, aby rozvíjela **osobnostní kvality** žáků, protože podporuje chápání a přijímání světa, čímž přispívá k poznání a rozvoji sebe samého i nalézání vlastní identity. Čtení **uměleckých textů** a jejich prožívání se pro žáky stává zdrojem **vnitřních prožitků**, možností nalézt řešení životních problémů a vlastní hodnotové orientace, zároveň také takto

²⁴Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání, pozn. 5, s. 144–146.

²⁵HNÍK, O., pozn. 1, s. 11-12.

²⁶HNÍK, O., pozn. 1, s. 15-16.

²⁷HNÍK, O., pozn. 1, s. 12.

²⁸VALA, J. pozn. 4, s. 17.

vedená literární výchova motivuje žáky ke **čtenářství** a rozvíjí jejich **fantazii** i schopnost potýkat se s životními rozhodnutími.

Literární výchova také podporuje **výchovu k umění** v celé jeho šíři a umožňuje žákům komunikovat s kulturními hodnotami pozitivně ovlivňujícími jejich osobnost, což je jakási nadstavba nad definici vyučovacího předmětu ČJL, který *zprostředkovává žákům svět vyjádřený slovesnými prostředky*.²⁹

1.2.1 Pojetí a modely literární výchovy

Už v roce 1890 zdůrazňoval H. G. Schauer, že je literární výchova distancována od života mladých a přes míru se opírá o dějiny literatury. I mnoho dalších osobností z řad vědců po něm se snažilo prosazovat spíše **literárněestetické zaměření** literární výchovy (František Krejčí), označovali memorování historiografických faktů za druhořadé a zdůrazňovali přínos **rozboru literárních děl a čtení** (František Götz, Jan Mukařovský). K samostatné tvůrčí práci a práci s textem vybízely i metodiky literární výchovy z 50. let (podle sovětských vzorů), zaznívaly i hlasy za **redukcí literárněhistorického učiva**, např. Vítězslav Tichý, který mj. tvrdí, že *není možná, aby osnovy, učebnice a čítanky byly přeplněny – jako v minulosti – jmény, názvy nebo drobnými, nic neříkajícími ukázkami*³⁰. Snaha získávat děti pro četbu, vychovávat žáky literaturou, aktivizovat je v literární výchově (společným čtením i mimočítankovou četbou), podporovat představitost a vkus, to vše jsou témata, kterými se odborníci zabývali i nadále v době od 60. let do současnosti. Budeme-li jako počátek tlaku na úpravu obsahu a podoby literární výchovy brát práci H. G. Schauera, trvá tento stav a problémy s ním spojené již 130 let.³¹

Jaroslav Vala ve své studijní opoře pro předmět Didaktika literární výchovy uvádí několik způsobů přístupu k literární výchově. První z nich podle polské metodičky Chrzastowské (1987) předkládá čtyři modely literární výchovy:

1. **Neliterární**, v němž je *literatura pojímána jako prostředek k poznání mimoliterární skutečnosti, je popřena specifická funkce literatury*³² a literární výchova se zaměřuje zejména na **ideový smysl a obsah díla**. Výklad je vlastně jen převyprávěním děje. Základem literární výchovy je práce s učebnicí, při níž se ovšem nepracuje s literárně-vědními pojmy (pokud ano, tak jen náhodně). V tomto modelu nejsou žáci vedeni k aktivnímu přístupu k literatuře, což snižuje jejich budoucí možnosti v četbě moderní literatury, zejména lyriky.
2. **Kulturně-historický** model o sobě vypovídá již svým názvem. Literární díla jsou v něm pojímána jako **doklady kulturní a literárně-vědecké historické skutečnosti**, a jako taková jsou komentována,

²⁹ BEDNÁŘOVÁ, Jana. **Literární výchova v podmínkách školní edukace**. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2008. ISBN 978-80-7372-371-2. s. 6.

³⁰HNÍK, O., pozn. 1, s. 18.

³¹HNÍK, O., pozn. 1, s. 17–20.

³²VALA, J. pozn. 4, s. 10.

ale ne analyzována. Styl výuky podle tohoto modelu je zaměřen na faktografii bez možnosti textové interpretace, *nerozvíjí schopnost adekvátní recepce a žákům chybí čtenářské kompetence. Žáci si pasivně osvojují hotové výklady textu, zato aktivně sbírají literárněhistorický materiál, přesahující požadavky osnov*³³.

3. **Model dezintegrování analýzy** odděluje obsah díla, tedy **ideovou náplň**, od formy díla, jež je sice pojmenována, ale pojímána jako vedlejší.
4. **Model textové interpretace** pojímá **dílo jako umělecký text** se všemi jeho znaky a zvláštnostmi, ať autorskými či dobovými a propojuje jej s uměleckým kontextem dané doby. Žáci mají možnost vyvozovat závěry z vlastního poučeného pozorování.

Ačkoli je autorkou těchto modelů polská vědkyně, objevují se uvedené modely v různých podobách i na českých školách. Nejméně užívaný je model čtvrtý. Podoba literární výchovy je podle Chrzastowské většinou postavena na literárněteoretických vědomostech učitele, pedagogické metody jsou pak spíše nadstavbou.³⁴

Další přístup, který Vala uvádí, reaguje na text Petra Posledního (Hledání tvaru, 1999), jenž upozorňuje na **podřizování literatury výchovnému systému** prostřednictvím osnov, školních plánů, učebnic apod., ačkoli by to mělo fungovat naopak, tedy že se školský výchovný systém uzpůsobí a podřídí literatuře. Vala tento text interpretuje jako *výzvu, aby ve vyučování necitlivým aplikováním didaktických zásad nedocházelo k rozměňování a zjednodušení literatury*³⁵.

Zásadní proměna literární výchovy se očekávala v době nástupu **RVP** a z nich vycházejících ŠVP. Učitelé i odborníci si slibovali ústup od kvantity osnov (encyklopedismu, formalismu, memorování apod.) k literární výchově v podání plnohodnotné výchovy, tedy prostoru k rozvoji myšlení a řešení problémů. V praxi ovšem tyto naděje zůstaly spíše nenaplněny.³⁶

1.3 Současná podoba literární výchovy na ZŠ

Reálné kurikulum literární složky předmětu český jazyk a literatura nese několik problémů. Jedním z nich je diskuze mezi učiteli a metodiky literární výchovy o tom, zda má být literatura vyučována chronologicky (**diachronní přístup**), či žánrově (**synchronní přístup**). Chronologické uspořádání učiva není ovšem podle Chrzastowské vítězem tohoto klání, *neboť literárněhistorické poznatky jsou ve vědomí žáků izolované a nevytvářejí [...] dostatečnou recepční kompetenci*³⁷.

³³ VALA, J. pozn. 4, s. 10.

³⁴ VALA, J. pozn. 4, s. 10–11.

³⁵ VALA, J. pozn. 4, s. 11.

³⁶ HNÍK, O., pozn. 1, s. 21.

³⁷ VALA, J. pozn. 4, s. 11.

Největším z problémů reálného kurikula ve výuce mateřskému jazyku je **předimenzovanost obsahu**, zejména literární historií, jež pro žáky sestává z roztříštěných poznatků založených na paměťovém osvojení. Tento stav se tedy značně odklání od výše uvedených cílů literární výchovy i očekávaných výstupů a cílů nastavených RVP ZV, které předpokládají poznatky trvalé povahy opřené o vlastní zkušenost, jež v literární výchově plynou z vlastní práce s literárními texty, z interpretace a čtenářského zážitku. Paradoxně podle Valy na tuto předimenzovanost upozorňují i učitelé a žáci, nejen didaktici literární výchovy.³⁸ I sám J. A. Komenský v Předehře Pansofie (1637) uvádí: *Je totiž lepší správně ovládat jistý a ukončený počet věcí, i když je jich málo, než se zmítat v jejich nekonečném množství, poněvadž to první přináší stálou a spolehlivou vzdělanost, to druhé leda vrtkavou a založenou na domněnkách.*³⁹

Literární výchova se od jiných školních výchov liší svým napojením na předmět **český jazyk a literatura**, tedy maturitní předmět, pročež je pocíťována jako důležitá. Zároveň je jí historicky přidělena role spíše **znalostně zaměřeného předmětu** založeného na systematickosti a rigidním kánonu autorů, tedy předmětu, ve kterém dominuje nauka nad tvorbou, historizující nauka nad uměleckou výchovou a memorování faktů nad expresí a zážitkem. Z principu svého názvu by ovšem literární výchova měla patřit mezi **expresivní předměty**, tedy předměty vybízející k tzv. tvořivé expresivitě (stejně jako hudební, výtvarná, dramatická a pohybová výchova).⁴⁰

Hník tvrdí, že je nutné přidat v literární výchově **prostor pro interpretaci a čtenářský zážitek**. Memorování hotových tezí nenaplnuje, ani naplňovat nemůže, jakékoliv **výchovné cíle**. K tomu je totiž potřeba přijetí kategorií jako interpretace uměleckého textu, zážitek z textu, reflexe vlastního čtenářství, čtenářských strategií, formování čtenářského vkusu apod. To je naplňování výchovného konceptu, který předpokládá dítě jako osobnost a učitele jako vychovatele.

Hník tak považuje za nutné uznat vlastní **čtenářské aktivity žáků** a jejich reflexe (četbu) a **vlastní tvůrčí aktivity žáků** a jejich reflexe (tvorbu) za nedílnou součást literární výchovy směřující k dosažení cílů vzdělávání.⁴¹

Vala dodává, že *bez konfrontace čtenářských zážitků žáků se nevytvoří adekvátní poznání literárního díla*⁴². Žákům má být podle něj poskytnut dostatečně velký prostor pro otevření se textu, svobodné vyjádření vlastního názoru na text a k vytvoření elementárního estetického soudu a komparaci s předchozími čtenářskými zážitky a zkušenostmi, což probíhá skrze **interpretaci textu**. Dále je třeba dát

³⁸VALA, J. pozn. 4, s. 10–12.

³⁹Komenský in HNÍK, O., pozn. 1, s. 90.

⁴⁰HNÍK, O., pozn. 1, s. 32–33.

⁴¹HNÍK, O., pozn. 1, s. 38–40.

⁴²VALA, J. pozn. 4, s. 20.

žákům prostor pro pochopení smyslu učení v rámci literární výchovy.⁴³ Je tedy třeba posílit princip poznávání díla na úkor poznávání o díle.⁴⁴

Posun v RVP je podle Valy poměrně zřetelný, neboť nabádá k **výchově ke čtenářství**, ale také k formování **hodnotových orientací a osobního čtenářského vkusu**. Důraz je tedy kladen na vyvážení literárněhistorických poznatků porozuměním dílu/textu.⁴⁵

Hník navrhl strukturu poznávání v oboru literární výchovy tak, že ji rozdělil do tří složek – na **četbu, tvorbu a nauku**. Tato struktura by podle něj měla analogicky postupovat jak školním literárním vzděláváním, tak vysokoškolskou přípravou studentů učitelství ČJL, a to v uvedeném pořadí, protože na četbě jako takové závisí pochopení tvůrčích principů. Je nutné seznámení s četbou (a její reflexe), tvorbou (vlastními tvořivými aktivitami) a následně je třeba vše doplnit kontextovými a kulturními znalostmi.⁴⁶

1.3.1 Četba v literární výchově

Četba je podle Ondřeje Hníka nedílnou součástí oboru literární výchovy už z podstaty definice literatury. Ta je definována jako **souhrn existujících literárních děl a textů**, přičemž literární díla a texty se nedají adekvátně poznat nijak jinak než četbou samotnou. Skrze četbu může v rámci literární výchovy probíhat **výchova k hodnotám a postojům** a zároveň **výchova ke čtenářství**. Literární výchova tak představuje podle Hníka čtenářsky pojatý předmět, který se bude odvíjet od uměleckého textu a jeho interpretace.

Hník uvádí, že v současné době zastává text v hodinách literární výchovy převážně **funkci dokládací** (dokládá sdělené poznatky), jedná se tedy o tzv. četbu pro četbu, ne pro následnou žákovskou reflexi a uvažování a přemýšlení o přečteném, které při jím označeném inovativním způsobu výuky literatury probíhají například prostřednictvím metod programu RWCT. Pokud vezmeme v potaz literární výchovu v jiných evropských zemích, zjistíme, že je četba běžnou součástí literární výchovy (jazykové výchovy) ve Skandinávii, Nizozemsku, většině spolkových zemí Německa či ve Francii i v Itálii.⁴⁷

Literární výchova by neměla být ochuzena o **zkoumání smyslu textu**, protože taková výuka připravuje žáky o prostor ke hře s textem, která má možnosti přivádět je k dalším textům a čtenářství vůbec.⁴⁸ Většina práce s textem v hodinách literární výchovy je nějakým způsobem, ať už výběrem textů či úryvku, ale i typem práce (otázky, úkoly) spjata s čítankou a vedena podle ní. Podrobné zhodnocení

⁴³VALA, J. pozn. 4, s. 20.

⁴⁴HNÍK, O., pozn. 1, s. 52.

⁴⁵VALA, J. pozn. 4, s. 17.

⁴⁶HNÍK, O., pozn. 1, s. 115.

⁴⁷HNÍK, O., pozn. 1, s. 42–44.

⁴⁸VALA, J. pozn. 4, s. 16.

některých čítanek uvádí Hník ve své publikaci *Didaktika literatury: výzvy oboru*. Z jeho závěrů vyplývají následující poznatky:

1. V čítankách je často mnoho úkolů, které se týkají **neliterárních aspektů** uměleckého textu – cílené spíše na faktografii než na vzbuzení zájmu čtenáře, často zaměřené na jazyk či na literární historii.
2. Mnohé otázky a úkoly nesměřují k chápání a hledání smyslu textu, což je patrné zejména u poezie, nehledá se osobní vztah čtenáře k dílu, ale spíše se řeší otázky **faktografické a jazykovědné**, zaměřené na pojmy často nesouvisející či dále nepoužívané.
3. **Marginalizace jedněch aspektů** na úkor jiných, např. prostředí, intertextové vztahy, smysl díla jako celku, interpretace titulu, na úkor jazyka a stylu i vlastního děje.
4. Otázky jsou často **izolované**, nevyžadují širší spektrum čtenářských kompetencí a zamezují vidění textu jako celku.
5. U textů se objevuje **málo tvořivých otázek** a úkolů, jakými by mohly být např. předvídání, konfrontace s postojem postavy, spoluprožívání děje, tvořivé hledání možností a argumentace.
6. Problémy a úkoly **nejsou zprostředkovávány problémově**.
7. Úkoly se často opakují a jsou **typově chudé** (versologie, historiografie), což způsobuje rychlou ztrátu zájmu žáků o text.
8. Otázky jsou pokládány většinou **až po četbě**, ne během četby či před ní.
9. Formulace otázek jsou **striktní a imperativní** bez motivační síly.
10. Čítanky obsahují více **uzavřených otázek** než otevřených. Takové otázky nepodporují přemýšlení mimo kontext ani myšlení v širších souvislostech.
11. Čítanky obecně neumí zacházet s **mezipředmětovými vztahy**. Nedaří se jim udržet literární cíl i přes využití mezipředmětových vztahů.⁴⁹

Pedagog i škola by měli dbát na pečlivý výběr čítanky, která bude odpovídat cílům ŠVP nejen z hlediska prezentace učiva, ale také řízení učiva, tedy i podle otázek a úkolů k textům, poznámek k mezipředmětovým vztahům apod. Variantou může být i absence čítanky jako takové a tvorba vlastních pracovních listů s texty a otázkami formulovanými přímo učitelem podle cílů konkrétních hodin. Taková možnost je jistě náročnější na čas i kreativitu, ale nabízí žákům i učitelům možnosti pracovat s texty podle konkrétních potřeb a cílů.⁵⁰

⁴⁹ HNÍK, O., pozn. 1, s. 45–52.

⁵⁰ HNÍK, O., pozn. 1, s. 45–52.

1.3.2 Tvorba v literární výchově

Ačkoli formální kurikulum literární výchovy zahrnuje řadu produktivních a dovednostně pojatých očekávaných výstupů, je vlastní tvorba často marginalizována či z kurikula zcela vytlačena. Hník uvádí, že těchto výstupů by mělo být dosaženo uplatňováním tzv. **tvořivé literární expresivity** doprovázené reflexí, díky které lze dosáhnout poznání (vzdělávací motiv).⁵¹

*Tvorbou v literární výchově myslíme tvorbu ve smyslu žákovské/studentické tvorby či přetváření textu. Výsledkem plnohodnotné tvůrčí aktivity a tedy tvorbou v širším slova smyslu je též interpretace textu a s ní související čtenářské aktivity. – Tato tvorba je potom plnohodnotným způsobem poznávání.*⁵²

Ve výuce na ZŠ i SŠ je ovšem tvorba v tomto slova smyslu upozaďována.

Literární výchova má významný potenciál zmírnit či eliminovat negativní charakteristiky současného dětství skrze zážitky z textu a tvorby a skrze sdílení těchto zážitků s ostatními (ve smyslu výchovy, nikoli „nauky“).⁵³ Tvořivé přístupy v literární výchově a didaktice literatury podle Hníka uplatňujeme i v hodinách slohových, které úzce souvisí s literární výchovou, neboť zatímco ve slohu je předmětem zájmu slohový útvar **vyprávění**, v literární výchově se jedná o literární obsah vyprávění jako takového. Mezi možné přístupy můžeme počítat i postupy tvůrčího psaní, vhodnější je ovšem podle Hníka chápat tyto přístupy jako prostředky, které cílevědomě a systematicky naplňují literárně-výchovné cíle a s nimi i osobnostně výchovné cíle, tedy **přístupy literárně expresivní**, jako jsou například tvořivá dramatika, tvořivá interpretace, tvořivá práce s poezií, různé herní aktivity rozvíjející komunikaci a schopnost promluvy (např. z pozice, s intencí), ale také herní aktivity pracující s textem a jeho (re)konstrukcí, tvořivé přístupy k narativu či hry založené na výstavbě příběhu a sdíleném autorství.⁵⁴

Vala zdůrazňuje, že po tvořivé či interpretační variantě výuky literární výchovy musí následovat **reflexe** a vyvození poznání z této reflexe, protože jen takovým způsobem lze dosáhnout kvalitního poznávání.⁵⁵

1.3.3 Nauka v literární výchově

Hník jako nauku chápe jak *tradiční nauku ve smyslu předávání poznatků o kontextech*⁵⁶, tak i *znalosti a dovednosti, které vznikly v reflexi četby a tvorby*⁵⁷ (tedy uměleckovědné poznatky). Převažujícím prvkem školní výuky je právě nauka, která ovšem předává **hotové teze** bez možnosti vlastní cesty

⁵¹ HNÍK, O., pozn. 1, s. 53.

⁵² HNÍK, O., pozn. 1, s. 116.

⁵³ HNÍK, O., pozn. 1, s. 55.

⁵⁴ HNÍK, O., pozn. 1, s. 55–114.

⁵⁵ VALA, J. pozn. 4, s. 19.

⁵⁶ HNÍK, O., pozn. 1, s. 115.

⁵⁷ HNÍK, O., pozn. 1, s. 115.

k poznání či rozvoji citové a intelektuální oblasti plynoucím z četby a tvorby a jejich reflexe. Proti sobě tak stojí dva náhledy na literární výchovu – první z nich je poznávání o díle, druhé poznávání díla.⁵⁸

1. **Poznávání o díle:** Žák je v pasivní roli posluchače a zapisovatele reprodukováných poznatků sdělovaných učitelem, tedy **neprožitého obsahu** bez uplatnění cílevědomých tvořivých aktivit umožňujících plnohodnotné poznávání (tvorba a přetváření textu, interpretace, čtení s porozuměním apod.), tedy toho, co se dá nazvat poznáváním díla uskutečňovaným zejm. čtením. Je to cizí svědectví vydané učitelem či učebnicí, pochází tedy od třetí osoby a nemůže plnohodnotně nahradit poznávání díla.
2. **Poznávání díla:** Žák je v aktivní roli, poznávání díla je bezprostřední a vytváří se při něm subjektivní zkušenost.⁵⁹

Pokud je pro nás literární výchova výchovou slovesným uměním a ne naukou o historických a biografických kontextech, musí se v ní snoubit jak poznávání díla, tak poznávání o díle, např. smysl textu je kategorií, kterou musí každý žák odhalit sám. K poznání literárního díla je také důležitá konfrontace čtenářských zážitků žáků – musí se tedy zakládat na **reflektivním dialogu**. Kromě smyslu je možné získat z díla také poznatky estetickovědní, jako jsou roviny vypravěče, kompozice, žánru, jazyka a stylu apod.⁶⁰ V inovativním pojetí výuky podle Hníka nejde o *radikální nahrazení poznávání o díle poznáváním díla*, ale o *cílevědomý postup, který začíná poznáváním díla a teprve poté se z něj odvozuje poznání o díle*.⁶¹

*Usilujeme-li – v souladu s obsahem a cílem vzdělávacího předmětu – o literární vzdělávání s výchovnou intencí, tedy o plnohodnotnou literární výchovu, ve které je obsažena kromě systematického pozná(vá)ní literárních děl, literárního vývoje a kulturního kontextu také výchova ke čtenářství a prostřednictvím působení uměleckého textu na city, vůli a charakter dítěte výchova k lidskosti, nemůžeme se dále vydávat cestou kvantitativní.*⁶²

Podle Hníka i Valy převládá obzvláště v českém školství silné přesvědčení učitelů o tom, že je třeba mnoho učiva (např. literární kritiku, kompozici básnického textu, titul literárního díla/textu) vyložit prostřednictvím **tradičního výkladu**, přičemž učitelé neberou na vědomí alternativní možnosti zprostředkování těchto obsahů, při kterém budou žáci aktivními účastníky poznávání, nejen pasivními posluchači výkladu. Je to způsobeno mj. značnou **faktografickou tradicí českého školství**, absencí pozitivních vzorů (inspiraci si studenti učitelství berou z těch negativních vzorů), osobnostními

⁵⁸ HNÍK, O., pozn. 1, s. 115–116.

⁵⁹ HNÍK, O., pozn. 1, s. 116–117.

⁶⁰ HNÍK, O., pozn. 1, s. 117–119.

⁶¹ HNÍK, O., pozn. 1, s. 119.

⁶² HNÍK, O., pozn. 1, s. 37.

předpoklady studentů učitelství (nedostatek kreativity). Podobným problémem je i zprostředkovávání obsahu literatury.⁶³

*Didaktická znalost literárního obsahu, bez které nemůže být dosaženo požadované kvality literární výchovy, je přitom především znalostí toho, které obsahy či jejich části (co) a jak ve výuce zprostředkovat, jak je smysluplně podat (jak). Didaktická znalost (literárního) obsahu se tedy podstatnou měrou týká **didaktické transformace** (literárního) obsahu.*⁶⁴

1.4 Shrnutí

V úvodu této kapitoly jsme se setkali s otázkou, jak vymezit cíle a obsahy literární výchovy ve vztahu k literatuře jako oboru.

Podle Ondřeje Hníka by měly být etablovány jako stálá součást literární výchovy a literární didaktiky klíčové kategorie, jako jsou **tvořivá a literární expresivita, přímé poznávání literárního díla, aktivní setkávání s textem, přímá práce a zkušenost s textem, zážitek** (čtenářský, tvůrčí) a jeho **reflexe, tvořivá interpretace, hra a experiment, imaginace** a její reflexe, **konstrukce a rekonstrukce fikčního světa, produkce a reprodukce fikčního světa** díla/textu, **reflexe čtenářství a práce s literárním aspektem textu**. Text by měl být východiskem, čtení by mělo být tvůrčím aktem.⁶⁵

Jaroslav Vala tvrdí, že literární výchova založená především na paměti, tedy memorování tezí, nemůže naplňovat žádné výchovné cíle, tedy nemůže být jedinou součástí předmětu, který ve svém názvu nese slovo „výchova“. Jako řešení uvádí přijetí kategorií, jako je **interpretace uměleckého textu, zážitek** z textu, **reflexe** vlastního čtenářství, čtenářských strategií, **formování čtenářského vkusu** apod.

Vzhledem k dobovému založení pojetí literatury lze tedy říci, že cíle jsou a mají být nastaveny pro to, aby rozvíjely **čtenářskou gramotnost** a umožňovaly každému jedinci dosahovat oněch **klíčových kompetencí** uvedených v RVP ZV a následně je rozvíjet v průběhu dalšího života.

Literární výchova jako jakákoliv jiná výchova musí nutně brát **zřetel na člověka**, lidství, v případě školní výuky tedy musí být orientována na dítě, respektovat citovou a volní složku jeho osobnosti, naplňovat mj. **afektivní cíle** a navazovat na vnitřní svět konkrétního žáka. Všechny kategorie literární didaktiky, jež uvádí Vala i Hník, jsou *praktickým naplňováním výchovného konceptu, který nejen respektuje, ale přímo předpokládá dítě jako osobnost, žáka jako bytost, učitele jako jeho vychovatele, vzdělavatele, partnera, pomocníka*⁶⁶.

⁶³ VALA, J. pozn. 4, s. 33–34.

⁶⁴ VALA, J. pozn. 4, s. 22.

⁶⁵ HNÍK, O., pozn. 1, s. 120–126.

⁶⁶ HNÍK, O., pozn. 1, s. 39.

2 Čtenářství a čtenářská gramotnost

2.1 Gramotnost a funkční gramotnost

Gramotnost (literacy) znamená schopnost ovládat různé druhy komunikace a početních úkonů za účelem využívání textových informací v rozmanitých životních situacích.

Gramotnost je komplexním a zároveň komplikovaným jevem. Jeho obsah i způsob vymezování reaguje na konkrétní sociální kontext, odráží vývoj podmínek a mění se potřeby společnosti, její kulturu, jazyk a normy.⁶⁷

V posledních 50 letech se můžeme setkat s několika vymezeními pojmu **gramotnost**:

Definice gramotného člověka podle organizace UNESCO (1958) říká, že **gramotný člověk** je *takový, který umí s porozuměním přečíst a napsat krátký jednoduchý výrok ze svého života⁶⁸*. Tato definice začala být postupem času považována za nejednoznačnou a nedostatečnou. Pojem gramotnost pod sebou totiž původně zahrnoval jen osvojení si elementárních komunikačních dovedností čtení a psaní, příp. počítání. Takové vysvětlení ovšem nezahrnuje všechny socioekonomické podmínky světa, proto se přístup a definice pojmu proměňovaly. Nyní existuje několik modelů gramotnosti:

1. Model **tzv. bazové gramotnosti** značí dovednost dekódování významů z psaného textu, reprodukce, příp. tvorba textu. Čtenář je konzument.
2. Gramotnost jako **zpracování textových informací** zahrnuje operace s textem, elaborace a inference. Čtenář je aktivním zpracovatelem textu.
3. Gramotnost jako **sociálně-kulturní jev** tvrdí, že existují různě gramotností činnosti podle situace a potřeb konkrétní společenské skupiny.
4. **Tzv. e-gramotnost** (elektronická, počítačová) se vyznačuje komplexem rozmanitých kompetencí – obsluha počítače, vyhledávání informací, kritické hodnocení informací.⁶⁹

Dnes je gramotnost pojímána jako civilizační jev a **ukazatel vzdělanosti národa**, zároveň také jako faktor hospodářského rozvoje země. Má velký vliv na konkurenceschopnost států a umožňuje lidem účastnit se na životě společnosti i světa v rámci globalizace.⁷⁰ Různé úrovně a stupně gramotnosti jsou vyžadovány s ohledem na společenské, kulturní a ekonomické podmínky, v hospodářsky vyspělých

⁶⁷ PRŮCHA, Jan, ed. **Pedagogická encyklopedie**. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-546-2. s. 223.

⁶⁸ PRŮCHA, J., pozn. 66, s. 235.

⁶⁹ PRŮCHA, J., pozn. 66, s. 223.

⁷⁰ PRŮCHA, J., pozn. 66, s. 223–224.

zemích je tedy zapotřebí náročnější struktura gramotnosti. Zahrnuje jak výše zmíněnou báзовou gramotnost, tak i stupeň vyšší, tzv. **funkční gramotnost**.⁷¹

2.1.1 Funkční gramotnost

*Funkčně gramotný člověk je takový, který může být zapojen do všech aktivit, v nichž je pro efektivní fungování v jeho skupině a komunitě vyžadována gramotnost, a také do těch, které mu umožňují pokračovat ve využívání čtení, psaní a počítání v zájmu jeho vlastního a komunitního rozvoje.*⁷² – UNESCO, 1978

Milada Rabušicová následně shrnuje **rysy funkční gramotnosti** (dále FG) takto:

- Přizpůsobenost kulturnímu kontextu, ve kterém je využívána, čemuž odpovídá obsah i náročnost požadovaných gramotnostních dovedností.
- FG odhaluje rozdíl mezi individuální a funkční gramotností a ukazuje, že individuální gramotnost nemusí být dostačující požadavkům společnosti.
- FG zahrnuje více náročnějších dovedností, než jsou čtení a psaní.
- FG bývá chápána jako schopnost komunikovat.
- FG není jevem dichotomickým, tedy složeným ze dvou různých částí, ale kontinuálním, podle čehož s ní musí být zacházeno.
- FG je přímo měřitelná, není nutné ji odhadovat na základě jiných faktorů.
- FG není totožná s dobrým zvládnutím školního vzdělání, které zároveň automaticky neznamena dobré zvládnutí situací běžného života.
- FG můžeme posuzovat u jedinců starších 15 let.
- FG se obvykle dává do souvislosti s vyspělými zeměmi a fungováním v rámci jejich společností.⁷³

2.1.2 Další typy gramotnosti

Obsah gramotnosti je rozšiřován na další obory.

1. **Čtenářská gramotnost**, tedy *schopnost porozumět psanému textu, přemýšlet o něm a používat jej k dosažení vlastních cílů, k rozvoji vlastních vědomostí a potenciálu a k aktivní účasti ve společnosti.*⁷⁴ (Straková, 2002)

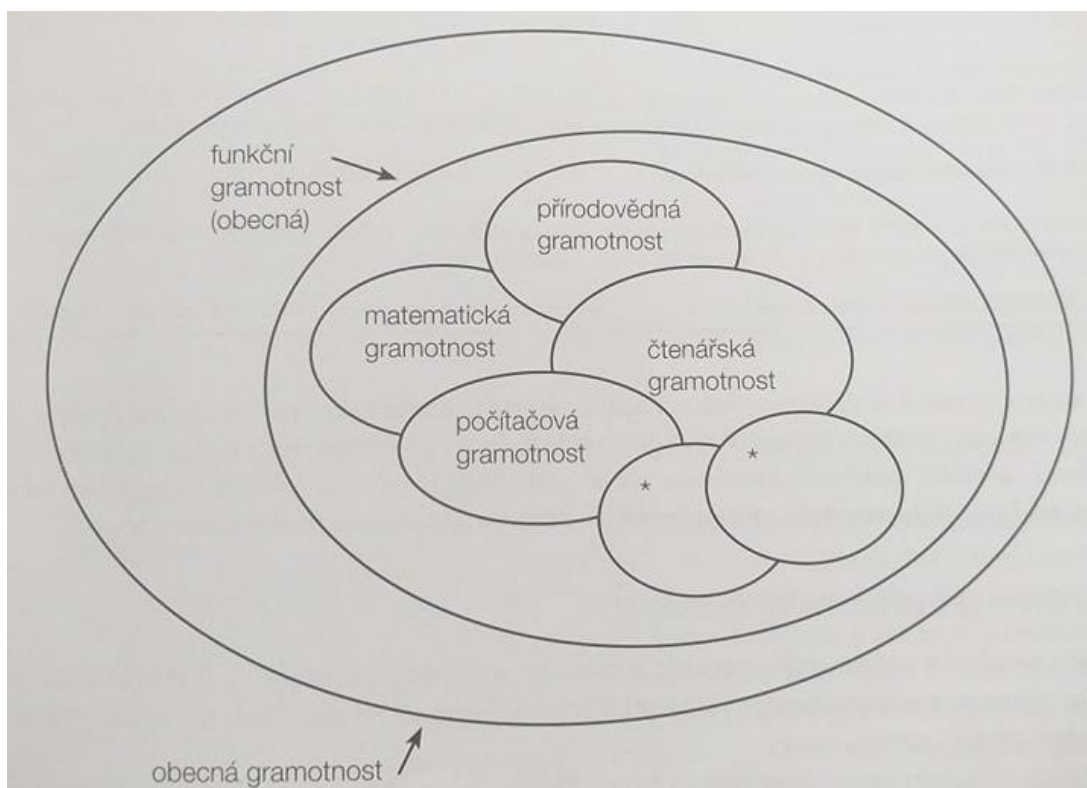
⁷¹ PRŮCHA, J., pozn. 66, s. 225.

⁷² PRŮCHA, J., pozn. 66, s. 235.

⁷³ PRŮCHA, J., pozn. 66, s. 235.

⁷⁴ PRŮCHA, J., pozn. 66, s. 225.

2. **Matematická gramotnost** (též numerická) je definována jako *způsobilost rozpoznat a pochopit matematiku, zabývat se jí a být schopen podložených soudů o úloze matematiky v soukromém životě jednotlivce, v zaměstnání, ve společnosti.*⁷⁵
3. **Přírodovědná gramotnost** neboli *způsobilost využívat přírodovědné vědomosti, klást otázky a na základě důkazů vyvozovat závěry, které vedou k porozumění a usnadňují rozhodování týkající se světa přírody a změn, které nastaly v důsledku lidské činnosti.*⁷⁶
4. **Informační gramotnost** (počítačová) zahrnuje rozeznávání potřebnosti informací, dále jejich vyhledávání, vyhodnocování a efektivní využití. Informačně gramotní lidé se dovedou učit, chápou uspořádání znalostí a možnosti jejich vyhledávání a celoživotnímu osvojování a na základě získaných poznatků docházejí k rozhodnutí a tvoří si vlastní postoje.⁷⁷

Obrázek 1 Schéma: Vztah mezi různými druhy gramotnosti⁷⁸

2.1.3 Faktory ovlivňující gramotnost

Gramotnost není vrozenou dispozicí lidí, ale vzniká a rozvíjí se díky součinnosti vnějších a vnitřních faktorů v průběhu života každého jedince. Mezi **vnější faktory** rozvíjející či naopak potlačující rozvoj

⁷⁵ PRŮCHA, J., pozn. 66, s. 225.

⁷⁶ PRŮCHA, J., pozn. 66, s. 225.

⁷⁷ Asociace knihoven vysokých škol. **Jak rozumíme informační gramotnosti** [online]. 2004, 2007 Odborná komise IVIG Asociace knihoven vysokých škol ČR. [cit. 2021-05-27]. Dostupné z: <https://akvs.cz/wp-content/uploads/2016/05/ivig-jak-rozumime.pdf>.

⁷⁸ PRŮCHA, J., pozn. 66, s. 225.

gramotnosti můžeme počítat sociokulturní prostředí, v němž jedinec vyrůstá, tedy způsob výchovy, úroveň vzdělanosti v rodině i působení školního prostředí. Velký význam mají také ekonomické vlivy rodiny a společnosti.

Vnitřními faktory jsou pak vrozené předpoklady, rysy a zvláštnosti nervového systému, osobnostní charakteristiky, získané zkušenosti, dále také věk jedince, jeho schopnosti, připravenost k dalšímu vzdělávání, úroveň intelektových schopností, dovednost aktivně pracovat s informacemi, volní vlastnosti, prožívání negramotnosti, flexibilita, schopnost adaptace atd.⁷⁹

2.1.4 Rozvoj gramotnosti

Průcha ve své Pedagogické encyklopedii uvádí dvě podmínky úspěšného rozvoje gramotnosti, tedy jak individuální, tak funkční gramotnosti:

1. **Dostatečně dlouhé vzdělávání dětské populace:** Každému jedinci by mělo být umožněno docházet do školy minimálně 5 let, aby se naučil číst, psát a počítat. Rozvoj gramotnosti přímo závisí na kvalitě primárního vzdělávání, protože případné zanedbání primárního vzdělávání nelze žádným způsobem plně nahradit v dospělém věku.
2. **Odpovídající programy pro vzdělávání dospělých:** V dospělosti by se každý jedinec měl věnovat dalšímu samostatnému vzdělávání a seberozvoji. Mezi možnosti patří jak doplňování základního vzdělání, tak i jiné formy dalšího vzdělávání formálního nebo neformálního charakteru.⁸⁰

Tyto dvě podmínky platí obecně bez ohledu na vyspělost země. U různě vyspělých zemí se rozdíly objevují v náročnosti, organizaci a typech vzdělávání, tedy ve faktorech odpovídajících konkrétním společenským, kulturním, ekonomickým a náboženským okolnostem.

Pro řádný rozvoj gramotnosti ve společnosti je nutné dodržet obě tyto podmínky. Stejně jako je totiž úroveň gramotnosti závislá na kvalitě primárního vzdělávání, není primární vzdělávání zárukou podržení této úrovně do dospělého života.⁸¹

2.2 Čtenářství

Čtení definujeme jako *mediální aktivitu zaměřenou na knihy a jejich duševní přisvojování; jako čas věnovaný knihám; základní aktivitu související s knihami; socio-kulturní dovednost či kompetenci. V rámci všech ostatních kompetencí sehrává čtení klíčovou roli.*⁸²

⁷⁹ PRŮCHA, J., pozn. 66, s. 226–227.

⁸⁰ PRŮCHA, J., pozn. 66, s. 240.

⁸¹ PRŮCHA, J., pozn. 66, s. 240.

⁸² TRÁVNÍČEK, Jiří. **Rodina, škola, knihovna: náš vztah ke čtení a co ho ovlivňuje.** Brno: Host, 2019. ISBN 978-80-7577-994-6. s. 33.

Počátky činnosti zvané čtení má většina lidí spojených se školou jako vzdělávací institucí. Naučit dítě číst je **socializačním úkolem školy**, podle Jiřího Trávníčka je to dokonce její civilizační povinnost, neboť se stává velmi často, že se někteří žáci setkají s knihou až ve škole.

*Čtení je základním prostředkem k získávání informací po celý lidský život. Nestačí naučit se číst. Žáci se musí naučit číst přemýšlivě. Čtení je prostředkem přemýšlení a učení, není jen předmětem studia. Čtení a čtenářská odezva na přečtené jsou cestou ke kritické analýze textu. Učit se obsahu jednotlivých předmětů ve škole obvykle vyžaduje samostatné přemýšlivé čtení. Proto pochopení procesů učení může u žáků zlepšit porozumění tomu, co se učí, a také jejich schopnosti analyzovat obsah učiva. Existuje přímé spojení mezi čtením a psaním. Pochopení spojnice mezi čtením a psaním zlepšuje učení.*⁸³

Čtení je také činností, která se často pojí s určitou mírou nesympatií či nevole. Jiří Trávníček tvrdí, že je to právě z důvodu školního nátlaku na žáka, zatímco jemu samotnému ona činnost příliš nejde. Jelikož žák nemá knihu spojenou s životem a zkušenostmi v rodině, vzniká v jeho podvědomí spojení knihy a nátlaku zvnějšku.⁸⁴

Čtení je podle příručky *Čtenářská gramotnost ve výuce* složitou a pomalou aktivitou, neboť na rozdíl od mluvení není člověku vrozené (neexistuje centrum čtení v mozku). Navíc vyžaduje myšlení, trpělivost, soustředění, představivost a značnou část podpory od dospělých (rodičů, učitelů), kteří mají za úkol zajistit vhodné podmínky a povzbudit ve správný čas žáka k vytrvání v jeho snaze. Rozvoj vztahu ke čtení by měl v ideálním případě začínat již v rodině, neboť školní podmínky jsou poněkud více ztížené (méně času, více dětí).⁸⁵

Čtenářství je pojem, který se užívá zejména v souvislosti s dětskou populací; dále je definováno jako *plánovitě a cílené rozvíjení četby zejména za pomoci školy, knihoven a jiných vzdělávacích institucí; rozvíjení, které je často doprovázeno institucionálně organizovanými kampaněmi a podpůrnými akcemi.*⁸⁶

Steelová definuje pojem **přemýšlivé čtenářství**, který zahrnuje aktivní zapojení žáků do procesu učení, které je celoživotní záležitostí a každý jedinec se jej musí naučit, aby bylo efektivní. Žáci v procesu učení přebírají zodpovědnost za své vlastní vzdělávání. Přemýšlivé čtenářství je založené na tom, že se žáci

⁸³ STEELOVÁ, J. L., MEREDITH, K. S., TEMPLE, Ch., WALTER, S. **Dílno čtení**. Pracovní materiály pro kurzy o. s. Kritické myšlení. Praha: o. s. Kritické myšlení, 2007, příručka VII. s. 7.

⁸⁴ TRÁVNÍČEK, J., pozn. 81, s. 25–26.

⁸⁵ **Čtenářská gramotnost ve výuce: metodická příručka**. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV), divize VÚP, 2011. ISBN 978-80-86856-98-8. s. 6.

⁸⁶ TRÁVNÍČEK, J., pozn. 81, s. 33.

automaticky nespolehají na to, že jim vše někdo „nadiktuje“, ale informaci si sami zjišťují či ověřují, čímž rozvíjí právě své schopnosti přemýšlet a učit se.⁸⁷

Čtení je stále **stěžejním zdrojem informací**, ať už na internetu, v návodech, knihách či v novinách. Žáci (a obecně lidé) musí umět přečtené aplikovat a použít v běžném životě, k čemuž nestačí učiteli často vyžadované povrchní dovednosti práce s textem, tedy chápání doslovné úrovně textu, opakování napsaného apod. Je rozdíl mezi čtením s nízkou úrovní porozumění a hlubokým pochopením smyslu. V prvním případě neučíme děti, že existuje u textů více interpretací, než je ona doslovná. Pokud ovšem chceme angažované, přemýšlivé čtenáře reflektující text, kteří čtou pro radost a informace získané z textu převádějí do svého života a jednání, je nutné, aby se naučili **interpretovat** (propojovat nové poznatky s dřívějšími znalostmi a dovednostmi, zamýšlet se nad autorovým sdělením v kontextu vlastních názorů a zkušeností).⁸⁸

Jiří Trávníček v roce 2019 vydal knihu, která shrnuje zjištění jeho týmu v rámci průzkumu čtenářství. Ačkoli je publikace spíše sociologická, přináší mnoho zajímavých poznatků pro výuku literární výchovy. Mimo jiné se Trávníček zaměřil na **digitální čtení**, které podle výzkumu nejde proti čtenářství, naopak užívání internetu jde ruku v ruce s četbou tradičních knih.⁸⁹ Tím, co zasahuje do míry a rozvoje čtenářství, jsou vizuální média.⁹⁰

Autoři příručky *Čtenářská gramotnost ve výuce* užívají termín čtenářství jako rovnocenný pojmu **čtenářská gramotnost**.⁹¹

2.3 Čtenářská gramotnost

*Každý jedinec má právo na optimální proces rozvoje své čtenářské gramotnosti, která je excentrickým bodem vzdělávání vůbec.*⁹²

Pedagogický slovník definuje **čtenářskou gramotnost** (ČG) jako *komplex vědomostí a dovedností jedince, které mu umožňují zacházet s písemnými texty běžně se vyskytujícími v životní praxi (např. železniční jízdní řád, návod k užívání léku apod.). Jde o dovednosti nejen čtenářské, tj. umět texty přečíst a rozumět jim, ale také dovednosti vyhledávat, zpracovávat, srovnávat informace obsažené v textu, reprodukovat*

⁸⁷ STEELOVÁ, J. L., pozn. 82, s. 8–10.

⁸⁸ STEELOVÁ, J. L., pozn. 82, s. 8-10.

⁸⁹ TRÁVNÍČEK, J., pozn. 81, s. 52.

⁹⁰ TRÁVNÍČEK, J., pozn. 81, s. 91.

⁹¹ Čtenářská gramotnost ve výuce, pozn. 84, s. 5.

⁹² WILDOVÁ, Radka. **Čtenářská gramotnost v evropském kontextu**. Pedagogika: časopis pro vědy o vzdělávání a výchově. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 1–2/2012 (MONO), s. 45-52. ISSN 2336-2189 (Online) s. 45.

obsah textu aj. Čtenářská gramotnost je považována za součást funkční gramotnosti.⁹³ Pedagogický slovník také uvádí, že je čtenářská gramotnost českých žáků závislá na tom, jaký sociálně-ekonomický status má jejich rodina.

Mezinárodní výzkumy jako PISA, PIRLS a PIAAC pojmají čtenářskou gramotnost jako koncept z programatické filozofie a definují ji jako *konstruktivní a interaktivní proces*, dále kladou důraz na **dekódování a porozumění textu**, schopnost o textu přemýšlet a uplatňovat své myšlenky a zkušenosti v praktickém životě.⁹⁴

V rámci odborného panelu VÚP⁹⁵ ke ČG byl vymezen obsah pojmu ČG takto: *Čtenářská gramotnost je celoživotně se rozvíjející **vybavenost člověka** vědomostmi, dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami potřebnými pro užívání všech druhů textů v různých individuálních i sociálních kontextech.*⁹⁶

Dále autoři příručky *Čtenářská gramotnost ve výuce* definují šest rovin, které se prolínají ve ČG a není možné je opomíjet. Jedná se o:

1. **vztah ke čtení** – potěšení z četby a vnitřní potřeba číst;
2. **doslovné porozumění** – dekódování psaných textů a budování porozumění na doslovné úrovni se zapojením dosavadních znalostí a zkušeností;
3. **vysuzování a hodnocení** – vysuzování závěrů z přečteného textu a kritické nahlížení z hlediska různých záměrů (včetně autorského);
4. **metakognici** – dovednost reflektovat záměr vlastního čtení a podle toho si vybírat texty i způsob četby a po četbě reflektovat vlastní porozumění textu a volit strategie ke zlepšování;
5. **sdílení** – sdílení prožitků s dalšími čtenáři a porovnávání svého uchopení textu s jinými sdílenými interpretacemi;
6. **aplikaci** – využití zkušeností a poznatků z četby ve vlastním životě.⁹⁷

Čtenářská gramotnost je podle autorů příručky nezbytným předpokladem k rozvoji klíčových kompetencí uvedených v RVP, zejm. kompetence učení. Rozvoj čtenářské gramotnosti je podle nich nutné začít už v raných letech školní docházky, aby žáci dobře ovládli čtenářské dovednosti a osvojili si

⁹³ PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ Eliška, MAREŠ, Jiří. **Pedagogický slovník**. 4., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-416-8. s. 34-5.

⁹⁴ STARÝ, K., LAUFKOVÁ, V. **Kde žáci v polovině základního vzdělávání selhávají při porozumění čtenému polemickému textu**. Pedagogika: časopis pro vědy o vzdělávání a výchově. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 4/2015, s. 392-412. ISSN 2336-2189 (Online). s. 393.

⁹⁵ VÚP = Výzkumný ústav pedagogický v Praze.

⁹⁶ Čtenářská gramotnost ve výuce, pozn. 84, s. 8.

⁹⁷ Čtenářská gramotnost ve výuce, pozn. 84, s. 7.

čtenářské zvyky. Úlohou pedagogů na 2. stupni ZŠ a na SŠ je upevňování, podporování a rozvíjení dalších složitějších čtenářských dovedností vyžadujících rozvinuté abstraktní myšlení.⁹⁸

Rozvoj počáteční čtenářské gramotnosti začíná vstupem žáka do školní výuky čtení, v Evropě nejčastěji mezi 5,5 až 6,5 lety. Postupuje se od přípravy na čtení, k rozvoji jazykové úrovně včetně odstraňování logopedických vad, dále k rozvoji poznávacích a psychických procesů (zrakové a sluchové vnímání, paměť, pozornost, představivost, pravolevá orientace apod.) a rozvoji vnitřní motivace a zájmu o psanou řeč.⁹⁹

Jak je tedy patrné, že ČG významně ovlivňuje **studijní úspěšnost**, jinak řečeno, zdatní čtenáři jsou většinou také úspěšnějšími žáky. ČG se nejlépe rozvíjí, pokud jsou žáci čtenáři příběhů, či po tom, co se jimi stanou. Četba čtená i předčítaná musí působit pozitivně, žáci ji nesmí považovat za ztrátu času. S tím souvisí fakt, že požitky z četby nelze očekávat hned, nejdříve se žáci musí naučit začíst do textu a vlastní zkušeností objevit benefity čtené knihy. Teprve když je žák rozečtený, je možné rozvíjet ČG i v dalších předmětech (např. v přírodovědných, humanitních apod.).¹⁰⁰

*Vášeň, nebo alespoň sympatie ke čtení může vzbudit jen ten, kdo je sám pro čtení zapálený. Učitel, který už přestal číst, se těžko stane jiskřičkou, která podpaluje. Učitelé, kteří opravdu chtějí, aby jejich žáci četli, by sami, vedle vlastní četby, měli číst také knihy, které jsou zajímavé pro jejich žáky a sledovat aktuální produkci knih pro děti. Úspěšní učitelé čtenářství považují čtení za prioritu nejen v profesním, ale i osobním životě. A žáci to poznají.*¹⁰¹

Studie *Kde žáci v polovině základního vzdělávání selhávají při porozumění polemickému textu* (Starý, Laufková) uvádí osm strategií podle Tompkinsonové, které pomáhají čtenáři osvojit si a rozvíjet schopnost porozumět textu:

1. předvídání,
2. propojování informací,
3. vizualizace,
4. kladení otázek,
5. nalezení hlavních myšlenek,
6. vytváření souhrnů,
7. kontrolování,
8. hodnocení.¹⁰²

⁹⁸ Čtenářská gramotnost ve výuce, pozn. 84, s. 5.

⁹⁹ WILDOVÁ, R., pozn. 91, s. 47–48.

¹⁰⁰ Čtenářská gramotnost ve výuce, pozn. 84, s. 6–7.

¹⁰¹ Čtenářská gramotnost ve výuce, pozn. 84, s. 7.

¹⁰² STARÝ, K. LAUFKOVÁ, V., pozn. 93, s. 407.

Příručka *Čtenářská gramotnost ve výuce* doporučuje jako osvědčený nástroj rozvoje ČG **dílňý čtení** v celoročním systému práce s knihami a dětským čtenářstvím (o dílnách čtení více v kapitole 3.5.5).¹⁰³

V České republice získala problematika čtenářské gramotnosti na významu v souvislosti s výsledky mezinárodních výzkumů **PISA** a **PIRLS**. Ty prokázaly, stejně jako některé české výzkumy, že *existuje významná souvislost mezi zájmem o čtení, čtenářskou gramotností a vzdělávacími výsledky žáků i dospělých*¹⁰⁴, a zahraniční průzkumy navíc prokázaly, že ČG *sehrává důležitou úlohu ve fungování trhu práce, podmiňuje hospodářský úspěch a sociální rozvoj jednotlivců i společnosti*.¹⁰⁵

Mezinárodní komparativní analýzy OECD, tedy PISA (testování žáci ve věku 15 let) a PIRLS (testovány 4. ročníky ZŠ) v roce 2012 potvrdily rozdílnost mezi děvčaty a chlapci (ve prospěch děvčat), vliv sociokulturního prostředí na úroveň ČG, vliv systému vzdělávání. Česká republika dosáhla slabých až velmi slabých výkonů, po jejichž analýze vyšla jako jeden z viníků právě školní výuka čtení.

Radka Wildová (2012) považuje za jeden z důvodů chybějící **celostátní koncepci** vyjadřující strategii rozvoje a podpory ČG na různých stupních. Kurikulární dokumenty se podle ní shodují na tom, že je třeba využívat různé druhy textů, materiálů a zdrojů čtení, ale jednotná strategie chybí. Inspiraci by podle ní bylo možné hledat v kurikulárních dokumentech napříč Evropou, v nichž je patrný odklon od metod instruktivních k metodám konstruktivistickým (např. Norsko, Irsko, Dánsko, Finsko).¹⁰⁶

¹⁰³ Čtenářská gramotnost ve výuce, pozn. 84, s. 6–7.

¹⁰⁴ STARÝ, K. LAUFKOVÁ, V., pozn. 93, s. 392.

¹⁰⁵ STARÝ, K. LAUFKOVÁ, V., pozn. 93, s. 392.

¹⁰⁶ WILDOVÁ, R., pozn. 91, s. 47–48.

3 Program RWCT

Mezinárodní program **Reading and Writing for Critical Thinking** (Čtením a psaním ke kritickému myšlení) vznikl v roce 1997 ve spolupráci odborníků a pedagogů z celého světa a zahrnuje v sobě nejen jejich zkušenosti, ale také v té době přelomové poznatky psychologického a pedagogického výzkumu v oblasti učení. Cílem tohoto programu je podporovat a vzdělávat pedagogy v oblastech vzájemné (i mezikulturní) spolupráce; vedení žáků k rozvoji dovednosti **kritického myšlení**; užívání praktických metod výuky pocházejících z ucelené soustavy vyučovacích metod vhodných pro různé obsahy; vlastního zdokonalování vyučovacích metod a připravenosti na roli učitele.

V České republice se program rozvíjí od školního roku 1997/1998 a postupně oslovuje více a více škol a pedagogů, metody a myšlenky programu jsou zahrnovány do jednotlivých ŠVP a učitelé se nadále vzdělávají v oblastech kritického myšlení a možnostech jeho rozvoje u žáků. Nové informace v této oblasti nabízí platforma kritickemysleni.cz, časopis *Kritické listy*¹⁰⁷ a elektronický zpravodaj *Kritické lístky*. Základní myšlenkou, na níž program RWCT stojí, je **konstruktivistické pojetí výuky**, podle něhož si *každá lidská bytost buduje (konstruuje) své poznání po svém*¹⁰⁸, a to i v případě transmisní výuky. Každý žák si vykládá látku odlišně, což je způsobeno řadou faktorů, např. jinými vstupními představami, různými zájmy, potřebami, možnostmi apod. Proto přišel program RWCT mj. s vlastním třífázovým modelem učení, jehož součástí jsou evokace a následná reflexe, tedy fáze, ve kterých dochází k uvědomění si vlastních vstupních podmínek a díky kooperaci také k částečnému sjednocení či poznání odlišných podmínek ostatních.¹⁰⁹

Program si klade za cíl vychovávat zodpovědné občany, kteří jsou schopni *produkovat vlastní názory, racionálně volit mezi dvěma kooperativními myšlenkami, řešit problémy, zodpovědně debatovat o daných problémech*¹¹⁰ a zahrnuje i sociální dimenzi, tedy důraz na spolupráci v kolektivu, respektování odlišných názorů, porozumění fungování prožívaných postojů a jejich vlivu na naše postoje a vnímání.

Program RWCT je v souladu s budováním a rozvojem **klíčových kompetencí** stanovených v našem RVP.¹¹¹ V posledních třiceti letech a napříč vzdělávacími systémy stále víc klade důraz na žákovské osvojení si klíčových kompetencí. Ačkoliv kritické myšlení není zařazeno mezi kompetence v našem RVP, patří do

¹⁰⁷ Kritické listy dostupné zde: <https://kritickemysleni.cz/inspirace-pro-ucitele/kriticke-listy/>.

¹⁰⁸ STEELOVÁ, J. L., MEREDITH, K. S., TEMPLE, Ch., WALTER, S. **Co je kritické myšlení (vymezení pojmu a rámce E - U - R)**. Pracovní materiály pro kurzy o. s. Kritické myšlení. Praha: o. s. Kritické myšlení, 2007, příručka I. s. 34.

¹⁰⁹ STEELOVÁ, J. L., pozn. 107, s. 34.

¹¹⁰ STEELOVÁ, J. L., MEREDITH, K. S., TEMPLE, Ch., WALTER, S. **Čtení, psaní a diskuse ve všech předmětech**. Pracovní materiály pro kurzy o. s. Kritické myšlení. Praha: o. s. Kritické myšlení, 2007, příručka IV. s. 6.

¹¹¹ GRECMANOVÁ, Helena, URBANOVSKÁ, Eva. **Aktivizační metody ve výuce, prostředek ŠVP**. Olomouc: Hanex, 2007. ISBN 978-80-85783-73-5. s. 9–12.

nich např. v anglosaském školství. K rozvoji kompetencí je třeba využívat **metod aktivního učení**, jež zahrnují více než jen obsahy, ale pomocí kterých si žáci osvojí vzdělávací obsahy trvaleji a hlouběji.¹¹²

V **literární výchově** nabízejí program RWCT a jeho metody možnost, jak rozvíjet tento předmět směrem interpretace a přemýšlivého čtenářství. Zejména tzv. dílny čtení, vycházející z konceptu programu RWCT a na české poměry upraveny v Systému praktické češtiny Miloše Šlapala, tvoří spolu s dílnami psaní a mluvení platformu pro rozvoj čtenářské i tvůrčí aktivity žáků a její reflexe i poznávání díla na úkor poznávání o díle. Čtenářské dílny rozvíjí u žáků vztah ke čtení, napomáhají tvorbě hodnotové orientace a osobního čtenářského vkusu, tedy odpovídají požadavkům Ondřeje Hníka i Jana Valy na to, jak by měla literární výchova vypadat (kapitola 1.2).

3.1 Kritické myšlení

Pojem kritické myšlení je používán již desetiletí, význam tohoto pojmu se ovšem v rámci různých pojetí pozměňuje. Může značit **myšlení vyššího řádu**, tedy vyšších kategorií Bloomovy taxonomie, v širším slova smyslu zahrnuje schopnost **logicky uvažovat, argumentovat, zachovávat si skeptický odstup**, tedy dovednosti nabývané pozorným čtením, analýzami textu a diskuzí či písemnou reflexí. Komplexní charakteristika pojmu ovšem neexistuje, dokladem toho je i neúspěšná snaha Matthew Lipmana vytvořit soupis všech konceptů kritického myšlení, od které ustoupil, neboť by se jednalo o *inventarizaci intelektuálních sil lidstva*¹¹³.

Jelikož nemůžeme předvídat, jaké profesní zaměření si žáci vyberou, a nemůžeme ani předpokládat, jaká povolání vzniknou do doby, než dokončí své vzdělání, je potřeba jim dát možnost získat nejen množství znalostí, ale zejm. **schopnost porozumět a přizpůsobovat se novým podnětům**. Přímé informace získané ve výuce budou v budoucnu tvořit jen malou část toho, co budou potřebovat. Hlavním úkolem žáků v tomto kontextu je osvojit si schopnost efektivně se učit a myslet kriticky, tzn. být schopen posoudit nové informace a pozorně a kriticky je zkoumat.¹¹⁴

Pojem **kritické myšlení** nabyl na důležitosti s rozvojem otevřené demokratické společnosti, kde má každý jedinec právo a v určitém smyslu i povinnost zaujímat stanoviska, vytvářet si vlastní názory a činit rozhodnutí, která bude schopen vyslovit, obhájit či přehodnotit.

Kritické myšlení je aktivní a samostatné uvažování, které je postaveno na několika základních dovednostech – porozumění informacím, důkladné prozkoumání informace, porovnání předkládané informace s jinými zdroji/názory/tvrzeními a utváření si stanoviska na základě souvislostí a různých

¹¹² Košťálová in STEELOVÁ, J. L., pozn. 107, s. 15–19.

¹¹³ STEELOVÁ, J. L., pozn. 109, s. 6.

¹¹⁴ STEELOVÁ, J. L., pozn. 107, s. 6.

vlastních logických úvah a postupů. S tímto přístupem zároveň přebírá jedinec odpovědnost za své stanovisko.¹¹⁵

*V pojetí projektu RWCT je kritické myšlení vnímáno jako **aktivní, interaktivní, uspořádaný a komplexní poznávací proces**. Je to taková metoda myšlení, která se opírá o diferencovanou a reflektovanou práci s informacemi, o vidění faktů v souvislostech a o využití všech úrovní logických myšlenkových postupů. (Porozumění informacím je pouze prvotním předpokladem kritického myšlení.)¹¹⁶*

Kritické myšlení můžeme vymežit charakteristikami podle Kloostera (2000), tedy jako **nezávislé myšlení**, při němž je získání informací **východiskem**, nikoli cílem; které začíná **otázkami a problémy**, jež se mají řešit, a myšlení, jež hledá **rozumné argumenty**. Je to **myšlení ve společnosti**, tedy takové, které podněcuje dialog a diskuzi.

Kritické myšlení není memorování či paměťové učení (zapamatování je důležité, ale nerovná se porozumění ani kritickému myšlení), není to porozumění složitým myšlenkám, ačkoli i to je důležitou dovedností vyžadující náročnější myšlenkové operace. Takové porozumění se dá považovat za základ pro kritické myšlení. Kritické myšlení není ani tvořivé či intuitivní myšlení, které si není vědomé samo sebe.¹¹⁷

Steelová ve své příručce shrnuje znaky kritického myšlení do pěti bodů:

1. **Nezávislé myšlení**, prostřednictvím kterého si každá osoba vytváří vlastní hodnoty, názory a přesvědčení. Žák jej musí vykonávat sám za sebe a musí pociťovat svobodu myslet sám za sebe a rozhodovat o otázkách, které se jej týkají.
2. **Získání informace je východiskem, ne cílem**. K tak složitému myšlenkovému procesu, jako je kritické myšlení, je třeba, aby žák obsáhl značné množství faktů, nápadů, teorií, dat, pojmů apod. Využívá tradičního učení, jeho obsahu a činí ho osobním, smysluplným, užitečným a trvalým ve vztahu k žákově paměti.
3. **Začíná otázkami a problémy**, které se mají řešit. Nutnost myšlení tak staví na zvědavosti, protože jen to odpovídá na otázky, které pokládá žák, a vychází z jeho zájmu a potřeb. Učitel by měl žákům pomáhat odhalovat a formulovat problémy, které vyvstanou při školní práci, a poté je navádět k řešení těchto problémů.
4. **Pídí se po rozumných argumentech**. Žáci vytvářejí vlastní řešení problémů, tato řešení podpoří dobrými argumenty (tvrzení, důvod a důkaz) a přesvědčivými důvody. Zároveň se musí žáci

¹¹⁵ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 14.

¹¹⁶ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 14 .

¹¹⁷ STEELOVÁ, J. L., pozn. 107, s. 6.

vyrovnat s protiargumenty ostatních a ty podle vlastního posouzení přijímat, vyvracet či respektovat, pokud v daném případě existuje více možných pohledů/řešení.

5. **Kritické myšlení je myšlení ve společnosti**, neboť se v jeho průběhu dělíme o myšlenky s ostatními. Názory a postoje jednotlivců se prohlubují na základě diskuze, četby, debat, nesouhlasů a také snahy o předání a přijímání myšlenek. Dialog a diskuze, práce ve skupinách, zveřejňování psaných prací žáků apod. jsou tedy prostředky k rozvoji kritického myšlení, ne jeho hotové výsledky.¹¹⁸

Nejlépe se podle Kloostera naplňují tyto charakteristiky kritického myšlení prostřednictvím **psaní**, neboť při psaní jsou žáci aktivní, musí zapojit své dosavadní znalosti a jsou si vědomi svého čtenáře. Pro učitele je psaný text viditelný a dostupný a žáci získají k psaní chuť, pokud vidí v učiteli opravdový zájem o své texty. Podstatná je i možnost sdílení textů mezi spolužáky.

Myslet kriticky tedy znamená různými způsoby zjišťovat informace, ptát se, hledat odpovědi a přistupovat k informacím s pochybnostmi o jejich správnosti, vytvářet si vlastní názory a ty umět obhájit, obohatit či přehodnotit na základě argumentů ostatních. Ke kritickému myšlení patří nejen schopnost **aktivně přemýšlet**, ale také **aktivně naslouchat a diskutovat**. Aby bylo možné takovou formu myšlení rozvíjet ve školách, musí k tomu pedagogové využívat materiály, které úzce souvisí se životem žáků, jsou jim blízké a umí zaujmout.¹¹⁹

*Nejlepší přístupy jsou takové, které žáky bez prodlení zapojují do aktivního přemýšlení a nenutí je studovat abstraktní logické postupy, donekonečna odstiňující příležitosti k tomu, aby se skutečně zamýšleli nad něčím podstatným, Kritické myšlení se navíc nejlépe rozvíjí, plyne-li z žákovy vlastní zvědavosti a týká-li se záležitostí, které jsou mu blízké.¹²⁰ Kromě metod kritického myšlení se jeho rozvoj zakládá také na vytvoření takové **atmosféry ve třídě**, která bude podporovat inspiraci k zajímavým myšlenkám, zvyšování zájmu o nová témata, poznatky a debaty.¹²¹*

Při rozvoji myšlení se mj. rozvíjí i **schopnost učit se**. Pro zdárný a plynulý rozvoj žáků je nutné pečlivě vybírat úkoly a jejich úroveň. Podle Vygotského je důležité volit úkoly, které spadají do tzv. zóny nejbližšího rozvoje. Pokud tomu tak není, žák si vystačí s reprodukcí poznatků, které si sice upevňuje a posiluje tím svou paměť, ale nerozvíjí se schopnost myšlení. Rozvoj kritického myšlení úzce souvisí s rozvojem **vyšších kognitivních funkcí**, tedy ne s pouhým paměťovým osvojením a porozuměním

¹¹⁸ STEELOVÁ, J. L., pozn. 107, s. 7–10.

¹¹⁹ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 13–17.

¹²⁰ STEELOVÁ, J. L., pozn. 109, s. 6.

¹²¹ STEELOVÁ, J. L., pozn. 117, s. 7–8.

informacím, ale s rozvojem dovednosti analyzovat, syntetizovat, abstrahovat informace a vysuzovat z nich závěry.¹²²

3.1.1 Dimenze rozvoje kritického myšlení

1. **Osobní zájmy přechází ve veřejné zájmy:** Z počátku žáci vyjadřují svůj postoj či názor velmi subjektivně podle míry pocitu zálibení. Postupně nalézají věcnější argumenty pro podložení vlastních názorů. Subjektivnost se zcela nevytratí, to ovšem ani není žádoucí, ale názory žáků začnou být prezentované jasně a přesvědčivě na základě obecně platných a podložených tvrzení.
2. **Podřízenost (heteronomie, spoléhání) se mění v sebeuvědomění (autonomie):** Podřízenost se nezpochybnitelné autoritě starších či výše postavených (např. i studijní text) nahrazuje autonomie. Ve chvíli, kdy si člověk uvědomí, že je schopen popsat okolní svět sám a vyvozovat z něj závěry, může být autoritou i on sám. Žáci si uvědomí, že pravdivost textu či učitelova výkladu může být omezená, a více ověřují jejich tvrzení.
3. **Intuice je nahrazena logikou:** Intuitivně (*bez většího zkoumání a zamýšlení se nad souvislostmi mezi určitými stanovisky a prodělanou zkušeností*¹²³) i logicky (na základě argumentů a doložitelně pravdivých tvrzení) může žák jednat kdykoliv, neboť v průběhu života člověka fungují oba typy jednání zároveň. Logika je ovšem považována za formu veřejného myšlení.
4. **Zjedné perspektivy se stává více perspektiv:** Žák přechází z jednostranného vlastního přesvědčení bez ohledu na slova ostatních k pohledu z více perspektiv, tedy bere v úvahu názory ostatních a stává se vyspělejším myslitelem. Může změnit své stanovisko na základě přesvědčivých argumentů, umí ale i obhajovat to své, aniž by odmítal názory ostatních.

3.2 Třífázový model učení E-U-R

S programem RWCT je neodmyslitelně spjat třífázový model učení E-U-R. Model zahrnuje tři fáze (evokace, uvědomění si významu, reflexe), které odráží etapy výuky žáků a tvoří základ pro plánování a přípravu vyučování. Efektivita modelu tkví v tom, že v každé jeho fázi probíhají specifické poznávací aktivity a je využitelný v jakékoli vzdělávací situaci pro jakýkoli vzdělávací obsah a ve kterékoli třídě. U všech fází modelu je důležitá **aktivita žáka**, tedy aktivní zapojení se do procesu učení.¹²⁴

Třífázový model učení vychází z myšlenek **pedagogického konstruktivismu**. Má být rámcem pro chápání uceleného průběhu učení a sloužit jako pomůcka pro plánování a realizaci výuky, ve které si žáci aktivně a činně osvojují vědomosti a dovednosti v takovém pořadí, jaké je nejvhodnější pro to, aby se něco

¹²² GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 51–52.

¹²³ STEELOVÁ, J. L., pozn. 117, s. 8.

¹²⁴ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 32.

naučili a uměli naučené aplikovat. Model se snaží zachovávat co nejvíce rysů přirozeného učení, protože je to nejefektivnější.¹²⁵

Model učení je odvozený z **psychologických výzkumů učení** a **výzkumů o fungování mozku**, které probíhaly v posledních 100 letech po celém světě, a umožňuje individualizovat učení žáka i ve větším kolektivu, protože navazuje na žákovy konkrétní znalosti. Umožňuje také využívat různé cesty k pochopení látky a je vhodný zejm. pro osvojování nových poznatků, jejich uspořádávání, propojení s prožitky a zkušenostmi, ale také k plánování výcviku v sociálních a kognitivních dovednostech či kompetencích. Model ovšem není nutné brát jako zaručeně platný zákon ani předpis, není to závazný vzor ani metoda výuky, ale rámec.¹²⁶

3.2.1 EVOKACE

Počáteční fáze modelu slouží k **aktivnímu vybavení si již dříve osvojených poznatků** či názorů souvisejících s tématem výuky. Během evokace je důležité, aby žák sám aktivně odhalil, kolik toho o daném tématu ví, co si o něm myslí a jaké jsou jeho dojmy, představy a očekávání. Díky tomuto procesu žák dokáže během následujících fází výuky zařadit nové poznatky do struktury těch již dříve osvojených, a to v kontextu (zároveň napomáhá porozumění celému kontextu¹²⁷), nikoli nahodile. Aktivnímu zapojení žáka napomáhá vlastní vyjadřování a zapisování myšlenek, otázek a otevírání problémů. Učitel by v této fázi měl být v roli moderátora a povzbuzovatele a neměl by zodpovídat žákům otázky, na něž je možné odhalit odpovědi během dalších fází výuky.¹²⁸

Evokace je podstatná pro **vzbuzení zájmu** žáků o dané téma, a to kladením otázek a uvědoměním si potřeby vyhledat si nové informace, aby bylo možné tyto otázky zodpovědět. Žákovské otázky jsou také důležité pro konkretizaci cíle hodiny, který žáci tímto přijmou za vlastní.¹²⁹ Takovým žákovským cílem může být i jen obyčejná otázka, názor, prožitek, zkušenost, pocity. Účelem stanovování vlastního konkrétního cíle a celé fáze evokace je snaha o vznik vnitřní motivace.¹³⁰

Ve fázi evokace je důležité nevylučovat žádné **prekoncepty**, které žákům pomáhají porozumět novému, tím, že se v průběhu učení mohou měnit, vyvracet nebo doplňovat. Učitelovou rolí v této části výuky je jen předkládat téma, stanovovat organizaci odpovědí a diskuze a poté navazovat na odpovědi, případně povzbuzovat a vyzývat mlčící žáky. Ani když se jedná o otázku s konkrétní odpovědí, učitel odpoví

¹²⁵ STEELOVÁ, J. L., MEREDITH, K. S., TEMPLE, Ch., WALTER, S. **Další strategie k rozvíjení kritického myšlení**. Pracovní materiály pro kurzy o. s. Kritické myšlení. Praha: o. s. Kritické myšlení, 2007, příručka III. s. 7–8.

¹²⁶ Hausenblas, Košťálová in STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 7–8.

¹²⁷ STEELOVÁ, J. L., pozn. 107, s. 24.

¹²⁸ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 32–33.

¹²⁹ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 32–33.

¹³⁰ Hausenblas, Košťálová in STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 9–11.

neprozrazuje, nechá žáky přijít na ni samostatně (tzv. **aha moment**). Důležité je mít jako učitel na paměti, že evokace není řízená diskuze, jelikož žáci nemají za úkol sdělovat třídě jen to, co vědí jistě, ale i to, co si myslí, představují atd.¹³¹

Ve fázi evokace je důležité si předem dobře promyslet zadání vzhledem k cíli vyučovací hodiny, neboť příliš široké zadání odvede žáky od tématu, příliš konkrétní zadání zase omezí možnost výběru z více řešení a odpovědí.¹³² Při evokaci je také důležité zapisování otázek, informací, nápadů, aby se myšlenky neztratily, nezanikly a žáci i učitel se k nim mohli později vracet.¹³³

3.2.2 UVĚDOMĚNÍ SI VÝZNAMU

Originální označení *realisation of meaning* v sobě nese dva významy:

1. **uskutečňování významu**, tedy to, že významy uložené v textu či paměti žáka se stávají něčím skutečným, co má žák k dispozici skrze nalezení, uvědomění si jich a diskusi se spolužáky;
2. **vědomé poznávání významu**, při němž se žáci dobírají k zřetelnému chápání svých prekonceptů a toho, co odhadovali a očekávali. Během této aktivity si uvědomují a poznávají.¹³⁴

V této fázi probíhá setkání s novými informacemi a myšlenkami, které žáci samostatně a aktivně zpracovávají a srovnávají s vlastními dosavadními poznatky a představami o tématu. Během této fáze žáci **hledají a nachází odpovědi** na své otázky a problémové úlohy definované během evokace.

Název fáze neznamena jen uvědomění si věcného smyslu osvojovaných informací, ale zejména jejich význam pro žáky, tedy nalezení odpovědi na otázku „K čemu mi to bude?“. Zároveň si v průběhu osvojování nových vědomostí žáci uvědomují (a jsou vedeni k uvědomování si), jakými způsoby zpracovávají nové poznatky a jak moc jim rozumí, případně zda potřebují pomoci či poradit.¹³⁵

Během fáze se buduje **trvající chuť učit se** poznávat, to se daří, pokud se žáci poznatků dobírají samostatně a vlastním způsobem. Smyslem této fáze je hledat odpovědi a většinou je také nalézat, z čehož plyne uspokojení (mozek po úspěšném učení produkuje endorfiny).¹³⁶ Cílem je podnítit žáky, aby sledovali vlastní posun v dané otázce a aby propojili staré informace s novými.¹³⁷

V průběhu fáze často dochází ke změně původních představ a koncepcí na základě nových argumentů a poznatků, k tomu je ovšem potřeba udržet zájem žáka o jejich osvojování a hodnocení po celou dobu učební činnosti. K tomu dobře slouží drobné **aktivizační úkoly**. Se změnami původních představ

¹³¹ Hausenblas, Košťálová in STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 9–11.

¹³² GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 32–33.

¹³³ Hausenblas, Košťálová in STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 7–8.

¹³⁴ Hausenblas, Košťálová in STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 11–13.

¹³⁵ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 34–35.

¹³⁶ Hausenblas, Košťálová in STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 11–13.

¹³⁷ STEELOVÁ, J. L., pozn. 107, s. 25.

a koncepcí souvisí i jeden z problémů této fáze, a to pečlivý výběr vhodných **zdrojů** (text, výklad, film apod.), které jsou věrohodné a pro žáky přijatelné. Takových zdrojů by mělo být ideálně několik, aby bylo možné pravdivost různých tvrzení ověřovat. Zdroj by měl poskytovat dostatek nových a přínosných informací, ať už se jedná o text či výklad.¹³⁸

Ve fázi U je třeba pracovat s novými, ucelenými a smysluplnými informacemi.¹³⁹ Takové informace může učitel žákům poskytovat např. prostřednictvím čteného textu, experimentem, ukázkovým řešením výpočtu, zhlédnutím filmu, divadelním představením, poslechem přednášky, učitelovým výkladem, vyprávěním pamětníka nebo experta i z řad žáků apod. Zdroj, ze kterého žáci čerpají, by měl být informovanější, než jsou oni sami v danou chvíli. Rozhodně se nemají nabízet jen nesporné, zaručeně správné texty, které jsou nezajímavé, a nemá se jednat o opakování.¹⁴⁰

3.2.3 REFLEXE

V závěrečné fázi výuky žáci uvažují o tom, **co nového se naučili**, a dále třídí, sjednocují, systematizují nové poznatky, upevňují je a přetváří svá původní vědomostní schémata. Dovytvářejí si novou představu o tématu. Také si ale uvědomují, na jaké své otázky nezískali odpovědi a čemu se chtějí věnovat příště.

Reflexe si klade za cíl žáky naučit **vyjadřovat myšlenky vlastními slovy**, rozvíjí **výměnu názorů mezi žáky** v bezpečném prostředí. Reflexe není určena ke kontrole žákových vědomostí a dovedností, protože učení probíhá nadále i v jejím průběhu.¹⁴¹

Při reflexi je důležité, aby měl každý žák prostor přemýšlet „sám za sebe“, a tak mít možnost naučit se poznat důležité od nedůležitého, což pro každého žáka mohou být odlišné poznatky.¹⁴² Stejně tak je důležité vyjadřování myšlenek a poznatků vlastními slovy, protože jakmile jsou toho žáci schopni a pokud se podaří nové informace zasadit do souvislého smysluplného rámce, je jejich porozumění trvalé, protože nejen, že žák dává *svými slovy srozumitelné znění svým myšlenkám, údajům, názorům, které předtím neměl nebo ve kterých neměl jasno*¹⁴³, ale on sám je musí hledat, propracovat a vytvořit.¹⁴⁴ Učitelovým úkolem je podpořit výměnu názorů mezi žáky, což vede nejen k rozšíření slovní zásoby, ale také k odhalení jiných myšlenkových a vědomostních schémat (od spolužáků) a obohacení vlastního názoru či vědomostí o ty převzaté.¹⁴⁵

¹³⁸ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 34–35.

¹³⁹ Hausenblas, Košťálová in STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 7–8.

¹⁴⁰ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 34–35.

¹⁴¹ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 36–38.

¹⁴² Hausenblas, Košťálová in STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 7–8.

¹⁴³ Hausenblas, Košťálová in STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 13.

¹⁴⁴ Hausenblas, Košťálová in STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 13–15.

¹⁴⁵ STEELOVÁ, J. L., pozn. 107, s. 26.

Reflexe má významný vliv na rozvoj **metakognitivních dovedností**, tedy je prostorem, ve kterém se žáci učí uvažovat o způsobech vlastního myšlení a učení (co se učil, měl pochopit, jak se učil a co by měl příště dělat jinak¹⁴⁶), což napomáhá nejen zlepšování jejich myšlenkových procesů, ale zároveň posiluje jejich odolnost vůči manipulaci. Zároveň se během reflexe učí naslouchat ostatním, řešit problémy tvůrčím způsobem a formovat vlastní nápady či rozvíjet nápady ostatních. Závěr plynoucí z reflexe by si měli žáci utvářet samostatně, učitel by je měl vést k tomu, aby dokázali odlišovat důležité od nedůležitého, pravdivé od nepravdivého.¹⁴⁷

Je tedy zřejmé, že reflexe není zanedbatelnou součástí vyučovací jednotky. Kromě toho, že může být materiálem pro evokaci následující hodiny, neboť evokuje nové nápady, zvědavost a otázky, není bez ní možné určit, co žák pochopil (z pohledu žáka i z pohledu učitele) a na co je možné navazovat v další hodině. Reflexi nelze nahradit učitelovým shrnutím, nelze ji uspěchat a neměla by být známkována. V reflexi můžeme navazovat na evokaci užitím stejné či podobné metody, při čemž se výrazně projeví posun žáků ve věděni či dovednostech.¹⁴⁸

3.2.4 Dimenze kritického myšlení v modelu E-U-R

Fáze **evokace** se vyznačuje směřováním k dovednosti pokládat a formulovat otázky k jádru věci a odhadnout slova autora (argumenty, proč).

Fáze **uvědomění si významu** rozvíjí aktivní naslouchání, pátrání po nových souvislostech a hledání vlastní spojitosti mezi slovy a premisami.

Fáze **reflexe** je prostorem pro kritické myšlení a sdílení. Dává prostor pro zhodnocení asociací a vyvolaných pocitů, pochopení informací a toho, jak se vztahují k životu žáků. Je chvílí pro sdílení pochybností a kladení dalších otázek a zároveň pro získávání odpovědí na otázky z evokace.

3.2.5 Význam modelu E-U-R

Žáci získávají **návyky a dovednosti pro celoživotní vzdělávání** a tvoří studijní otevřenou komunitu. Během učení obsahu se zároveň učí i o vlastním učení, tedy jak se učit.¹⁴⁹

Plánováním a vedením výuky podle třífázového modelu (a programu RWCT) stanovuje učitel jasně formulované cíle učení, kterým rozumí i žáci, vytváří prostředí pro aktivní účast žáků. V hodinách se rozvíjí bohatá diskuze, dovednost vymýšlení a kladení vlastních otázek a vyjadřování vlastních názorů, roste motivace ke čtení, schopnost respektování názorů. Žáci se díky práci s texty umí sžívat s hrdiny,

¹⁴⁶ Hausenblas, Košťálová in STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 13–15.

¹⁴⁷ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 36–38.

¹⁴⁸ Hausenblas, Košťálová in STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 13–15.

¹⁴⁹ STEELOVÁ, J. L., pozn. 107, s. 26.

mají dostatek prostoru a vhodné prostředí pro úvahy nad hodnotami. Ve třídě panuje atmosféra, která podporuje zapojení se do kritického myšlení a jeho usnadnění (vizte níže).¹⁵⁰

Třífázový model učení, zejména jeho poslední fáze, je spojená s významem **zpětné vazby**. *Zpětná vazba je informace z našeho okolí o tom, s jakým účinkem jsme prováděli nějakou činnost.*¹⁵¹ Má velkou informativní hodnotu a ideálně je okamžitá. Zpětná vazba může mít různé podoby (zamračení se, úsměv, nepovedený výsledek práce apod.) a měla by vycházet od učitele jako výsledek pozorování žákovské činnosti a být zaměřena na aktuální cíle výuky. Zpětná vazba napomáhá rozvoji žákovské sebereflexe a předchází jí. Její napojení na fázi reflexe spočívá v žákovském posouzení úspěšnosti vlastního učení, ale také např. pochopení úkolu a jeho zvládnutí, což se týká fází všech.¹⁵²

3.3 Prostředí pro rozvoj kritického myšlení

K úspěšnému rozvoji kritického myšlení nestačí jen zavést do výuky třífázový model učení. Je důležité zvážit i učitelovo pojetí výuky, které akceptuje více možných odpovědí a vytváří příznivé a podpůrné školní a třídní klima. Následuje výčet podmínek, které je nutné zabezpečit pro efektivní rozvoj kritického myšlení.

3.3.1.1 Čas a příležitost pro kritické myšlení

Na všechny tři fáze modelu E-U-R je potřeba dostatek času, neboť myšlení a učení se myšlení nelze uspěchat. Množství času zabere jak vybavení si již osvojených poznatků, tak zhodnocení a formulce myšlenek i jejich sdílení s ostatními žáky. Stejně tak je důležité umožnit co největšímu počtu žáků zapojit se se svým příspěvkem do sdílení.¹⁵³

3.3.1.2 Volné domýšlení a spekulace

Je třeba žáky podpořit ve vznášení dohadů a hypotéz, neboť je pravděpodobné, že na to sami nejsou zvyklí a očekávají jen jednu platnou odpověď. Učitel musí dávat dostatečně najevo, že i nedokonalé odpovědi či chyby jsou přijatelné a tolerované při dodržení určitých společně nastavených pravidel (např. nesmyslné či žertovné odpovědi nemusí být brány na zřetel). Pro rozvoj kritického myšlení je podstatné vytvoření produktivního a podporujícího prostředí.¹⁵⁴ Žáci budou často vymýšlet samozřejmosti, tvrdit hlouposti, ale to vše je součást tvůrčího procesu a učitel s tím musí počítat.¹⁵⁵

¹⁵⁰ STEELOVÁ, J. L., MEREDITH, K. S., TEMPLE, Ch., WALTER, S. **Rozvíjíme kritické myšlení**. Pracovní materiály pro kurzy o. s. Kritické myšlení. Praha: o. s. Kritické myšlení, 2007, příručka II. s. 12.

¹⁵¹ STEELOVÁ, J. L., pozn. 107, s. 28.

¹⁵² STEELOVÁ, J. L., pozn. 107, s. 28–29.

¹⁵³ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 59.

¹⁵⁴ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 60.

¹⁵⁵ STEELOVÁ, J. L., pozn. 107, s. 11–14.

3.3.1.3 *Přijetí rozmanitých myšlenek, nápadů a názorů*

Pokud se žáci cítí bezpečně při vytváření vlastních spekulací a myšlenek (vizte předchozí bod), produkuje originální názory, navrhnou neobvyklá řešení a postupně tak dochází k rozvoji jejich kritického a tvořivého myšlení. V rámci učebních obsahů existují problémy, jež mají vskutku jen jedno správné řešení, i u takových úloh je ovšem důležitý postup odhalení tohoto řešení.¹⁵⁶ Čím více dává učitel najevo přijetí a pochopení, tím více jsou žáci aktivnější.¹⁵⁷

3.3.1.4 *Podpora aktivního zapojení žáků do učebního procesu*

Aktivizovat žáky, tedy změnit jejich přístup k učební činnosti z pasivní na aktivní, můžeme prostřednictvím metod, v nichž je kladen důraz na tvorbu a formulaci vlastních názorů a hypotéz. Aktivizace žáků přenáší třídní aktivitu z učitele na žáky, kteří se postupně chápou odpovědnosti za své učení, podávají lepší výkony a zlepšují své výsledky.¹⁵⁸

Aktivní učení má zásadní význam pro kvalitní osvojení oborových poznatků. Žáci si za předpokladu vhodně zvoleného způsobu (např. metody) výuky osvojí:

- maximální množství vědomostí, jaké jim umožňuje jejich kapacita;
- poznatky, kterým rozumí;
- dovednost umět naučené využívat v praxi a běžném životě i jako základ pro další učení;
- delší a přesnější zapamatování;
- dovednost poznat, co neznají a jaké k tomu mají otázky;
- přijímat fakt, že nikdo neví vše a že poznávání se v čase mění.

Učitel v zájmu úspěšného učení musí:

- systematicky plánovat příležitosti k aktivnímu učení;
- neustále vyhodnocovat svou práci i výsledky žáků;
- přizpůsobovat plány podle zjištěných dat;
- dbát na strategické řízení třídy.¹⁵⁹

3.3.1.5 *Zajištění bezpečného prostředí*

Prostředí školní třídy by mělo být nastavené tak, aby žák cítil, že se může vyjádřit bez rizika posměchu, či odhalení nesprávnosti svého tvrzení. S útlumem ochoty riskovat takovou odezvu se snižuje i samotný

¹⁵⁶ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 60.

¹⁵⁷ STEELOVÁ, J. L., pozn. 107, s. 11–14.

¹⁵⁸ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 60–61.

¹⁵⁹ Košťálová in STEELOVÁ, J. L., pozn. 107, s. 15–19.

proces kritického myšlení. I proto je nutné nastavit ve třídě taková pravidla, která zesměšňování spolužáků zamezují a která platí i pro učitele.¹⁶⁰

3.3.1.6 *Vyjádření důvěry ve schopnosti každého žáka*

V praxi toto opatření znamená upustit od neustálé kontroly správnosti žákovských tvrzení a výsledků a umožnit volné uplatnění tvořivého procesu.¹⁶¹ Učitel musí důvěřovat žákům, že jsou schopni kritického myšlení, a tuto důvěru vyslovit. Respekt ze strany učitele je přímo úměrný narůstající odpovědnosti za vlastní učení na straně žáka.¹⁶²

3.3.1.7 *Oceňování kritického myšlení*

To, co na žákovi jako učitelé oceňujeme, vnímá samotný žák jako důležitou společenskou hodnotu, kterou je třeba rozvíjet. Pokud učitel u žáků oceňuje zejména paměťové osvojení a jednoduché porozumění, stávají se tyto myšlenkové procesy těmi, které žák nejvíce rozvíjí. Pokud naopak učitel oceňuje vlastní a originální názory a přístupy žáků k řešení problémů, rozvíjí se právě kritické a tvořivé myšlení žáků.¹⁶³ Učitel by měl dát žákům najevo, že hodnotné jsou jejich názory a hypotézy, ne bezmyšlenkovité opakování cizích slov.¹⁶⁴

3.3.1.8 *Zodpovědnost, sebedůvěra, sdílení a aktivní naslouchání*

Zodpovědnost se pojí s kritickým myšlením ve smyslu přijetí odpovědnosti za vlastní učení. **Sebedůvěru** žáků posilujeme tím, že jim dáme zažít úspěch a oceníme jejich názory. **Sdílení** chápeme jako spolupodílení se na diskuzi a řešení problémových situací a témat v kolektivu, jehož účastníci znají společně stanovená pravidla a řídí se jimi. Součástí takového sdílení není jen aktivní účast v diskuzi vyjádřením vlastního stanoviska, ale také **aktivní naslouchání** ostatním členům diskuze, uvažování o jejich stanoviscích a jejich respektování, či částečné přejímání. Bez aktivního vzájemného naslouchání není možné vhodně sdílet svá stanoviska, stejně tak je třeba určitá míra sebevědomí, aby byl žák ochoten zapojit se do sdílení a zároveň nést zodpovědnost za své výroky.¹⁶⁵

3.3.1.9 *Mozkově kompatibilní prostředí*

Kromě výše zmíněných požadavků v sobě mozkově kompatibilní prostředí zahrnuje další faktory jako vlastnosti učiva, podnětnost prostředí apod. Jeho autorky Kovaliková a Olsenová tvrdí, že k učení dochází

¹⁶⁰ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 61.

¹⁶¹ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 61.

¹⁶² STEELOVÁ, J. L., pozn. 107, s. 11–14.

¹⁶³ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 62.

¹⁶⁴ STEELOVÁ, J. L., pozn. 107, s. 11–14.

¹⁶⁵ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 62–63.

mnohem lépe než paměťovým osvojováním (tzv. dril, procvičování) prostřednictvím zkušenosti a emocí s ní spojených (očekávání, zvědavost, smyslová aktivita atd.).

Mozkově kompatibilní prostředí je tvořeno osmi složkami:

- nepřítomnost ohrožení (atmosféra spolupráce, tolerance, důvěry),
- smysluplný obsah učiva (srozumitelnost, přímá interakce se skutečným světem),
- možnost výběru (individuální volba způsobu, jakým zvládnout a zdokonalit učení),
- přiměřený čas (umožňuje zabývat se nerušeně určitým tématem; čas na aplikaci),
- obohacené prostředí (poskytuje maximálně možný přímý kontakt se skutečností, rozmanitost, podnětnost),
- spolupráce (skupinová práce na společných úkolech, rozvoj žáadoucích sociálních dovedností),
- okamžitá zpětná vazba (pokud možno ke všemu, od učitele i od spolužáků),
- dokonalé zvládnutí (z hlediska dosažení osobního maxima).¹⁶⁶

Ve zkratce se jedná o co největší přiblížení vnějšímu reálnému světu v rámci školní třídy a učebních obsahů, zahrnování osobních zkušeností žáků tvorbou nových intenzivních zkušeností, které povedou nejen k dlouhodobějšímu zapamatování poznatků, ale také k tvorbě hodnot, postojů a osvojování kompetencí potřebných pro celoživotní vzdělávání a úspěšnost.¹⁶⁷

Čapek zdůrazňuje, že právě třídní klima je zásadní pro rozvoj učební činnosti žáků. To podle něj může učitel ovlivnit několika způsoby:

1. metodami, aktivitami, formami práce,
2. hodnocením,
3. odměnami a tresty (V tomto případě platí, že kdo v hodině pracuje, dostane odměnu. Hodnocení a odměny by se neměly stavět na porovnávání žáků mezi sebou, ale na základně vypořádání se žáka s úkolem jako takovým, tedy na základě individuálních schopností a dovedností žáka.¹⁶⁸),
4. zapojením žáků do výuky, tedy jejich spoluúčastí (např. při nastavování pravidel komunikace, na základě oslovení žáků atd.),
5. pravidly, tedy jejich zněním a způsoby vymáhání.

Všechny tyto faktory jsou v třídním klimatu stejně důležité a navzájem propojené, neboť právě tyto jednotlivé prvky třídní klima tvoří.¹⁶⁹

¹⁶⁶ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 63–64.

¹⁶⁷ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 63–64.

¹⁶⁸ ČAPEK, Robert. **Moderní didaktika: lexikon výukových a hodnoticích metod**. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3450-7. s. 30.

¹⁶⁹ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 26.

3.4 Příprava a průběh vyučování podle modelu E-U-R

3.4.1 Příprava na vyučování

Příprava na vyučování před jeho začátkem je klíčový okamžik v činnosti učitele. Steelová ve své příručce uvádí seznam otázek, které by si učitel měl během přípravy vyučovací jednotky ujasnit, a co by si měl naplánovat.

TÉMA

Je klíčové vědět, proč se chce učitel s žáky věnovat zrovna tomuto tématu, jaký má význam, že jej budou žáci znát a jaké další obsahy na tématu lze ukázat. Žádné téma není izolované, ale navazuje na sebe další důležité prvky, které by měl učitel znát, aby s nimi mohl pracovat.¹⁷⁰

MOTIVACE

Motivace spadá částečně pod téma, neboť odpovídá na některé otázky s ním spojené, např. Proč je téma, které chci učit, tak důležité? Jaká je jeho návaznost na dosavadní dovednost? K čemu jej žáci potřebují? Jak je spjato s jejich životními zkušenostmi? Co budou umět žáci díky osvojení tématu dělat, jak se díky němu budou chovat?

Motivace může být prospěšná obsahem, ale i tím, co se učí prostřednictvím obsahu. Kritické myšlení se dá např. rozvíjet tím, že se sám učitel zamyslí nad tím, co lze z obsahu odvodit, co v něm lze odhalit, co vyvolává odezvu a zájem. Motivace může zahrnovat provokaci osobního vyjádření, vybízení k více možným interpretacím a otevření různých zdrojů a cest.¹⁷¹

CÍLE

Prostřednictvím cílů učitel určuje, co konkrétního se žáci naučí, čemu porozumí a jak to využijí. Cíle by měly být konkrétně vymezené a ověřitelné a zaměřovat se na rozvoj myšlení vyššího řádu. Cílem může být ovšem i vytvoření osobního vztahu k tématu, doplnění příklady z vlastního života, komparace dvou myšlenek, odůvodnění vlastního postoje k danému řešení, obhajoba postoje proti protiargumentům, zamyšlení se nad alternativním postupem prezentace myšlenky, změna některých aspektů chování, ale také vědomí o vlastních vzdělávacích požadavcích a učebních strategiích apod.¹⁷²

NEZBYTNÉ PŘEDCHOZÍ ZNALOSTI A DOVEDNOSTI

Pro učitele je klíčové vědět, co musí žáci znát, aby měla hodina smysl, tedy na jaké vědomosti a dovednosti učitel navazuje a jaké myšlenkové a učební procesy musí žáci ovládat, aby bylo možné se naučit něco nového. Učení je podle Piageta *proces slučování nových informací s těmi, které jsme už*

¹⁷⁰ STEELOVÁ, J. L., MEREDITH, K. S., TEMPLE, Ch., WALTER, S. **Plánování výuky a učení a hodnocení.** Pracovní materiály pro kurzy o. s. Kritické myšlení. Praha: o. s. Kritické myšlení, 2007, příručka VI. s. 9.

¹⁷¹ STEELOVÁ, J. L., pozn. 167, s. 9–10.

¹⁷² STEELOVÁ, J. L., pozn. 167, s. 10–12.

*o světě získali*¹⁷³. Tato definice ukazuje, že žáci musí mít předchozí poznatky k tématu a dovednosti s ním spojené, aby mohli v učení pokročit dál.¹⁷⁴

HODNOCENÍ

Hodnocení je také kategorií, kterou by si měl učitel vyjasnit před začátkem výuky. Hodnocení v sobě neskrývá pouze známkování, ale jakékoliv důkazy o tom, že učení proběhlo a že žáci zvládli jeho obsah, že si procvičili procesy myšlení a učení. Podstatné je pro učitele vědět, jaké očekává od žáků uvažování, jakým způsobem pozná, že jejich úvahy směřují vytyčeným směrem, ale i to, že si procvičují své vědomosti a dovednosti odpovídajícím způsobem, a jakým způsobem bude reagovat, pokud tomu tak nebude. Hodnocení v průběhu hodiny se pak zakládá na poskytování zpětné vazby, ideálně okamžité¹⁷⁵ a spíše než hodnotící soudy je třeba poskytovat informaci, jak dál nakládat se svým učebním procesem. Často se objevující výčet chyb a nedostatků neslouží k posunu žáka, naopak korektivní zpětná vazba ukazuje prostor pro zlepšení, dává radu a směr, jak toho zlepšení dosáhnout, na co se zaměřit.¹⁷⁶

POMŮCKY A ČASOVÉ ROZVRŽENÍ

Dalším bodem při přípravě výuky je posouzení časového rozvržení jednotlivých aktivit a potřebnosti pomůcek (např. i text). Problémem při plánování výuky zejm. u začínajících učitelů může být časový odhad jednotlivých aktivit, neboť jej nelze přesně určit. Existují ovšem urychlovací strategie, např. vysvětlení zadání před rozdělením do skupin nebo zápis zadání na tabuli, aby se žáci nemuseli doptávat. Důležité je také sledovat a hlídat si čas vymezený na aktivity.¹⁷⁷

ROZDĚLENÍ DO SKUPIN

Pokud probíhá rozdělení do skupin, musí si učitel dopředu rozmyslet, jak budou skupiny velké, jak složené a podle jakého klíče proběhne rozdělování.¹⁷⁸

3.4.2 Vlastní hodina

EVOKACE

Cílem je dovést žáky k formulování vlastních otázek a cílů učení, dosáhnout jejich zaujetí a soustředění se na téma, vzbudit jejich zvědavost a nechat je mluvit a ptát se. Všechny aktivity evokace by měly sloužit k vybavení, ujasnění a utřídění již získaných poznatků, probuzení zájmu a motivaci k aktivnímu učení.

¹⁷³ STEELOVÁ, J. L., pozn. 167, s. 12.

¹⁷⁴ STEELOVÁ, J. L., pozn. 167, s. 12.

¹⁷⁵ STEELOVÁ, J. L., pozn. 167, s. 12–13.

¹⁷⁶ STEELOVÁ, J. L., pozn. 167, s. 24–31.

¹⁷⁷ STEELOVÁ, J. L., pozn. 167, s. 13.

¹⁷⁸ STEELOVÁ, J. L., pozn. 167, s. 13.

UVĚDOMĚNÍ SI VÝZNAMU

Cílem je seznámení s obsahem, samostatné zkoumání žáky, konstruování smyslu obsahu žáky.

REFLEXE

Využití osvojeného obsahu, reflektování nových poznatků a těch, které nejsou jasné, prezentace závěrů hodiny a vyřešených úloh, případně určení poznatků chybějících k úspěšnému řešení.

3.4.3 Po hodině

Po hodině následuje reflexe a zhodnocení toho, k jakým dalším činnostem může hodina žáka vést, jak může žák využít osvojený obsah k dalšímu bádání a jaké nové otázky si žádají odpovědi. Obsah hodiny může být rozšířen aktivitami, jako je nezávislá, samostatná práce žáků mimo školu nebo určitá forma konfrontace se skutečným životem (např. jako rozhovory s odborníky či pamětníky, samostatné zkoumání tématu nad rámec školních zdrojů, písemná pojednání, eseje, tvořivé psaní, tvorba plakátů, dramatizace apod.).¹⁷⁹

3.5 Vybrané metody programu RWCT

*Pestré výukové metody jsou nutné pro všestranný rozvoj žáků.*¹⁸⁰

Učitelé jsou povinni připravovat žáky na jejich budoucí život, tedy na pracovní i studijní budoucnost. Spíše než zaměřit se na strohý výklad látky a zapisování do sešitu s důrazem na zkoušení mechanicky naučené látky je potřeba žáky naučit praktické dovednosti všedního života – číst s porozuměním, hledat řešení a různé problémy, prezentovat sebe i svou práci, učit se různými způsoby, včetně toho učit se mezi sebou navzájem a nebazírovat na zbytečnostech.¹⁸¹ Toho lze dosáhnout mj. různými výukovými metodami.

Průcha definuje výukovou metodu jako *system vyučovacích činností učitele a učebních aktivit žáka směřující k dosažení daných vzdělávacích cílů*¹⁸².

Různé výukové metody mají různé nároky na aktivitu, samostatnost a tvořivost žáků, a do různé míry ovlivňují jejich autoregulaci. Učitel, který specifikuje vzdělávací cíle a plánuje průběh výuky, udává také míru autoregulace vlastní učební aktivity žáků, a to na základě toho, že jim pomáhá nalézat vhodné učební strategie k naplnění učebních cílů, podněcuje je k uvědomění si vlastních znalostí a dovedností a směřuje je na vlastní cestu k novým poznatkům, více se zaměřuje na průběh aktivity než na výkon,

¹⁷⁹ STEELOVÁ, J. L., pozn. 167, s. 16–17.

¹⁸⁰ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 25.

¹⁸¹ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 25.

¹⁸² PRŮCHA, J., pozn. 66, s. 194.

motivuje žáky k hodnocení vlastního pokroku či nedostatku v obsahu apod.¹⁸³ Metoda je dynamickým činitelem vzdělávacího procesu a jako taková ovlivňuje všechny jeho prvky (žáka, učitele i obsah vzdělávání).

Výukové metody lze klasifikovat podle různých hledisek. Tyto kategorie se ovšem téměř vždy vzájemně prolínají, ovlivňují a kombinují. Průcha dělí výukové metody podle klasické typologie na **slovní** (nejčastěji přednáška a rozhovor, práce s textem), **názorně-demonstrační** (*rychlé a přímé zprostředkování sledovaných poznatků prostřednictvím smyslů*¹⁸⁴; práce s obrazem, předvádění předmětů, jevů apod.) a **dovednostně-praktické** (objevují se zejména v činnostně orientované výuce v podobě experimentu, manipulace s předměty atd.). Dále Průcha vyčleňuje **aktivizující** (vychází z žákovské aktivity, samočinnosti a samostatnosti) a **komplexní** výukové metody (resp. organizační formy vyučování).¹⁸⁵

Podle Gracmanové a Urbanovské by volba metody měla probíhat na základě zákonitostí procesu učení a uplatňování výchovně vzdělávacích zásad (názornost, individuální přístup, trvalost apod.). Dále vymezují další kritéria, která ovlivňují výběr metod. Jedná se o naplnění výchovně vzdělávacího cíle, časovou přiměřenost, formu, prostorové možnosti a materiální vybavení, vlastnosti a schopnosti žáků i učitele, třídní kolektiv a školní klima. Autorky tvrdí, že neexistuje dobrá nebo špatná metoda, jen její dobré či špatné využití.¹⁸⁶

*Nejsilnější pozitivní účinky na výsledky učení žáků mají právě metody, které staví na rozvoji vyšších myšlenkových operací, při práci s textem, jako je komparace, klasifikace, vytváření metafor a analogií.*¹⁸⁷

Z výzkumu Starého a Laufkové také vyplývá, že na základě výzkumů čtenářské gramotnosti a jejího spojení s učební činností žáků došlo k určitým změnám při výběru vhodných metod: *od detailního rozboru na úrovni slov se vyučovací metody přesunuly k textu jako celku, k jeho smyslu, významu, účelu, záměru autora a vztahu textu k reálnému světu, na významu začala nabývat výuka čtenářských strategií...*¹⁸⁸

3.5.1 Vybrané metody rozčleněné do rámce E-U-R

EVOKACE	UVĚDOMĚNÍ SI VÝZNAMU	REFLEXE
Brainstorming	Čtení s otázkami	Brainstorming – shrnutí
Klíčové pojmy	Čtení s předvídáním	Čtenářské dopisy
Kostka	Literární kroužky	

¹⁸³ PRŮCHA, J., pozn. 66, s. 194.

¹⁸⁴ PRŮCHA, J., pozn. 66, s. 196.

¹⁸⁵ PRŮCHA, J., pozn. 66, s. 194–199.

¹⁸⁶ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 107–109.

¹⁸⁷ STARÝ, K. LAUFKOVÁ, V., pozn. 93, 407.

¹⁸⁸ STARÝ, K. LAUFKOVÁ, V., pozn. 93, 407.

Myšlenková mapa Názorová škála Vennův diagram Volné psaní	Podvojný deník Systém značek I.N.S.E.R.T. Učíme se navzájem Výklad/přednáška	Klíčové pojmy – ověření původních předpokladů Kostka Myšlenková mapa – ověření původní koncepce Názorová škála Pětílístek, Diamant Podvojný deník – ověření původního konceptu Poslední slovo patří mně Systém značek I.N.S.E.R.T. T-Graf Trojdílný zápisník Vennův diagram Volné psaní
--	---	--

3.5.2 Metody vhodné pro fázi evokace

3.5.2.1 BRAINSTORMING

Brainstorming (brainstormingové metody) můžeme dělit na **skupinový** či párový, podstata metody ovšem zůstává stejná. Cílem je získat (sdělit, zapsat) řadu různých nápadů a názorů na dané téma či za účelem vyřešení určitého problému.¹⁸⁹

Důležitým prvkem brainstormingu je prezentace a vzájemné ovlivňování nápadů, jež probíhá zejm. v případě skupinové varianty.¹⁹⁰

Brainstorming probíhá po určitou vymezenou dobu, během níž se všichni členové skupiny soustředí na dané téma (sběr nápadů¹⁹¹). V této době členové skupiny sdělují skupině své nápady či názory bez ohledu na jejich správnost. Jeden člen skupiny (často učitel) zaznamenává všechny nápady, nezpochybňuje je předčasně. Třída se soustředí po stanovenou dobu na dané téma, drží se jej, vrací se k němu po chvílích odbočení. Učitel během aktivity naslouchá všem, přijímá nápady bez kritiky a dbá na to, aby žádný nápad nezapadl.¹⁹² Po sběru nápadů následuje jejich hodnocení, třídění a selekce.¹⁹³

Pravidla brainstormingu pro žáky: Nekritizovat žádné nápady; myšlení je naprosto volné; zapisují se všechny nápady (i opakovaně), žádný nápad není špatný a žádný se ihned nezavrhne.¹⁹⁴

¹⁸⁹ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 29.

¹⁹⁰ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 38.

¹⁹¹ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 38.

¹⁹² STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 29.

¹⁹³ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 39.

¹⁹⁴ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 40.

Postup:

1. Zadání tématu, problému či otázky žákům.
2. Výzva k vymýšlení nápadů, řešení atd.
3. Zapisování či zaznamenávání všech myšlenek (tabule, arch papíru) tak, aby byly pro všechny stále viditelné.

Vhodné je dát žákům čas na zamyšlení, žáci si mohou nejdříve asociace zapisovat na vlastní papír, než je začnou prezentovat. Důležité je také seznámit žáky s pravidly brainstormingové komunikace a dbát na to, aby se ke slovu dostali i méně průbojní žáci.¹⁹⁵

Přínosy: Trénink rychlých reakcí, dovednost stručného vyjádření se, vzájemná inspirace.

Úskalí: Živelnost a nesystematičnost, tato metoda se nemusí vždy jevit jako vhodná pro tvůrčí myšlení.¹⁹⁶

Brainstorming je aktivitou, kterou lze využít při evokaci (ve výše uvedeném znění) či při **reflexi**. V druhém případě se jedná zejm. o situace, kdy se během reflexe navazuje na aktivitu z evokace. Žáci se po práci s textem vrací k původnímu brainstormingu, doplňují a opravují původní domněnky, rozeznávají chyby ve vlastních i cizích vědomostech, opravují je, vybírají nejdůležitější fakta z textů, zaznamenávají si trvající i nové otázky a nejasnosti. Během reflexe je mohou diskutovat či hledat odpovědi jiným způsobem. Brainstorming je tak podkladem k diskuzi a argumentaci ve skupině.¹⁹⁷

Brainstorming ve dvojicích se drží stejných pravidel, je vhodný pro žáky, kteří mají problém projevit se ve skupině.¹⁹⁸ Mezi brainstormingové metody patří i např. lístečková metoda, banka nápadů, diskuzní pavučina atd.

3.5.2.2 KLÍČOVÉ POJMY

Klíčové pojmy (klíčová slova) jsou aktivitou postavenou na tvorbě hypotéz.¹⁹⁹ Určování klíčových slov je důležitou dovedností pro práci s textem obecně (vyhledávání v rejstřících, podle štítků apod.) Tato dovednost zároveň ukazuje žákovo porozumění textu.²⁰⁰

Postup:

1. Učitel vybere z textu určitý počet klíčových slov (4–5) a napíše je na tabuli.
2. Žáci (dvojice) přemýšlí a odhadují, jak spolu daná slova souvisí.

¹⁹⁵ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 39–40.

¹⁹⁶ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 39–40.

¹⁹⁷ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 36.

¹⁹⁸ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 29.

¹⁹⁹ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 30.

²⁰⁰ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 306.

3. Po vyslovení hypotéz učitel vyzve žáky, aby při čtení textu sledovali, zda je jejich odhad správný a zda jej text potvrdí, či vyvrátí.²⁰¹

Přínosy: Žák propojuje klíčová (vybraná) slova se svou vlastní zkušeností dosavadními znalostmi a tvoří hypotézy/závěry, obhajuje své předpoklady pádnými argumenty před ostatními tak, že vytváří a vybírá smysluplné argumenty z četby a vlastní zkušenosti. Při ověřování správnosti hypotézy dokáže ustoupit z vlastního tvrzení, pokud je chybné, či pokud mu jiné dává větší smysl. Dále také formuluje otázky k tématu.²⁰²

Klíčová slova jdou použít i jako prostředek pro psaní, kdy žáci vytváří příběh na základě klíčových slov. Aktivita je kromě evokace vhodná i pro **reflexi**, při níž probíhá právě ono zmíněné srovnání vlastní hypotézy s poznatky z textu.²⁰³ V rámci fáze U lze aktivitu využít opačně, tedy tak, že žáci budou vyhledávat určitý počet klíčových slov v textu a z toho společně se třídou tvoří zápis do sešitu.

Existuje mnoho různých aktivit, které využívají práci s klíčovými slovy. S klíčovými slovy mohou pracovat žáci jako třída, v menších skupinách či po dvojicích.²⁰⁴

3.5.2.3 KOSTKA

Kognitivní metoda, která umožňuje sledovat téma z několika hledisek (stran kostky). Může se během ní pracovat s odborným textem i žákovským produktem podle daných instrukcí. Strany kostky značí šest různých **pokynů** navazujících na sebe podle myšlenkové kontinuity (Bloomova taxonomie).²⁰⁵

Aktivita je vhodná pro uvedení nové problematiky, ale také pro její závěrečné shrnutí.²⁰⁶

Pokyny:

1. Popiš.
2. Porovnej.
3. Asociuj.
4. Aplikuj.
5. Analyzuj.
6. Zhodnot.²⁰⁷

²⁰¹ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 30.

²⁰² STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 30.

²⁰³ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 30.

²⁰⁴ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 306–307.

²⁰⁵ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 235.

²⁰⁶ SIEGLOVÁ, Dagmar. **Konec školní nudy: didaktické metody pro 21. století**. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2254-7. s. 108.

²⁰⁷ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 235.

Výchozím pojmem či tématem, se kterým mají žáci pracovat, je libovolný objekt, událost, osobnost, lokalita, koncept, metoda apod. Vesměs veškerá problematika, kterou lze analyzovat z více různých perspektiv.²⁰⁸

Postup: Existují dvě varianty aktivity – se skutečnou hrací kostkou, či bez kostky (jako koncept šesti úhlů pohledu).

1. Učitel žákům vysvětlí princip aktivity a seznámí je s pokyny vztahujícími se ke konkrétním stranám kostky.
2. Učitel rozdělí žáky do dvojic či malých skupin.
3. Učitel představí vybrané téma a vymezí časový úsek pro aktivitu.
4. Varianta s kostkou: Učitel představí pravidla hry, kdy žáci hází kostkou a vykonávají aktivitu podle čísla na kostce. Důležité je zdůraznit, že ačkoliv se čísla ve skupině opakují, žáci by se měli snažit o vlastní originální zpracování tématu.
5. Varianta bez kostky: Žáci zpracují jednotlivé kategorie popořadě samostatně, ve dvojicích či skupinách.
6. Učitel aktivitu v jejím průběhu sleduje a dbá na přesnost odpovědí u jednotlivých kategorií.
7. Po skončení aktivity je vhodné navázat skupinovou diskuzí.²⁰⁹

Přínosy: Metoda rozvíjí schopnost analytického a kritického myšlení. Učí žáky přemýšlet o věcech do hloubky a strukturovaně.²¹⁰

Úskalí: Pokud chce učitel použít hrací kostky, musí jich zajistit dostatečný počet.

K jednotlivým stranám kostky lze dodávat konkretizující otázky. Kostkou je také možné házet a tím náhodně kombinovat myšlenkové operace. Po ukončení aktivity následuje další práce s vytvořenými texty v dalších částech hodiny.²¹¹

3.5.2.4 MYŠLENKOVÁ MAPA

Myšlenková mapa (pojmová, mentální mapa) je asociační aktivitou vhodnou pro evokaci i reflexi. Jedná se o techniku grafického uspořádání informací podle toho, jaký je mezi nimi vztah.²¹² Podněcuje k přemýšlení v souvislostech tím, že spojuje pojmy, události, myšlenky. Podněcuje nelineární, grafické myšlení. Myšlenkové mapy stimulují myšlení před učební činností, nebo shrnují prostudované poznatky.²¹³

²⁰⁸ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 107.

²⁰⁹ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 107–108.

²¹⁰ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 109.

²¹¹ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 235.

²¹² SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 155.

²¹³ STEELOVÁ, J. L., pozn. 147, s. 22.

V myšlenkové mapě není důležitý jen zápis poznatků, ale hlavně vyznačení vztahů mezi nimi. Jelikož se jedná o graficky zpracovaný nástroj, hraje svou roli velikost, barva i různé jiné symboly a značky.²¹⁴

Postup:

1. *Napište základní slovo či výraz doprostřed velkého listu papíru, tabule.*
2. *Začněte psát u základního pojmu slova anebo výrazy, na které přijdete v souvislosti s vybraným námětem.*
3. *Zatímco budete zapisovat své myšlenky, zakreslujte i taková spojení a souvislosti mezi nimi, jež se vám zdají vhodné. Zapište všechno, na co v souvislosti s tématem přijdete, dokud nevyprší čas nebo nedojte k vyčerpání námětu.²¹⁵*

Žákům je dobré myšlenkové mapy vysvětlit na vlastním modelovém příkladu, tedy zakreslovat pojmy do vlastní mapy před nimi, myslet nahlas. Při první tvorbě myšlenkových map je přínosné vybrat pro všechny zajímavé téma a modelovat společnou mapu jako skupinový proces, při němž může každý přispět svým nápadem. Žáci tak mají šanci snáze pochopit způsoby třídění a kategorizace. Při samostatné tvorbě myšlenkové mapy musí učitel respektovat, že se každý jednotlivec zapojí v míře, jaké je schopen při samostatné práci. Vlastní myšlenkové mapy mohou žáci posléze odhalit, okomentovat ve dvojicích či ve skupině.²¹⁶

Myšlenkové mapy mohou mít mnoho podob. Mohou zahrnovat informace, fráze, heslovité pojmy, klíčová slova, číslice, různé barvy, obrazový materiál i geometrické tvary. Jednotlivé pojmy či zobrazované kategorie se mohou odlišovat velikostí písma, formátem či umístěním. Myšlenkové mapy se kromě papíru dají zaznamenávat do různých elektronických aplikací sloužících tomuto účelu.²¹⁷

Pravidla tvorby myšlenkových map:

1. *Zapište všechno, na co přijdete. Nehodnoťte nápady, pouze je napište.*
2. *Nezabývejte se pravopisem nebo jinými omezeními při psaní.*
3. *Pište, dokud neuběhne všechen určený čas.*
4. *Pokud nevíte, jak dál, chvíli kreslete na papír, dokud vás zase něco nenapadne.*
5. *Vytvořte co možná nejvíce spojení. Neomezujte množství nápadů nebo tok myšlenek a vazeb.²¹⁸*

Přínosy: Žák nalézá složky tématu a třídí je (komparuje, kategorizuje, hierarchizuje), včetně komparace vlastní domněnky se zdrojem a rozvíjení dovednosti práce s chybou.²¹⁹ Svým grafickým zpracováním

²¹⁴ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 333.

²¹⁵ STEELOVÁ, J. L., pozn. 147, s. 22.

²¹⁶ STEELOVÁ, J. L., pozn. 147, s. 21–24.

²¹⁷ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 155–156.

²¹⁸ STEELOVÁ, J. L., pozn. 147, s. 23.

²¹⁹ STEELOVÁ, J. L., pozn. 147, s. 37–38.

pomáhá myšlenková mapa lépe si poznatky zapamatovat, je přehlednější.²²⁰ Dále napomáhá objevování logických vazeb, souvislostí a jejich zasazení do širšího kontextu.²²¹

Úskalí: Časová náročnost. Učitel musí umět pracovat s myšlenkovými mapami a žákům tuto práci předvádět modelovými příklady.

Ve fázi **reflexe** funguje myšlenková mapa jako nástroj k ověření hypotéz z evokace. Ověření může probíhat ve dvojici, individuálně i ve skupině, tak, že je vytvořena nová myšlenková mapa na stejné téma, v níž jsou zachyceny kategorie a vztahy mezi klíčovými pojmy a fakty podle poznatků z textu, tedy blíže skutečnosti.²²²

3.5.2.5 NÁZOROVÁ ŠKÁLA

Tato aktivita je často využívána při diskuzích na relativně kontroverzní téma. Žáci při ní značí svým pohybem a umístěním ve třídě či v řadě vlastní názor, jeho míru či definitivnost.²²³

Postup:

1. Učitel položí žákům otázku nebo představí tvrzení, na něž existuje několik různých odpovědí či různá míra souhlasu/nesouhlasu (např. souhlasím, spíše souhlasím, nemám názor, spíše nesouhlasím atd.).
2. Každý žák si samostatně promyslí odpověď, může si ji spolu s otázkou/tvrzením i zapsat.
3. Následně se mají žáci seřadit tak, aby jejich pozice v řadě vystihovala jejich vztah k položené otázce. Aby se žáci seřadili, je nutná domluva se spolužáky, diskuze o odpovědích.

Variantou je vymezit dva opačné názory (ano/ne; pro/proti), rozdělit žáky do dvou skupin a poté zahájit diskuzi.²²⁴ Po proběhnutí diskuze může následovat aktivita opětovně v rámci **reflexe** a žáci se mohou vyjádřit, při čemž se projeví, jaký na ně měla diskuze efekt a zda změnili názor.²²⁵

Přínosy: Aktivita je vhodná pro následné rozpoutání diskuze či skupinového brainstormingu a probíhá během ní trénink mezilidské komunikace, rozvíjí schopnost argumentace, pomáhá vyjasnit žákům jejich priority a postoje a jasně a účinně vyjadřovat vlastní myšlenky a definovat vlastní hodnoty.²²⁶

Úskalí: Svádí k pohybu podle davu.

²²⁰ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 333–334.

²²¹ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 155.

²²² STEELOVÁ, J. L., pozn. 147, s. 37–38.

²²³ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 273–274.

²²⁴ STEELOVÁ, J. L., MEREDITH, K. S., TEMPLE, Ch., WALTER, S. **Kooperativní učení**. Pracovní materiály pro kurzy o. s. Kritické myšlení. Praha: o. s. Kritické myšlení, 2007, příručka V. s. 31.

²²⁵ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 273–4.

²²⁶ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 104.

3.5.2.6 VENNŮV DIAGRAM

Podle Čapka patří Vennův diagram k tzv. organigramům, tedy kognitivním metodám, které pracují s organizéry, diagramy, grafy apod.²²⁷

Vennův diagram tvoří dva a více částečně se překrývajících tvarů (zejm. kruhy, ale i jiné geometrické útvary). Jeho smyslem je přehlednější znázornění kontrastu myšlenek nebo jevů a jejich průniku, tedy zdůraznění rozdílů, ale zároveň i společných rysů, a jejich porovnání ve skupinách.²²⁸

Vennův diagram je vhodné využívat při rozbořech problémů, textů a třídění a porovnávání jevů. Do Vennova diagramu můžeme zaznamenávat i hodnocení jevu či znaků.²²⁹

3.5.2.7 VOLNÉ PSANÍ

Volné psaní je brainstormingová (asociační) metoda, která dovoluje účastníkům psát vše, co jim přijde na mysl. Vždy se vztahuje k určitému tématu, píše se jako souvislý text, ve kterém se ovšem neřeší pravopis, gramatika, formát, úprava ani stylistika. Volný proud myšlenek pomáhá pisateli objevit nečekané nápady, a tedy neslouží k zaznamenání hotového názoru.²³⁰

Postup:

1. Žáci položí pero hrotem na papír.
2. Vyslechnou si učitele, jenž jim zadává téma.
3. Po stanovený čas bez zastavení píší, co je k tématu napadne.²³¹

Pravidla volného psaní pro žáky:

1. Piš po celou stanovenou dobu vše, co tě napadá.
2. Piš souvislý text, ne jen jednotlivá hesla a body.
3. Nevracej se, neopravuj, nevylepšuj již napsané.
4. Pokračuj v psaní, i když tě nic nenapadá, používej pomocné věty, ale snaž se vrátit k tématu.
5. Nenech se brzdit pravopisem, opravovat můžeš později.

Po volném psaní by žáci měli mít možnost texty sdílet a pracovat s nimi dál, např. rozpracovat je do písemné práce. Sdílení textů vzešlých během volného psaní by mělo probíhat v menších skupinách (dvojice až čtveřice), sdílení před třídou je vždy dobrovolné.²³²

²²⁷ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 253.

²²⁸ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 44–45.

²²⁹ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 255.

²³⁰ STEELOVÁ, J. L., pozn. 147, s. 26–27.

²³¹ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 477.

²³² STEELOVÁ, J. L., pozn. 147, s. 26–27.

Doba, po jakou by měli žáci psát, se napříč příručkami liší. Steelová uvádí 3–5 minut, je to ovšem na uvážení každého pedagoga. Vždy je ale dobré myslet na to, že by žáci měli dostat alespoň krátký čas do dokončení myšlenek.

Přínosy: Soustředění na jedno téma po celý čas, formulace myšlenek do vět, rozpoznávání nových nápadů během vlastního psaní.²³³ Volné psaní je možností, jak zhmotnit okamžité podněty a dojmy. Aktivita třídí a odhaluje nové nápady a souvislosti, snižuje stres a buduje důvěru mezi žáky a učitelem. Díky deníkové podobě zápisu z volného psaní může aktivita motivovat žáky k tvorbě vlastních deníků a tedy dalšímu hlubšímu seberozvoji.²³⁴

Na aktivitu je vhodné navázat dalšími brainstormingovými či diskuzními aktivitami, např. burzou nápadů, generátorem otázek, diskuzní pavučinou nebo šesti klobouky. V hodinách **komunikační a slohové výchovy** může být volné psaní výstupem pro tvorbu recenzí či úvah.²³⁵

3.5.3 Metody vhodné pro fázi uvědomění si významu

3.5.3.1 ČTENÍ S OTÁZKAMI

Metoda je postavena na principu čtení ve dvojici, jejím cílem je prostřednictvím párové interakce prohloubit porozumění textu. Žáci pracují ve dvojicích s různými otázkami za účelem pochopení, interpretace nebo zapamatování učební látky. Vhodnými texty pro tuto aktivitu jsou odborné či naučné texty, využít se dá ovšem i při práci s krásnou literaturou.²³⁶

Postup:

1. Učitel žákům představí aktivitu. Představení probíhá modelovým příkladem po přečtení prvního odstavce, při němž si učitel a jeden student dávají otázky.
2. Poté pracují žáci ve dvojicích samostatně. Dvojice žáků si čte potichu text.
3. Po každém odstavci se zastaví a na přeskáčku si pokládají otázky související s obsahem textu.

Důležité je zdůraznit, že pokládané otázky vycházejí z přečteného textu a odpovědi se hledají na základě porozumění textu.²³⁷ Žáci si mohou pro svého studijního partnera samostatně připravit určitý počet otázek vztahujících se k textu, nebo jim učitel může zadat zkušební otázky, které dopředu připraví a žáci se jimi poté inspirují při sestavování vlastních otázek.²³⁸

²³³ STEELOVÁ, J. L., pozn. 147, s. 26–27.

²³⁴ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 84–86.

²³⁵ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 84–85.

²³⁶ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 135.

²³⁷ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 33–34.

²³⁸ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 136.

Aktivitu lze použít i pro celou třídu najednou, přičemž se žáci s otázkami obrací na učitele a následně pokládá otázky učitel žákům. Učitel se neptá na fakta, ale na poznatky plynoucí z textu. Po přečtení určité části textu lze zapracovat i předvídání.²³⁹

Přínosy: Aktivita napomáhá rozvoji spolupráce při studiu a přispívá k lepšímu upevnění poznatků prostřednictvím osobní zkušenosti (společné diskuze, polemiky atd.). Dále také rozvíjí komunikační dovednosti žáků a pomáhá jim s dovedností klást otázky, rozebírat text a vyhledávat klíčová slova.²⁴⁰

3.5.3.2 ČTENÍ S PŘEDVÍDÁNÍM

Aktivita je založena na čtení textu v jednotlivých po sobě jdoucích krocích. Žáci nejdříve předvídají děj příběhu na základě učitelem vybraných klíčových slov a poté čtou po částech text. Před každou další částí textu žáci předvídají vývoj děje a diskutují o něm.

Pro aktivitu je vhodné vybírat texty, které je možné rozdělit do 3–5 samostatných obsahových celků (kratšího rázu, maximálně 3 odstavce). Vhodné jsou příběhové texty s množstvím dějových zvrátů, které mají těžko odhadnutelný průběh a překvapivý závěr. Vhodné jsou tak nejen pohádky a bajky, ale také životopisy či popisy historických událostí. Text můžeme prokládat obrázky či fotografiemi a obohatit o otázky.

Postup:

1. Učitel žákům představí klíčová slova. Žáci (dvojice či malé skupiny) z nich vytvoří své počáteční teze o příběhu. Teze mohou sepsat do krátkého textu.
2. Následuje diskuze žáků nad prvními představami o příběhu v malých skupinách, případně v celé třídě.
3. Žáci obdrží první část textu, po jeho přečtení opět diskutují o dalším vývoji, mohou odpovídat na otázky, které učitel k textu přiřadil. Upravují či znovu vytváří návrhy vlastního pokračování příběhu. Tento krok se opakuje až do přečtení poslední části příběhu.
4. V závěrečné diskuzi žáci porovnávají své verze příběhu se skutečným dějem.²⁴¹

Přínosy: Během aktivity mají žáci za úkol odlišit podstatné a nepodstatné a hledat náznaky pro vývoj textu, argumenty a důkazy pro své predikce, formulovat ústně i písemně vlastní myšlenky, komparovat vlastní názory se zdrojem a propojovat text s vlastní zkušeností, z níž vychází důvody pro předpokládaný vývoj děje.²⁴² Aktivita velmi dobře udržuje pozornost žáků, má silný motivační charakter a udržuje

²³⁹ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 301.

²⁴⁰ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 137.

²⁴¹ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 143–144.

²⁴² STEELOVÁ, J. L., pozn. 117, s. 9–12.

napětí. Také probouzí představivost a podporuje kreativní myšlení, aktivní zapojení do diskuze a rozvíjí komunikační dovednosti.²⁴³

3.5.3.3 LITERÁRNÍ KROUŽKY

Aktivita je strukturovanou literární diskuzí nad přečteným textem ve skupině, v níž každý z žáků zastupuje konkrétní roli. Metodu je možné provozovat v rámci třídy, ale také v menších skupinách.

Postup:

1. Žáci si samostatně přečtou text.
2. Učitel žákům představí role, kterých se budou ujímat (vhodné je napsat je na tabuli, aby jejich náplň měli žáci na očích).
3. Žáci se rozdělí do skupin a rozdělí si role (losováním, podle zadání, dobrovolně).
4. Žáci se seznámí se zněním role a plní zadaný úkol.
5. Po zpracování úkolu probíhá ve skupinách (případně ve třídě) diskuze, při níž žáci představují ostatním své výtvary.²⁴⁴

Příklad rolí:

- **Hledač citací:** Vyhledává v textu podle svého názoru důležité promluvy. Objasní, proč jsou důležité.
- **Spojovatel:** Snaží se najít spojitosti mezi textem a vnějším světem (nejen dnešní dobou).
- **Tazatel:** Vytvoří seznam otázek pro diskuzi.
- **Badatel:** Vyhledává informace k tématům, jež se vážou k textu.
- **Hledač slov:** Upozorňuje na zajímavá, nejasná, důležitá či neznámá slova v textu.
- **Zpravodaj:** Sleduje diskuzi a na jejím konci podá třídě či učiteli zprávu o jejím průběhu.
- Dále existují role jako ilustrátor, režisér, stopař, dohlížitel, vykladač postav, ale také spisovatel, vyhledávač úryvků či vedoucí diskuze.²⁴⁵

3.5.3.4 PODVOJNÝ DENÍK

Podvojný deník slouží k lepšímu propojení textu s vlastními prožitky a zájmy, což má za cíl lepší pochopení textu a posílení vědomí provázanosti učiva a reálného života.²⁴⁶

Postup:

1. Čistý list papíru či stránku v sešitě rozdělíme na dva sloupce.

²⁴³ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 143.

²⁴⁴ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 307–309.

²⁴⁵ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 307–309.

²⁴⁶ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 310.

2. Na levou stranu se zapisují citace z textu, na pravou žákovské komentáře: připomínky, pocity, názory apod.
3. Učitel může určit nejmenší počet záznamů provedených během jedné četby, stejně tak zadává téma, k němuž směřují zápisy v deníku.

Žáci mohou vypisovat pasáže, které jim přijdou zajímavé, vyvolávají v nich zajímavé myšlenky či otázky. Zápisy se mohou soustředit i na určité téma (např. charakteristika hlavního hrdiny apod.).²⁴⁷ Mohou vybírat pasáže, se kterými se ztotožňují, nesouhlasí s nimi, pobavily je. Metodu je možné používat i na rozbor novinových či časopisových článků k aktuálnímu dění.²⁴⁸

Aktivita je napojená také na **reflexi**, ve které žáci sdílí své poznámky se třídou. Pokud všichni čtou stejný text, může si učitel připravit vlastní pasáže textu jako modelový příklad, stejně tak i u odlišných textů.²⁴⁹

3.5.3.5 SYSTÉM ZNAČEK I.N.S.E.R.T.

Jedná se o systém značek, prostřednictvím něž si žáci vyznačují v textu konkrétní pasáže a usnadňují si tím porozumění textu i jeho systematizaci. Název systému v předkladu znamená interaktivní poznámkový systém pro efektivní čtení a myšlení.

Žáci si vedle odstavců či vět textu zapisují značky, které mají konkrétní význam:

Značka	Význam
✓	už známá informace či to, že žák porozuměl
+	souhlas
-	nesouhlas
?	neporozumění, žák má další otázky, potřebuje vysvětlit slovo
!	důraz či překvapení. ²⁵⁰

Postup:

1. Žáci dostanou učitelem vytvořený (vybraný) text.
2. Učitel žáky seznámí se systémem značek, který je zároveň zapsaný na tabuli.
3. Žáci čtou text, s užitím značek si v něm dělají poznámky.
4. Po dočtení textu učitel označí první pasáž a vyzve žáky, kteří u té části mají otazník, aby se ptali.
5. Pokud je to možné, na dotazy odpovídají žákům jiní žáci.
6. Tímto způsobem projde učitel celý text. V běžné hodině není možné projít všechny značky, je tedy nutné určit si priority.

²⁴⁷ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 36.

²⁴⁸ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 311.

²⁴⁹ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 39.

²⁵⁰ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 304.

V průběhu **reflexe** je aktivita využitelná jako shrnutí. Žáci si do tabulky přepíší určitý počet označených výroků, pojmů, faktů od každého znaku a ty sdílí se třídou a zároveň si je uchovávají pro vlastní potřebu či další učební aktivitu.²⁵¹ Značky u textu mohou sloužit i jako zpětná vazba pro učitele při dalším výběru či tvorbě textu.²⁵²

3.5.3.6 UČÍME SE NAVZÁJEM

Aktivita se zakládá na tvrzení, že se *nejlépe učíme, když učíme druhého*²⁵³, každý žák se v ní dostává do role učitele svých spolužáků. Vzájemné učení je vhodné pro naučné a informativní texty.²⁵⁴

Postup:

1. Žáci utvoří skupiny o 4 až 7 členech, každý dostane svou kopii stejného textu.
2. Všichni si potichu přečtou text.
3. Žák, který je v roli učitele, shrne přečtený úryvek, vymyslí otázku, která se vztahuje k textu, a ostatní členové skupiny na ni odpovídají.
4. Poté žák v roli učitele objasní nejasné pasáže v textu, předvídá, jak bude text pokračovat a vymezí, jaká část textu se bude číst dál.
5. Tímto způsobem se vystřídají všichni žáci ve skupině.

Učitel musí žákům předvést modelový příklad na jednom až dvou odstavcích, jako pomůcku může také každému členu skupiny připravit tabulku s popisem učitelských kroků.²⁵⁵

Přínosy: Žák shrnuje poznatky a formuluje hlavní myšlenku přečteného, vymýšlí vhodné otázky k přečtenému textu (takové, které pomohou dalšímu studiu a zkoumání textu), nalézá v textu odpovědi na otázky ostatních a snaží se je zodpovědět, předvídá, jak bude text pokračovat na základě vlastní zkušenosti čtenářské i životní. Dále také řídí diskusi a sám debatuje podle pravidel a organizuje práci skupiny.²⁵⁶

3.5.3.7 VÝKLAD

Výklad je aktivitou běžně používanou při frontální výuce. Jeho základním rysem je, že učitel mluví, sděluje žákům učební obsah a žáci poslouchají. Učitel může výklad doplnit užitím názorných pomůcek, obrazového materiálu, map, prezentací apod. Podle Čapka je tato forma výuky v českém školství

²⁵¹ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 33.

²⁵² ČAPEK, R., pozn. 165, s. 304.

²⁵³ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 34.

²⁵⁴ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 34–35.

²⁵⁵ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 34–35.

²⁵⁶ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 34–35.

nadužívaná, ačkoli uznává, že své opodstatnění výklad jako výuková metoda má, pokud nebude užíván příliš často.

Přínosy: Výklad (přednáška) je postaven zejména na aktivitě učitele. Je to relativně snadný způsob sdílení informací se žáky a jedná se o účinnou formu stručného seznámení s tématem, které lze využít pro informovanější a účelnější práci žáků v dalších navazujících aktivitách. Výhodou přednášky je také to, že jsou konkrétní poznatky sdělovány více lidem naráz.

Úskalí: Tradiční výklad ovšem většinou nepodněcuje ke změně názorů, postojů, nepodněcuje analytické myšlení či řešení problémů, neboť vyžaduje jen nižší úroveň strukturovaného myšlení (porozumění a zapamatování). Žáci si z vykládaného obsahu často odnášejí velmi málo.²⁵⁷

3.5.4 Metody vhodné pro fázi reflexe

3.5.4.1 ČTENÁŘSKÉ DOPISY

Čtenářské dopisy jsou reflektivní aktivitou, která zaznamenává prožitky žáků z četby písemným způsobem.

Postup:

1. Po přečtení textu žáci napíší dopis, který zachycuje jejich bezprostřední reakci.
2. Ve dvojici se navzájem seznámí se svými dopisy, včetně seznámení se se čtenou knihou.

Ve čtenářských dopisech by se měl učitel vyhnout opravám pravopisných či gramatických chyb a zaměřit se na reflektivní obsah dopisu.²⁵⁸

Podobnou formou vznikají i další písemné reakce na četbu, např. vzkaz autorovi, dopis hrdinovi apod.

3.5.4.2 PĚTILÍSTEK

Pětílístek (cinquains) vypadá jako pětiřádková „básnička“, jež stručně shrnuje téma, názor, postoj, a to do výrazů, které danou skutečnost vystihují.²⁵⁹ Je to kognitivní metoda, jež se zaměřuje na rozvoj schopnosti analýzy a kreativního myšlení. Jedná se o krátkou analýzu zadaného tématu podle stanovených kritérií (pravidel).²⁶⁰

Postup:

1. Učitel vysvětlí pravidla aktivity.
2. Následně nakreslí na tabuli schéma pětílístku, případně žákům rozdá toto schéma předtištěné (nebo si jej žáci nakreslí do sešitu), a zadá hlavní téma (vyplní první řádek).

²⁵⁷ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 26.

²⁵⁸ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 300.

²⁵⁹ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 44.

²⁶⁰ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 105.

3. Žáci doplňují slova do jednotlivých řádků podle zadání.
4. Po dokončení probíhá sdílení (ve dvojicích, skupinách i se třídou).²⁶¹ Velmi efektivní je sdílení formou párového dialogu či metodou sněhové koule.²⁶²

Pravidla:

1. řádek je jednoslovné téma, námět (obvykle podstatné jméno). Zadává jej učitel.
2. řádek je dvouslovný popis námětu, podstatné vlastnosti tématu, jak je vidí pisatel. Odpovídá na otázku: Jaký je námět?
3. řádek obsahuje tři slova vyjadřující dějovou složku námětu. Odpovídá na otázku: Co dělá, nebo co se s ním děje?
4. řádek zastupuje věta o čtyřech slovech vztahující se k tématu.
5. řádek je jednoslovným synonymem námětu, opakuje jeho podstatu. Jedná se o opětovné vyjádření jiným slovem, často opět podstatným jménem.²⁶³

Vhodnými tématy pro pětílístek může být podstatné jméno vyjadřující objekt, událost, osobnost, lokalitu apod.²⁶⁴

Přínosy: Žák se rozpomíná na již osvojené poznatky, klade je do souvislosti, snaží se nalézat nejpřesnější pojmenování vystihující podstatu tématu.²⁶⁵ Metoda rozvíjí slovní zásobu žáků a posiluje jejich vyjadřovací schopnosti.²⁶⁶

3.5.4.3 POSLEDNÍ SLOVO PATŘÍ MNĚ

Metoda je učební strategií, která pomáhá žákům správně formulovat a sdílet vlastní názor. Postoje a názory se v aktivitě vyjadřují nejdříve písemně a poté během skupinové diskuze, kdy žáci prezentují vybraný text, poté se podrobují kritické analýze a konfrontaci s ostatními a následně sdělují vlastní názor.

Pro aktivitu je nutné vybrat téma, které umožňuje nahlížení skrze širokou škálu odpovědí a názorů. Může se jednat o aktuální témata, oblíbené osobnosti, destinace, obory, předměty apod. Technika se využívá také k diskuzím o četbě.²⁶⁷ Aktivitu lze využít u uměleckého i naučného textu, je vhodná pro rozmluvení žáků a zbavení ostychu.²⁶⁸

Postup:

²⁶¹ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 44.

²⁶² SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 106.

²⁶³ STEELOVÁ, J. L., pozn. 147, s. 24–25.

²⁶⁴ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 105.

²⁶⁵ STEELOVÁ, J. L., pozn. 147, s. 24–25.

²⁶⁶ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 106.

²⁶⁷ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 112.

²⁶⁸ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 40.

1. Při čtení si žáci vyberou obzvláště zajímavé pasáže (jednu až dvě), které stojí za to okomentovat.
2. Vybranou citaci si zapíší na kartičku či papírek doslovně jako citaci, včetně čísla strany, odstavce a řádku.
3. Na druhou stranu papírku napíší vlastní komentář (nesouhlas, rozpracování, rozvedení, cokoliv) ve formě věty, ne v bodech.
4. Jeden z žáků na vyzvání přečte svou citaci. Nejdříve uvede, z jaké je knihy a stránky, poté žák přečte text citace. Ostatní žáci odhadují, proč si vybral právě tento citát.
5. Pravidla pro odhadování důvodu výběru: Hovořit přímo ke spolužákovi, dívat se na něj, nezesměšňovat. Žáci nemají říkat, co si o citátu myslí oni, ale přemýšlí, proč si ho vybral prezentující žák. Předčítač sám vyvolává odhadce.
6. Na závěr diskuze přečte žák svůj komentář k vybranému citátu. Poslední slovo patří jemu.²⁶⁹

Přínosy: Žák dovede doslovně vypsát z textu citaci, vybere si zajímavou či nejasnou pasáž, najde jádro sdělení a formuluje vlastní názor či myšlenky ve větě. Na druhé straně odhaduje důvody někoho jiného a podkládá své tvrzení argumenty, naslouchá ostatním spolužákům, vžívá se do jejich myšlení.²⁷⁰ Aktivita je vhodná i pro zapojení introvertních žáků a k nácviku diskuzních pravidel.²⁷¹

3.5.4.4 T-GRAF

T-graf je univerzální grafický nástroj vhodný zejména pro reflexi. Znázorňuje a zaznamenává binární nebo srovnávací reakce v diskuzi (ano/ne, pro/proti).

Postup:

1. Na základě přečteného textu zaznamenávají žáci ve dvojici argumenty pro dané téma či tvrzení a proti němu. Nejdříve jeden sloupec, poté druhý.
2. Poté porovnávají s jinou dvojicí či celou třídou.²⁷²

Přínosy: Žák rozpoznává a formuluje klady a zápory jednoho tématu a hledí na problematiku z dvou odlišných úhlů pohledu. Jelikož má každý jedinec vždy blíže k jednomu z názorů, musí se během reflexe vžít do pozice, která mu není vlastní. Rozvíjí se respekt k názorům druhých tím, že se snaží chápat problém z jejich perspektivy.²⁷³

²⁶⁹ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 40.

²⁷⁰ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 40.

²⁷¹ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 275–276.

²⁷² STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 44.

²⁷³ STEELOVÁ, J. L., pozn. 122, s. 44.

3.5.5 Dílna čtení

Čtení je složitý myšlenkový proces. Týká se jazyka, paměti, myšlení, vnímání i inteligence. Pro schopnost porozumět psanému textu, přemýšlet o něm a používat jej k dosahování určitých cílů, k rozvoji vlastních schopností a k aktivnímu začlenění do života společnosti se dnes užívá pojem čtenářská gramotnost.²⁷⁴

Jak už název napovídá, ústřední činností dílny čtení je čtení. Nejedná se pouze o aktivitu do hodiny, ale o metodu vedení výuky literární výchovy, která pracuje se čtením a čtenářskými zkušenostmi žáků.

Základem dílny čtení je **volba vlastního textu**. Každý žák má samostatně vybranou knihu a postupně jsou tak čteny celé umělecké texty (knihy, povídky, básnické sbírky apod.). Před samotným čtením žákům učitel připomene pravidla dílny čtení, která by měla po čas celé dílny čtení být na očích. Během vyučovací hodiny vedené jako dílna čtení žáci zhruba 20 minut čtou vlastní texty. Učitel čte společně s nimi a také si zapisuje záznamy z četby, jež může volně prezentovat před žáky.

Po čtení následuje 5–8 minut, při kterých žáci zaznamenávají své reakce ve vlastních záznamech z četby formou osobní reflexe přečteného úryvku, ne pře vyprávění textu. Žáci tedy musí formulovat, co pro ně text znamená z osobního hlediska.

Sdílení zpočátku probíhá v malých skupinách jako odrazový můstek pro celotřídní diskuzi. Během sdílení žáci nejdříve sdělí ostatním autora a název knihy, téma a děj, poté vlastní reakci na přečtený úryvek.

Zavádění dílny čtení by mělo probíhat postupně. Nějakou dobu trvá, než se žáci naučí vybrat si knihu, vhodná je také kratší délka čtení a pravidelné modelování záznamů z četby. Výhodou modelování je také to, že si učitel sám vyzkouší tvorbu záznamů z četby.²⁷⁵

V jedné třídě můžeme mezi žáky sledovat velké rozdíly v úrovni čtenářství. Dílna čtení je způsob, jak dovést žáky k pravidelnému čtení, utužit třídní kolektiv (při sdílení), rozvíjet vědomé čtenářství, kladný vztah k vlastní četbě, motivaci k celoživotnímu učení a jak žáky seznámit se školní a veřejnou knihovnou. Cílem dílny čtení není zkoušení ze čtení, ale práce individuálním tempem, hledání smyslu čtení.²⁷⁶

Dílna čtení by měla probíhat alespoň jedenkrát týdně, zejména v hodinách literární výchovy, ačkoliv čtení jako takové může probíhat ve všech předmětech, nejen českém jazyce.²⁷⁷

Součástí dílny čtení:

²⁷⁴ DÉMOVÁ, Radka. **Harmonický růst osobnosti žáka ve 21. století: Dílna čtení.** [cit. 2021-06-08].

Dostupné z: http://projekt21.cz/dokumenty/dilna_cteni.pdf. s. 2

²⁷⁵ STEELOVÁ, J. L., pozn. 82, s. 11–20.

²⁷⁶ DÉMOVÁ, R., pozn. 271, s. 2.

²⁷⁷ STEELOVÁ, J. L., pozn. 82, s. 11–20.

1. **Minilekce**, při níž sdělujeme informace, je to *stručný, přesně cílený výklad zaměřený na téma nebo myšlenku, které jsou aktuálně pro žáky důležité z hlediska procesu učení*²⁷⁸. Minilekce trvá 10–15 minut a existují dva typy minilekcí: **procedurální**, která žáky seznamuje s tím, jak funguje dílna čtení, např. v začátcích nebo po prázdninách, zjišťuje vztah ke čtení, názory na knihy, spisovatele atd. Druhým typem jsou minilekce zaměřené na **literární a jazykový obsah**, složky psaní a čtení, žánry, vypravěče, vývoj postav, dějové zvraty, ale také na to, jak si vybrat knihu nebo vést čtenářské záznamy.
2. **Čtení** vyžaduje nerušený čas, klid a pravidelnost. Je vhodné začínat na zhruba 15 minutách, ale s rozvojem čtenářských dovedností žáků je možné prodlužovat až na 30 minut.
3. **Konzultace**, tedy rozhovor mezi učitelem a jedním žákem, konkrétně diskuze o knize a o tom, jak na žáka zapůsobila. Konzultace probíhá během fáze čtení, žák může část knihy přečíst potichu učiteli, učitel projevuje zájem o žákovu četbu, individuálně povzbuzuje, zjišťuje, zda žák rozumí tomu, co čte, proč si vybral danou knihu, jaké jsou pocity během četby, vztah ke knize apod. Konzultace by měla mít podobu neformálního a uvolněného rozhovoru v délce 3–5 minut. Žák a učitel zaujímají rovnoprávné pozice (učitel sedí na židli vedle žáka). Čtenářskou konzultaci učitel provádí postupně se všemi žáky podle aktuální potřeby, poslední konzultace, atd.
4. **Čtenářská odezva** (osobní záznamy a sdílení) zahrnují osobní reakci čtenáře na četbu v průběhu i po skončení čtení, jeho dojmy, vzpomínky, nápady, pocity, otázky apod. Podmínkou kvalitní čtenářské odezvy je dostatek času k přemýšlení o čtenářském zážitku a jeho ohodnocení, na přemýšlení a formulaci. Uplatnit ji lze jak u krásné literatury, tak i v oborech. Vhodnými aktivitami pro čtenářskou odezvu jsou dialogický zápisník, literární dopisy, hovory o knihách, čtenářské záznamy, debata s autorem, literární kroužky aj.²⁷⁹

Dobrý čtenář je přemýšlivý čtenář, žáci musí pochopit, v čem spočívá proces čtení, a správně jej využívat. Tomu může napomáhat různorodá nabídka knih, příležitosti ke čtenářské odezvě, vlastní příklad látky k četbě ze strany učitele a vedení žáků k samostatnosti při tvorbě záznamů z četby.

Pravidla dílny čtení:

1. Čti po celou dobu.
2. Nikoho nevyrušuj.
3. Žádné přestávky na toaletu a pití.
4. Vyber si knihu nebo text na čtení už před začátkem dílny čtení.
5. Během minilekcí naslouchej.

²⁷⁸ STEELOVÁ, J. L., pozn. 82, s. 12.

²⁷⁹ STEELOVÁ, J. L., pozn. 82, s. 11–20.

6. Buď připraven podělit se o svou četbu, když budeš vyzván.
7. Můžeš při čtení sedět tam, kde se dobře cítíš.²⁸⁰

Musíme znát cesty jazyka, to, jaké úžasné rozdílné, složité a niterné procesy probíhají v hlavách pisatelů a čtenářů. Dále musíme znát každého pisatele a čtenáře ve své třídě. Musíme vědět, jak máme sledovat jejich učení a jak jim smysluplně pomáhat na cestě vpřed. Tohle všechno se nedozvíme, sledujeme-li své studenty jen přes hromady učebnic, pracovních sešitů, pracovních listů a počítačový software. Lidé o něčem přemýšlejí. Přemýšlejí tím usilovněji a lépe, čím bližší je jim to, nač myslí. Školní děti uvažují způsobem, který bere dech, za předpokladu, že to, nad čím se mají zamýšlet, má pro ně skutečný smysl. Nemyslí na jednoduché gramatické poučky, když se věnují přirozenému psaní.²⁸¹

3.5.6 Přínos programu RWCT

Podle Steelové znamená žákova účast ve výuce podle zásad programu RWCT rozvíjení následujících dovedností:

- Vytváří si osobní vztah k probíranému tématu, vlastní otázky motivující k dalšímu učení.
- Žák je aktivní, buduje si vlastní poznání a porozumění s pomocí učitele i kolektivu a zdrojů.
- Učí se přemýšlet o hodnotě informací, udržuje si zvědavý skepticismus.
- Osvojí si mnoho faktů a informací, aby měl o čem přemýšlet.
- Obsah (učivo) se rovná hmotě. Cílem je trvalé osvojení a spojení s dřívějšími poznatky.
- Umí užívat psaní jako nástroj učení a přemýšlení.
- Neztrácí zvědavost a touhu dozvědět se víc a řešit problémy.
- Má šanci rozvinout své vnitřní předpoklady, jak jen to jde, a uspokojovat své potřeby.
- Posiluje vlastní sebevědomí a ví, v čem je dobrý.
- Učí se komunikovat s druhými na úrovni, aktivně naslouchat.
- Žák si s učitelem stanovuje své učební cíle.
- Žákova práce není motivována jen hodnocením, ale touhou poznávat.
- Reflektuje pravidelně proces vlastního učení (sebereflexe).
- Vnímá svět jako rozmanitý, tedy jako zdroj obohacení, ne ohrožení.²⁸²

Urbanovská a Grecmanová provedly v letech 2002–2005 výzkum, z něhož vyplývají následující změny, jež způsobila realizace programu RWCT na 2. stupni českých škol:

²⁸⁰ STEELOVÁ, J. L., pozn. 82, s. 11–20.

²⁸¹ STEELOVÁ, J. L., pozn. 82, s. 45.

²⁸² STEELOVÁ, J. L., pozn. 117, s. 46.

- Zlepšení učitelé práce a učební procesy žáků. Učitelé začali méně zařazovat frontální výuku a výkladové metody, začali žákům poskytovat více prostoru pro vyjádření a zaměřili se na znění otázek kladených žákům. Volí spíše formy skupinové či samostatné práce, více zařazují diskuzi.
- Vnitřní motivace učitelů se posílila, často uváděli, že je vyučování opět začalo bavit, že vzrostlo jejich profesní sebevědomí i jejich vlastní schopnost kritického myšlení a práce se zdroji.
- Program RWCT pomohl učitelům zbavit se pracovního stresu a zlepšit atmosféru na pracovišti.
- Změnil se i způsob přípravy učitelů na výuku. Učitelé tráví nad projektováním vyučovacích hodin více času, hlouběji se zamýšlejí nad tématy a zvažují i širší souvislosti. Pečlivěji vybírají podstatné učivo a dbají na udržení podporujícího třídního klimatu.
- Učitelé začali žákům poskytovat více příležitostí k aktivitě, pohybu, přemýšlení a diskuzím. Žáci mají více možností vlastní volby (např. tématu, látky) a vyjádření vlastních myšlenek.
- Učitelé vedou žáky k toleranci, zejména svým vlastním příkladem. Podporují žákovské sebehodnocení a vzájemné hodnocení ve skupině.
- Častěji se daří zapojit všechny, či alespoň většinu žáků. Žáci jsou ochotnější spolupracovat s ostatními. Žáci také projevují vyšší úroveň kreativních schopností, pozitivní posun nastal také v úrovni samostatnosti, originality a dovednosti argumentace žáků.
- Zlepšil se vztah žáků k učiteli.²⁸³

²⁸³ GRECMANOVÁ, H., URBANOVSKÁ, E., pozn. 109, s. 124–129.

4 Teoretické vymezení praktické části

Praktická část této diplomové práce se zabývá tvorbou a realizací modelových lekcí za použití výukových metod programu RWCT. Níže naleznete metody a didaktické prostředky užití pro práci v dílnách čtení, dále také charakteristiku cílové skupiny. Samotný popis modelových lekcí a reflexi jejich průběhu uvádíme v kapitole 6.

4.1 Vybrané metody RWCT

Veškeré připravené lekce jsou zastřešené rámcem dílen čtení. Níže jsou uvedeny metody, aktivity a pomůcky, jež jsem využila při tvorbě modelových lekcí a jež nejsou popsány v předchozí části (vizte část 3.1.5). Z metod uvedených výše jsem využila skupinový **brainstorming**, **podvojný deník** a variantu **čtenářských dopisů** (dopis hrdinovi).

4.1.1 DIAMANT

Metoda směřuje k vyjádření charakteristik hlavního pojmu a jeho opaku. Předmětem zájmu je obvykle jedno téma, kterému se žáci věnují. Práce může probíhat ve skupině, menších skupinkách, dvojicích či samostatně. Zápis probíhá do schématu ve tvaru diamantu. Diamant je možné využít ke srovnávání postav, jevů apod.

Postup:

1. Učitel vysvětlí pravidla aktivity.
2. Následně nakreslí na tabuli schéma diamantu, případně žákům rozdá toto schéma předtiskem (nebo si je žáci nakreslí do sešitu).
3. Žáci doplňují slova do jednotlivých řádků podle zadání.
4. Po dokončení probíhá sdílení (ve dvojicích, skupinách i se třídou).²⁸⁴

Pravidla:

1. řádek je jednoslovné téma, námět (obvykle podstatné jméno) – **hlavní téma** diamantu. Zadává jej učitel.
2. řádek je dvouslovný kladný popis námětu, vlastnosti tématu, tedy přídavná jména. Odpovídá na otázku: Jaké **pozitivní** vlastnosti má námět?
3. řádek obsahuje tři slovesa vyjadřující dějovou složku námětu. Odpovídá na otázku: Co **dobrého** námět dělá?
4. řádek zastupuje **pozitivní** větu o čtyřech slovech vztahující se k tématu.
5. řádek obsahuje **negativní** větu o čtyřech slovech vztahující se k tématu.

²⁸⁴ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 43–45.

6. řádek obsahuje tři slovesa vyjadřující **zápornou** činnost námětu.
7. řádek tvoří dvě negativní charakteristiky tématu (přídavná jména).
8. řádek je možné vynechat. Obsahuje jedno podstatné jméno, které značí **opozitum** hlavního námětu.²⁸⁵

Přínosy: Metoda rozvíjí divergentní a kreativní myšlení a podporuje rozvoj a upevňování pojmové struktury myšlení.²⁸⁶

4.1.2 METODA RAFT

Metoda RAFT je kompletní metodou tvůrčího psaní. Aktivita je vhodná pro samostatnou i skupinovou práci.

Postup:

1. Učitel vybere zajímavé, ideálně aktuální téma.
2. Seznámí žáky s tabulkou RAFT.
3. Žáci vyplní tabulku a následně pracují na tvorbě textu (zhruba 20 minut).
4. Sdílení může probíhat ve dvojicích, skupinách či s celou třídou, např. metodou sněhové koule.²⁸⁷

Tabulka RAFT:

- **R – role:** Identifikace autora. Žák odpovídá na otázku, kdo může psát k danému tématu.
- **A – auditorium:** Identifikace předpokládaného čtenáře, tedy odpověď na otázku: Pro koho je text napsán?
- **F – forma:** Výběr žánru, ve kterém bude text napsán.
- **T – téma:** Určení tématu, o němž bude text napsán.²⁸⁸

Přínosy: Rozvíjí schopnost nahlížet na problém z různých úhlů pohledu, zlepšuje dovednost písemného projevu.²⁸⁹

4.1.3 REPORTÉR

Reportér či zvědavý reportér je evokační či reflexní aktivitou, jež je založena na hledání spolužáků, kteří splňují daný parametr. Během aktivity se žáci pohybují po třídě a diskutují se spolužáky nad danými otázkami/tématy. Zápis z aktivity probíhá do tabulky.

Postup:

²⁸⁵ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 43–45.

²⁸⁶ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 43–45.

²⁸⁷ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 321–322.

²⁸⁸ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 321–322.

²⁸⁹ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 321–322.

1. Učitel žákům představí vybraná témata, otázky či parametry, které mají hledat diskuzí se spolužáky.
2. Prostřednictvím předtištěné tabulky určí učitel počet témat i počet spolužáků, které musí žáci najít.
3. Žáci se pohybují po třídě a hledají spolužáky, kteří se jim mohou podepsat do tabulky pod daný parametr.
4. Na každou otázku mají žáci stanovený konkrétní čas. Učitel je v roli moderátora, který upozorňuje žáky, že je čas hledat odpovědi na další téma.
5. Po ukončení aktivity následuje diskuze nad tím, co zajímavého se žáci od svých spolužáků dozvěděli.

Přínosy: Aktivita napomáhá vzájemnému seznámení žáků, podporuje diskuzi.

4.2 Další didaktické prostředky

4.2.1 GRAFICKÉ ORGANIZÉRY

Grafické organizéry jsou užitečnou vizuální pomůckou různé podoby, od jednoduché tabulky až po složitější obrazce pro vpisování žakovských poznámek. Organizéry umožňují žákům logicky a přehledně uspořádat informace a také analyzovat jejich vzájemné vztahy, a tím napomáhají lepšímu porozumění zpracovávanému textu.

Organizátory se mohou zaměřovat na různé aspekty textu (literární hrdina, vztahy mezi postavami, dějová linka příběhu, analýza textu) a mohou tak mít i různou podobu. Dále se mohou využívat jak před čtením, tak během něj i po něm. Mezi grafické organizátory můžeme řadit i výše zmíněný Vennův diagram či T-Graf.²⁹⁰

Postup:

1. Učitel žákům představí grafický organizér.
2. Předvede práci s organizérem na vlastním modelovém příkladu. Nejdříve na textu pro žáky známém, potom na vlastním.
3. Žáci vyplní organizér podle typu práce – samostatně během či po čtení, ve skupině se společným textem apod.
4. Následuje diskuze o práci s textem, prezentace zjištěných poznatků ve dvojicích, skupinách či s celou třídou.

²⁹⁰ WHITCROFT, Ladislava. **Grafické organizátory** [online]. Čtenářská gramotnost a projektové vyučování – webový portál pro učitele. 18. 5. 2011. [cit. 2021-07-04]. Dostupné z: <http://www.ctenarska-gramotnost.cz/ctenarska-gramotnost/cg-strategie/graficky-organizator>.

Grafické organizéry nemají předepsanou podobu, proto je může každý učitel vytvářet sám.²⁹¹

4.2.2 INTERPRETACE UMĚLECKÉHO TEXTU

*Interpretací uměleckého textu rozumíme čtenářské nalézání významovosti znakových struktur textu v jejich vzájemných vztazích.*²⁹² Správně využitá interpretace může prohloubit čtenářské prožívání uměleckého textu. K tomu směřuje zejm. interpretace didaktická, která se mimo literárněhistorického, literárněteoretického a literárněkritického aspektu zaměřuje také na osobnost čtenáře a rozvoj jeho dovednosti komunikovat s textem.

Didaktická interpretace uměleckého díla pracuje s premisou, že by četba měla sloužit jako zdroj estetických zážitků a napomáhat osobnostnímu rozvoji žáka. I proto je nutné vybírat s pečlivostí umělecké texty a literární díla, která budou odpovídat výchovně-vzdělávacím cílům i potřebám a zájmům žáka. Taková interpretace koresponduje se zaměřením literární výchovy na rozvoj žákovských dovedností v souladu s RVP ZV i výše zmiňovanými zásadami čtenářské literární výchovy (vizte kapitolu 1).

4.2.3 KOMIKS

Komiks je médiem ve výuce často podceňovaným, ačkoli dokáže pro žáky přiměřeným způsobem obsáhnout i složitá témata (historická, politická apod.).

Čapek uvádí čtyři základní způsoby využití komiksu jako didaktického prostředku. Pojímá komiks jako:

1. **informační složku:** Komiks žákovi slouží jako zdroj informací, jeho obrazová a textová složka mají výpovědní hodnotu.
2. **ilustrační složku:** Žák získal informace z jiného zdroje, komiks slouží jako názorný příklad.
3. **aktivizační složku:** Žák pracuje na úkolech vycházejících z komiksu či sám dovytváří jeho obsah.
4. **autorskou složku:** Žák vytvoří na základě instrukcí vlastní komiks.²⁹³

Dále Čapek uvádí dělení komiksů podle typu práce s nimi. Rozděluje je na **pasivní** (komiks se v průběhu práce nemění) a **aktivní** (žák má vliv na proměny komiksu během práce).²⁹⁴

4.2.4 OTÁZKY

*Kladení otázek je mluvní akt, jehož cílem je získat informace nebo podnítit akci.*²⁹⁵ Otázky jsou běžnou součástí společenských styků, lidé se s nimi setkávají v průběhu vzdělávání (mj. zkoušky, prezentace), pracovní praxe (např. pohovory, schůzky, semináře) a v běžné osobní komunikaci. Klást otázky správným

²⁹¹ WHITCROFT, L., pozn. 286.

²⁹² VALA, J., pozn. 4, s. 16.

²⁹³ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 105.

²⁹⁴ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 105.

²⁹⁵ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 189.

způsobem je dovednost, kterou je třeba rozvíjet, aby nedocházelo k volbě nevhodných otázek v klíčových situacích.²⁹⁶

Správně položená otázka je dobrým nástrojem při rozvoji kritického myšlení. Pomocí otázek se odhaluje, na co je kladen důraz, tedy nepřímo žákům říká, co je důležité se naučit, co musí o daném tématu vědět, co si pamatovat. Vhodně položené otázky mohou zvyšovat schopnost žáků přemýšlet.

K rozvoji kritického myšlení je třeba vést diskuzi, formulovat myšlenky vlastními slovy, aktivně zapojovat svou slovní zásobu. Tomu mohou napomáhat otázky podněcující diskusi, tedy ne otázky s jednou konkrétní odpovědí.²⁹⁷

Otázky se mohou odlišovat svým formátem, strukturou i sledovanou funkcí, navíc plní společenskou roli a určují rozložení sil v dialogu. Nejznámější je dělení otázek na **uzavřené** (odpověď **ano/ne**, či začínající slovy **kdo, co, kdy a kde**, tedy hledající konkrétní krátkou odpověď) a **otevřené** (obvykle začínající na slova **jak** a **proč**, dávají možnost promyšlené odpovědi). Siegllová druhy otázek rozšiřuje o **echo-otázky** (hledají doplňkové a rozšiřující informace, podrobnosti o rozebíraném tématu) a analytické otázky.²⁹⁸

Analytické otázky jsou jedním ze základních nástrojů rozvoje kritického myšlení. Otázky jsou zaměřeny na podrobný rozbor vybraného tématu, hledají podstatu problému a směřují k důslednému pochopení problematiky. Siegllová uvádí tabulku sedmi souborů analytických otázek k lepšímu pochopení jejich směřování:

- **Objasňovací otázky** žádají doplňující informace.
Kdo/Co/Kdy/Kde/Jak často...? Myslíte tím, že...? Můžete vysvětlit, jak...?
- **Kritické otázky** vznášejí námitky.
Jak víte, že...? Z jakého zdroje čerpáte? Jak je možné, že...? Jak to souvisí s...?
- **Vysvětlující otázky** žádají interpretace.
Rozumím správně, že...? Říkáte tedy, že...? Je to dobře, nebo špatně? Je to moc, nebo málo...? Co si myslíte, že to znamená?
- **Otázky po příčině** hledají kořeny problému.
Co k tomu přispělo? Čím to začalo? Co jsou primární a co sekundární příčiny? Kdo to způsobil?
- **Otázky po následku** sledují dopady problému.
Jaký je nejhorší scénář? Jak to ovlivnilo...? Kdo je tou situací nejvíce zasažen? Co očekáváte, že se stane dál?
- **Akční otázky** pobízení k akci.
Jak tedy budeme postupovat? Jaké jsou naše priority? Čím je nutno začít? Musíme řešit i...?
- **Procedurální otázky** organizují akci.
Kdo se toho ujme? Kdo bude zodpovědný za...? Jak budeme měřit výsledky? Na koho se obrátíme? Kdy začneme?²⁹⁹

Jiné druhy otázek poté najdeme v jedné z příruček programu RWCT. Tyto otázky jsou zaměřeny konkrétně na práci s literárním textem. Mohou to být otázky:

²⁹⁶ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 189.

²⁹⁷ STEELOVÁ, J. L., pozn. 147, s. 6.

²⁹⁸ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 189–191.

²⁹⁹ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 192.

- **Zaměřené na děj**, tedy na motivy, příčiny a důsledky, změny, výrazné události apod.
- **Otázky na obrazy a symboly** objevující se v literárním díle. U symbolů je vhodné ptát se na jejich význam, vést k jejich přenesení do běžného života na základě vlastní zkušenosti apod.
- **Otázky na kontrastní prvky**, tedy na rozpor v příběhu. Může mít podobu srovnání postav, kontrast vzhledem k jiné knize, skutečnosti atd.
- **Čtení proti srsti**, tedy otázky, které vedou žáky uvažovat o sporu se společenskými normami, směřují proti stereotypům apod.
- **Etické otázky** se zaměřují na práva a křivdy, morální poučení. Odhalují, že i hrdina se občas chová špatně. V tomto kontextu je podstatné ptát se na názory žáků.
- **Metafyzické otázky** směřují k hlubšímu rozboru určitých hodnot, např. statečnosti. Cílem je navodit hloubavé konverzace o abstraktních tématech.
- **Odhalení autorské manipulace**: Autoři manipulují čtenáře k přijetí knižní skutečnosti. To může být bezpečné, je to totiž nutné pro zalíbení v knize, ale také nebezpečné (např. navádění k přijetí násilných činů). Můžeme s žáky diskutovat míru jejich ovlivnitelnosti a podstatu záměrů autora.
- **Porovnávání příběhů**: Otázky směřující tímto směrem vedou k porovnávání podobných příběhů s podobnými motivy a způsobů využití těchto motivů apod.³⁰⁰

4.2.5 PRACOVNÍ LIST

Pracovní list je souborem úkolů, cvičení, didaktického obrazového materiálu apod., který slouží zpravidla k samostatnému procvičování žáka nebo mu poskytuje vodítka k jeho práci. Pracovní list mohou využívat dvojice nebo skupiny.³⁰¹ Jedná se o didaktickou pomůcku, není tedy testem znalostí. Podle Čapka by neměl být hodnocen známkou.³⁰²

4.2.6 ZPĚTNÁ VAZBA

Zpětná vazba je proces hodnocení práce, může být vzájemná (mezi žáky) nebo ji může poskytovat žákům učitel. Hodnotit se dají veškeré pracovní výstupy, např. psané texty, verbální projev apod. Správná zpětná vazba je konstruktivní, neutrální a věcná. Zpětná vazba ve výuce vyžaduje dostatečný časový prostor a její přínos závisí na pečlivě a jasně formulovaných kritériích.³⁰³

Postup:

1. Učitel žákům představí kritéria hodnocení (podle typu výstupu – většinou dodržení osnovy a dosažení cíle, kompozice, forma, lexikální a gramatická pravidla, neverbální aspekty apod.).

³⁰⁰ STEELOVÁ, J. L., pozn. 117, s. 14–17.

³⁰¹ ČAPEK, R., pozn. 165, s. 124.

³⁰² ČAPEK, R., pozn. 165, s. 124.

³⁰³ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 52–53.

2. Učitel klade důraz na to, aby žáci svým spolužákům nejdříve sdělovali klady a silné stránky, teprve poté slabiny a nedostatky.
3. Součástí zpětné vazby by měl být návrh správného řešení či způsobu řešení úkolu.
4. Učitel je v roli moderátora, který usměrňuje komunikaci a dbá na její věcné zaměření. Žáci si vzájemně sdělují své poznatky v rámci kultivované diskuze, tedy bez osobních útoků, soudů a hodnocení osob.

Zpětná vazba může probíhat verbálním způsobem, jak uvádíme výše, ale také písemně, např. prostřednictvím e-mailu, diskuzního fóra apod.³⁰⁴

Přínosy: Vzájemná zpětná vazba je ze dvou zmíněných přínosnější, neboť rozvíjí žákovskou sebereflexi a kultivovanou komunikaci. Přispívá také k rozvoji dovednosti věcně argumentovat, přijímat kritiku a reagovat na ni, pomáhá s utvářením kvalitních vztahů a třídního klimatu.³⁰⁵

4.3 Cílová skupina

Modelové hodiny byly připraveny na míru třem třídám ZŠ Ostašovská (ZŠ Liberec, Křižanská 80), konkrétně 6., 8. a 9. ročníku. Školu jsme vybírali s ohledem na to, že její učitelé dlouhodobě praktikují metody RWCT ve výuce všech předmětů, nejen českého jazyka, a žáci většinou znají systém práce ve čtenářských dílnách. Zároveň se jedná o fakultní školu, která přijímá studenty na praktickou výuku, v rámci které byly modelové hodiny vyzkoušeny. Škola se navíc v roce 2016 stala modelovou školou projektu *Pomáháme školám k úspěchu*, jenž se zaměřuje na rozvoj čtenářství, pisatelství, kritického myšlení a sebevzdělávání.³⁰⁶

4.3.1 Charakteristika školy

Druhý stupeň zmíněné ZŠ navštěvuje přibližně 120 žáků, 4 učebny jsou kmenové, další 2 učebny jsou k dispozici navíc (počítačová a jazyková). Součástí školy je tělocvična, venkovní učebna, multifunkční hřiště a keramická dílna. Součástí jedné učebny je cvičný byt. Škola má žákovskou knihovnu, volně dostupnou na chodbě. V té se nachází beletristické knihy vhodné pro žáky 6.–9. třídy.

Třídy mají zpravidla křídové tabule a lavice v tradičním uspořádání pro frontální výuku, kmenová třída 6. ročníku má lavice ve stupňovitém uspořádání. Většina tříd je vybavena dataprojektory, škola je pokryta sítí WI-FI.³⁰⁷

³⁰⁴ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 52–53.

³⁰⁵ SIEGLOVÁ, D., pozn. 203, s. 52–53.

³⁰⁶ ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM. „Škola pro spokojené a zdravé děti“ [online]. Základní škola Liberec, Křižanská 80, p. o. 1-10 [cit. 2021-07-03]. Dostupné z: <https://www.zsostasov.cz/files/editor/4/Dokumenty/Skola-pro-spokojene-a-zdrave-deti-2019.pdf>. s. 10.

³⁰⁷ ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM, pozn. 302, s. 1–10.

Zaměření školy: *Chceme vytvořit takovou školu, ve které se žáci cítí bezpečně, ve které učení žáky baví, a která jim dává to, co potřebují do života. Prioritou školy je rovněž výchova dětí ke zdravému životnímu stylu, neboť „zdraví je důležitým předpokladem aktivního a spokojeného života. Je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody.“ Tyto cíle vychází z dlouhodobé koncepce a filozofie školy – škola byla zapojena do programu „Spokojené dítě ve škole“, z prostředí, ve kterém se škola nachází (okrajová část Liberce) a z velikosti naší školy. V motivačním názvu našeho školního vzdělávacího programu „Škola pro spokojené a zdravé děti“ se výše zmíněné cíle školy odráží.³⁰⁸*

Ve sborovně jsou k nalezení různé učebnice pro všechny učitele. K dispozici jsem měla učebnice od SPN (užívali i žáci), včetně pracovního sešitu a metodiky pro učitele. Dále pracovní sešity TakTik, učebnice od nakladatelství Dialog a Fraus. Cvičná učitelka mi zároveň dala k dispozici svou rozsáhlou kartotéku textů a pracovních materiálů k různým tématům. Žáci mohou podle školního řádu na vyzvání používat v hodinách mobilní telefony, případně jsou k dispozici tablety/notebooky pro žáky (do dvojice).

V učitelském sboru jsou velmi dobré vztahy, mezi učiteli výborně funguje spolupráce, výjimkou není tandemová výuka. Do 6. až 8. třídy dochází podle potřeby asistentky pedagoga. S rodiči škola komunikuje zejm. přes systém Bakaláři, případně telefonicky. Problémy s rodiči řeší třídní učitelé, výchovný poradce či metodik prevence. V době distanční výuky pracují učitelé s žáky v prostředí platformy Microsoft Teams.

4.3.2 Český jazyk a literatura v ŠVP

Hodinová dotace pro předmět český jazyk a literatura je v 6.–8. ročníku 4 hodiny týdně, v 9. ročníku jsou to 3 + 1 hodina týdně, proběhlo tedy posílení o jednu disponibilní hodinu. Výuka v hodinách českého jazyka a literatury je členěna na komunikačně-slohovou výchovu (1 hodina), jazykovou výchovu (2 hodiny) a literární výchovu (1 hodina), jež je zaměřena na rozvoj čtenářské gramotnosti prostřednictvím dílen čtení. Některé hodiny, zejm. hodiny literární výchovy, jsou posíleny párovým učitelem. V praxi je spojena literární a komunikačně-slohová výchova do jednoho bloku (2 hodiny).

V rámci literární a komunikačně-slohové výchovy je **důraz kladen:** *na spisovné vyjadřování myšlenek, aplikaci mluvnických pravidel v mluvené i psané podobě, vhodné vyjadřování (stavba české věty), užití spisovného jazyka, formu vyjadřování a jazykovou kulturu, zdokonalování písemné formy, praktické využití jednotlivých slohových útvarů; na základní orientaci ve světě literatury, seznamování formou ukázek s různými literárními žánry, na práci s různými zdroji informací (knihovna, encyklopedie, internet), na rozvoj čtenářské gramotnosti, na vyhledávání vhodné literatury pro děti a mládež, vedení ke čtenářství, čtení s porozuměním.³⁰⁹*

³⁰⁸ ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM, pozn. 302, s. 13.

³⁰⁹ ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM, pozn. 302, s. 43.

4.3.2.1 Výstupy ŠVP pro literární výchovu v 6. ročníku

Žák:

- pracuje s literárním textem.
- čte s porozuměním.
- svými slovy reprodukuje text čtený i poslechový.
- charakterizuje hlavní postavy.
- vyhledává odpovědi na otázky v textu.
- pomocí hlavních znaků rozlišuje báje, pohádky a pověsti.
- vyhledává rozdíly mezi prózou a poezií.
- poezii dělí na lyrickou a epickou.
- seznamuje se s literárním žánrem balada, hledá znaky v textu.
- seznamuje se s hlavními představiteli české literatury 19. století a jejich dílem.
- vyhledává základní informace o autorovi.
- formou výpisků zpracuje vybrané literární dílo nebo jeho část.
- charakterizuje dobrodružnou literaturu.
- nalézá rozdíly ve ztvárnění jednoho typu hrdiny u různých autorů.
- vyjadřuje vlastními slovy hlavní dějovou zápletku.
- porovnává současnost s vývojem společnosti v umělecké literatuře.
- pracuje s textem, porovnává filmovou verzi s předlohou.
- tvoří báseň na zadané téma nebo zadaná slova.
- seznamuje se s různou grafickou podobou básně.
- porovnává a charakterizuje druhy poezie, recituje.³¹⁰

Učivo: Mýty, báje, pohádky, pověsti, svět lidí a svět zvířat, z české literatury 19. století, na cestě, příběhy odvahy a dobrodružství, maléry a patálie, poezie, úsměvy a šibalství.³¹¹

4.3.2.2 Výstupy ŠVP pro literární výchovu v 8. ročníku

Žák:

- se orientuje ve struktuře literárního textu.
- rozlišuje literaturu českou a světovou.
- dokáže pracovat se scénářem.
- dramaturgizuje text.
- porovnává filmovou podobu s předlohou.

³¹⁰ ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM, pozn. 302, s. 58–59.

³¹¹ ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM, pozn. 302, s. 58–59.

- pracuje s prozaickým i básnickým textem, vyhledává znaky, rozlišuje druhy.
- charakterizuje literární žánry: bajky, balady, epigram.
- charakterizuje romantického hrdinu.
- si vybírá hodnotnou četbu.
- dělí literaturu na konzumní a hodnotnou, uvádí příklady.
- pracuje s básnickými texty.
- rozumí významu a smyslu literárního textu.
- vyhledává humorné prvky v textu.
- vytváří vlastní humornou povídku.
- vyjmenovává literární žánry obsahující prvky humoru.
- porovnává s filmovou tvorbou.
- vysvětlí a chápe pojem aforismus, uvádí příklady autorů.
- charakterizuje žánr Science fiction.
- vyhledává informace o různých autorech a žánrech.³¹²

Učivo: Setkání se starší literaturou, drama, od romantismu k moderní literatuře, psoty a sloty, česká poezie 20. století, humor v literatuře, science fiction.³¹³

4.3.2.3 Výstupy ŠVP pro literární výchovu v 9. ročníku

Žák:

- orientuje se ve struktuře literárního textu.
- reprodukuje přečtený text.
- vytváří kompozici literárního díla (nalézá jednotlivé části a ohraničuje je).
- vytváří si obraz 1. světové války pohledem J. Haška.
- rozlišuje literaturu českou a světovou.
- porovnává filmovou podobu s předlohou.
- vyhledává informace o autorech, zpracovává referát.
- samostatně zaznamenává hlavní myšlenky textu.
- pracuje s různými typy textů, zaznamenává hlavní myšlenky, charakterizuje postavy (próza, poezie, drama).
- rozlišuje prózu, poezii, drama, charakterizuje jednotlivé žánry, uvádí příklady.
- charakterizuje literární žánr fejeton, vytvoří vlastní fejeton na dané téma.
- samostatně zaznamená scénář.

³¹² ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM, pozn. 302, s. 71–73.

³¹³ ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM, pozn. 302, s. 71–73.

- orientuje se v různých typech divadel.
- čte ve slovenském jazyce, rozumí textu.
- chápe divadelní vývoj ve 20. století.
- dokáže pohovořit o významných autorech 20. století a zařadit jejich tvorbu.
- vyhledává a dokládá obraz 2. světové války v díle K. Čapka, O. Pavla i světových autorů.
- vyhledává a dokládá obraz poválečného období v české literatuře.
- charakterizuje vědecko-fantastickou literaturu, samostatně vyhledává úkoly k textu (tiché čtení).
- uvádí příklady z vlastní četby.
- zpracovává referáty o jednotlivých autorech, žánrech a obdobích.
- dělí literaturu na hodnotnou a konzumní, uvádí příklady.
- vybírá si hodnotnou četbu.³¹⁴

Učivo: *Chvála vypravěčství, Hašek, Hrabal, Werich, Brdečka, naruby aneb jak vychovávat vychovatele, divadlo a písňové texty, Osvobozené divadlo, Semafor, Divadlo Járy Cimrmana, poezie, Wolker, Nezval, vize a fantazie, K. Čapek, osudy, O. Pavel.*³¹⁵

4.3.3 Shrnutí podmínek pro uplatňování metod RWCT ve výuce na ZŠ Ostašov

Z výše popsaných podrobností je patrné, že nejenže ani škola, ani cvičná učitelka neměly problém s umožněním realizace výukových hodin podle zásad programu RWCT, ale naopak tomu vycházely vstříc. Cvičná učitelka mi byla nápomocná při plánování hodin i v průběhu výuky, je to zkušená pedagožka, jež absolvovala kurz kritického myšlení a nyní se sama na pořádání kurzů podílí. Její názor byl tedy pro mou činnost velmi zásadní.

4.3.4 Charakteristika jednotlivých tříd

4.3.4.1 6. ročník

6. ročník je složen ze žáků dvojího typu – jedni jsou zvyklí na přístup aplikovaný na ZŠ Ostašov, tedy na práci s textem a metody RWCT už z prvního stupně, druhá, menší skupina žáků přešla z prvního stupně z pobočky školy v Machníně, kde s textem příliš nepracovali. Zejména tedy práce v dílnách čtení byla pro tyto žáky nová a nezvyklá, a proto si často zapomínali knihy. Problémy ve čtenářské dílně měli ovšem často i žáci navyklí a znalí pravidel.

Ve třídě je 31 žáků, tři z nich vyžadují pomoc asistentky pedagoga, která je ke třídě přidělena téměř na všechny předměty (kromě estetických a tělesné výchovy). Při vlastní výuce často pomáhala v roli

³¹⁴ ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM, pozn. 302, s. 85–88.

³¹⁵ ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM, pozn. 302, s. 85–88.

asistentky cvičná učitelka. V daném počtu žáků to bylo velmi zapotřebí zejména při práci v menších skupinách či při samostatné práci.

V obecném měřítku 6. ročník považuji za aktivní třídu, žáci se hlásili, doptávali a účastnili skupinových diskuzí bez nutnosti přemlouvání či vyvolávání.

4.3.4.2 8. ročník

V 8. ročníku jsem absolvovala jen jednu čtenářskou dílnu o rozsahu dvou vyučovacích jednotek (poslední dvě hodiny výuky). Výhodou této ČD bylo spojení výuky do jednoho bloku bez přerušení přestávkou.

V třídě je 27 žáků, samostatnou práci zvládají žáci dobře, stejně tak práci ve dvojicích. Ve třídě je několik jedinců ochotných komunikovat a hlásit se, ačkoli správnou odpověď zná většina, když jsou vyvoláni. Dobrovolně se ovšem o své výtvary ve čtenářské dílně dělili jen horko těžko. Třída na mě působila celkově ospale, znuděně, bez chuti komunikovat.

4.3.4.3 9. ročník

9. ročník navštěvuje 25 žáků, ovšem za dobu praxe (3 týdny) se nestalo, že by nikdo z žáků nechyběl. Nejmenší počet žáků ve třídě při mé výuce bylo 15.

Třída je zvyklá na skupinovou, samostatnou i tandemovou práci, žáci jsou komunikativní a pracovití, velmi bystří. Jeden žák projevuje příznaky poruchy autistického spektra, a tak jsem ho na doporučení cvičné učitelky nevyvolávala. Jeho tempo práce bylo pomalejší, nehrnul se do práce ve skupinách, ale vše zvládal.

5 Modelové lekce

5.1 Modelová lekce č. 1

Tato lekce byla realizována dvakrát. Poprvé se žáky 6. ročníku, poté o den později s žáky 9. ročníku. V obou případech se jednalo o druhou hodinu literární výchovy a úvodní čtenářskou dílnu školního roku 2020/2021.

5.1.1 Téma

Tématem hodiny bylo **přání**, v rámci úryvku čteného během hodiny zaobalené do symbolického rámce **Zrcadlo z Erisedu**. Volba symbolického rámce koresponduje s výběrem textu do minilekce, a následně i se zaměřením práce s textem a grafickým organizérem.

5.1.2 Volba textu

Text minilekce byl zvolen v návaznosti na téma hodiny. Jedná se o úryvek z knihy *Harry Potter a Kámen mudrců*, v němž Harry najde kouzelné zrcadlo. V zrcadle z Erisedu, jak se nazývá, spatří chlapec své nejniternější přání.

Text, ze kterého žáci vycházeli při vyplňování grafického organizéru, si vybírali sami na základě svých preferencí v četbě. Žáci, kteří si vlastní rozečtenou knihu zapomněli přinést, si nějakou vypůjčili ze školní knihovny.

5.1.3 Cíle lekce

5.1.3.1 Cíl podle RVP:

- Žák uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. (ČJL-9-3-01)

5.1.3.2 Cíle podle ŠVP pro 6. ročník:

- Žák pracuje s literárním textem.
- Žák čte s porozuměním.
- Žák charakterizuje hlavní postavy.

5.1.3.3 Cíle podle ŠVP pro 9. ročník:

- Žák se orientuje ve struktuře literárního textu.
- Žák reprodukuje přečtený text.
- Žák pracuje s různými typy textů, zaznamenává hlavní myšlenky, charakterizuje postavy (próza, poezie, drama).

5.1.3.4 Výchovně-vzdělávací cíle konkrétní vyučovací jednotky slovy žáka:

- Zamyslím se nad tím, co bych si přál.

- Víím, že přání různých lidí jsou různá.
- Z přečteného textu vyvodím, co by si postava přála.

5.1.4 Výukové metody a organizační formy výuky

Během výukové jednotky jsou použity metody **reportér**, párová a skupinová **diskuze**. Organizační formou výuky je hromadná individualizovaná výuka probíhající ve třídě, uspořádání lavic frontální s tím, že žáci mají při různých aktivitách možnost se otáčet či pohybovat po třídě. Jedná se o prodlouženou výukovou jednotku (dvě vyučovací hodiny za sebou oddělené přestávkou).

5.1.5 Popis lekce

5.1.5.1 Evokace

Evokační část hodiny je poměrně dlouhá, plánovaná na převážnou část první vyučovací jednotky. První aktivitou je **hádanka** na téma hodiny. Učitel se žáků ptá, zda uhodnou dnešní téma a poskytne jim nápovědy. Nápovědy jsou tři, žákům jsou poskytovány postupně, většinou není potřeba použít je všechny, protože někdo z žáků téma hodiny uhodne. Cílem hádanky je aktivizace žáků k přemýšlení. Aktivita zabere zhruba 3 minuty.

Nápovědy:

1. Slovo, které má víc významů. Můžeme to dostat k narozeninám, bývá to v obálce. A peníze to nejsou.
2. Je to něco, co má (pravděpodobně) každý člověk. Nějaký jeho cíl, nebo sen, kterého chce dosáhnout.
3. Také si o to můžeme psát Ježíškovi. Tomu posíláme seznam svých _____.

Další evokační aktivitou je varianta metody **reportér**, příp. zvědavý reportér.

Žáci dostanou vytištěnou tabulku s pěti sloupci a čtyřmi řádky. Nad tabulkou jsou vytištěny tři otázky. Úkolem žáků je získat odpovědi na otázky od minimálně tří spolužáků, rychlejší žáci mají možnost získat odpovědi až od pěti spolužáků. Na aktivitu je plánováno zhruba 12 minut, po aktivitě následuje **skupinová diskuze** (5 minut).

Otázka a tabulka:

1. Co všechno můžeš jiným lidem popřát/přát?
2. Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
3. Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

JMÉNO SPOLUŽÁKA	JMÉNO DALŠÍHO SPOLUŽÁKA			
Odpověď na otázku č. 1	...			

Otázky pro diskuzi:

Co jste zjistili? Co si můžete navzájem a jiným lidem přát?

Kdo si myslí, že na světě existuje člověk, který nemá žádné přání? Jaký by byl?

Kdo nám chce sdělit, co by si přál? Zjistil někdo, že má stejné přání jako někdo jiný?

Po diskuzi navážeme **poslechem čteného textu**. Cílem je žáky upokojit po pohybové aktivitě, rozvíjet jejich dovednost vnímat čtený text a uvést je do tématu přání literárních postav. Učitel uvede a přečte úryvek z knihy *Harry Potter a Kámen mudrců*, jedná se o část kapitoly s názvem Zrcadlo s Erisedu (příloha 1). Na celou aktivitu je vyhrazeno 7 minut.

Po přečtení textu následují **otázky k diskuzi**: Co je tedy v zrcadle vidět? Vidí tam Harry přání, které by se mu mohlo splnit?

5.1.5.2 Uvědomění si významu

Žáci jsou důkladně obeznámeni s tématem hodiny a je čas na čtení. Před čtením je nutné zopakovat **pravidla dílny čtení**, důležité také je, aby je žáci měli neustále na očích. Jako opakování může posloužit např. spojování symbolů (kreslených obrázků zákazů a příkazů) s jejich významem. Pokud žáci dílny čtení znají, mohou pravidla společně s učitelem vymyslet a zapsat na tabuli. Opakování pravidel zabere zhruba 5–8 minut.

Po zopakování pravidel následuje samotné **čtení**. Pokud čtení vychází na přelom dvou vyučovacích hodin s přestávkou mezi nimi, je vhodné žáky dopředu upozornit, že výuka pokračuje po přestávce a po zazvonění tedy mají přestávku. Je nutné žáky dopředu upozornit na to, aby během čtení přemýšleli o tom, co a proč by si postavy v knize mohly přát. Čtení by mělo trvat zhruba 20 minut. Poté se žáci vrátí na svá místa.

5.1.5.3 Reflexe

Učitel žákům rozdává **grafické organizéry**. Modelovým příkladem žákům sdělí, jak by vyplňoval grafický organizér on. Je možné si jako učitel připravit organizér dopředu, nebo čerpat z vlastní četby během času na čtení.

Zápis začíná jménem a datem vyplňování, je to ideální pro případy, kdy se grafický organizér vlepuje do podvojného deníku, ale také proto, aby žáci mohli sledovat vlastní pokroky v četbě. Tyto základní a dále bibliografické údaje (název knihy, jméno autora, přečtené stránky) mladší žáci vyplňují za vedení učitele, tedy hromadně s celou třídou.

Následuje samostatná práce při vyplňování stěžejní části grafického organizéru (zrcadla). Úkolem žáků je napsat, případně i nakreslit do zrcadla, co by v něm viděl jejich vybraný hrdina (nemusí se jednat o hlavní postavu). Nad zrcadlo žáci také samostatně doplní jméno postavy, kterou si vybrali a poté zapíší, co by bylo jejím odrazem v zrcadle. Pod zrcadlem je navíc místo pro doplnění důvodů tohoto odrazu. Na aktivitu je vhodné si vyhradit zhruba 15–20 minut.

Po dokončení organizérů žáci **diskutují** o svých výtvorech ve dvojicích až trojicích se spolužáky. Učitel by je měl upozornit na to, že podstatné je zejména to, proč si myslí, že by si jejich postava přála to, co zaznamenali do organizérů. Během diskuze učitel prochází třídou, poslouchá jednotlivé skupiny a případně se zapojuje do jednotlivých diskuzí. Po zhruba 5–7 minutách učitel může vyzvat žáky, aby se podělili o své výtvary nebo aby doporučili výtvar některého ze spolužáků. Na každého čas nevyjde, není třeba na žáky tlačit, stačí si vyslechnout zhruba 3 až 5 výstupů. Pokud je o sdílení velký zájem, je možné jej protáhnout do konce vyučovací hodiny.

Pokud zbyde na konci hodiny čas, je vhodné mít připravenou **zpětnovazebnou aktivitu**. Učitel žákům rozdá papír a na tabuli napíše otázky vztahující se k průběhu hodiny.

Otázky:

- Bylo něco v dnešních aktivitách, co vám přišlo obtížné?
- S čím jste si moc nevěděli rady?
- Bylo tam naopak něco, co bylo snadné?
- Kterou část hodiny jste si nejvíc užili?

5.1.6 Reflexe lekce č. 1

5.1.6.1 Dodržení tématu lekce

Volba tématu vycházela z potřeby uvedení některých žáků do činnosti čtenářských dílen i vzhledem k tomu, že se jednalo o první čtenářskou dílnu po prázdninách, vybírala jsem tedy téma nenáročné, ke kterému má každý co říct.

Během lekce se žáci v 6. i 9. ročníku na téma soustředili, všichni pochopili jeho zadání. Někteří žáci se do něj ponořili hlouběji, zejména tedy žáci 9. ročníku. V 6. ročníku vzali žáci vážněji onen odraz zobrazovaný v zrcadle a toužili po možnosti nakreslit jej do grafického organizéru.

5.1.6.2 Vhodnost textu

Text z knihy o Harrym Potterovi byl vhodný jak pro žáky 6., tak i 9. ročníku. Byl klíčovým pro řádné pochopení tématu hodiny. Žákům vyhovovalo, že se jedná o text známý, jemuž mohou klidně naslouchat.

5.1.6.3 Naplnění cílů lekce

Cíle stanovené na základě RVP ZV a ŠVP jsou naplňovány dlouhodobě. Tato lekce k jejich naplňování přispěla prostřednictvím práce s literárním textem, vlastní interpretací části díla (přečtených stran) vzhledem k tématu hodiny. Práce s literárním dílem byla zaměřena na postavu, tedy její konkrétní charakteristiku vzhledem k tématu výuky.

Cíle výukové jednotky formulované slovy žáka byly cíleně naplňovány prostřednictvím jednotlivých aktivit. Žáci se zamýšleli nad vlastními přáními v aktivitě reportér, stejně tak během této aktivity a při čtení samotném objevovali, že přání různých lidí jsou odlišná. Posléze jsme se vrátili k práci s textem a hledání přání postavy knihy, k čemuž sloužil grafický organizér.

5.1.6.4 Průběh lekce

Lekce v obou třídách probíhaly bezproblémově. Žáci 6. třídy byli z větší části zvyklí pracovat formou čtenářských dílen již na 1. stupni, někteří ale tyto zkušenosti neměli, bylo tedy třeba postupovat jako při prvotním seznamování se čtenářskou dílnou. Žáci za sebou měli seznamovací hodinu, toto byla první dílna čtení s daným tématem a vyžadovaným výstupem.

Rozdílem v průběhu lekce v 6. a 9. ročníku bylo upravení časového rozložení. Devátáci pracovali rychleji, měli tedy delší čas na čtení před i po přestávce. Lekce probíhala podle plánu, aktivity nebyly vynechávány ani měněny během hodiny.

Jelikož šestáci s dílnami čtení víceméně začínají, čekala jsem, že se vyskytne mnohem více problémů, než bylo vrzání židlí, kašlání a ke konci čtenářské fáze trochu povídání. Je škoda, že dvouhodinová nemůže být v kuse (vizte žákovské zhodnocení). Žáci 9. ročníku neměli problém s přerušným čtením, navíc pokračovali v četbě i poté, co si vyplnili grafický organizér, ale ještě se čekalo na ostatní spolužáky. Výstupy žáků v podobě grafických organizérů i tabulek z aktivity reportér jsou k vidění v příloze 3.

5.1.6.5 Zhodnocení žáků

Shrnutí hodnocení žáků vychází ze zpětné vazby provedené na konci hodiny. Odpovědi jsou k nahlédnutí v příloze 3.

6. ročník

Žákům převážně nepřišlo nic příliš obtížné, jeden žák měl problém s nutností mít na ústech roušku, jednomu žákovi přišlo obtížné zpracování pracovního listu a dva žáci, kteří si zapomněli vlastní knihu, měli problém pracovat s knihou ze školní knihovny.

Rady si žáci nevěděli se zdůvodněním přání postavy, s vlastní knihou (půjčená ze školní knihovny), anebo celkově s pracovním listem. Většina žáků ovšem žádný problém neshledala.

Za snadné žáci považovali nejčastěji čtení, reportéra či všechno. Dále se objevilo odhalování tématu, zapisování bibliografických údajů o knize a organizér. Snadné aktivity žáci hodnotili převážně pozitivně.

Bezkonkurenčně nejvíce si žáci užili čtení a práci s grafickým organizérem.

9. ročník

Kromě dvou žáků, kteří uváděli jako problém nalezení přání, nepřišlo nikomu nic obtížné. Jeden z nich navíc uvedl, že důvodem problému s nalezením přání je to, že zrovna začal knihu číst. Rady si žáci nevěděli v pěti případech, zejména s prací se zrcadlem, zdůvodněním přání a jednou s poslechem úryvku z Harryho Pottera.

Snadná žákům přišla naopak práce s grafickým organizérem, čtení, reportér, hádání tématu či zpětnovazební aktivita. Často žákům přišlo snadné vše. Nejoblíbenější aktivitou se stalo bezkonkurenčně čtení, poté reportér a předčítání úryvku z Harryho Pottera.

5.1.6.6 Vlastní hodnocení lekce

6. ročník: Hodina se podle mého názoru vydařila. V původním plánu vyučovací jednotky se vyskytovala místo aktivity reportér metoda **Těkej, štronzo, dvojice!** Ta byla změněna na zmíněného reportéra na radu cvičné učitelky z důvodu větší vhodnosti pro dané prostorové podmínky (třída je „do schodů“ a není tam příliš volného prostoru).

9. ročník: Stejnou hodinu jsem zkusila aplikovat i v 9. třídě (o den později). Devátáci navyklí na práci s textem a čtenářské dílny pracovali velmi svědomitě a samostatně. Pro mě osobně to byla hodina odpočinkovější než v 6. třídě.

5.2 Modelová lekce č. 2

Lekce byla vytvořena pro 8. třídu, byla realizována jednou. Jednalo se o dvě vyučovací hodiny spojené do bloku. Vzhledem k tomu, že to byly poslední dvě hodiny, odehrávala se výuka i přes přestávku.

5.2.1 Téma

Být člověkem, nepřímá charakteristika literárního hrdiny. Téma hodiny navazuje na předchozí hodinu, v níž žáci probírali teorii přímé a nepřímé charakteristiky literární postavy. Vybrané charakteristiky žáci v přechodné hodině hledali během čtení vlastního textu. Rámec tématu je vybrán na základě úryvku textu k interpretaci.

5.2.2 Volba textu

Text byl vybrán na základě korespondence s daným tématem, tedy nepřímou charakteristikou literární postavy. Zároveň text ohraničil název tématu a jeho bližší zaměření na lidskost a lidství. Úryvek do evokační části hodiny pochází z knihy *Naslouchač* od Petry Stehlíkové. Jedná se o sci-fi román pro mládež, jehož hlavní hrdinkou je třináctiletá dívka Ilan, jež pochází z utlačovaného národa. V ukázce je patrné, že se k ní a jejím soukmenovcům ostatní nechovají jako k lidem. Úryvek zároveň obsahuje

několik událostí, ze kterých se dá vyvodit nepřímá charakteristika zúčastněných postav. Úryvek naleznete v příloze 4.

Text, z něhož žáci vycházeli při vyplňování podvojného deníku, si vybírali sami na základě svých preferencí v četbě. Žáci, kteří si vlastní rozečtenou knihu zapomněli, si nějakou vypůjčili ze školní knihovny před začátkem hodiny.

Výběr textu pro modelový příklad (knih *Dárce*) probíhal na základě dostupnosti knihy a jejího zaměření na děti a mládež. Literární hrdina knihy Jonas je chlapec ve věku žáků 2. stupně a kniha je psána jazykem, který je pro žáky nenáročný. Je tedy ideální pro modelový příklad.

5.2.3 Cíle lekce

5.2.3.1 Cíle podle RVP:

- Žák uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. (ČJL-9-3-01)

5.2.3.2 Cíle podle ŠVP pro 8. ročník:

- Žák se orientuje ve struktuře literárního textu.
- Žák charakterizuje hrdinu.
- Žák rozumí významu a smyslu literárního textu.
- Žák vyhledává v textu informace o literární postavě.

5.2.3.3 Výchovně-vzdělávací cíle konkrétní hodiny slovy žáka:

- Víím, jaký je rozdíl mezi přímou a nepřímou charakteristikou.
- Zamýšlím se na lidstvím, nad tím, jak je správné a nesprávné se chovat.
- Na základě vlastního textu doložím alespoň dva příklady nepřímě charakteristiky.
- Vyvodím, jaké by bylo chování mého vlastního hrdiny v modelové situaci ze společného úryvku.

5.2.4 Výukové metody a organizační formy vyučování

Během výukové jednotky jsou použity metody **diamant**, **interpretace uměleckého textu** na základě otázek, **sdílení** a **diskuze** ve dvojicích, skupinách a se třídou. Také je využit **podvojný deník**.

Organizační formou výuky je hromadná individualizovaná výuka probíhající ve třídě, uspořádání lavic je frontální s tím, že žáci mají při různých aktivitách možnost se otáčet a komunikovat ve skupinách. Jedná se o prodlouženou výukovou jednotku (dvě vyučovací hodiny za sebou, bez přestávky).

5.2.5 Popis lekce

5.2.5.1 Evokace

Evokační aktivitou je metoda **diamant** na téma **člověk**, což bude zároveň slovo uvedené na prvním řádku schématu. Aktivita je zvolena v návaznosti na potřebu zamyšlení se nad lidstvím. Výhodou aktivity je, že

pojímá dané téma z kladného i záporného hlediska. Na aktivitu navazuje diskuze ve dvojicích či trojicích a sdílení se třídou. Na celou evokační fázi je vyhrazeno zhruba 10–12 minut.

5.2.5.2 Uvědomění si významu 1

Během první fáze U pracují žáci **s textem** vybraným učitelem, konkrétně prologem z knihy *Naslouchač*. Každý žák by měl mít vlastní kopii textu včetně **otázek a úkolů**, které se s textem pojí. Úkoly k textu žáci zpracují písemně do sešitu či na papír s úryvkem, který si do sešitu následně vlepí. Na aktivitu je nutné vyhradit zhruba 20 minut.

Úkoly k textu:

1. V klidu si přečti text.
2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.?
3. Zodpověz následující otázky:
4. Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka?
5. Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh?
6. Co se děje uvnitř sálu?
7. Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu?
8. Co znamená ghetto? Kde jste se s ním mohli setkat?
9. Vysvětli, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek. *(nejdříve si ujasníme, proč to ten strážný udělal a pak se rozhodneme, jak se zachovat – snaha o vytvoření postoje)*

5.2.5.3 Reflexe 1

Reflexí po práci s textem je krátké **sdílení** ve dvojicích a se třídou. Učitel se žáků při hromadné diskuzi může doptávat otázkami směřujícími zejména k poslednímu úkolu, např. Myslíte, že ten strážný je špatný člověk? Proč se tak choval? Délku diskuze je vhodné udržet na maximálně 10 minutách.

5.2.5.4 Uvědomění si významu 2

Následuje stěžejní část čtenářské dílny, tedy čtení vlastních knih, které bude doplněno zápisem do podvojného deníku. Učitel žákům sdělí zadání práce a připomene princip práce s podvojným deníkem. Poté žákům na vlastním modelovém příkladu předvede realizaci zadání. Vzhledem ke složitosti zadání je vhodné dát žákům relativně dlouhý čas na čtení (zhruba 30–35 minut) a upozornit je 5 minut před koncem, aby dopsali své záznamy.

Zadání práce: Vypsát alespoň 2 úryvky, které ukazují, jaký je některý z hrdinů člověk. Ideálně nepřímá charakteristika, např. je na někoho milý, někomu pomůže, bezdůvodně se rozčiluje, plánuje zničení světa atp. Do druhého sloupečku žáci zapíšou shrnutí oné vlastnosti a pojmenují druh charakteristiky.

Modelový příklad pro žáky (z knihy *Dárce*): *Benjamin strávil skoro celé čtyři roky v rehabilitačním středisku, kde pracoval s občany zotavujícími se po úrazu.*³¹⁶ – Je obětavý.

- *Jonas cítil, že ztrácí vědomí, a s vypětím vůle sebral poslední síly, aby se udržel na saních zpříma a dopravil Gabriela do bezpečí.*³¹⁷ – Nezlomný, stará se o ostatní.

5.2.5.5 Reflexe 2

Závěrečná reflexe probíhá formou diskuze ve čtveřicích a poté i ve třídě. Kromě sdílení nalezených charakteristik žáci dostanou od učitele poslední otázku k zamyšlení a diskuzi.

Otázka: Jak by reagoval váš hrdina v situaci, kterou jsme probírali dříve?

Otázka propojí úvodní minilekci s celou hodinou, žáci se hlouběji zamyslí nad vlastním hrdinou a zároveň vynikne odlišnost jednotlivých postav, které se zachovávají různě v jedné předepsané situaci. Diskuzi věnujeme zbytek vyučovací jednotky, tedy zhruba 10 minut a víc.

5.2.6 Reflexe lekce č. 2

5.2.6.1 Dodržení tématu lekce

Ačkoli se žáci zamýšleli nad tématem charakteristiky člověka, jeho dobrých i špatných stránek, bylo pro ně těžké uchopit tyto myšlenky skrze nepřímou charakteristiku literární postavy. Často tedy v průběhu lekce a zápisů do podvojného deníku nacházeli spíše charakteristiku přímou.

5.2.6.2 Vhodnost textů

Texty byly zvoleny vhodně. Žáci jim porozuměli, neznámé pojmy v textu z *Naslouchače* si odvodili, případně je odhalili při skupinové diskuzi (směřoval k tomu jeden z úkolů). Text modelového příkladu také nebyl složitý. Na problém žáci často narazili ve vlastních textech, kdy se podle vlastních slov v průběhu čtení nedostali k nepřímé charakteristice žádné postavy. Obávám se ovšem, že spíše než nevhodností jejich textů to bylo nepochopením či přílišnou složitostí tématu.

5.2.6.3 Naplnění cílů lekce

Žáci pracovali se dvěma texty, které museli reprodukovat a interpretovat jejich smysl. Žáci pracovali s charakteristikou hrdiny, k čemuž bylo zapotřebí porozumět smyslu literárního díla. Úkolem žáků bylo vyhledávat v textu informace o literární postavě. Všechny tyto cíle byly více či méně naplněny prostřednictvím samostatných úkolů i otázek během diskuzí.

Žáci teoreticky znají rozdíly mezi přímou a nepřímou charakteristikou, ačkoli se jim hůře vyhledávaly v samotném textu. Prostřednictvím aktivity diamant se všichni žáci zamysleli nad člověčenstvím a jeho správnými a nesprávnými projevy. Žáci byli během diskuze schopni vyvodit, jaké by bylo chování jejich

³¹⁶ LOWRY, Lois. *Dárce*. Vyd. 2. Praha: Argo, 2014. ISBN 978-80-257-1316-7. s. 26.

³¹⁷ LOWRY, L., pozn. 316, s. 139.

knižního hrdiny v modelové situaci z úryvku v minilekci, ale téměř nikomu se nepodařilo doložit dva příklady nepřímé charakteristiky v jejich textech. V příloze 5 jsou k náhledu odpovědi několika žáků vybraných cvičnou učitelkou, jež je charakterizovala jako obecně spolehlivé a šikovné.

5.2.6.4 Průběh lekce

Evokační aktivita proběhla bez výrazných problémů. Žáci projevovali určitou míru roztěkanosti a nepozornosti, ale to nebylo příliš překvapením vzhledem k tomu, že se jednalo o poslední vyučovací hodiny toho dne. Diamant navíc nebyl pro žáky neznámou aktivitou, takže pochopili zadání i způsob provedení.

Menší zádrhel nastal u úryvku k interpretaci. Některým žákům se nechtělo do společného textu, preferovali by čtení vlastní knihy. Úkoly žáci ovšem vyplnili bez problémů, ačkoli následující diskuze nebyla moc živelná.

Čtení vlastních textů doplněné o práci s podvojným deníkem bylo podobnou aktivitou jako v minulé dílně čtení vedené cvičnou učitelkou. Vzhledem k výstupům se ovšem zdálo, že žáci dostatečně nepochopili zadání nebo je pro ně problematické uvažovat nad charakteristikou nepřímou. Mohlo se ovšem také jednat o únavu a nechuť spolupracovat.

Závěrečná reflexe probíhající ve čtveřicích byla o něco aktivnější než předchozí reflexe. Žáci očividně raději hovořili o vlastních textech, ačkoli se téměř nikomu nepodařilo vyhledat v přečtené části knih dvě nepřímé charakteristiky.

5.2.6.5 Vlastní hodnocení lekce

Ačkoli jsou osmáci „kovaní“ v dílnách čtení, u většiny se mi nezdá, že by byli nadšenými čtenáři. Já zvolila relativně obtížné téma s dvojitým čtením a ne všichni dokázali pochopit, co poté mají dělat s vlastním textem. Matoucí pro ně byly asi zejména interpretační otázky u mnou vybraného textu, některé jsem vskutku mohla vypustit, ale přišly mi důležité pro správné pochopení úryvku jako takového. Ze vzorku vybraných podvojných deníků žádný nesplnil má očekávání, ale uznávám, že zadání bylo poměrně obtížné.

5.3 Modelová lekce č. 3

Lekce byla vytvořena pro 6. ročník ZŠ. Je vhodná pro blok dvou po sobě jdoucích hodin. Spojuje v sobě literární a komunikačně-slohovou výchovu.

5.3.1 Téma

Tématem vyučovací jednotky je **Milý hrdino**, dopis postavě literárního díla. Téma bylo zvoleno v návaznosti na ŠVP a propojení literární výchovy s výchovou komunikačně-slohovou.

5.3.2 Volba textu

V průběhu vyučovací jednotky nebyl využit žádný společný text. V literatuře pro děti a mládež existuje ovšem množství textů vhodných pro představení dopisu, např. v knihách o Harrym Potterovi najdeme množství dopisů. Vhodným příkladem může být také text písně *Barbora píše z tábora*.

5.3.3 Cíle lekce

5.3.3.1 Cíle podle RVP

- Žák uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla (ČJL-9-3-01).
- Žák se dorozumívá kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci (ČJL-9-1-04).

5.3.3.2 Cíle podle ŠVP pro 6. ročník

- Žák pracuje s literárním textem.
- Žák čte s porozuměním
- Žák vyhledává odpovědi na otázky v textu.
- Žák rozlišuje dopis osobní a úřední.
- Žák napíše dopis osobní.
- Žák užívá ustáleného postupu (při psaní dopisu).

5.3.3.3 Výchovně-vzdělávací cíle konkrétní vyučovací jednotky slovy žáka

- Víím, co je dopis a čím se vyznačuje.
- Zformuluji dopis podle předepsaného vzoru.
- Znáím jiné prostředky písemné formy komunikace.

5.3.4 Výukové metody a organizační formy vyučování

Během výukové jednotky je použita metoda **brainstorming**. Celá výuková jednotka probíhala podle zásad **dílny čtení**. Organizační formou výuky je hromadná individualizovaná výuka probíhající ve třídě, uspořádání lavic je frontální. Jedná se o prodlouženou výukovou jednotku (dvě vyučovací hodiny za sebou, přerušené přestávkou).

5.3.5 Popis lekce

5.3.5.1 Evokace

Evokační aktivitou je klasický **skupinový brainstorming** na téma dopis. Učitel může žáky navádět otázkami. Téma brainstormingu by mělo být napsané na tabuli, všechny nápady žáků s ním související by se též měly zapisovat na viditelné místo. Aktivita trvá zhruba 7 minut.

Pomocné otázky: Kdo už někdy psal/dostal dopis? Komu/od koho? Odkud můžeme psát dopis? Co na něj nesmíme zapomenout napsat?

5.3.5.2 *Uvědomění si významu 1*

V první fázi získávání nových poznatků seznámí učitel žáky s tím, jak vypadá dopis, tedy s obecnou osnovou takového psaní, včetně formátu adresy. Žáci si osnovu dopisu zapíší do sešitů. Spolu se zápisem zabere tato aktivita zhruba 10 minut.

5.3.5.3 *Reflexe 1*

Žáci pokračují se zápisem do sešitu tím, že navrhnu krátký dopis pro kamaráda, např. souseda v lavici. Dopis bude mít všechny náležitosti, tedy datum a místo, oslovení, krátké sdělení (2 věty) a rozloučení. Učitel žákům modeluje dopis vlastním příkladem.

Zápis dopisu a následné sdílení se spolužáky by mělo trvat zhruba 15–20 minut.

Po sdílení následuje dotaz učitele na další útvary písemného sdělení. Jedná se o krátkou diskuzi se žáky, kteří pravděpodobně vyjmenují útvary jako je e-mail, SMS, vzkaz. Učitel s žáky může diskutovat o podobě těchto útvarů, diskuze by ovšem neměla trvat více než 10 minut.

5.3.5.4 *Uvědomění si významu 2*

Ke konci první vyučovací hodiny by měl učitel stihnout zopakovat se žáky pravidla dílny čtení, která umístí na viditelné místo, aby je žáci měli stále na očích (zhruba 5 minut).

Před zvoněním na přestávku je vhodné žáky upozornit, že až zazvoní na hodinu, mají se připravit se svou knihou do pohodlné pozice (podle pravidel) a připravit se na čtení. Pokud není hodina přerušena přestávkou, pokračují žáci rovnou již zmíněným čtením. Čtení by mělo trvat zhruba 20 minut.

5.3.5.5 *Reflexe 2*

Učitel žákům rozdá grafické organizéry (vizte přílohu 6). Úkolem žáků je napsat dopis vybrané postavě z jimi čtené knihy. Činnost je vhodné uvést učitelovým modelovým příkladem vycházejícím z jeho vlastní četby. Poté žáci píšou vybrané postavě dopis o rozsahu minimálně 7 vět. Rychlejší žáci mohou vymyslet i adresu literární postavy a poté se znovu věnovat čtení.

5.3.6 *Reflexe lekce č. 3*

5.3.6.1 *Dodržení tématu lekce*

Tématem vyučovací jednotky je **Milý hrdino**, dopis postavě literárního díla. Téma bylo zvoleno v návaznosti na ŠVP a propojení literární výchovy s výchovou komunikačně-slohovou.

5.3.6.2 *Naplnění cílů lekce*

Žáci pracovali s vlastními texty, kterým museli porozumět a poté je reprodukovat při představování spolužákům. Při tvorbě dopisů postavám žáci psali osobní dopis, pro který museli samostatně zvolit

vhodný jazykový kód. V textu museli samostatně vyhledávat důvody svého psaní postavě. Z důvodu nedostatku času se žáci v průběhu hodiny neseznámili s dalšími útvary písemné formy komunikace.

5.3.6.3 Průběh lekce

Skupinový brainstorming se žáky probíhal úspěšně. Žáci se zapojili a až na pár výjimek komunikovali všichni. U zápisu na tabuli mi asistovala cvičná učitelka. Zápis žáků do sešitu i psaní **krátkých dopisů** pro kamaráda zabraly delší čas, než bylo plánováno. Stihli jsme **sdílení dopisů**, ale nedostali jsme se k dalším útvarům písemné komunikace. Na konci první vyučovací hodiny bloku jsme nestihli projít ani **pravidla dílny čtení**, to se stalo v rychlosti až na začátku další hodiny. Žáci už naštěstí byli s pravidly řádně seznámeni z předchozích hodin. **Čtení** bylo zkráceno, trvalo 15 minut. Poté žáci dostali **grafické organizéry** a začali psát dopis vybrané postavě z vlastní knihy. Zkrácená délka čtení byla výhodná v tom, že se žáci nezačali nudit a vydrželi v klidu po celou dobu.

Ne všichni žáci zvládli napsat dopis o 7 větách. Pár minut před koncem hodiny byli upozorněni, aby dopis dokončili. Kdo měl hotovo dříve, mohl si dál číst. Této možnosti rychlejší žáci opravdu využili. Sdílení dopisů proběhlo jen zkráceně s celou třídou, o své výtvary se podělili dva žáci. Výstupy žáků jsou k nahlédnutí v příloze 7.

5.3.6.4 Vlastní hodnocení lekce

Dílna čtení probíhala s drobnými odchylkami (zmíněnými výše) od původního plánu. Dopisy hrdinům byly poté vybrány a na žádost cvičné učitelky oznámkovány, resp. skoro všichni dostali jedničku za pěkný dopis, pravopisné chyby byly opravovány, ale ne hodnoceny. Oddělit rovinu pravopisnou a dávat jedničky za dopisy, které byly strukturně i obsahově správné, ale přitom v nich bylo relativně velké množství chyb, mi přišlo náročné, je to ovšem jeden z principů dílny čtení a psaní i běžný přístup cvičné učitelky, na který jsou žáci zvyklí.

5.3.6.5 Možné úpravy lekce pro další použití

Možnost zakomponovat některý z doporučených textů (vizte 5.3.2). Žáci mohou ke grafickému organizéru dostat také obálku, na kterou vymyslí adresu postavy (případně ji třeba znají z knihy). Obálku si nalepí do podvojného deníku či sešitu a do ní vloží dopis. Na obálku mohou nakreslit známku a nadepsat i svou adresu (jako zpáteční).

5.4 Modelová lekce č. 4

Lekce byla vytvořena pro žáky 9. ročníku a je situována do bloku dvou po sobě jdoucích vyučovacích hodin přerušovaných přestávkou.

5.4.1 Téma

Daily News, aneb Publicistická reportáž. Tématem této lekce je v návaznosti na ŠVP 9. ročníku publicistický sdělovací styl a útvar reportáž.

5.4.2 Cíle lekce

5.4.2.1 Cíle podle RVP

- Žák rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru. (ČJL-9-1-02)
- Žák uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování. (ČJL-9-1-09)
- Žák uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. (ČJL-9-3-01)
- Žák využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace. (ČJL-9-2-05)

5.4.2.2 Cíle podle ŠVP pro 9. ročník

- Žák samostatně vytváří různé formy publicistického stylu
- Žák třídí informace v různých typech textů
- Žák se orientuje ve struktuře literárního textu
- Žák samostatně zaznamenává hlavní myšlenky textu
- Žák samostatně vytváří vhodný jazykový projev dle dané situace

5.4.2.3 Výchovně-vzdělávací cíle konkrétní vyučovací jednotky slovy žáka

- Víím, co je to publicistika.
- Dokážu identifikovat publicistické útvary, se kterými se běžně setkávám.
- Sepíšu vlastní reportáž na základě četby.

5.4.3 Výukové metody a organizační formy vyučování

Během výukové jednotky jsou použity metody **brainstorming**, **výklad** a **RAFT**. Celá výuková jednotka je koncipována podle zásad **dílny čtení**. Organizační formou výuky je hromadná výuka probíhající ve třídě, uspořádání lavic bylo frontální s tím, že při určitých činnostech mají žáci možnost se otáčet ke spolužákům či se pohybovat po třídě. Rozvržení lekce je koncipováno pro prodlouženou výukovou jednotku (dvě vyučovací hodiny za sebou, přerušené přestávkou).

5.4.4 Popis lekce

5.4.4.1 Evokace

Evokační metodou je **brainstorming** na téma publicistika. Učitel zapíše na tabuli hlavní téma a poté i vše, co žáky napadne k tomuto tématu. Aktivita zabere časový úsek v rozmezí 5–7 minut.

5.4.4.2 Uvědomění si významu

Žáci dostanou předtištěný text, resp. výpisky na téma publicistický styl. Během učitelova **výkladu** žáci sledují předtištěný text a doplňují vynechaná slova v zápise. Vhodné je vynechávat klíčové pojmy, které jsou v rámci tématu důležité. Výklad by měl trvat zhruba 10–15 minut.

Kompletní text zápisu:

- média: tištěná x mluvená
- funkce: sdělovací, agitační
- jazykové prostředky: objektivní, automatizované – očekávané (hrát důležitou roli, má na svém kontě atd.), aktualizované (expresivní, emocionální, dvojnáčná, obrazná – lesy žalují; nespisovná, pozměněné frazémy)
- vlastnosti/zásady: připravenost, promyšlenost, výstižnost, oficiálnost, prestižnost, reprezentativnost, objektivita, přesvědčivost, jednoznačnost, aktuálnost, rychlost
- útvary: zpráva, oznámení, článek, interview, recenze, reportáž
- reportáž – rozsáhlejší útvar, podává informace o něčem, co autor osobně poznal – může vyjadřovat osobní stanoviska, dojmy, ale zároveň objektivní informace – může být o nějakém zločineckém případě, cestovatelská apod.
- Základními metodami tvorby reportáže jsou: pozorování, přímá účast, sběr faktů, konfrontace pohledů.³¹⁸

Po výkladu následuje zhruba 30 minut **čtení**. Před čtením je žákům vhodné sdělit, že do čtení zazvoní, což značí přestávku, a také to, že po přestávce už nebudou číst, ale pracovat na reportáži zaobírající se dějem v jejich knize.

5.4.4.3 Reflexe

Pro zpracování textu a reflexi jsme zvolili **metodu RAFT**. Metoda slouží pro rozvoj určitých rétorických a argumentačních forem. Žák si zvolí roli, posluchačstvo a formu, kterou se na adresáty obrací a podle toho strukturuje svůj písemný projev. V případě této lekce není zcela dodržena zásada volnosti volby, neboť jsou jednotlivé prvky metody zadány učitelem.

³¹⁸ HOŠNOVÁ, Eva, BOZDĚCHOVÁ, Ivana, MAREŠ, Petr a SVOBODOVÁ, Ivana. **Český jazyk 9 pro základní školy**. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2013. ISBN 978-80-7235-481-8.

Zadání:

1. Ocitáte se v roli reportéra ve světě své vlastní knihy.
2. Obsah toho, co jste právě četli, chcete sdílet čtenářům svého novinového plátku, tedy svým spolužákům.
3. Během psaní reportáže vyslechněte alespoň dvě osoby, kterých se sledovaná událost nějakým způsobem týká, tedy položte otázku postavě a odpovězte na ni. Nebojte se být kreativní a vycházet ze znalosti své postavy.
4. Zvolte si formu reportáže. Může to být případ, politická scéna, reportáž cestovatelská či válečná, tedy reportáž z vesměs jakéhokoli zážitku, kterého je autor (vypravěč/postava) svědkem.
5. Téma reportáže se může týkat jen zlomku vašeho dnešního čtiva, něčeho, co jste se dočetli až ke konci čtení a teprve se to rozjíždí. Originalita se cení.

Psaní reportáže není jednoduchá aktivita a žákům zabere zhruba 30–35 minut, k zápisu žáci využijí grafický organizér (příloha 8) či sešit. Po tvořivé činnosti následuje **sdílení ve dvojicích** formou střídání mluvčích. Žáci si navzájem představí své knihy, přečtou své reportáže a následně své práce konstruktivně zhodnotí (mají za úkol nalézt pozitivum a něco, co by se dalo vylepšit). Sdílení probíhá do konce hodiny, pokud zbyde volný čas, je možné žáky vyzvat k tomu, aby doporučili přečtení reportáže někoho ze spolužáků.

5.4.5 Reflexe lekce č. 4

5.4.5.1 *Dodržení tématu lekce*

Téma lekce cílilo spíše na publicistiku jako takovou, žáci ovšem pochopili zásady psaní reportáže a jejich výsledné výtvary byly v souladu s tématem lekce.

5.4.5.2 *Naplnění cílů lekce*

Žáci reprodukovali přečtený text ve formě reportáže, interpretovali vlastními slovy obsah úryvku literárního díla, žáci také využívali vhodné jazykové prostředky podle komunikační situace, tedy podle zásad publicistického stylu. Žáci dokázali odhalit hlavní myšlenku textu a vytvářeli písemný projev podle dané situace.

Žáci se seznámili s pojmem publicistika a sepsali reportáž na základě vlastní četby.

5.4.5.3 *Průběh lekce*

Během evokační fáze, brainstormingu, žáci nebyli zpočátku příliš komunikativní. S pomocí návodných otázek se ovšem „rozpovídali“ a společně dali dohromady skoro celý obsah plánovaného zápisu. To bylo výhodné i proto, že jsem před lekcí zapomněla připravit plánovaný předtištěný text k doplnění a výklad tedy proběhl v rámci brainstormingu společně se žáky. Zápis do sešitu proběhl posléze v tichosti hromadně.

Tvorba celého zápisu zabrala více času než doplňování do předtištěného textu, čtení tedy muselo být zkráceno zhruba na 20 minut. V rámci první hodiny bylo žákům ještě představeno zadání metody RAFT, aby mohli začít psát hned po přestávce.

Dokončení reportáží bylo různé u různých žáků, cvičná učitelka umožnila žákům odejít na chodbu k tělocvičně, kde nerušili jiné třídy, ale zároveň mohli diskutovat o svých pracích. Zbytek žáků pod mým dohledem dopisoval práce. Sdílení ve třídě proběhlo v posledních 5 minutách hodiny.

5.4.5.4 Vlastní hodnocení lekce

S novinami a zejm. internetovými zpravodajstvími se setkal každý; vyšlo najevo, že během jarní uzavírky škol se dokonce hodně žáků (zejm. chlapců) začalo zajímat o aktuální dění a sledovat novinky. Ze začátku debata stagnovala, ale ve výsledku řekli žáci opravdu hodně.

Čtení jsem bohužel musela zkrátit, protože zapisování do sešitu zabralo mnoho času. Hodina byla přerušena přestávkou a poté žáci začali psát své reportáže. Jejich práce byla zajímavá, někdo psal téměř do konce hodiny, jiní si stihli své poznatky vyměnit a dokonce je pak ještě sdělit celé třídě. Prezentované reportáže byly velmi zábavné a povedené.

5.5 Modelová lekce č. 5

Lekce je navržena pro žáky 6. ročníku, plánované časové rozpětí je 90 minut (dvě po sobě následující hodiny přerušené přestávkou). Aplikovat ji lze v jakékoli třídě 2. stupně základní školy.

5.5.1 Téma lekce

Tématem je **Komiksový hrdina**, tedy komiks jako literární útvar, symboly a přímá řeč.

5.5.2 Volba ukázek

Místo textových úryvků se v této lekci zaměříme spíše na práci s komiksem. Ukázky a cvičení k doplnění byly vybrány z pracovních listů Kláry Smolíkové (*Mluvíme v bublinách*, komiks *Bublifuk*).

5.5.3 Cíle lekce

5.5.3.1 Cíle podle RVP ZV

- Žák uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla. (ČJL-9-3-01)
- Žák uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování. (ČJL-9-1-09)

5.5.3.2 Cíle podle ŠVP pro 6. ročník

- Žák pracuje s literárním textem.
- Žák čte s porozuměním.

- Žák svými slovy reprodukuje text čtený i poslechový.
- Žák charakterizuje hlavní postavy.
- Žák vyhledává dějové napětí – slovesné časy, užití přímé řeči, krátkých vět.

5.5.3.3 *Výchovně-vzdělávací cíle konkrétní vyučovací jednotky slovy žáka*

1. Tvořivě pracuji s literárním textem.
2. Zním konkrétní znaky komiksu jako literárního žánru.
3. Vyhledám a rozpoznám charakteristické rysy postavy.
4. Vyhledám a rozpoznám užití přímé řeči.
5. Vlastními slovy formuluji myšlenky hlavní postavy.
6. Přemýšlím o přímé řeči a myšlenkách a charakteristických rysech hrdiny.
7. Zapojuji během čtení sluchovou představivost.

5.5.4 Výukové metody a organizační formy vyučování

Během výukové jednotky jsou použity metody **brainstorming** a skupinová i samostatná práce s **pracovním listem** a **grafickým organizérem**. Celá výuková jednotka je koncipována podle zásad **dílňový čtení**. Organizační formou výuky je hromadná výuka probíhající ve třídě v rámci prodloužené výukové jednotky, uspořádání lavic je frontální s tím, že při určitých činnostech měli žáci možnost se otáčet ke spolužákům či se pohybovat po třídě.

5.5.5 Popis lekce

5.5.5.1 *Evokace*

Evokační metodou je opět **brainstorming**, tentokrát na téma KOMIKS. Hlavní téma i odpovědi žáků zapisuje učitel na tabuli.

Na tuto aktivitu navážeme práci s **pracovním listem** (příloha 10); jednotlivá cvičení lze případně jen promítnout a nechat žáky pracovat na řešení společně). Žáci postupně objevují význam jednotlivých bublin v rámci komiksu, tedy co ten který druh bubliny značí za promluvy (myšlenky, přímá řeč, křik).

První cvičení může učitel doplnit otázkami: Jakou profesi ti lidé vykonávají? Podle čeho to poznáte? Co je pro ně charakteristické?

Druhé cvičení pracuje s tím, co jsme se naučili v prvním, tedy s bublinami určitého typu. Pomocí pro žáky mohou být výrazy jednotlivých postav ve cvičení. Každý žák dostane svůj papírek (či použije sešit), na doplnění vlastních nápadů do bublin mají zhruba 5 minut, poté bude čas sdělit své nápady třídě. Sdílení může probíhat tak, že jeden žák sdělí třídě všechny tři bubliny najednou, nebo tak, že budeme hovořit vždy o jedné z postav cvičení.

Před třetím cvičením se navrátíme k brainstormingu. Předpokladem je, že některý z žáků zmínil během úvodní aktivity hrdinu (jako postavu komiksu). Učitel otevře diskuzi na téma, čím se hrdina vyznačuje a jak jej v komiksech poznáme. Žákům napoví i cvičení číslo tři, které společně následně vyplníme.

Vyplňování pracovního listu a diskuze týkající se komiksů bude trvat zhruba 40–45 minut.

Na konci první či na začátku druhé hodiny bloku zopakujeme **pravidla dílny čtení** (zhruba 5–10 minut).

5.5.5.2 Uvědomění si významu

Před samotným čtením žákům vysvětlíme **zadání úkolu**: Dostanete grafický organizér (příloha 11), na něm je anonymní hrdina, který symbolizuje postavu z vaší knížky. U sebe má tento hrdina tři „bublíny“ (myšlenkovou, řečovou a křičící). Vaším úkolem je během čtení, jako když zapisujete do podvojného deníku, vybrat v textu tři věci, které do těchto bublin zapíšete. Zkuste si během čtení všimnout i nějakého předmětu, který je pro vašeho hrdinu typický.

Žáci mají tedy zapsat jednu věc, co postava řekla, jednu její myšlenku (pokud není v knize napsaná, odvodí si ji) a jednu hlasitý zvuk nebo křik. Zároveň mají sledovat předměty, se kterými hrdina disponuje, a je-li pro něj nějaký typický či výjimečně důležitý.

Učitel žákům předvede vyplňování grafického organizéru na vlastním modelovém příkladu. Zadání práce bude trvat zhruba 10 minut, samotné **čtení** poté 20 minut.

Na konci čtení učitel žáky vyzve, aby vypsali předmět podle zadání a krátce písemně vysvětlili důvody, proč je pro hrdinu příznačný (zhruba 5 minut).

5.5.5.3 Reflexe

Reflexe probíhá formou sdílení ve dvojicích či trojicích. Učitel obchází skupiny, doptává se žáků na jejich hrdiny. Pokud na konci hodiny zbývá čas, je možné vyzvat žáky, ať vyzdvihnou povedenou práci svých spolužáků.

5.5.6 Reflexe lekce č. 5

5.5.6.1 Dodržení tématu lekce

Komiks je pro žáky atraktivní a aktuální médium, nebylo tedy problémem udržet je u takového tématu.

5.5.6.2 Vhodnost vybraných ukázek

Ukázky z pracovních listů Kláry Smolíkové výborně korespondovaly s poznávacími cíli hodiny i s požadovaným výstupem žáků. Žáci cvičením bez problému porozuměli a nebyl pro ně problém pracovat s obrazovým materiálem v této podobě.

5.5.6.3 Naplnění cílů lekce

Žáci pracovali s vlastním literárním textem i obrazovým materiálem s porozuměním. Jak čtený, tak obrazový materiál reprodukovali vlastním i slovy podle zadání, vzhledem k povaze výstupního grafického

organizéru všichni žáci charakterizovali postavu literárního díla a pracovali s dějovým napětím v rámci různých druhů bublin (zejména hlasitého zvuku, křiku).

Žáci dali během brainstormingu dohromady znaky komiksu jako literárního žánru a byly schopni rozpoznat a vyhledat přímou řeč. S myšlenkami vybraných postav měli někteří žáci problémy, ale většinou je stačilo navést pomocnými otázkami na děj.

5.5.6.4 Průběh lekce

Celá lekce probíhala bez časových a komunikačních prodlev či potíží. Brainstormingu se žáci účastnili aktivně a bylo vidět, že je jim téma komiksu (případně japonské mangy) blízké. S malou pomocí návodných otázek určili všechny znaky komiksu, včetně typického hrdiny, vzhledu bublin a zvuků a díky tomu se dalo během hodiny plynule navázat na všechna cvičení v pracovním listu, jež žákům taktéž nečinil problémy. Jediným zádrhelem byly neznámé postavy ve cvičení číslo tři, žáci nepoznali Červenáčka a Péraka.

Pravidla dílny čtení bylo obzvlášť potřebné zopakovat, neboť se jednalo o první čtenářskou dílnu po návratu žáků do škol. Žáci byli rychlejší a samotné čtení proběhlo již první hodinu. Ničemu to ovšem nevadilo, neboť bylo více času na sdílení žakovských prací.

K zadání úkolu žáci neměli otázky a všemu rozuměli. Během sdílení ovšem vyšlo najevo, že někteří žáci měli problém s odvozováním myšlenek svých hrdinů, případně s nalezením hlasitého zvuku. Většina žáků ale našla jak přímou řeč, tak ikonický předmět hrdiny. Reflexe probíhala nejdříve formou sdílení ve čtveřicích, poté sdílení s celou třídou, kdy žáci sdělovali ostatním, co zajímavého se od koho dozvěděli. Závěrečné sdílení bylo pro žáky zábavné a zapojilo se jich velké množství.

5.5.6.5 Hodnocení cvičné učitelky

Žákům je téma komiksu blízké, proto jim nečinilo problém odpovídat na otázky v evokaci. Ta dobře navodila aktivitu s pracovním listem číslo 1, který pod vedením paní učitelky vyplňovala třída společně. Pro některé žáky byly typy komiksových bublin novinkou. Velmi rychle se však s novou látkou sžili a dokázali samostatně bez větších problémů pracovat na zadaném úkolu. Práce žáků jsou k náhledu v příloze 12).

Každé dítě mělo připravenou vlastní knihu, před čtením proběhla jasná instrukce, na co se během čtení zaměřit. Bylo dobré, že se před čtením připomněla pravidla dílny čtení.

Po čtení následovalo zadání práce s pracovním listem, který žáci vyplňovali sami. Následné sdílení v menších skupinkách (4–5) proběhlo bez problémů. Všichni se dostali ke slovu a mohli hovořit o své právě čtené knize.

Na závěr někteří doporučili přečtení pracovních listů vybraných spolužáků celé třídě.

Časově rozvržený plán hodiny úplně nevyšel. Žáci byli hlavně v úvodních aktivitách rychlejší, proto čtení proběhlo už v první hodině, ale to bylo spíše ku prospěchu, neboť zbylo více času na sdílení a práci ve skupinách.

5.5.6.6 *Vlastní hodnocení lekce*

Lekce probíhala v první čtenářské dílně od doby, kdy byly uzavřeny školy. Literární výchova i v době od října do konce dubna probíhala formou dílen čtení, ovšem ve zkrácené podobě v online prostředí. Třída byla navíc v online prostředí rozdělena na dvě poloviny. Při mé čtenářské dílně byli poprvé všichni žáci společně ve třídě po zhruba 7 měsících. To se naštěstí odrazilo zejména pozitivně v potřebě sdílet a povídat si o tématu, ne jen mimo zadané téma.

6 Závěr

Výuka literární výchovy tak, jak probíhá na ZŠ Ostašov, tedy se zaměřením na rozvoj čtenářství a kritického myšlení, má na žáky a jejich vztah k četbě pozitivní vliv. Žáci se u čtení baví, považují jej za odpočinkovou aktivitu a vrací se k němu i mimo čas vymezený na čtení. V 8. ročníku bylo z reakcí žáků patrné, že čtení považují za aktivitu příjemnější než následnou práci se čteným textem, žáci 9. ročníku působili z velké části jako milovníci čtení. Byli schopni představit své knihy, dokázali vysvětlit, podle čeho si čtivo vybírají a jaké jsou klady a zápory čtených děl. V 6. ročníku byl znát rozdíl mezi žáky, kteří absolvovali čtenářsky vedenou výuku na 1. stupni ZŠ, a těmi, kterým se tento přístup vyhnul. Mezi šestáky čtenářsky zdatnějšími (a znalými metody dílny čtení) byl například chlapec, který měl téměř každý týden novou knihu, většinou obsáhlejší, nadšeně o své četbě mluvil a nad spolužáky vynikal vyjadřovacími schopnostmi. Mou pozornost upoutala i dívka, která četla *Eragona* od Christophera Paoliniho a velmi dobře si dovedla poradit s následnými reflektivními aktivitami, anebo dívka, která si ke své četbě vybrala *Babičku* Boženy Němcové a četla ji s porozuměním a zaujetím, ačkoli z mé zkušenosti to nezvládne ani mnoho starších žáků základních a středních škol.

Žáci 7., 8. a 9. ročníku pracovali výborně s textem i v hodinách dějepisu. Devátáci neměli problém zpracovávat texty z prvorepublikové ústavy, sedmáci a osmáci si poradili s texty z encyklopedií, dokázali vyhledávat žádané informace, prezentovat je a vytvářet si vlastní úsudky o probíraných historických událostech.

Přípravy modelových lekcí, jež vznikly v rámci této diplomové práce, vycházely jak z cílů literární výchovy popsaných v RVP ZV, tak ze zásad popsaných mj. Ondřejem Hníkem a Jaroslavem Valou, ale také tvůrci příruček k programu RWCT Steelovou, Meredithem, Templem a Walterem, stejně tak českými odborníky v oblasti programu RWCT Hanou Košťálovou a Ondřejem Hausenblasem.

Modelových lekcí je pět, všechny byly vyzkoušeny v praxi a následně zreflektovány v rámci této práce. Cíle lekcí kopírovaly školní vzdělávací plány ZŠ Ostašov, ale témata jsou natolik obecná, aby se dala aplikovat ve výuce na téměř jakékoliv běžné základní škole. Kromě jedné (modelová lekce č. 2) pro 8. ročník byly lekce přiměřeně náročné a žáci pracovali bez větších problémů. Zmíněná lekce pro 8. ročník byla náročnější a pravděpodobně vhodná pro starší či zkušenější čtenáře.

V rámci příprav lekcí vznikly čtyři grafické organizéry – *Zrcadlo z Erisedu* (lekce č. 1), *Milý hrdino...* (lekce č. 3), *Daily News* (lekce č. 4) a *Můj komiksový hrdina* (lekce č. 5). V rámci lekcí jsme pracovali se třemi cíleně vybranými úryvky z knih pro děti a mládež (*Harry Potter*, *Naslouchač*, *Dárce*) a žáci ve všech hodinách pracovali s knihami podle vlastního výběru.

Po zveřejnění této práce by lekce v ní popsané mohly sloužit jako inspirace k tvorbě a realizaci čtenářských dílen a hodin literární výchovy za použití metod RWCT zejm. pro začínající pedagogy či studenty ve fázi praktické přípravy.

Obecně lze říci, že žáci byli v hodinách aktivní, témata i jednotlivé činnosti je zaujaly a lekce povětšinou naplnily své cíle. Mimo to bylo vedení čtenářských dílen v takovém rozsahu přínosnou zkušeností i pro mě samotnou.

Jedna paní učitelka v rámci facebookové stránky *Učitelská platforma* popsala vlastní zkušenost a názor na literární výchovu, jež se shoduje s poznatky obsaženými v této práci i těmi získanými přímou praxí při realizaci modelových lekcí:

„Paní učitelko, co by měly děti číst?“ zeptala se mě Albertova maminka na jedné z prvních třídních schůzek. Chvíli jsem přemýšlela nad touhle podivnou, ale často pokládanou otázkou, a následně odvětila: „Přece to, co je baví.“ Dostalo se mi nechápavého pohledu. Asi ode mě očekávala sofistikovanější odpověď.

Já si ale vzpomněla na své časy ve školní lavici, kdy mi učitelky diktovaly, co číst musím a nesmím a moje láska ke knihám pomalu, ale jistě umírala. Věděla jsem, že takhle v dětech lásku k literatuře neprobudím a pustila se do hledání jiných cest.

Zmapovala jsem si, jaký mají jednotlivé děti vztah ke čtení, jejich oblasti zájmu a nenápadně jim začala knížky podsouvat. Pomocí dílen čtení, hodin zaměřených na různé aspekty čtenářské gramotnosti, které jsem stavěla na literatuře, korespondující s nabytými znalostmi o dětech a mnou subjektivně vnímané jako hodnotnější, než jsou fanfikce na Wattpadu.

Tak jsme po nějakém čase došli k tomu, že primán četl 1984, sekundánka Deník Anne Frankové a v kvintě už se nebáli Austenové a Shakespeara. Sami. Protože chtěli. Protože cítili, že je na to čas. Vedle nich seděli spolužáci s Deníkem malého poseroutky, Krysburgerem a Já, JůTuber. A také to bylo v pořádku.

Pojďme přestat dětem diktovat, co musí dělat a nutit jim naše očekávání. Buďme jejich průvodci – ukazujeme jim možnosti a nechme na nich, kterou cestou si zvolí jít. Buďme jejich oporou – dodejme jim odvalu při hledání cesty, která může být leckdy trnitá. Buďme jejich vzorem – čtěme jim, čtěme s nimi.³¹⁹

³¹⁹ MÜLLEROVÁ, Veronika. „Paní učitelko, co by měly děti číst?“... Učitelská platforma. In: Facebook [online]. 12. 7. 2021, 09:32 [cit. 2021-07-12]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/ucitele/posts/205531948248581>.

Seznam použitých zdrojů

Asociace knihoven vysokých škol. **Jak rozumíme informační gramotnosti** [online]. 2004, 2007 Odborná komise IVIG Asociace knihoven vysokých škol ČR. [cit. 2021-05-27]. Dostupné z: <https://akvs.cz/wp-content/uploads/2016/05/ivig-jak-rozumime.pdf>

BEDNÁŘOVÁ, Jana. **Literární výchova v podmínkách školní edukace**. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 2008. ISBN 978-80-7372-371-2.

ČAPEK, Robert. **Moderní didaktika: lexikon výukových a hodnotících metod**. Praha: Grada, 2015. Pedagogika (Grada). ISBN 978-80-247-3450-7.

Čtenářská gramotnost ve výuce: metodická příručka. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, školské poradenské zařízení a zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků (NÚV), divize VÚP, 2011. ISBN 978-80-86856-98-8.

DÉMOVÁ, Radka. **Harmonický růst osobnosti žáka ve 21. století: Dílna čtení**. [cit. 2021-06-08]. Dostupné z: http://projekt21.cz/dokumenty/dilna_cteni.pdf

GRECMANOVÁ, Helena, URBANOVSKÁ, Eva. **Aktivizační metody ve výuce, prostředek ŠVP**. Olomouc: Hanex, 2007. ISBN 978-80-85783-73-5

HNÍK, Ondřej. **Didaktika literatury: výzvy oboru: od textů umělecké povahy k didaktice estetickovýchovného oboru**. Praha: Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2626-0.

KOTEN, Jiří. **Úvod do studia literární vědy** [přednáška]. Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, 2020. Dostupné z: https://www.pf.ujep.cz/wp-content/uploads/2020/11/p%C5%99edn%C3%A1%C5%A1ka_%C3%BAvod.pdf

MÜLLEROVÁ, Veronika. „Paní učitelko, co by měly děti číst?“ ... Učitelská platforma. In: Facebook [online]. 12. 7. 2021, 09:32 [cit. 2021-07-12]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/ucitele/posts/205531948248581>

PRŮCHA, Jan, ed. **Pedagogická encyklopedie**. Praha: Portál, 2009. ISBN 978-80-7367-546-2.

PRŮCHA, Jan, WALTEROVÁ Eliška, MAREŠ, Jiří. **Pedagogický slovník**. 4., aktualiz. vyd. Praha: Portál, 2008. ISBN 978-80-7367-416-8

Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání [online]. Praha: MŠMT, 2021 [cit. 2021] Dostupné z: <http://www.nuv.cz/t/rvp-pro-zakladni-vzdelavani>

SIEGLOVÁ, Dagmar. **Konec školní nudy: didaktické metody pro 21. století**. Praha: Grada, 2019. ISBN 978-80-271-2254-7.

STARÝ, K., LAUFKOVÁ, V. **Kde žáci v polovině základního vzdělávání selhávají při porozumění čtenému polemickému textu**. Pedagogika: časopis pro vědy o vzdělávání a výchově. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 4/2015, s. 392-412. ISSN 2336-2189 (Online).

STEELOVÁ, J. L., MEREDITH, K. S., TEMPLE, Ch., WALTER, S. **Co je kritické myšlení (vymezení pojmu a rámce E - U - R)**. Pracovní materiály pro kurzy o. s. Kritické myšlení. Praha: o. s. Kritické myšlení, 2007, příručka I.

STEELOVÁ, J. L., MEREDITH, K. S., TEMPLE, Ch., WALTER, S. **Rozvíjíme kritické myšlení**. Pracovní materiály pro kurzy o. s. Kritické myšlení. Praha: o. s. Kritické myšlení, 2007, příručka II.

STEELOVÁ, J. L., MEREDITH, K. S., TEMPLE, Ch., WALTER, S. **Další strategie k rozvíjení kritického myšlení**. Pracovní materiály pro kurzy o. s. Kritické myšlení. Praha: o. s. Kritické myšlení, 2007, příručka III.

STEELOVÁ, J. L., MEREDITH, K. S., TEMPLE, Ch., WALTER, S. **Čtení, psaní a diskuse ve všech předmětech**. Pracovní materiály pro kurzy o. s. Kritické myšlení. Praha: o. s. Kritické myšlení, 2007, příručka IV.

STEELOVÁ, J. L., MEREDITH, K. S., TEMPLE, Ch., WALTER, S. **Kooperativní učení**. Pracovní materiály pro kurzy o. s. Kritické myšlení. Praha: o. s. Kritické myšlení, 2007, příručka V.

STEELOVÁ, J. L., MEREDITH, K. S., TEMPLE, Ch., WALTER, S. **Plánování výuky a učení a hodnocení**. Pracovní materiály pro kurzy o. s. Kritické myšlení. Praha: o. s. Kritické myšlení, 2007, příručka VI.

STEELOVÁ, J. L., MEREDITH, K. S., TEMPLE, Ch., WALTER, S. **Dílna čtení**. Pracovní materiály pro kurzy o. s. Kritické myšlení. Praha: o. s. Kritické myšlení, 2007, příručka VII.

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM. „Škola pro spokojené a zdravé děti“ [online]. Základní škola Liberec, Křižanská 80, p. o. 1-10 [cit. 2021-07-03]. Dostupné z: <https://www.zsostasov.cz/files/-editor/4/Dokumenty/Skola-pro-spokojene-a-zdrave-deti-2019.pdf>

TRÁVNÍČEK, Jiří. **Rodina, škola, knihovna: náš vztah ke čtení a co ho ovlivňuje**. Brno: Host, 2019. ISBN 978-80-7577-994-6.

VALA, Jaroslav. **Komenského spisy jako čtení žáků základní školy?** Pedagogika: časopis pro vědy o vzdělávání a výchově. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 3/2017 (MONO), s. 279–294. ISSN 2336-2189 (Online)

VALA, Jaroslav. **Vybrané kapitoly z didaktiky literární výchovy**. Univerzita Palackého v Olomouci, Olomouc, 2014. Dostupné z: [http://kcj2.upol.cz/studijni_materialy_akreditace/NAVAZUJICI_-_MAGISTERSKE_STUDIUM/2\)Didaktika_literatury_1_\(VALA_J.\)/Vala-Vybrane_kapitoly_z_didaktiky_literatury.pdf](http://kcj2.upol.cz/studijni_materialy_akreditace/NAVAZUJICI_-_MAGISTERSKE_STUDIUM/2)Didaktika_literatury_1_(VALA_J.)/Vala-Vybrane_kapitoly_z_didaktiky_literatury.pdf)

WILDOVÁ, Radka. **Čtenářská gramotnost v evropském kontextu**. Pedagogika: časopis pro vědy o vzdělávání a výchově. Praha: Univerzita Karlova, Pedagogická fakulta, 1–2/2012 (MONO), s. 45-52. ISSN 2336-2189 (Online)

WHITCROFT, Ladislava. **Grafické organizátory** [online]. Čtenářská gramotnost a projektové vyučování – webový portál pro učitele. 18. 5. 2011. [cit. 2021-07-04]. Dostupné z: <http://www.ctenarska-gramotnost.cz/ctenarska-gramotnost/cg-strategie/graficky-organizator>

Seznam zdrojů úryvků pro modelové lekce

HOŠNOVÁ, Eva, BOZDĚCHOVÁ, Ivana, MAREŠ, Petr a SVOBODOVÁ, Ivana. **Český jazyk 9 pro základní školy**. Praha: SPN - pedagogické nakladatelství, 2013. ISBN 978-80-7235-481-8.

LOWRY, Lois. **Dárce**. Vyd. 2. Praha: Argo, 2014. ISBN 978-80-257-1316-7

ROWLING, J. K. **Harry Potter a Kámen mudrců**. Praha: Albatros, 2001.

STEHLÍKOVÁ, Petra. **Naslouchač**. Brno: Host, 2016. ISBN 978-80-7491-383-9.

Seznam příloh

Přílohy pro modelovou lekci č. 1

1. Úryvek z knihy o Harry Potterovi
2. Grafický organizér Zrcadlo z Erisedu.
3. Výstupy žáků z modelové lekce č. 1

Přílohy pro modelovou lekci č. 2

4. Úryvek z knihy Nasloucháč
5. Výstupy žáků z modelové lekce č. 2

Přílohy pro modelovou lekci č. 3

6. Grafický organizér Milý hrdino, ...
7. Výstupy žáků z modelové lekce č. 3

Přílohy pro modelovou lekci č. 4

8. Grafický organizér Daily News

Přílohy pro modelovou lekci č. 5

9. Pracovní list k minilekci
10. Grafický organizér Můj komiksový hrdina
11. Výstupy žáků z modelové lekce č. 5

Přílohy pro modelovou lekci č. 1

PŘÍLOHA 1

Harry Potter a Kámen mudrců, s. 210–212, 215–216

Vypadala jako nepoužívaná školní učebna. Podél stěn vystupovaly temné obrysy stolků a židlí, vyrovnaných na hromady, a tamhle ležel převrácený odpadkový koš – přímo proti němu se však opíralo o zeď něco, co nevypadalo, že sem patří; cosi, co vyhlíželo, jako by to sem někdo uložil proto, aby to jinde nepřekáželo.

Bylo to skvostné zrcadlo, vysoké až do stropu, ve zdobném zlatém rámu; stálo na dvou nohách s velkými drápy. Nahoře byl do oblouku vyrytý nápis: *Eised straehru oyt ube cafru oyt on wohsi.*

[...] přistoupil blíž a chtěl se na sebe podívat, i když věděl, že nic neuvidí. Postavil se před zrcadlo – a musel si oběma rukama zacpat ústa, aby přestal křičet.

Prudce se otočil. Srdce mu bušilo ještě zběsileji než předtím, když začala křičet ta kniha poněvadž v zrcadle spatřil nejen sebe, ale ještě celý houf lidí, kteří stáli za ním.

Místnost však byla prázdná. Dýchal jako o závod a pomalu se otočil zpátky k zrcadlu.

Uviděl v něm sám sebe, bledého a vylekaného, a za svými zády aspoň deset dalších lidí. Ohlédl se přes rameno, ale nikdo tam nebyl, stejně jako předtím. Nebo byli všichni také neviditelní? Byl snad v místnosti plné neviditelných lidí a zrcadlo mělo tu schopnost, že ukazovalo jejich obraz, ať byli neviditelní nebo ne?

Znovu se do něj podíval. Jakási žena, která v zrcadle stála hned za ním, se na něj usmívala a mávala mu. Vztáhl k ní ruku a nahmátl za sebou jen vzduch. Kdyby tam opravdu byla, musel by se jí dotknout, tak blízko sebe je zrcadlo zobrazovalo, cítil však jenom vzduch – ona i všichni ostatní existovali jen v zrcadle.

Byla to velice hezká žena. Měla temně rudé vlasy a její oči – má oči úplně stejné jako já, uvědomil si Harry a přistoupil o kousek blíž. Jasně zelené a úplně stejně tvarované – pak si ale povšiml, že ta žena pláče; usmívala se, a zároveň plakala. Vysoký, hubený černovlasý muž, který stál vedle ní, ji objal kolem pasu. Na očích měl brýle a vlasy měl nesmírně rozčuchané; vzadu se mu ježily úplně stejně jako jemu.

Harry teď stál tak blízko zrcadla, že se málem dotýkal nosem svého vlastního odrazu.

„Mami?“ oslovil je šeptem. „Tati?“

Jenom se na něj dívali a usmívali se. Harry si postupně prohlédl i obličejové všech ostatních v zrcadle a uviděl další zelené oči, stejně jako měl on sám, další nosy jako jeho vlastní, a dokonce i drobného staříka, který jako by měl stejně vyčnělá kolena jako on – toho večera Harry poprvé v životě spatřil svou rodinu.

Všichni Potterovi se usmívali a mávali na něj, a on na ně hleděl dychtivým pohledem, s rukama přitisknutýma na sklo zrcadla, jako by doufal, že se propadne na opačnou stranu a bude se jich moci dotknout. Cítil v sobě něco nevýslovně palčivého, napůl radost a napůl hluboký smutek.

Neměl tušení, jak dlouho tam stál. Postavy v zrcadle nezmizely a Harry se na ně nepřestával dívat, až ho probral jakýsi vzdálený zvuk. Nemohl tu zůstat, musel najít cestu zpátky do postele. Odtrhl oči od tváře své matky, zašeptal „Já zase přijdu,“ a spěšně vyběhl z místnosti.

[...]

Třetího večera našel místnost se zrcadlem rychleji než v předchozích dnech. Pospíchal, jak jen mohl, a uvědomoval si, že dělá větší hluk, než bylo rozumné, nikoho však cestou nepotkal.

Pak už se na něj znovu usmívali matka i otec, a jeden z jeho prarodičů šťastně přikyvoval. Harry si přidřepel a pak se před zrcadlem usadil na podlahu. Nic mu nemohlo zabránit, aby tu se svou rodinou strávil celou noc: nic na světě.

Jedině –

„Takže jsi tu zase, Harry?“

Vyvolalo to v něm pocit, jako by měl v břiše kus ledu. Ohlédl se. Na jednom ze stolků u zdi nesešel nikdo jiný než Albus Brumbál. Harry předtím musel projít přímo kolem něj, natolik však dychtil dostat se k zrcadlu, že si ho vůbec nevšiml.

„Já – já jsem vás neviděl, pane profesore.“

„To je zvláštní, jak někdo může být krátkozraký, jakmile je neviditelný,“ řekl Brumbál a Harrymu se ulevilo, když zjistil, že se profesor usmívá.

„Takže,“ řekl Brumbál, sklouzl ze stolku a posadil se na podlahu vedle Harryho. „Tak jako stovky jiných před tebou jsi objevil blaho, které přináší Zrcadlo z Erisedu.“

„Nevěděl jsem, že se tak jmenuje, pane profesore.“

„Doufám ale, že už jsi pochopil, co to zrcadlo dělá?“

„Jak bych to řekl – vidím v něm svou rodinu –“

„A tvůj kamarád Ron v něm uviděl sám sebe jako důležitého žáka, s odznakem.“

„Jak to víte...?“

„Já nepotřebuji žádný plášť, abych byl neviditelný,“ vysvětlil mu Brumbál vlídně. „Takže si už dokážeš domyslet, co nám všem Zrcadlo z Erisedu ukazuje?“

Harry zavrtěl hlavou.

„Vysvětlím ti to. Nejšťastnějšímu člověku na zemi by Zrcadlo z Erisedu mohlo sloužit jako docela obyčejné zrcadlo; kdyby se do něj podíval, uviděl by sám sebe právě takového, jaký je. Teď už chápeš?“

Harry se zamyslel a pak pomalu řekl: „Ukazuje nám to, co chceme, ať je to co je.“

„Ano i ne,“ řekl Brumbál tiše. „Neukazuje nám ani víc ani míň než nejhlubší a nejusilovnější tužby našeho srdce. Ty jsi nikdy nepoznal vlastní rodinu, a tak ji vidíš, jak stojí kolem tebe. Ronald Weasley žije celý život ve stínu svých bratrů, takže vidí sám sebe, jak stojí sám a je ze všech nejlepší. Zrcadlo nám ovšem neposkytuje ani vědomosti ani pravdu. Byli už lidé, kteří před ním promarnili celý život, uchvácení tím, co v něm viděli, nebo zas zešíleli, poněvadž nevěděli, jestli to, co jim zrcadlo ukazuje, je skutečné nebo aspoň možné. [...]

PŘÍLOHA 2

Grafický organizér Zrcadlo z Erisedu

Jméno: _____

Datum: _____

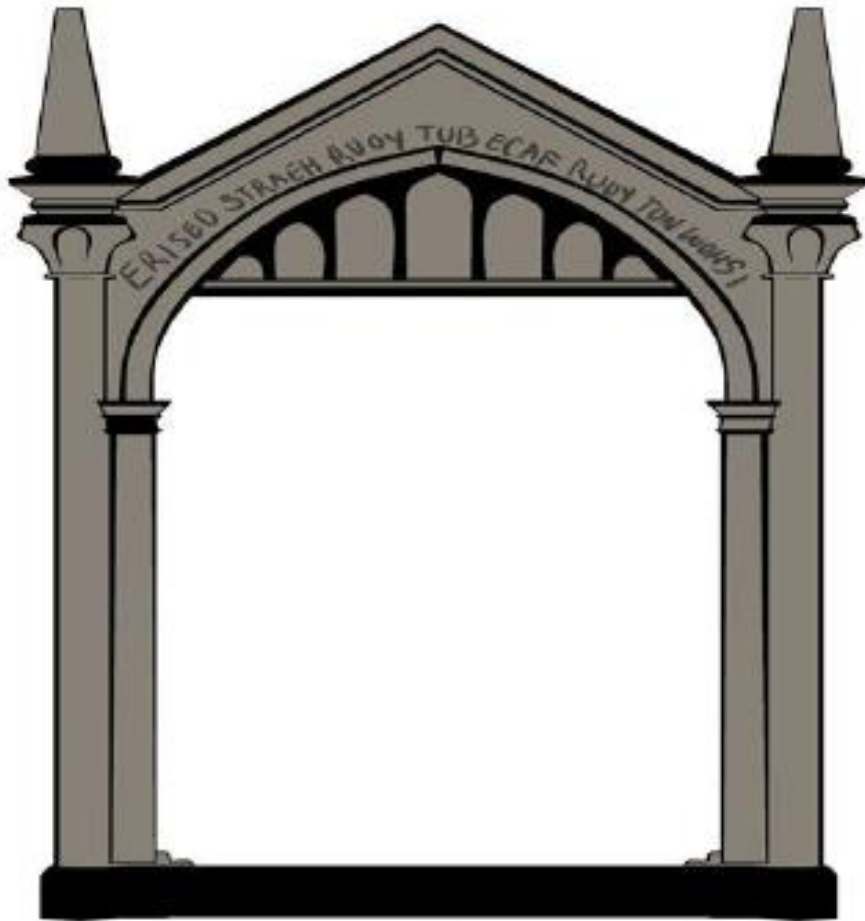
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): _____

Počet přečtených stran: _____

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: _____

Zdůvodnění: _____

PŘÍLOHA 3

Výstupy žáků v modelové lekci č. 1 (začínají na další stránce)

Jako první jsou zařazeny výstupy žáků 6. ročníku (23. 9. 2020), poté lekce žáků 9. ročníku (24. 9. 2020).

Jméno: _____

Datum: _____

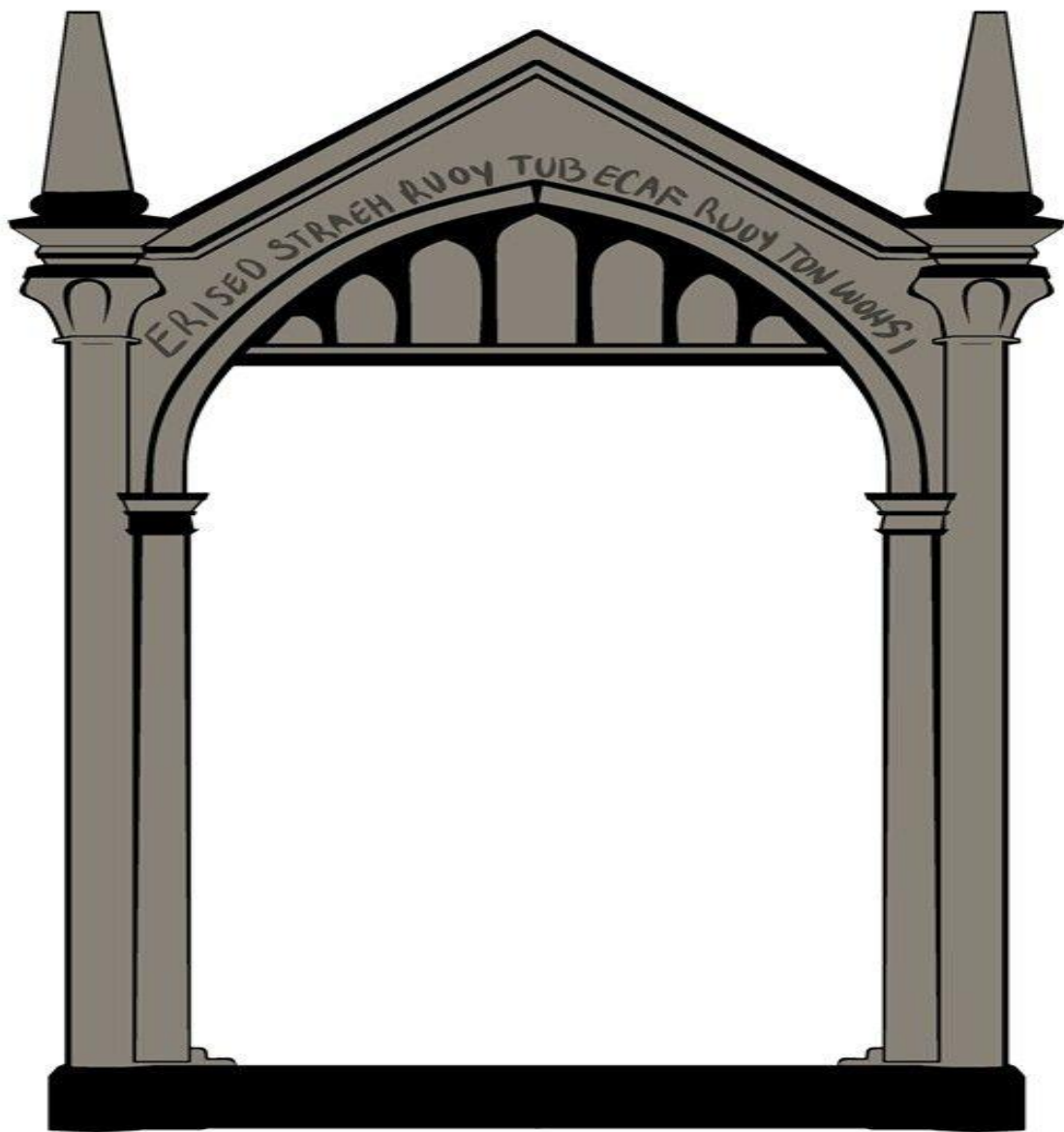
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): _____

Počet přečtených stran: _____

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: _____

Zdůvodnění: _____

Datum: 23.9.2020

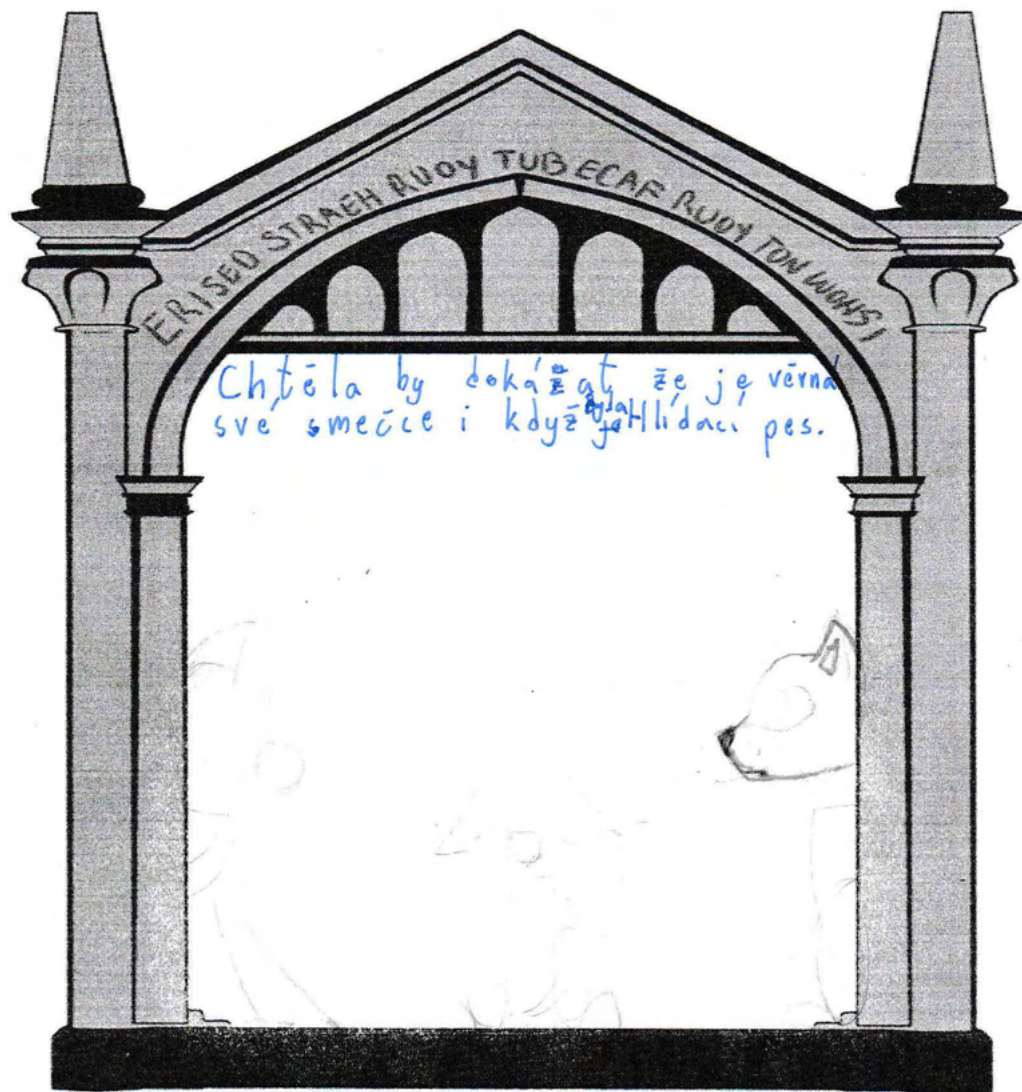
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Zákon Smečky, Erin Hunterová

Počet přečtených stran: 19

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Lízinka

Zdůvodnění: Lízinka s tím má trable. Sice je věrná smečce, ale Alfa jí to nevěří. Protože Lízinka ^{byla} odeslána je ze smečky Hlídacích psů, která je nepřítel Alfovy smečky. Lízinka chce být ve smečce Alfy, ale ve smečce hlídacích psů má rodinu a velitelka té smečky vyhrožuje že je napadne.

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

1.	Bára Šťěstí, zdraví	Monča Zdraví	Mája Aby byl, bohatí		
2.	není	ano. Je normální	Jo, když je bohatý		
3.	Vyhrát mistrovství v jezdecký	Aby neexistoval rok 2020	Aby nikdo na světě nikdo nebyl smutný		

~~vyšetřit~~ vysvětlit důvod u přání v radě
 vše, a e mohlo by to tak klidně zůstat

- 1) ne
- 2) Jak
- 3) Skoro
- 4) Celou

Datum: 23/9

ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Hotel Misterhouse, Ben Gundersen

Počet přečtených stran: 5

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Alžběta

Zdůvodnění: _____

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

ELIŠKA	SOFČA ♡	TĚRA.N,	LÚČA.Š.	
1. Všechno nejlepší hodně štěstí a zdraví	Pohodový život podle své představy	ŠTĚSTÍ ZDRAVÍ	ŠTĚSTÍ	
2. neexistuje	neexistuje	neexistuje	Jo a je hamizný.	
3. PENÍZE	ZDRAVÍ	BÝT SAMA SEBOU	Peniboard, apte	

- 1) Pracovní list
- 2) Pracovní list
- 3) člení
- 4) člení

Datum: 23.9.

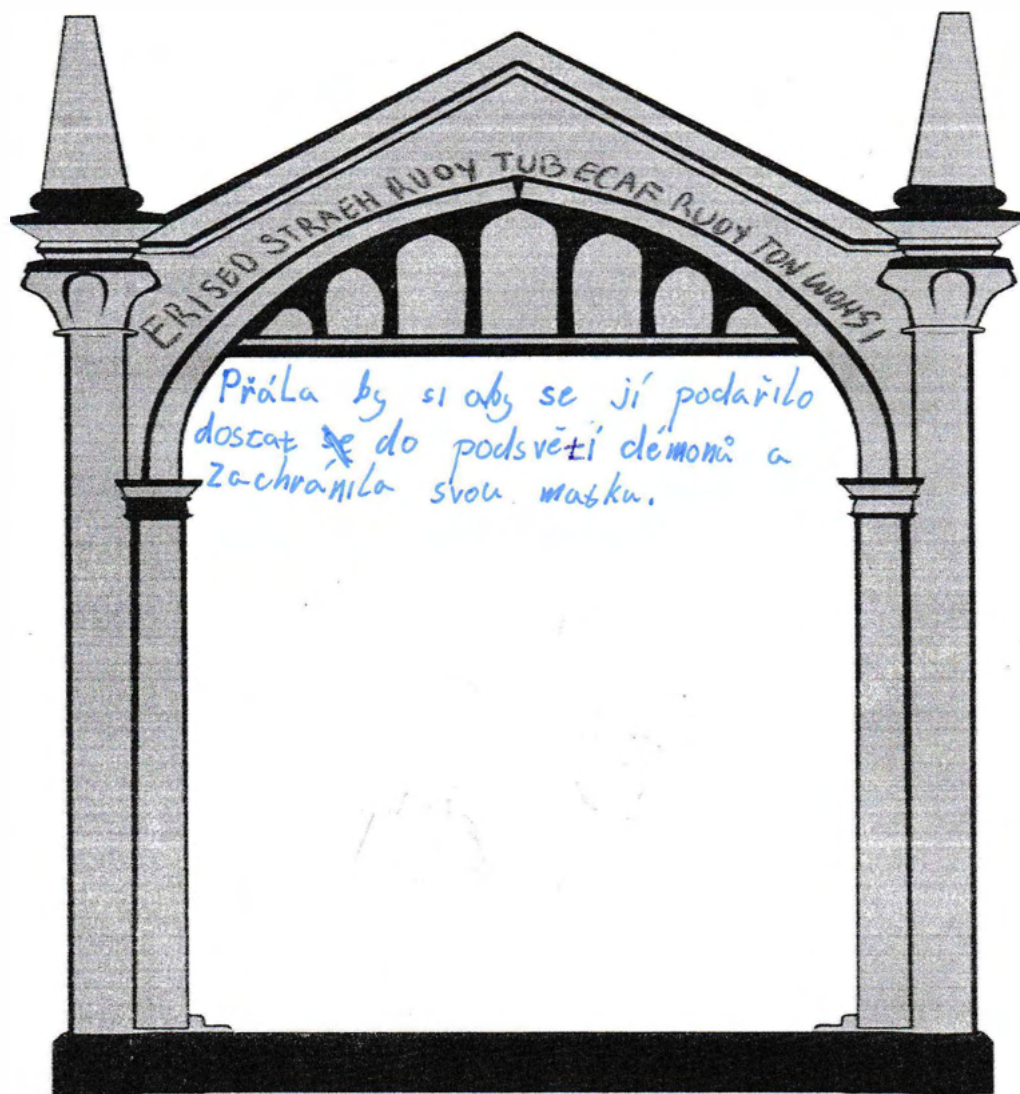
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Vládkyně Ohně Maze Ralphs

Počet přečtených stran: 15 stran

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Hazel Hooperová

Zdůvodnění: Pročtože ztratila svou matku, když se obětovala (za matku) vládky démonů.

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Monika	Barbora	Nina	Yosta
1. Aby byly stále zdravý.	hodně štěstí a zdravý.	hodně dobrých přátel.	
2. ANO. Normální člověk.	Ne.	Ano. Je spokojený se svým životem	
3. Aby neexistoval rok 2020.	Jet na mistrovství evropy.	* další další přání. A koupit něco máje.	

1, Ne nebylo nic mi nedělalo potíže.

2, Dnes jsem si věděla se vším mády.

3, Ano a ne (nic nebylo nestěhčí ale ani nevěší)

4, To čtení ☺

Datum: 23/9

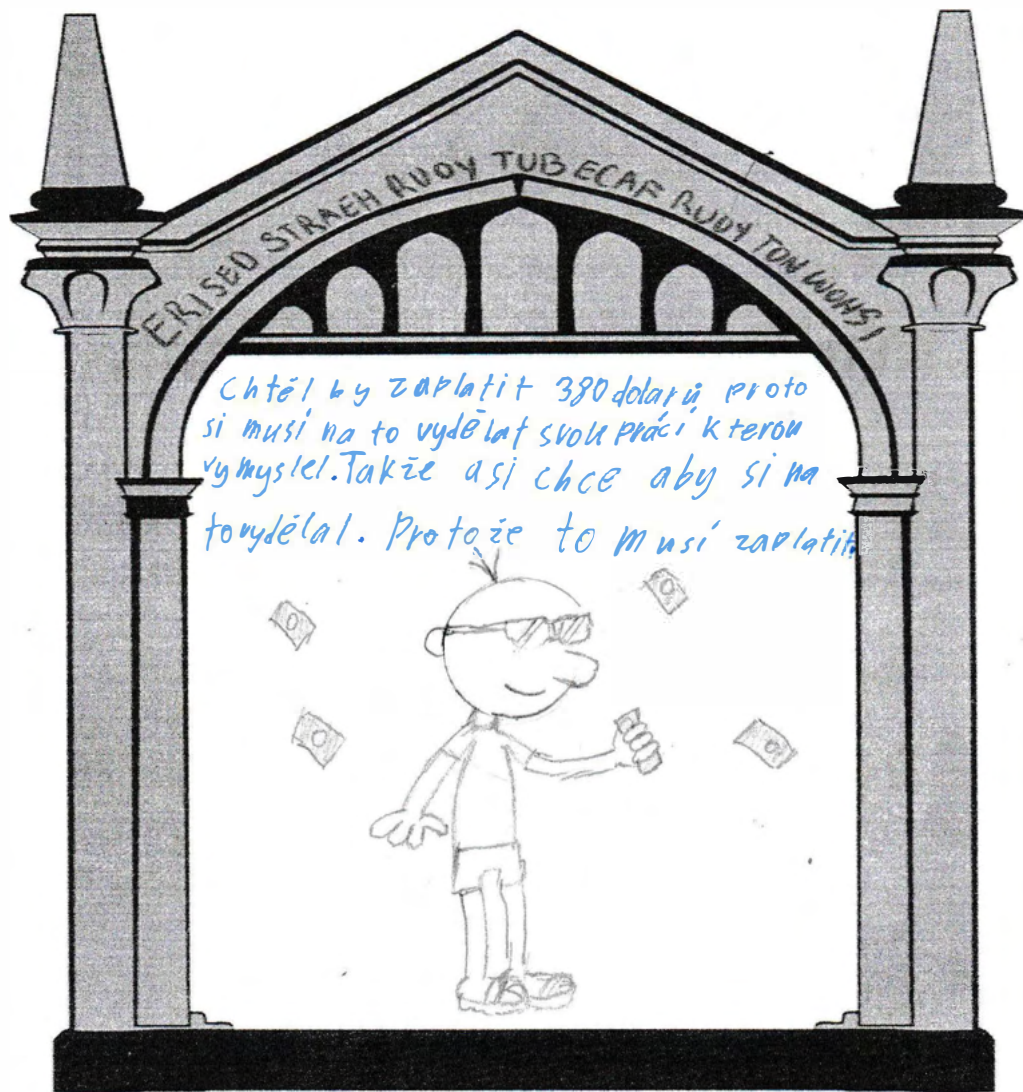
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Jenik malého rošťáčka, též život Jeff Kinney

Počet přečtených stran: 27

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Greg Heffley

Zdůvodnění: chodil k bankě si kupovat kartejli a vždycky to napsal na účet kamarádova táty. takže pak musel zaplatit se svým kamarádem Rowley.

Zvídavý reportér

Vojta

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Eliška ch	Matěj p	Adam	Mařka	
1. hodně zdraví	dost peněz	aby byly šťastni		
2. nemyslím	ne	NE !!!!!		
3. nikam letět jít do Asie Asie	aby přestal covid-19	aby mikdo nebyl chuděj		

Vojta Vojta

- 1, ne
- 2, Nic
- 3, ~~na~~ ~~čtení~~ čtení
- 4, čtení

Jméno: _____

Datum: 23/9

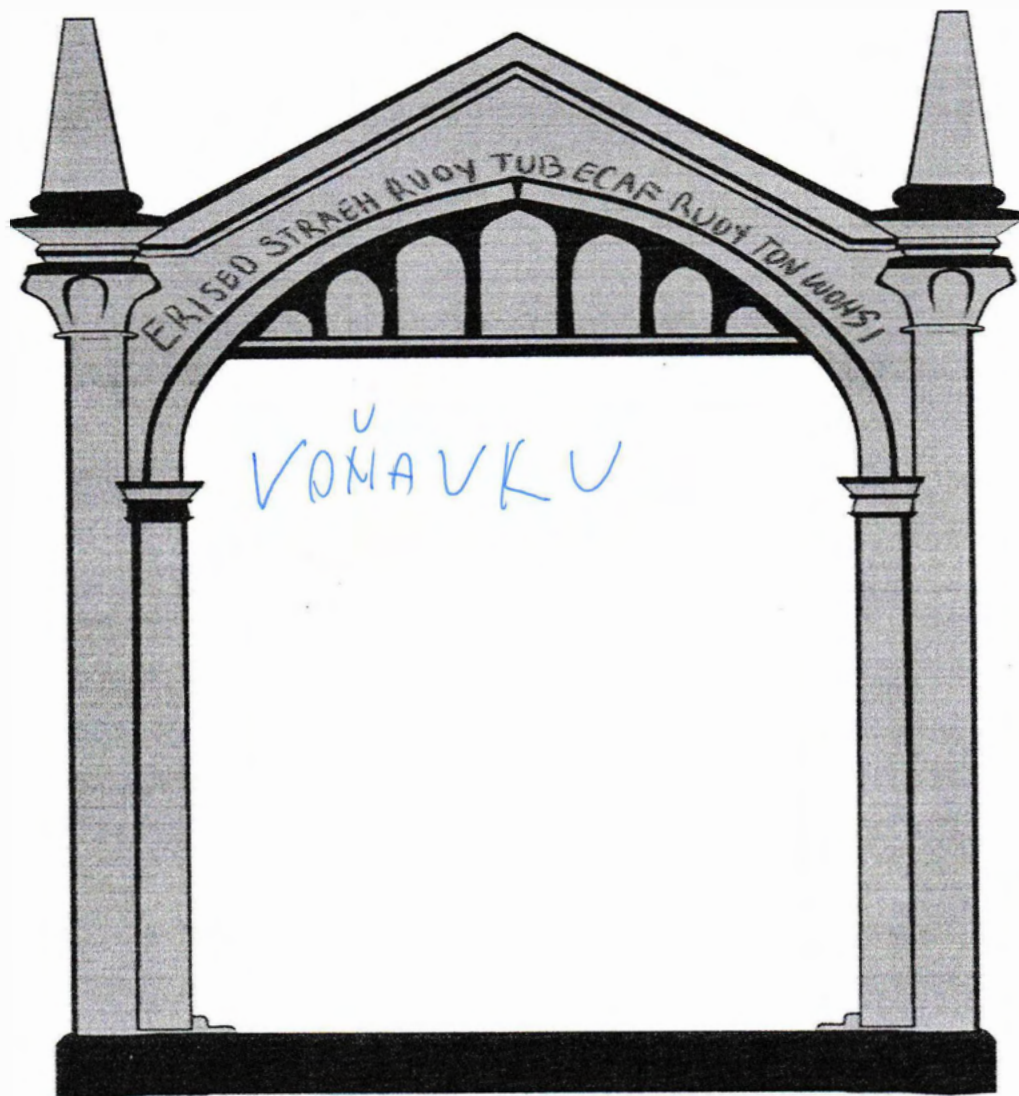
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): PAN SMĚLA DOCH DAVID WALLIAMS

Počet přečtených stran: 8

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: CHLOE

Zdůvodnění: POSTŘÍKALA BY SI NA PANA
SMĚDOCHA ABY NEMRDEĚL

Datum: 23.9

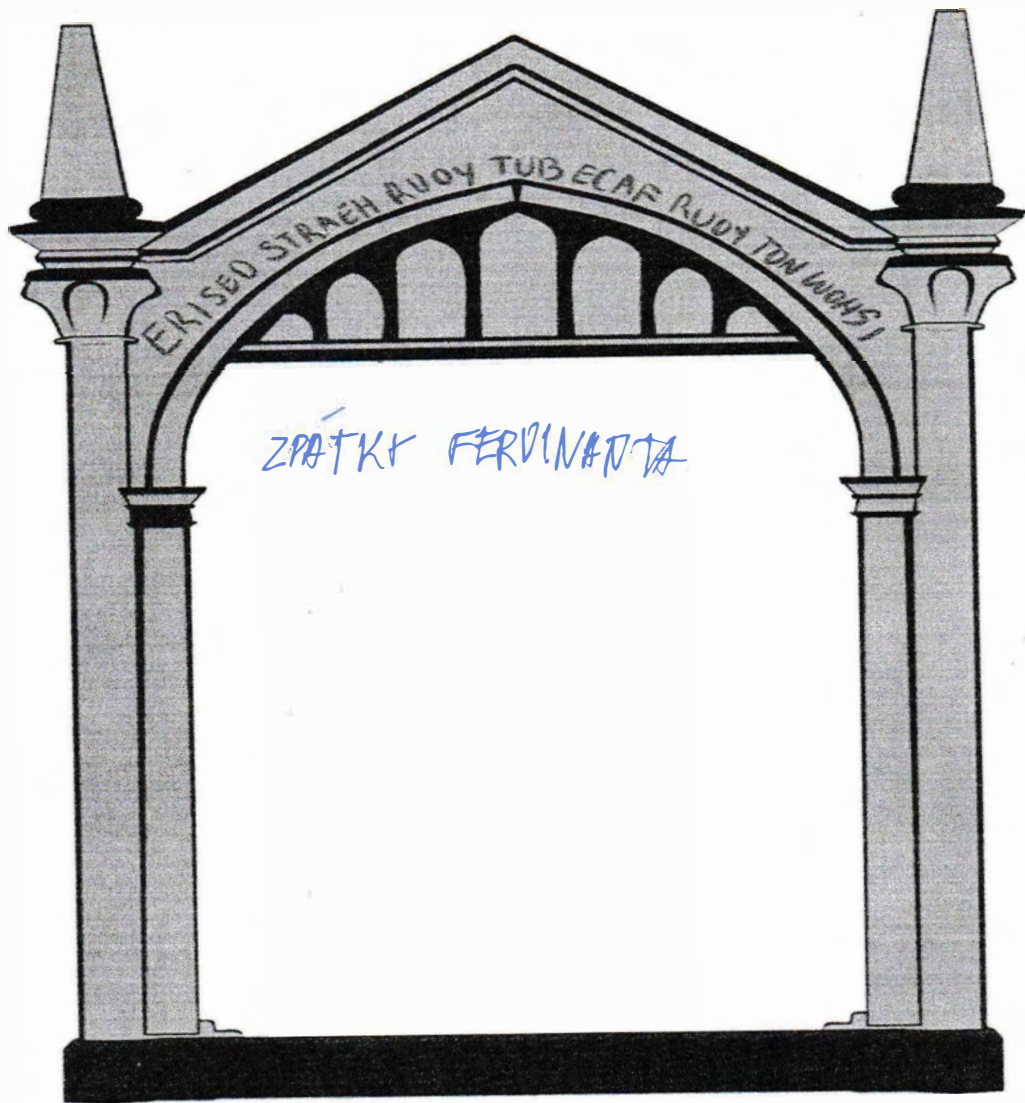
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): OSUDY DOBRÉHO VOJÁKA ŠNEVKA. JAROSLAV HAŠEK

Počet přečtených stran: 9

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: ŠNEVK

Zdůvodnění: BYL ZABIT

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

F. Č.

1.	JAN ŠVP NAROZENINAM	ADAM, UROAN ANNA P. ABY ŠIL DLUHO	ZDRAVÍ		
2.	ANO NEUM	NE NEŠTASTNĚJ	NE		
3.	PC	ABY ŠIL DLUHO	ABY BLY NESMRTE- LNĚ		

1) PRACOVAT S KNIHOU KTEROU ČTU PO 1

F. Č.

2) S KNIŽKOU

3) NEBULO

4) ČTENÍ

Jméno: _____

Datum: 23.9.

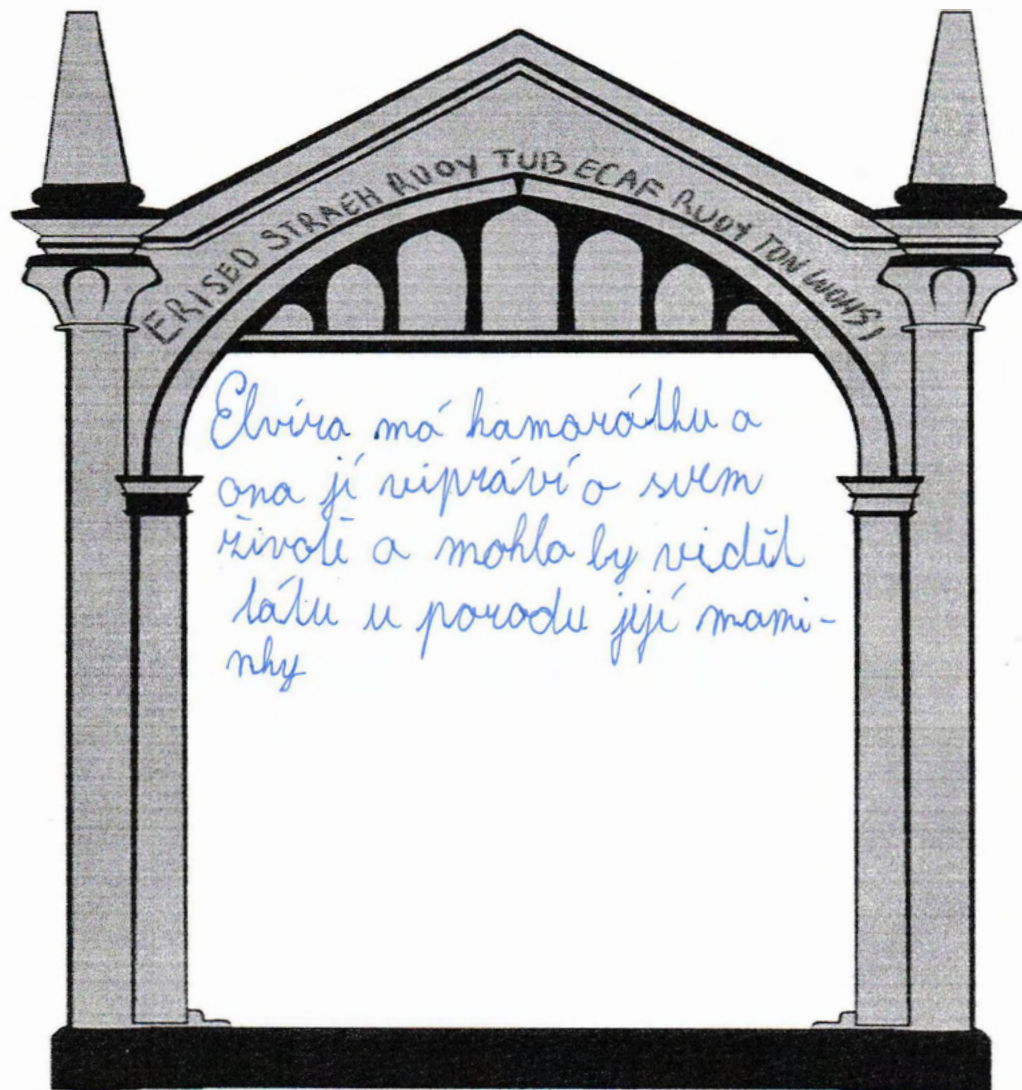
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Jacqueline Wilsonová Hvízdíčka

Počet přečtených stran: 6 stránek

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Elvira

Zdůvodnění: protože její láta vždycky nechce vidět
ten porod tak jde do hospody se opít a druhý
den ráno jde domů

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Lucie Jandová	Bořka J.	Eliška		
1. k narození - mám a světlu	hodně štěstí a peněz	ve štěstí a zdraví		
2. existuje je hamizní	není	není		
3. penibard ophone	je na mistrovství evropy			

- 1) ne
- 2) co mám napřát do kucadla
- 3) odhalování nástru
- 4) čtení

Datum: 23.9 2020

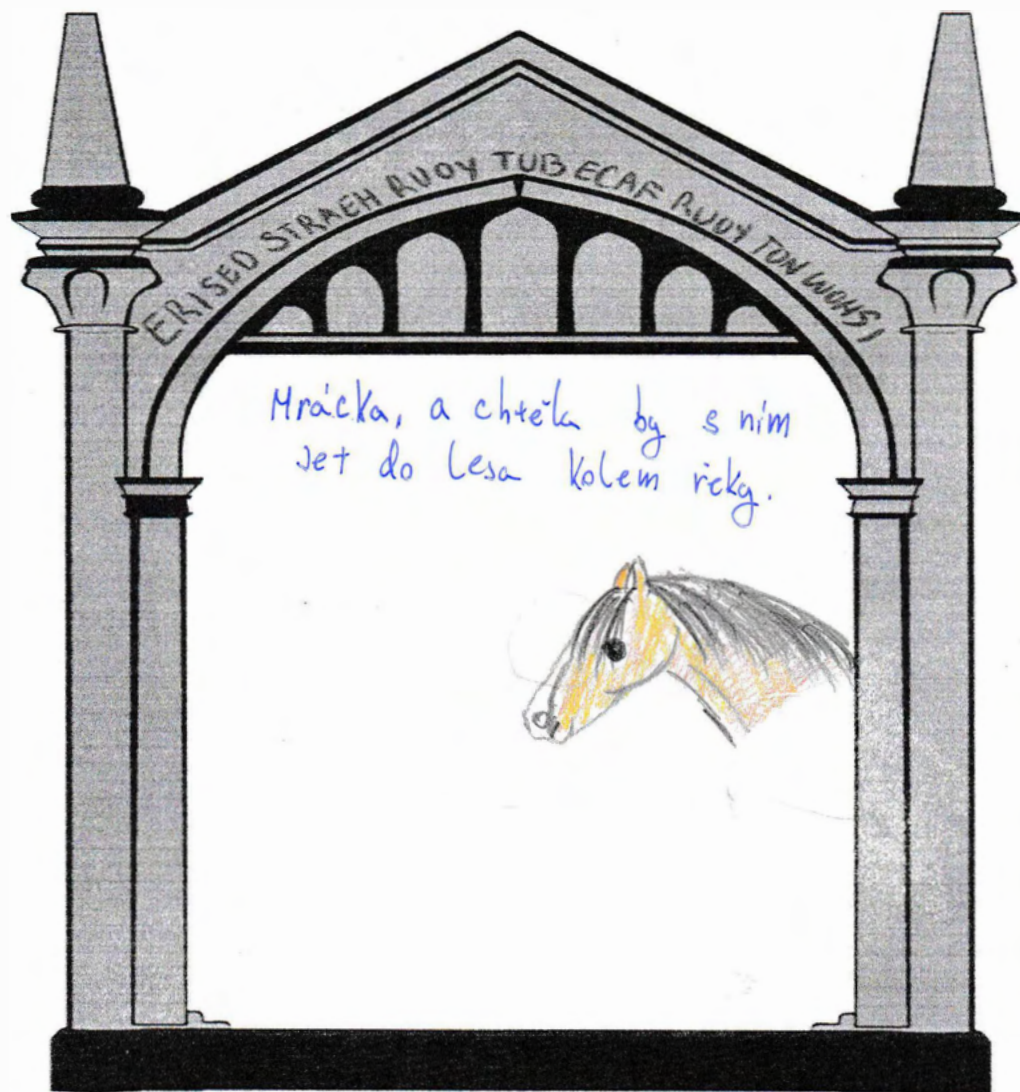
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Jane Ayres, Kůň na balkóně

Počet přečtených stran: 12

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Jenni

Zdůvodnění: protože to je její jediný poník a má ho už 8m let.

Datum: 23/9

ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Bram Stoker; hororové povídky soudcův dům

Počet přečtených stran: 10 stran

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: paní Dempseyová

Zdůvodnění: Bojí se o něj podle ní tam žijí duchové oběšených a nechce aby se mu něco stalo.

Zvědavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Vorša Valenta	Matěj P	Pepa	Pavel	
1. aby děle žili	dost peněz	dobrý značkovi oblečení	zdraví	
2. nemyslí si	NE	bez domova	nemyslím si	
3. aby se všichni měli rádi	aby přestal covid-19	nekonečno peněz	mustang	

- 1) Asi NE
- 2) CO mám napsat za odpověď
- 3) ~~poslání~~ poslání jak p. uč. čeka
- 4) čtení

Datum: 23.9.

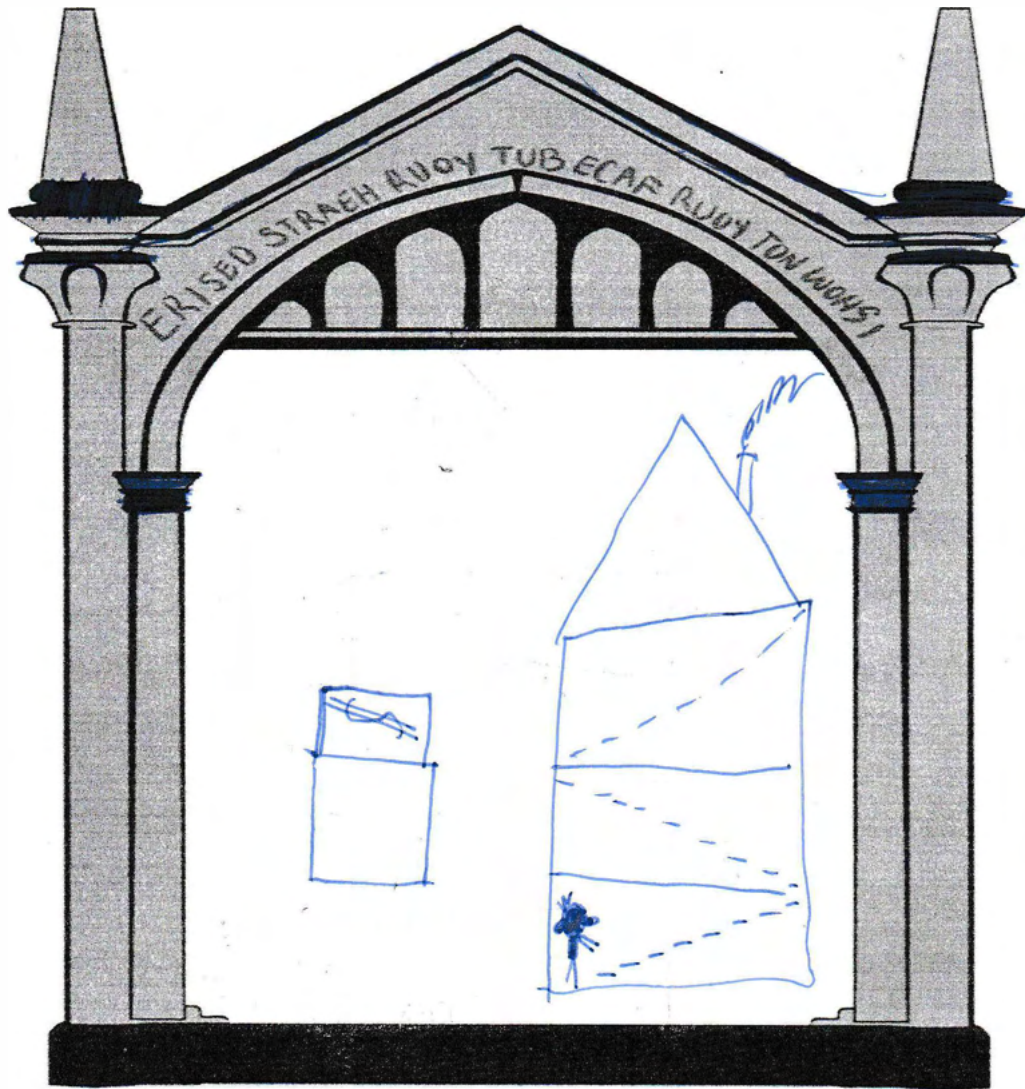
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): DENÍK MALÉHO POSEROVTKY NA SPADNUTÍ 14

Počet přečtených stran: 74

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: GREG

Zdůvodnění: PŘEJE SI MÍT TĚŽ, A CHCE SI KOLPIT BARÁK PRO SEBE A RODINU.

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

ADAM	PEPA	MATEJ P.	HYNĚK	
1. ZDRAVÍ, RADOST, HOJNĚ KAMARÁDŮ	DOBŘÍ ZNAČKOVÍ OBLEČENÍ	ABY VŠICHNI MĚLI HODNĚ PENĚZ	LETENKU DO PARIŽE	
2. ŽÁDNÝ NEMÍ	BEZDANKU JO	NE	ANO	
3. ABY RODIČE ŽILI DLOUHOU	NEKONEČNO PENĚZ	KONEC COVID-19	NEKONEČNĚ PENĚZ	

1) NE NEBILA

2) NE

3) MAREK, ČIST

4) ČTENÍ

Datum: 23/9

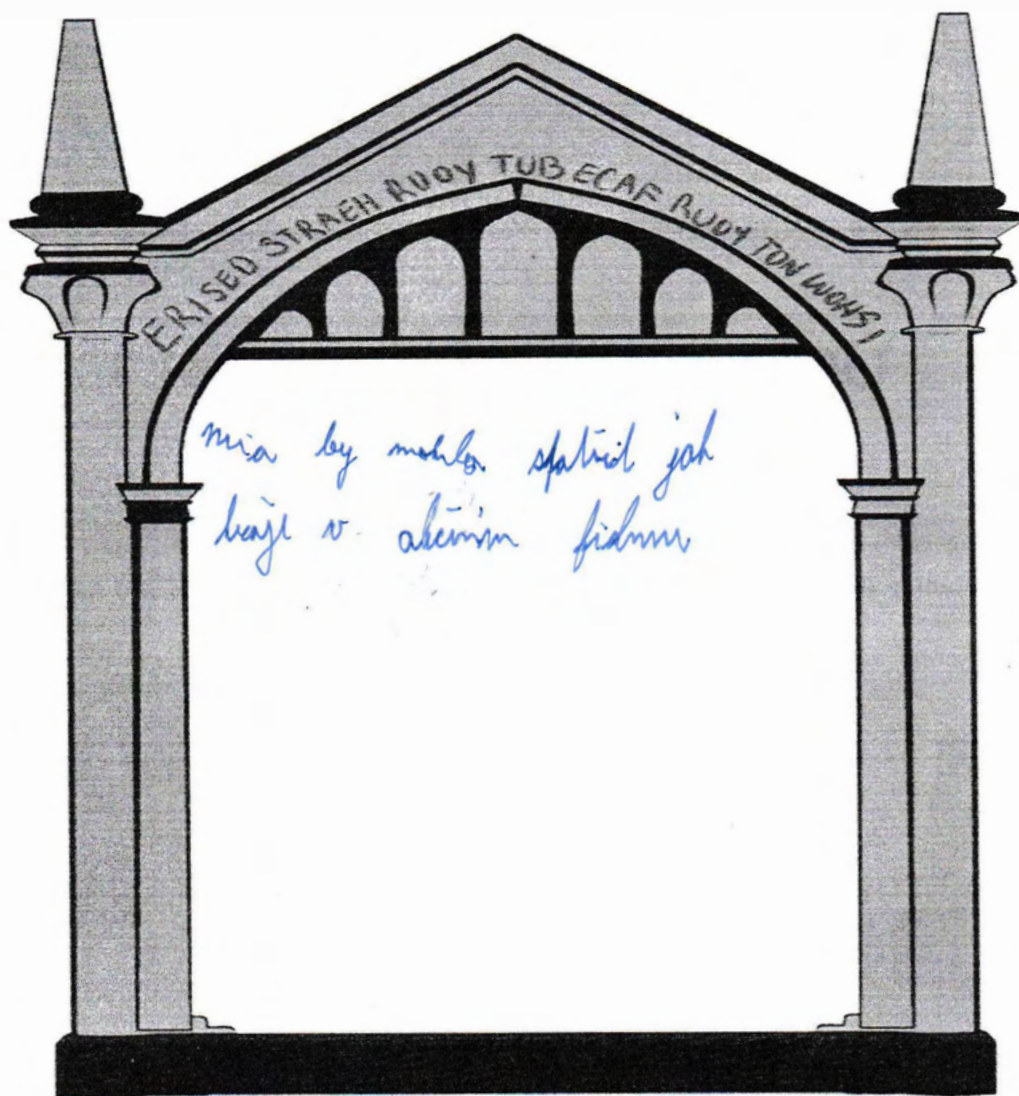
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): P.S. z Paříže / Marc Levy

Počet přečtených stran: 4

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Mia

Zdůvodnění: Proč se nedívá film ale sama rozmýšlí se jestli tam má být

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Sophie ♥	Lucia	Hynek	Fanda. E.	Jerka. N.
1. ať mají krás- nej život	zdravý	zdravý	vše nejlepší	šťastí zdraví +)
2. vždy někdo existuje	vždy se někdo najde	Ne	je	Ne existuje
3. krásný život	aby se jí vrátil děda	Neom cizho peněz	čtyřkolku	aby všichni byli spolu

Což

- 1, hebylo
- 2, se všim jsem j. vědela rady
- 3, všechno
- 4, čtchi

Datum: 23.9.

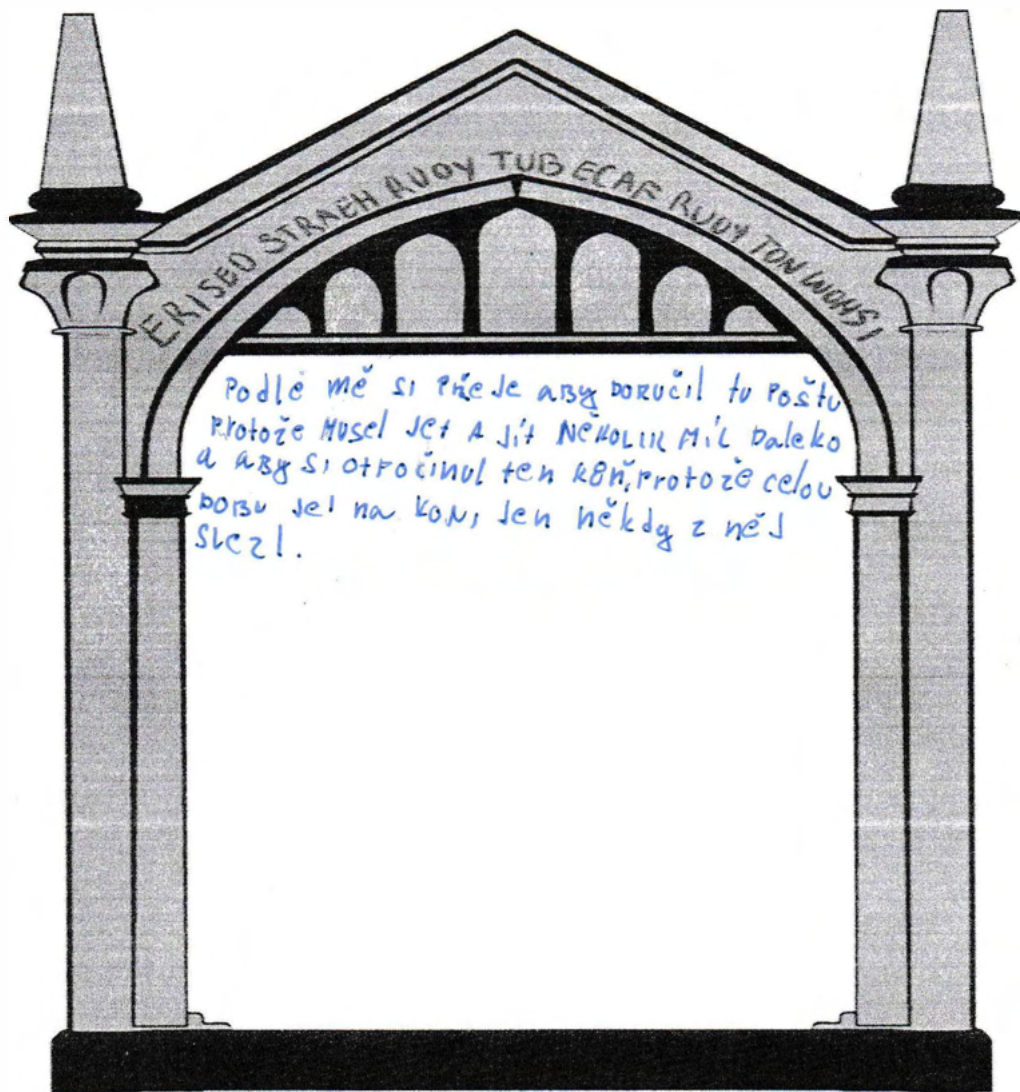
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Zaklínač IV. Anarzej Sapkowski

Počet přečtených stran: 5.

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Aplegatt

Zdůvodnění: _____

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

MARIANA	NINA	ELIŠKA	PEPA
1. ABY JSEM JIM VEDLO V ŽILTĚ DOBŘE	ŠTĚSTÍ A ZDRAVÍ	ŠTĚSTÍ A ZDRAVÍ	ZDRAVÍ, LÁSKU, POBRÝ ŽIVOT
2. ANO JE BOHATÝ	ANO JE SPOKOJEN S TÍM CO MÁ.	NEEXISTUJE	ANO, HOONÝ, SAM, DIVNÝ
3. DALŠÍCH NEKONEČNO PŘÁNÍ	DALŠÍCH 10 PŘÁNÍ	KOVĚ	ABY NEBYLA 3 SVĚTOVÁ

1, ANO, MĚLA JSEM MOC TĚŽKOU KNIŽKU TAKŽE JSEM SE DO NÍ NEDOKÁZALA DO NÍ ZACÍST.
 2, CO SI MŮJ VYBRAT KDYŽ TAM NIC NEBYLO
 3, INFORMACE O KNIŽEC A FOTOPISOVÁNÍ, POSLOUCHÁNÍ, REPORTÉŽ
 4, ŽÁDNOU

Datum: 23. 9

ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): P. Johnson - m. mašičení vodice

Počet přečtených stran: 4. ed

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Louis

Zdůvodnění: _____

Datum: 23. 9

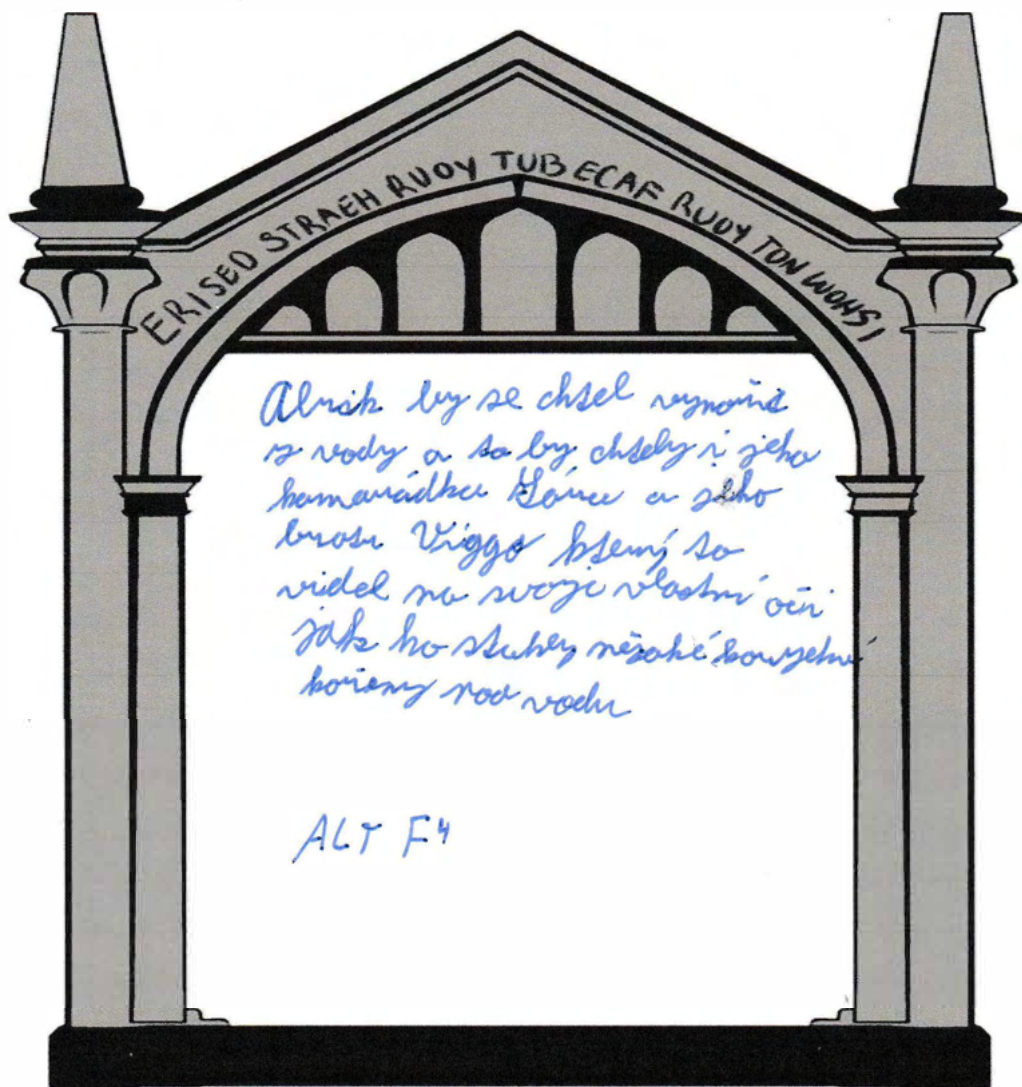
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Asu Linnorová' postava z jezera

Počet přečtených stran: 13 stránek

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Alrik

Zdůvodnění: _____

Datum: 23. 9. 2020

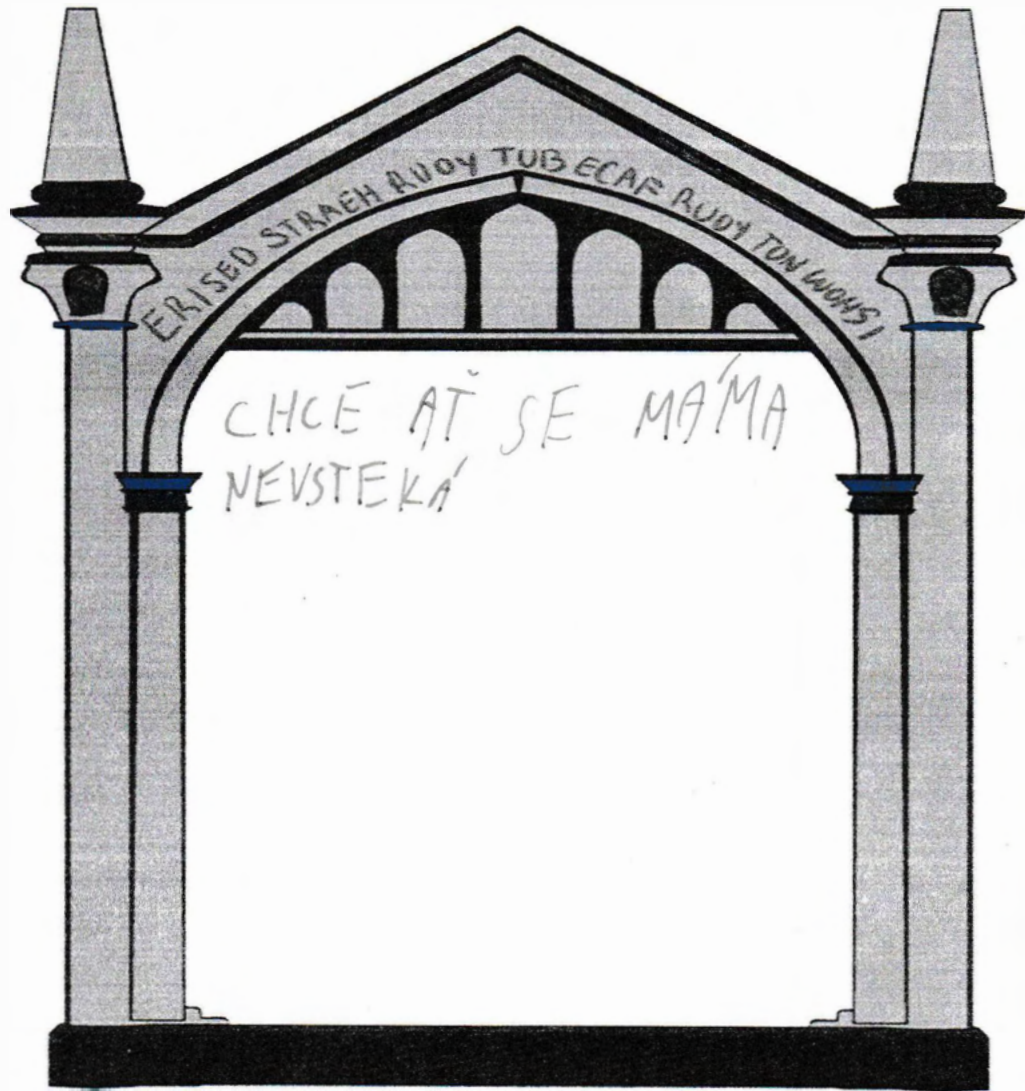
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): PETE JOHNSON / JAK SI VYCVIČIT RODIČE

Počet přečtených stran: 5

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: MIKE

Zdůvodnění: _____

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

FANDA Č	NATALA	SOFIE		
1. VŠECHNO MEJLEPŠÍ	ZDRAVÍ A ŠTĚSTÍ	KRASNEJ ŽIVOT		
2. ANO A JE SMUTÍ	ANO	NIKDO NEMÍ		
3. ČTYŘKOLKU	RODINA ZDRAVÁ	KRASNEJ ŽIVOT		

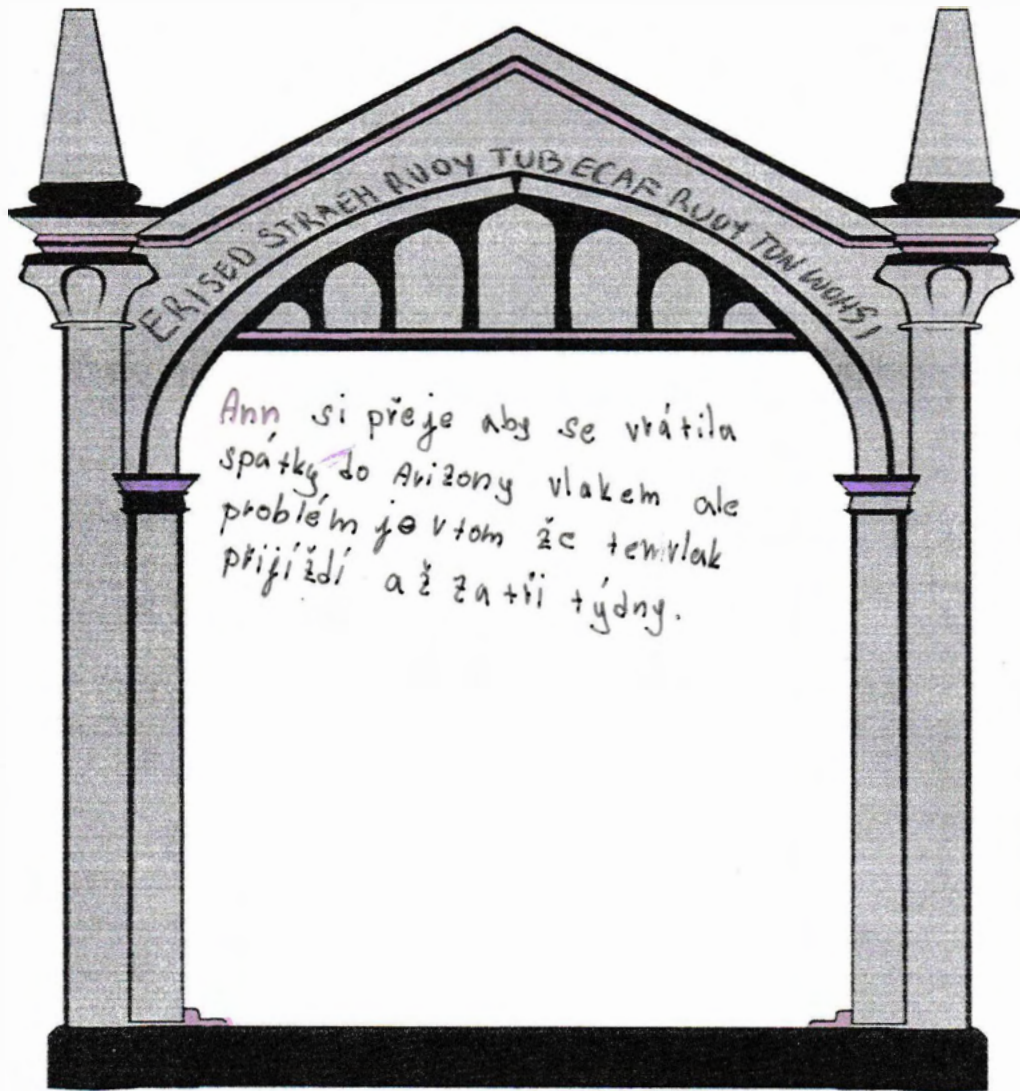
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Červený hedvábný šál. Federica de Cesco

Počet přečtených stran: 19 stránek

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Ann

Zdůvodnění: _____

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Simča kedřová	Křištof Jung	MAJDA		
1. Aby se ti splnili sny.	Aby se mu splnilo to co si přeje	hodně štěstí a zdraví.		
2. Myslí si že Ano.	Myslím si že Ano protože ne nepotřebuje	Myslím si že ano.		
3. být pořád zdraví.	být zdraví	Mít vlastní skateboard		

1, ne nebylo.

2, ne všechno bylo jednoduše.

3, Ano všechno bylo snadné.

4, zrcadlo z eriseda

Datum: 23.9.2020

ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Babička Božena Němcová

Počet přečtených stran: 4,5 stran

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Babička

Zdůvodnění: Babička Babcinku má hození ráda chtěla by jí vidět

protože sama se moc nezabývá nic co dělat dřív. Kuřátko má dost
ale takle bylo jediné mělo sbírat až sbíralo babcinku měla velké oči a babcinka
by milovala až jedného večera jí psal že kuřátko sežral no bylo na něj nastraně
ale měla ho ráda (takže psal) tak se na něj dlouho nemohla sbírat.

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Nimcová Tereza	Probošková Eliška	Lehmanová Lucie	Pařížková Lída	
1. Hodně štěstí rodině	Hodně štěstí a zdraví	Šťastí zdraví	Hodně štěstí zdraví	
2. Neexistuje	neexistuje	Myslím si že jo	Myslím si že jo	
3. Se všemi které mám rádi je ne dovolenou	Obrovský dům	Aby se mi vrátily děta	Mít vlastního koře	

1) ani ne

2) p ničím

3) pracovat s lidem ke co si přeji. Zvídavý reportér. Člověk

4) pracovní lid

23/9 2020

ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Malá Babetka Rosa a měsíční kámen

Počet přečtených stran: 66-88 Darcegy Burellora,

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Rosa

Zdůvodnění: Já sam nakreslím Rosu jak měo
byde Babič a protože jí Babič hrozně baví
a Babič jí říká ve divadle má Babič. Takže
proto nakreslím Rosu jak Babič ve divadle

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Mája Černá	Zuzka J.	Laura	Anička	
1. Například hodně štěstí zdрави	zdрави	šťastí zdрави a klid	šťastí, zdрави	
2. Ne existuje	ano	neexistuje	ne existuje	
3. skateboard	aby se mi rovnal děda	zdрави	aby byla rodina spolu	

) Ne
) a mičim
) Anička by byla šedá
) ani máti štěstí, ani mičim
) se nemí pro nás.
) Ne ani pro nás ani štěstí
) je

Datum: 23.9

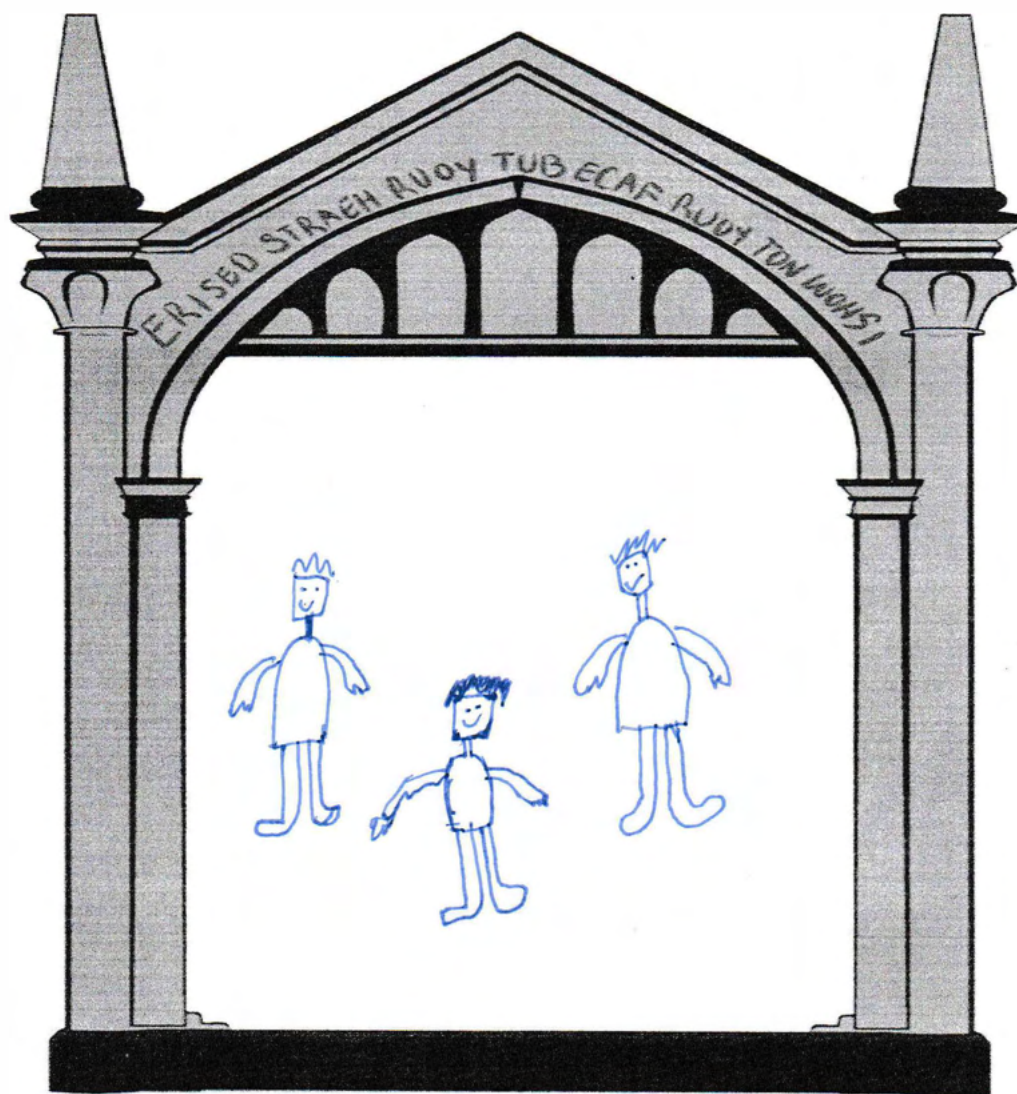
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Deník malého Minecra fťáčka 3# CUBE KID

Počet přečtených stran: 15

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Minus

Zdůvodnění: dřív ne měl kama ročly

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Hynek	Radek	Fanda ch	Adam	
1. Suprem mixinu	co chtěj	aby byly všichni zdraví	aby byli bohatý	
2. myslí že nějaky člověk existuje	samostatný	na nemístě si	Ne	
3. nekonečno peněz	továrna na peníze	peníze pro všechny	noví auto	

1) NE
 2) z ničím
 3) pracovní list a čtení
 4) pracovní list
 Pepa Čunek

Datum: 23.9.

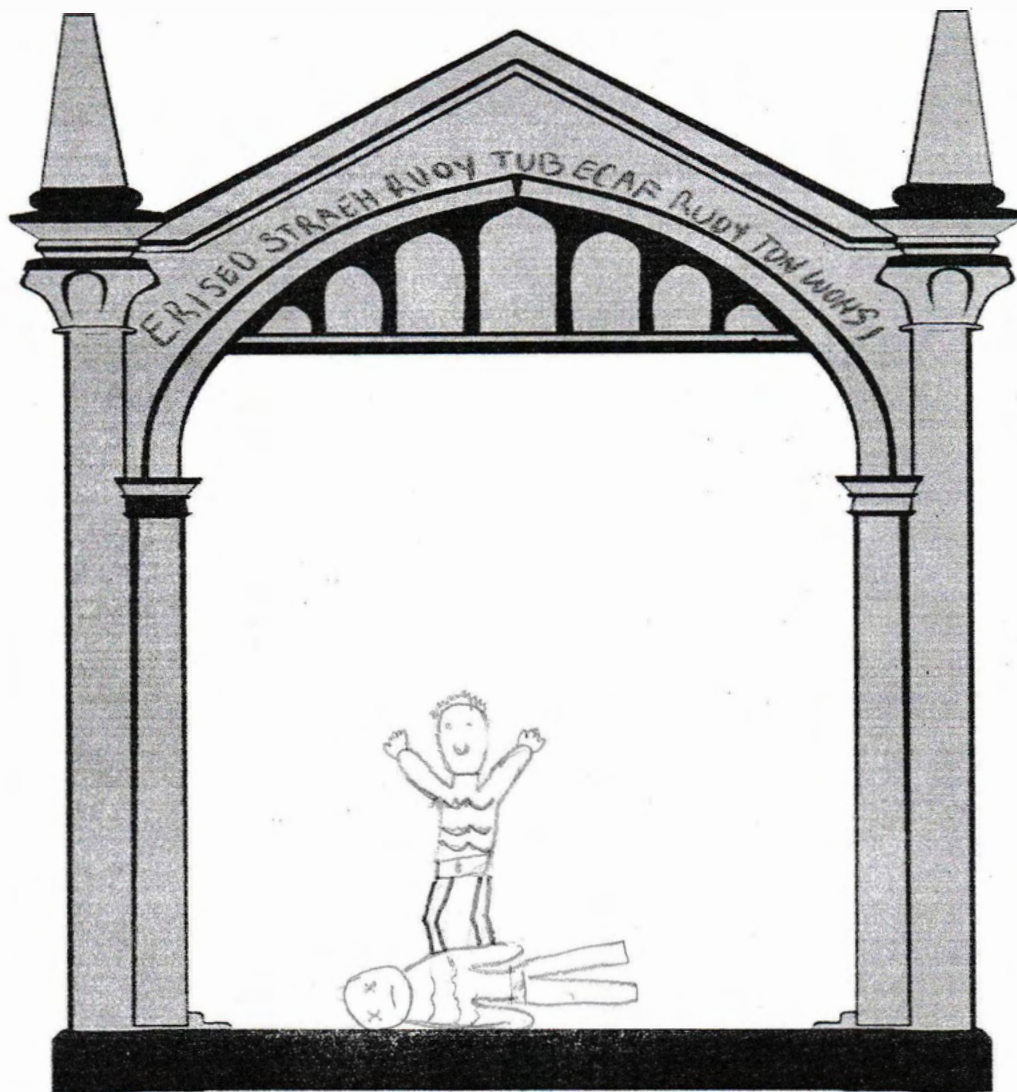
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Poslední z bohů Rick Riordan

Počet přečtených stran: 29

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Percy Jackson

Zdůvodnění: Přeje si aby zabil Kronose.

Zvědavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Radek	Fanda Č.	Vojta	Peba Č.	
1. Aby měli vše co si přejí.	vše nejlepší	láska	značkové oblečení	
2. Ano. samostatný	Ano. Je smutný	Ne	Ano. Smutný	
3. Toužím na peníze	Čtyřkolku	Nekonečno radosti	Hodně peněz	

1, Ne

2, S ničím

3, čtení

4, Druhou

Datum: 23/9

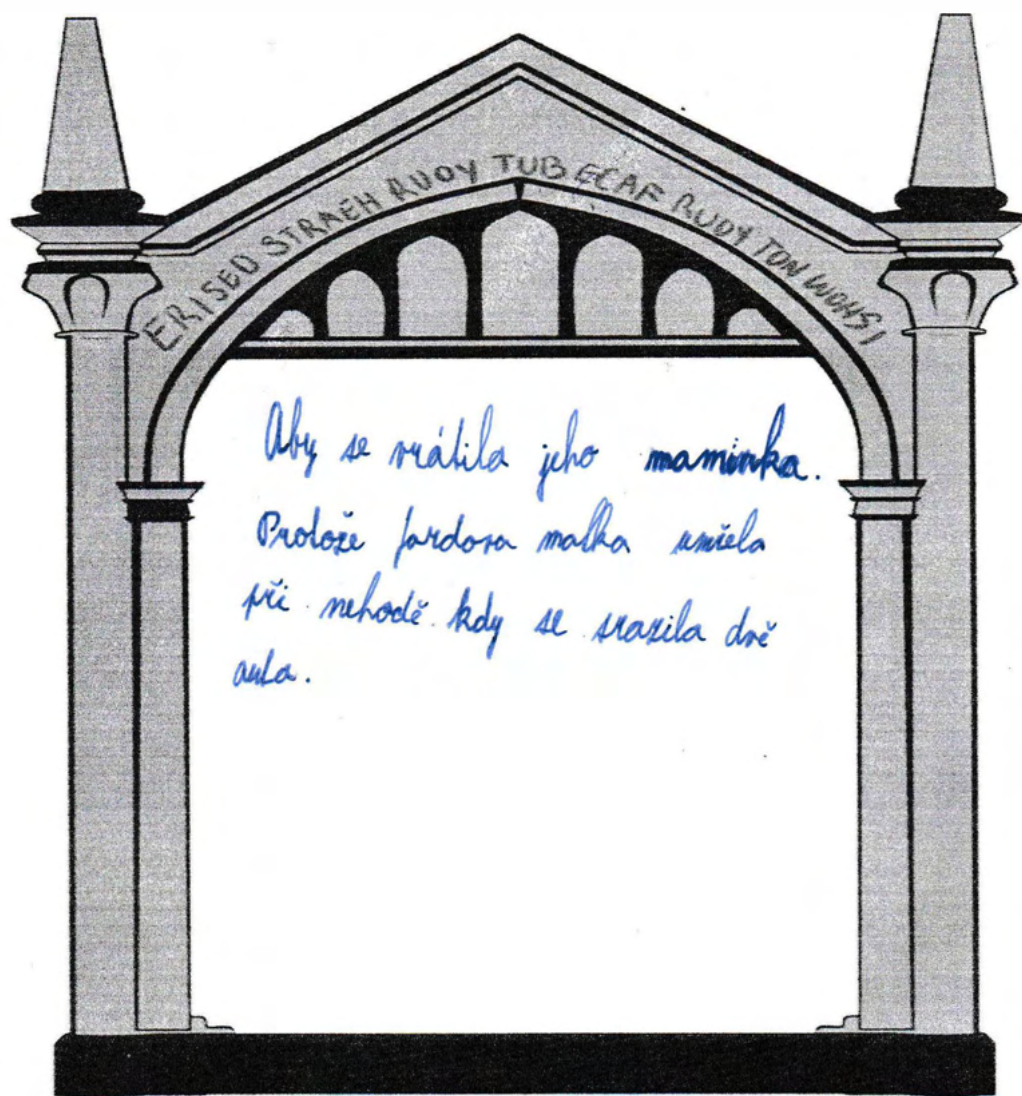
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Spiderwicků / Tony DiTerLizzi & Holly Blacková

Počet přečtených stran: 3

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Jareda Grace

Zdůvodnění: Jareda si přeje zpět maminka protože jeho otec
se o něj nestaral.

Datum: 23. 9. 2020

ZRCADLO Z ERISEDU

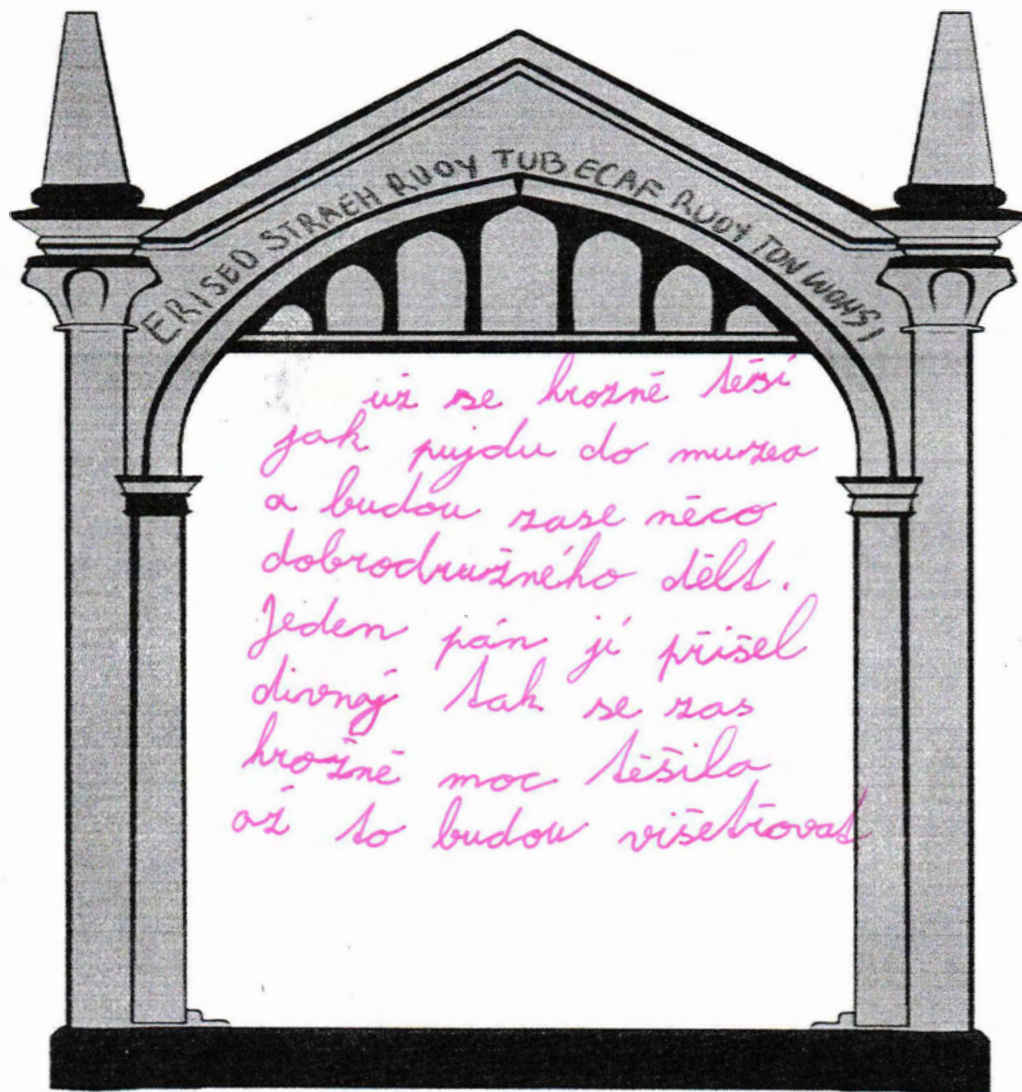
Moje kniha (autor/ka, název knihy):

*Maria Manerová
Tajemství sádky Jošky*

Počet přečtených stran: 20

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Elisabeth

Zdůvodnění:

protože miluje dobrodrušství.

Datum: 23.9.

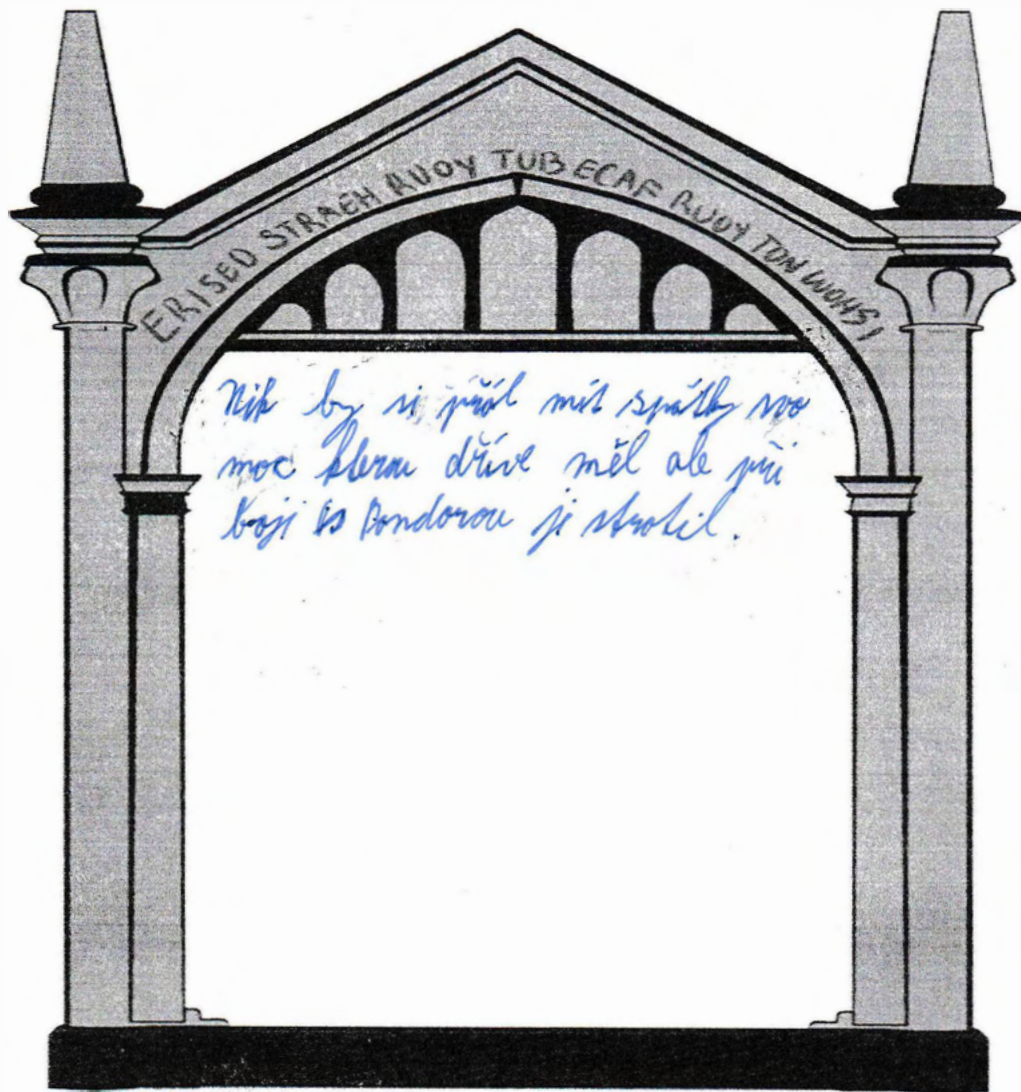
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Tomáš Dušek Čarodějil. magie Nho drubého

Počet přečtených stran: 8 stran

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Nik

Zdůvodnění: _____

Datum: 23.9.

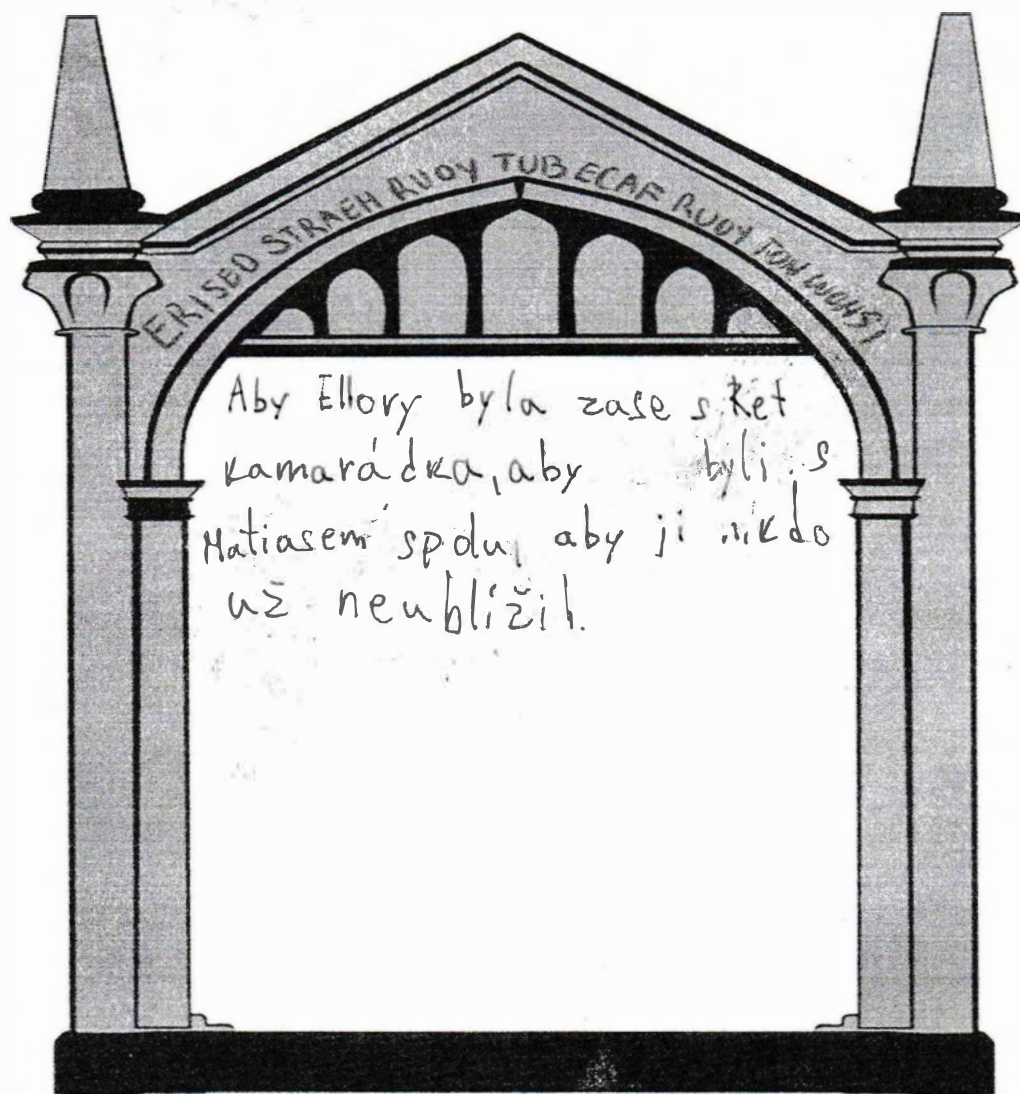
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Všechny hvězdy na nebi Kit Friel

Počet přečtených stran: 13

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Ellory

Zdůvodnění: Protože Ellory už nemá nikoho
nikdo ji neublížil

Jméno: _____

Datum: 23.9

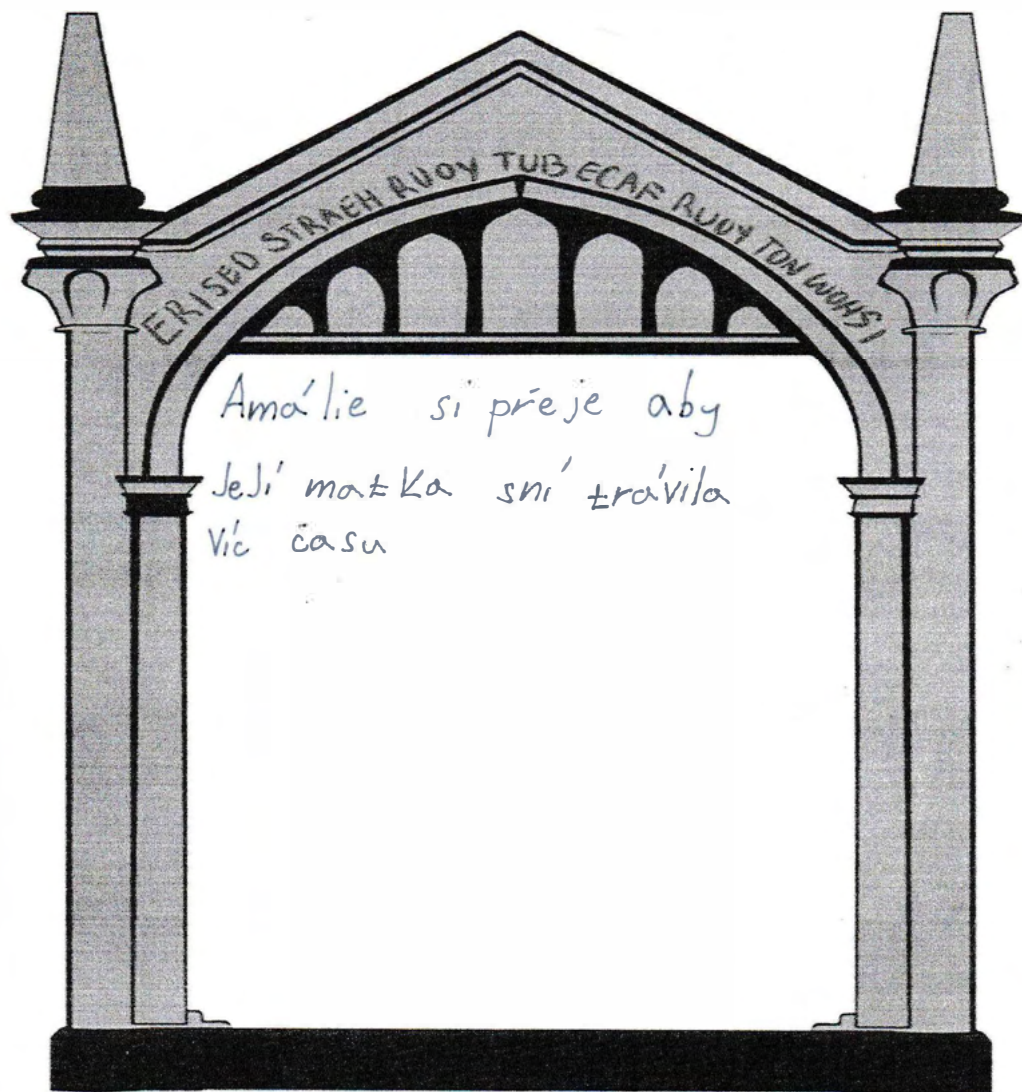
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Ama'lie a tma Petra Neomillnerova

Počet přečtených stran: 9 stran

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Ama'lie

Zdůvodnění: Ama'lie vidí svoji matku jen málo a otce nemá, její matka přide pozdě v noci domů protože má velmi těžkou práci.

Datum: 23.9.

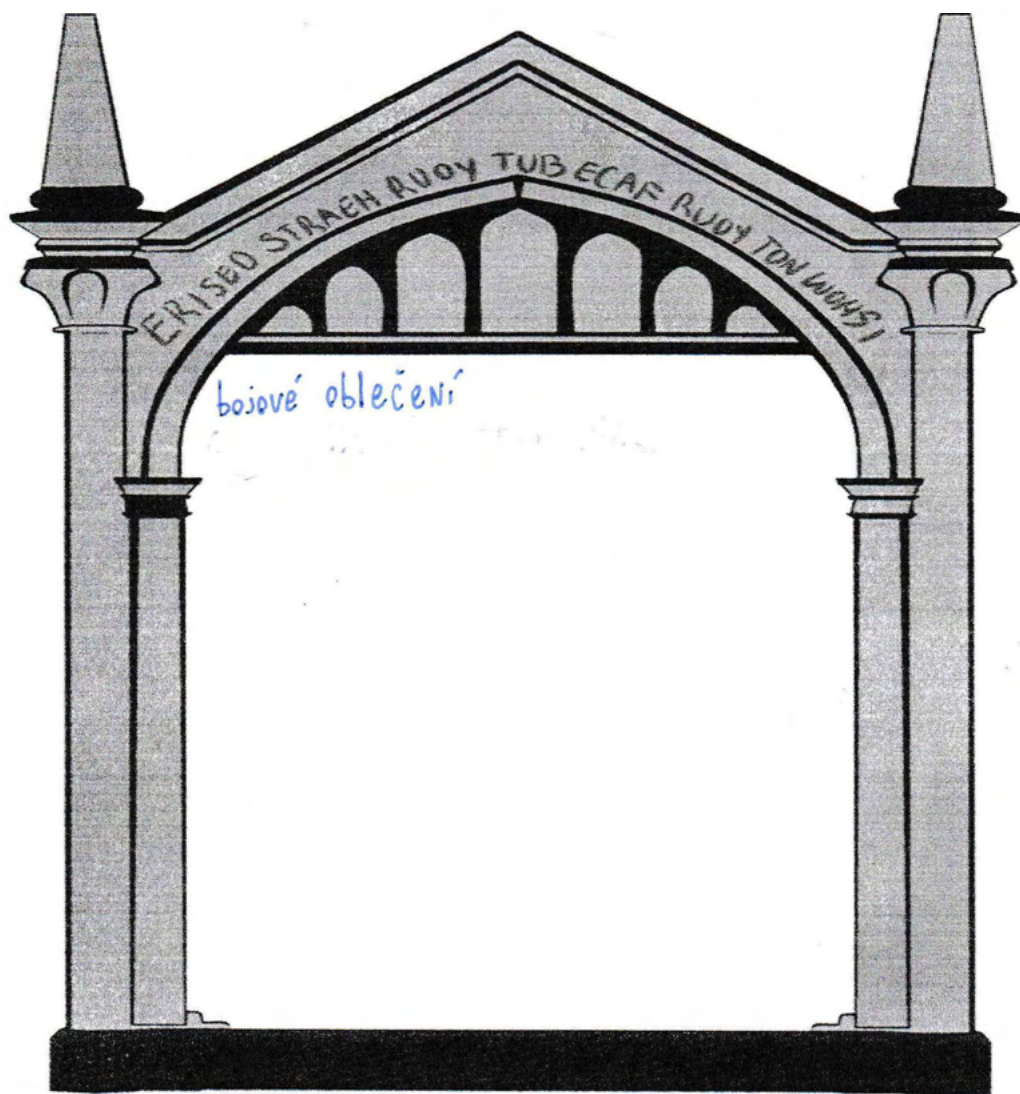
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Sara Rivaschová, Led nebo Oheň

Počet přečtených stran: 146 Půl

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Meira

Zdůvodnění: Podle mě by Meira chtěla bojové oblečení protože bojuje, ale teď bojovala v šatech. A ona by mohla být dobrá bojovnice takže to není pro bojovnici úplně dobrý, bojovat v šatech.

Datum: 23.9

ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): doměk malého poserona 74: Jedd Zimmerman

Počet přečtených stran: 37

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Rowley

Zdůvodnění: ABY SI MOHL HRÁT SE SVÍM KAMARÁDEM

Datum: 23/9

ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): DOUGLAS ADAMS, STOPAŘŮV PRŮVODCĚ GALAXIE

Počet přečtených stran: 073/101

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: WOW BAGGER TÁHNOUCÍ SE PONEKONEČNA

Zdůvodnění: JE MIMOZEMŠŤAN A MÁ LUXSUSNÍ LOŮ VESMÍRNOV

Datum: 25.9

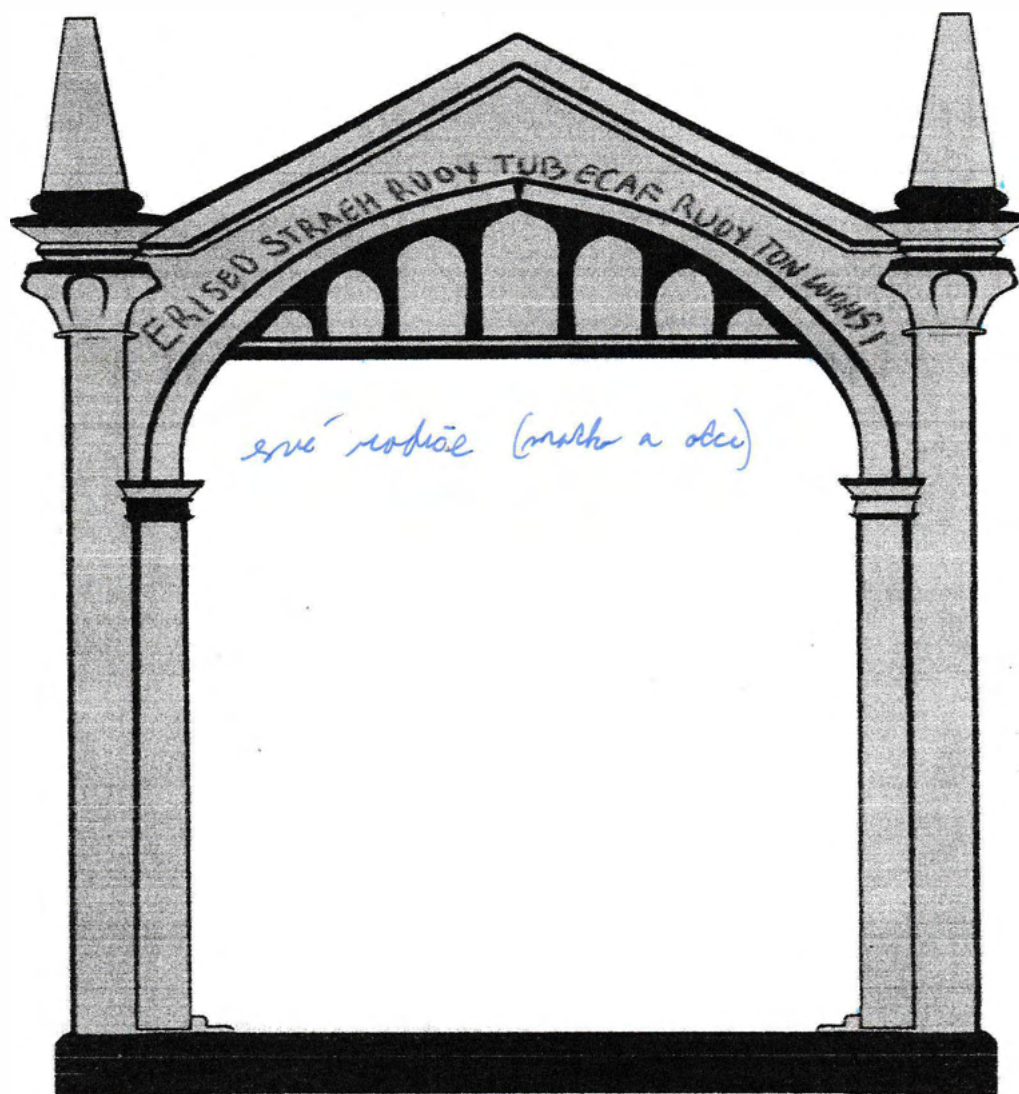
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): John Flanagan / Pronešívání Učen

Počet přečtených stran: 14

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Will

Zdůvodnění: Když Will byl ztuhlý muž. Jeho matka robiae umístila
se v zrcadle na moři. Byla velmi bohatá a matka je velká
volná, a Will se stává jako Děch.

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

	LUKÁŠ	Vouček	Vity	Denča
1.	dobru noc	dobře	šťastí zdaru hlub motivovat	šťastí zdaru dobru noc
2.	že je sám sám a si není se nikde nikde kde se nikde	lidi co mají už všechno	nikde nikde nemí	nikde nikde nemí
3.	sen ANABA 7474 XDDD	Pravě káseka	celý svět šťastný ať se nikdy nepolí	šťastí ať žije

Mám to špatně

- 1) ne/nic
- 2) s tímto už jsem rád
- 3) mnoho / osam / reportér
- 4) mnoho / reportér

Datum: 25.9

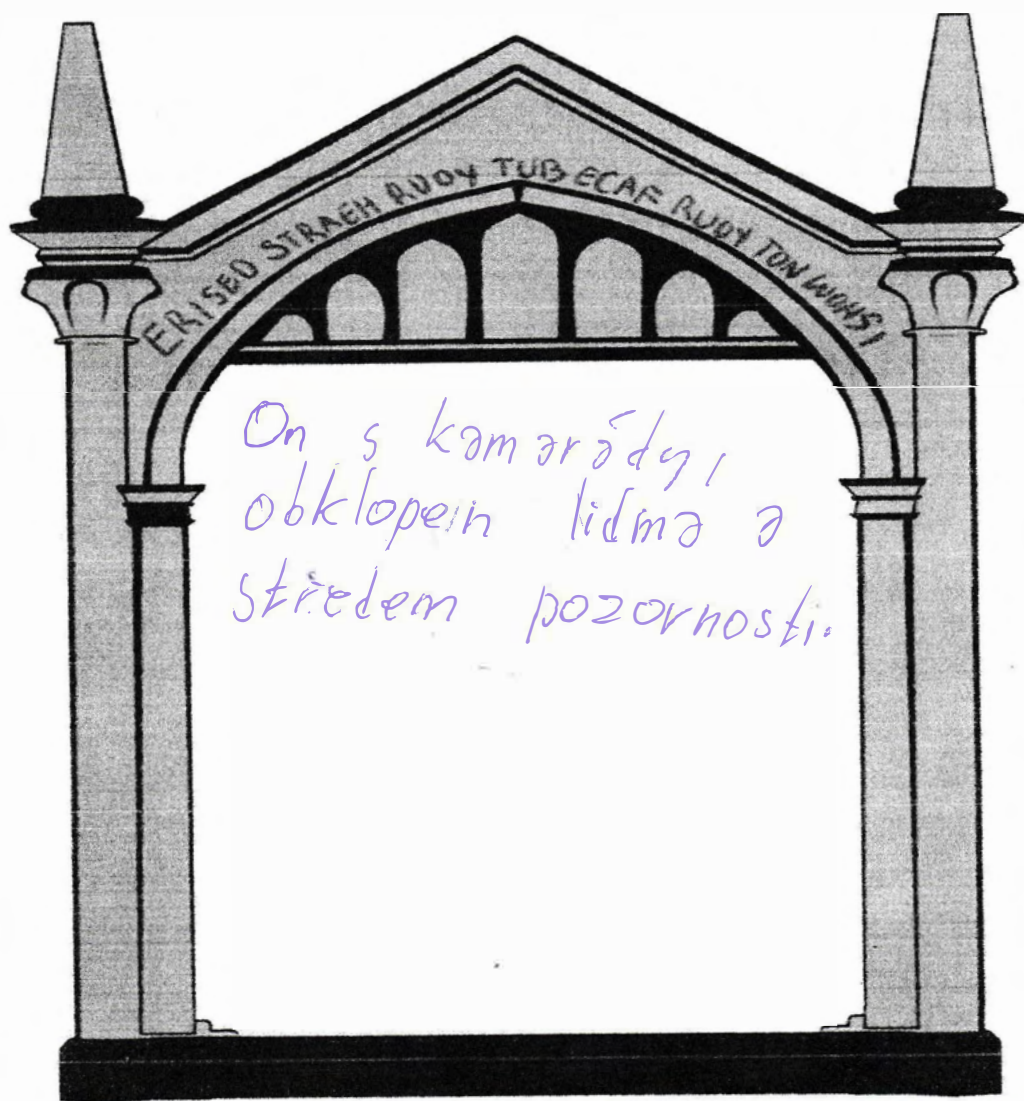
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Michael Buckley, Ekzoti

Počet přečtených stran: 23

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Jackson

Zdůvodnění: Byl obklopen kamarády, ale dostal rovnátka a nikdo se s ním nechce bavit. Je jako duch a nikdo s ním nemluví.

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Kub K.	Lukáš	Adam	Martin H.	
1. Šťěstí a zdraví	zdraví	šťěstí a dobrý život	šťěstí a pohodu	
2. Ne	Byl v de- presích a spáchal sebe.	Ano	Bezútní lidé	
3. Aby ke mě měli respekt.	peníze	šťěstí zdraví život (dobrý)	Pohodový život	

1) ~~Bylo~~ Nic pro mě nebylo obtížné

2) Se zrcadlem, protože jsem měl kreslit.

3) Zdivodnění a zrcadlo z Erisedu.

4) Čtení

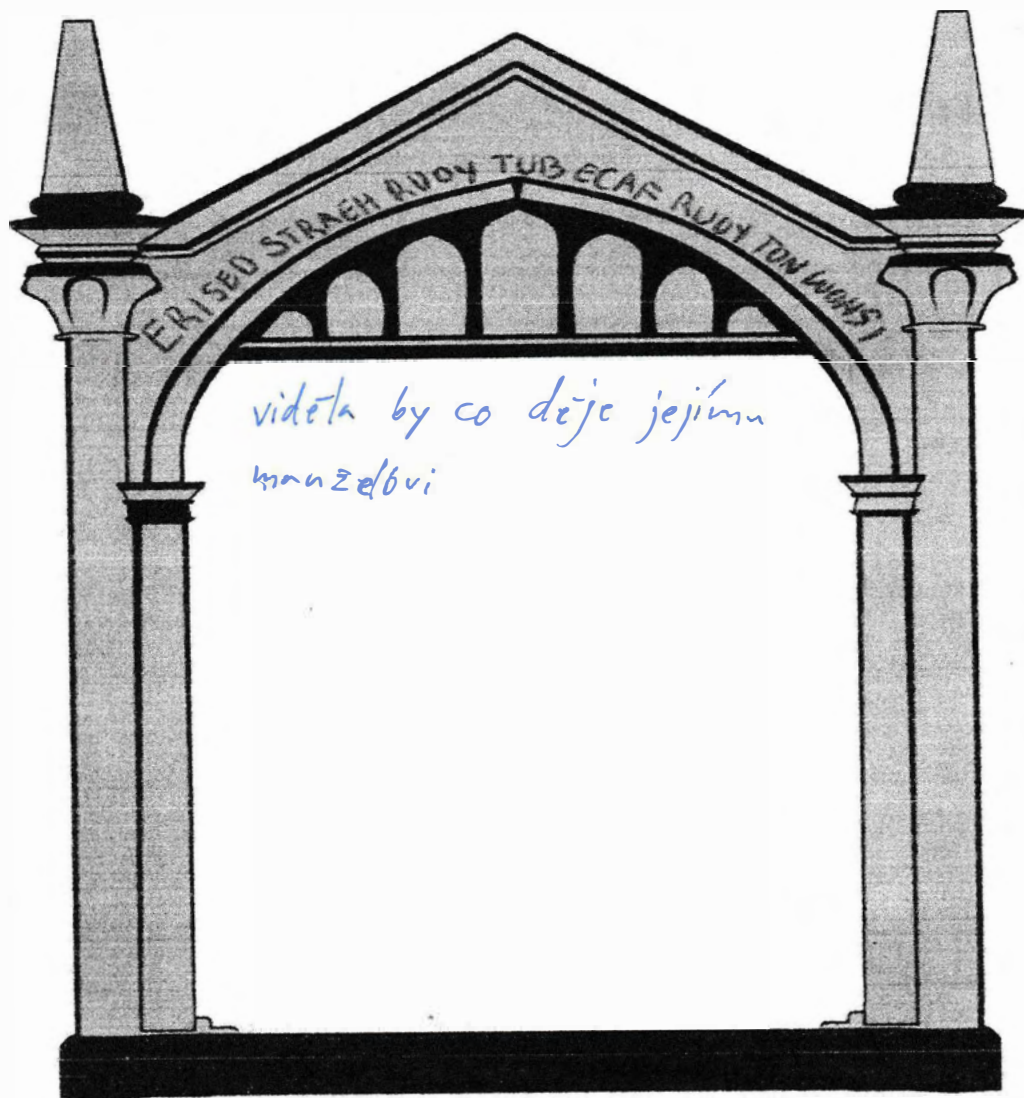
Datum: 25.9

ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Agatha Christie Čas přílivu (mysterie o zločinu)
Počet přečtených stran: 15-20

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Frances Cladová

Zdůvodnění: protože manželovi Francie se asi něco stalo ale nechce to Francis říct

Datum: 25.9.2020

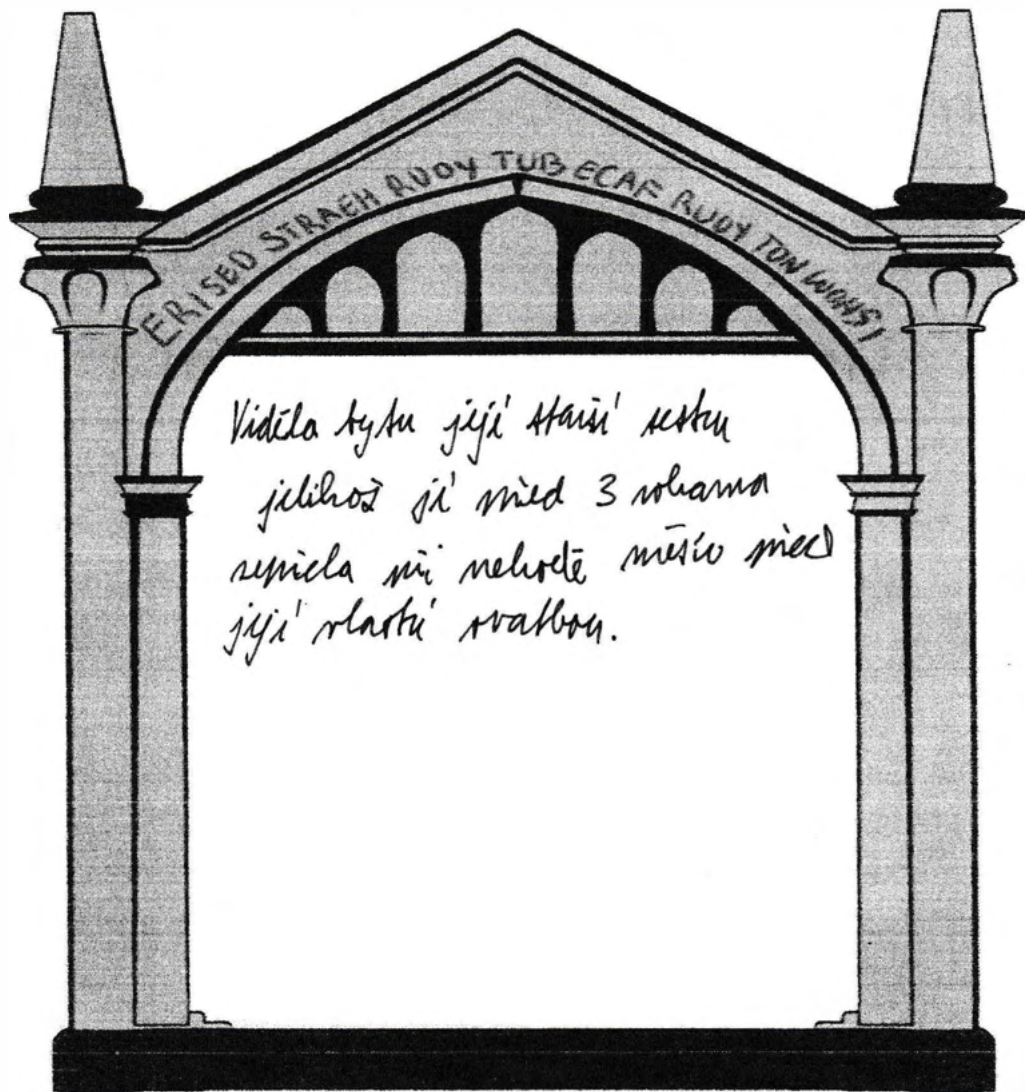
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): světý luvíady, d'olá domyová'

Počet přečtených stran: 30

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Amunail

Zdůvodnění: _____

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

ADELA	DANA	C	RENKA
1. ŠTĚSTÍ, ZDRAVÍ, LÁSKU	ŠTĚSTÍ, ZDRAVÍ	ŠTĚSTÍ	ŠTĚSTÍ, ZDRAVÍ, CÁSKA ÚSPĚCH
2. NE, SMUTNEJ SMUTNEJ	NE	NE	NE
3. PSA, LOVE	PODÍVAT SE DO VŠECH KOUTŮ SVĚTA	ŠTĚSTNEJ ŽIVOT	ŠTĚSTNEJ ŽIVOT

1) ~~Bylo mi to líto~~

Ne

2) Trochu a tím PC ~~...~~

3) Zvídavý reportér

4) Zvídavý reportér, člen

Datum: 25.9.

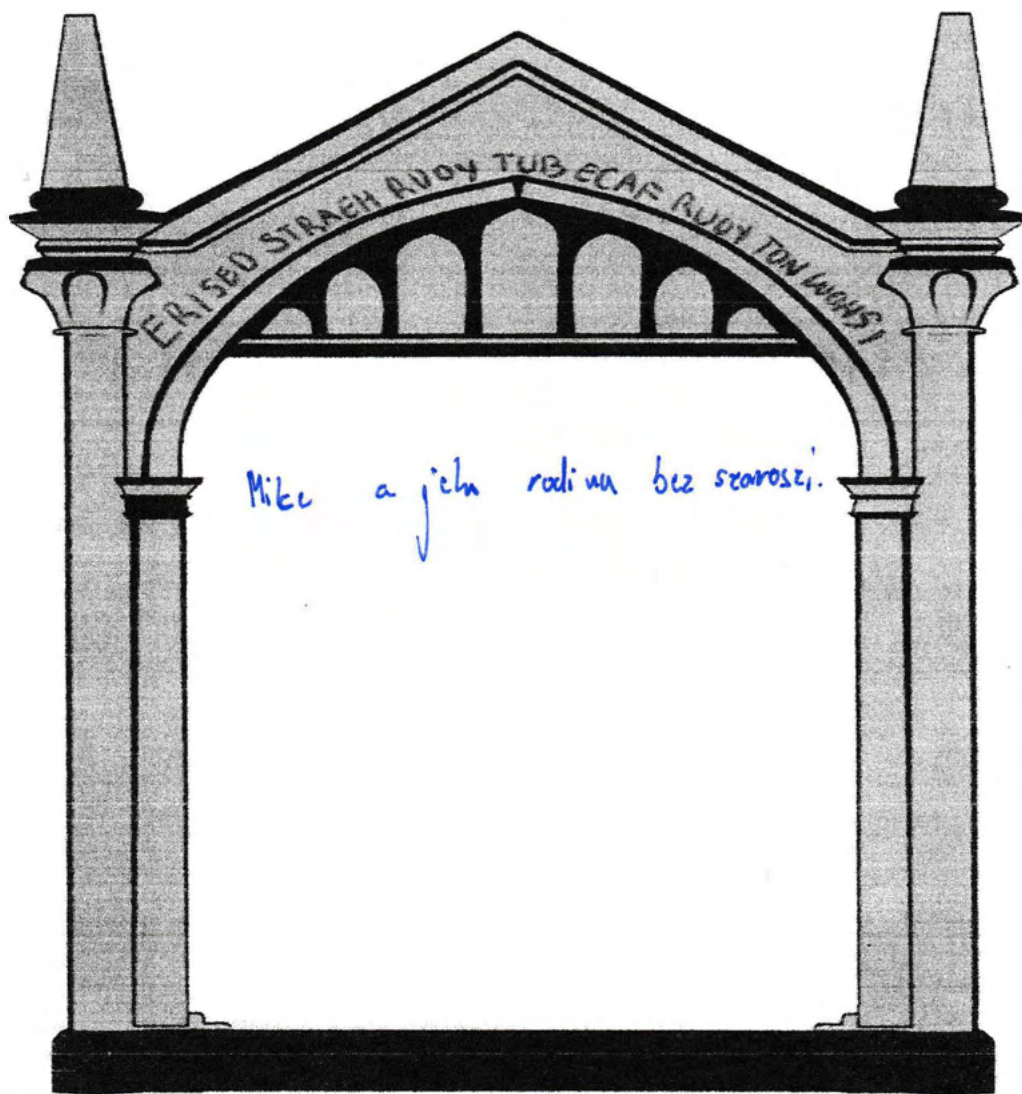
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Stephen King - To

Počet přečtených stran: 265-278

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Mike

Zdůvodnění: Mikeova rodina mi přijde chudá a s hodně starostmi.

Mikeovi mluví se boji a Mike a jeho otec se bojí, protože není ještě další sklizeň jim přinese hodně peněz.

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

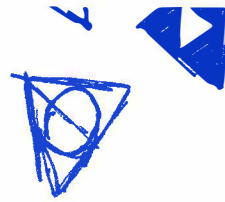
	Honzka Č.	Kačka	Zuzka	Míra
1.	dobří lidé / ne navozující šťastí	šťastí a zdraví	šťastí, zdraví	navozující
2.	ne	ne	ne	ano, někdo kdo má vše
3.	mít dobrý život	zachránění přírody	koncort BTS žít v J. Korei	Japonsko

1. Ne, pro mě nic obzvláštní nebylo.

2. Se vším jsem si viděl rady.

3. Hádání tématu mi přišlo snadné.

4. Čtení a "zvídavý" reportér.

Datum: 25. 9.

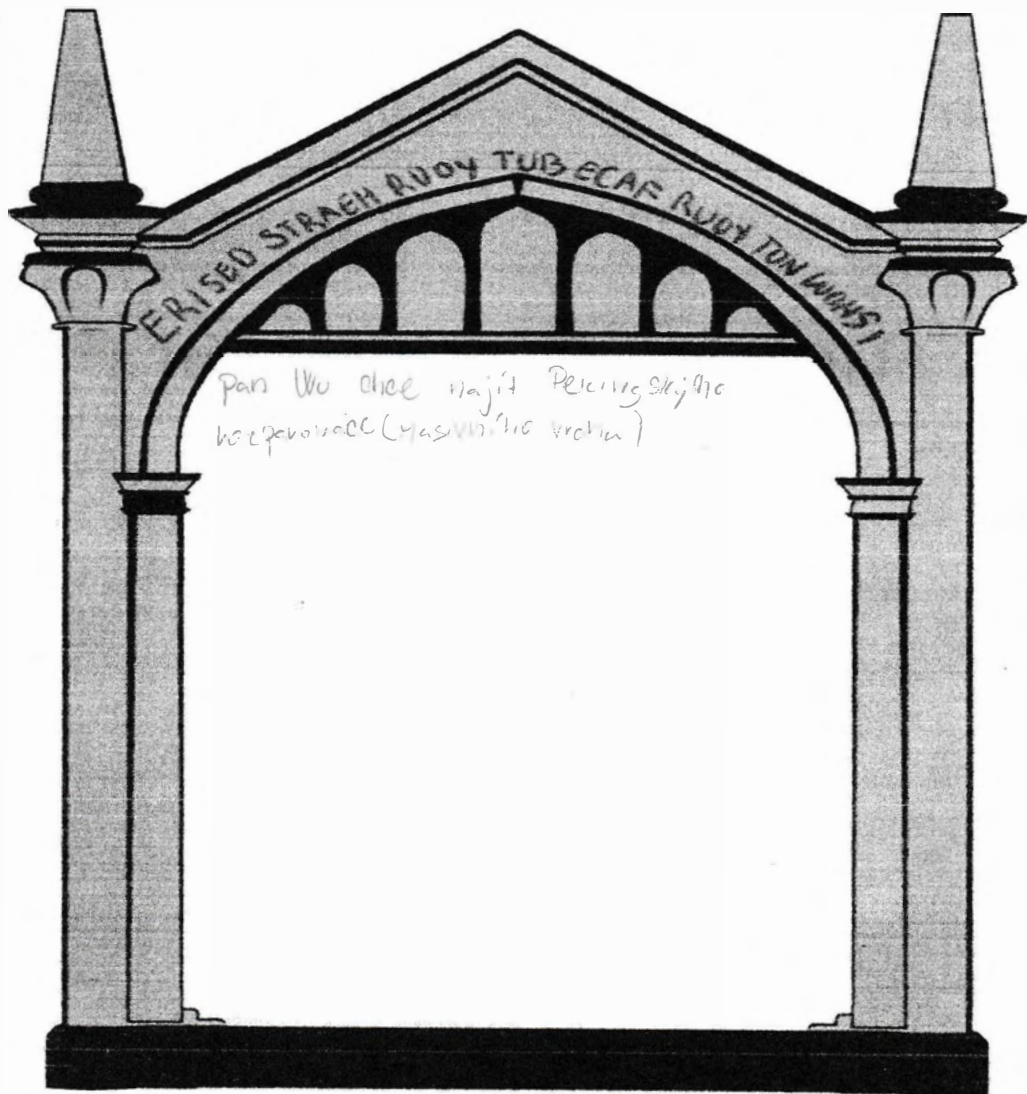
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Pekingští Rozpraváci / Peter May

Počet přečtených stran: 15

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Wu

Zdůvodnění: Proto že jsem připsal jedinství 120 let a ten vrah se inspiroval
od jednoho případu z knihy a s jistou pravdě bude tak skutečným že se
na to vede ani nikdo a před 120 lety se ten vrah nenášel takže
se soji že se ten vrah nemůže ani set

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Kamila	A. Čermák	Lavra	Anička	Kačka
1. Štěstí	Hodně štěstí	Štěstí, zdraví láska peníze	Zdraví	Hodně peněz zdraví
2. Ne	Ne	ne	Ano	Ne
3. Nekonečno přání	mit dobrý život	uspěšný práce (peníze) šťastný život	až byla rodina zdravá	cestovat

- 1) Ne
- 2) s ničím
- 3) ~~z ničím~~ čtení
- 4) čtení, Harry Potter

Datum: 25. 9. 2020

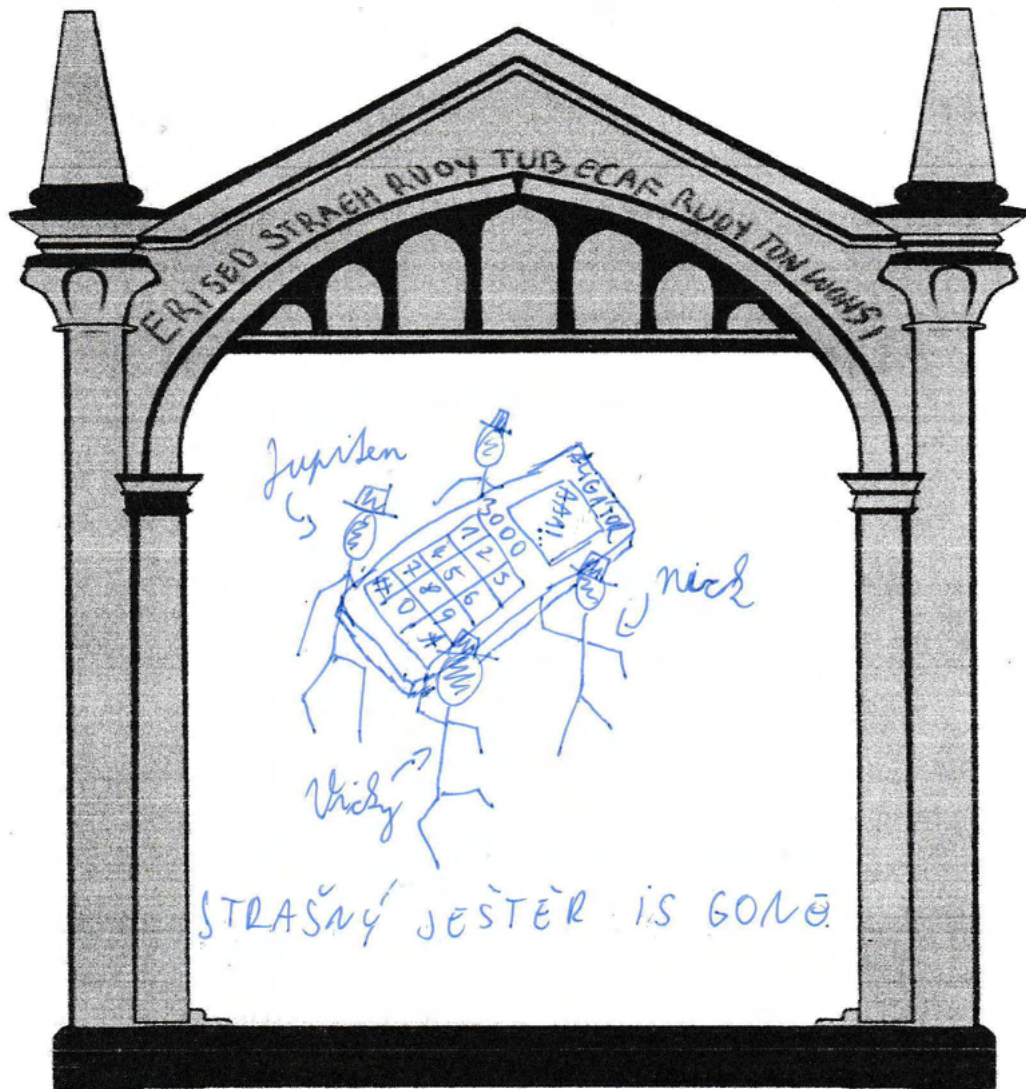
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Sluke sahad (Dum pitter)

Počet přečtených stran: 4-27

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Vicky Schneiderová

Zdůvodnění: Chce zjistit jestli v noci
viděla ještěra nebo co vlastně viděla a
chce se ho zbavit.

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Monza H.	Mlva J.	Kuzba K.	Andra P.
1. sdružení a láskou	5. 2. bla.	5. 2. bla.	5. 2. bla.
2. ne	Ano (Ten kdo má vše)	ne	ne
3. bych nemax. nosit roušky	plátník Jovonsko	2. 12. v. J. ha demost BTS	Aby se všichni uzavřeli

- 1) ne
- 2) ne
- 3) odpovídal na na papír osobně
- 4) vyjítím spolupráce s ledně
Acha co by si přála

Datum: 25.9.20

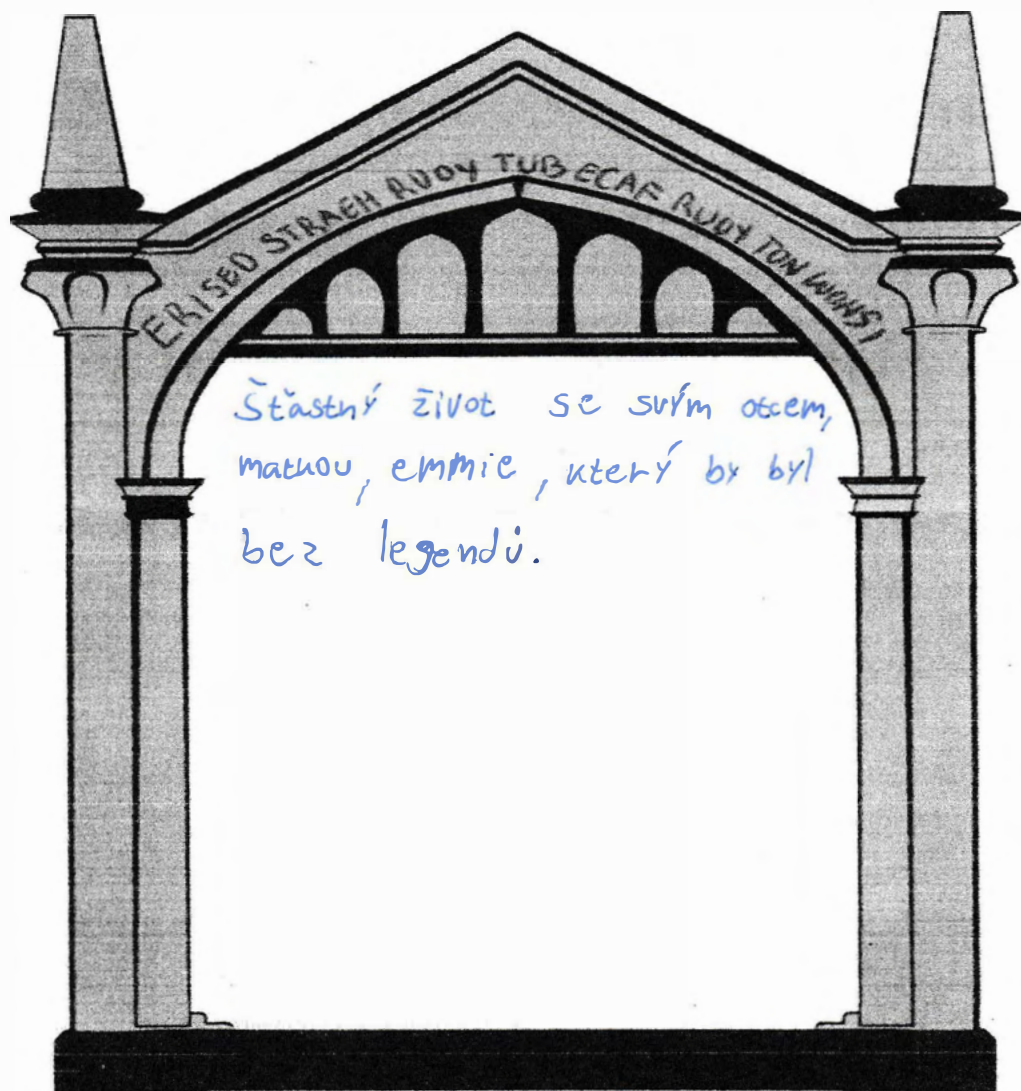
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Shane Megarty - temnovístej

Počet přečtených stran: 21

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Finn

Zdůvodnění: Finn žije se svým otcem a matkou ve městě temnovístej, kde žijí legendi - legendové (příšerky z pověstí, povídek atd.) a přečla knihu na úvodu holořina jménem emmie, kterou si hned oblíbil

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Matšín	Matoušek	Lukášek	Adámek	
1. Všechno	Zdraví	Peníze	Šťěstí	
2. Ano, je bez Pocitů, radosti atd.	lidi bez pocitů ↔		Posteln	
3. Kdokoli na světě	Peníze ↔		Právě láska	

Al

1) ne (nic).

2) vše mi šlo.

3) vše bylo obtížné tak akorát

4) čtení HP a zapisování do zrcadla..

Datum: 25.9.2020

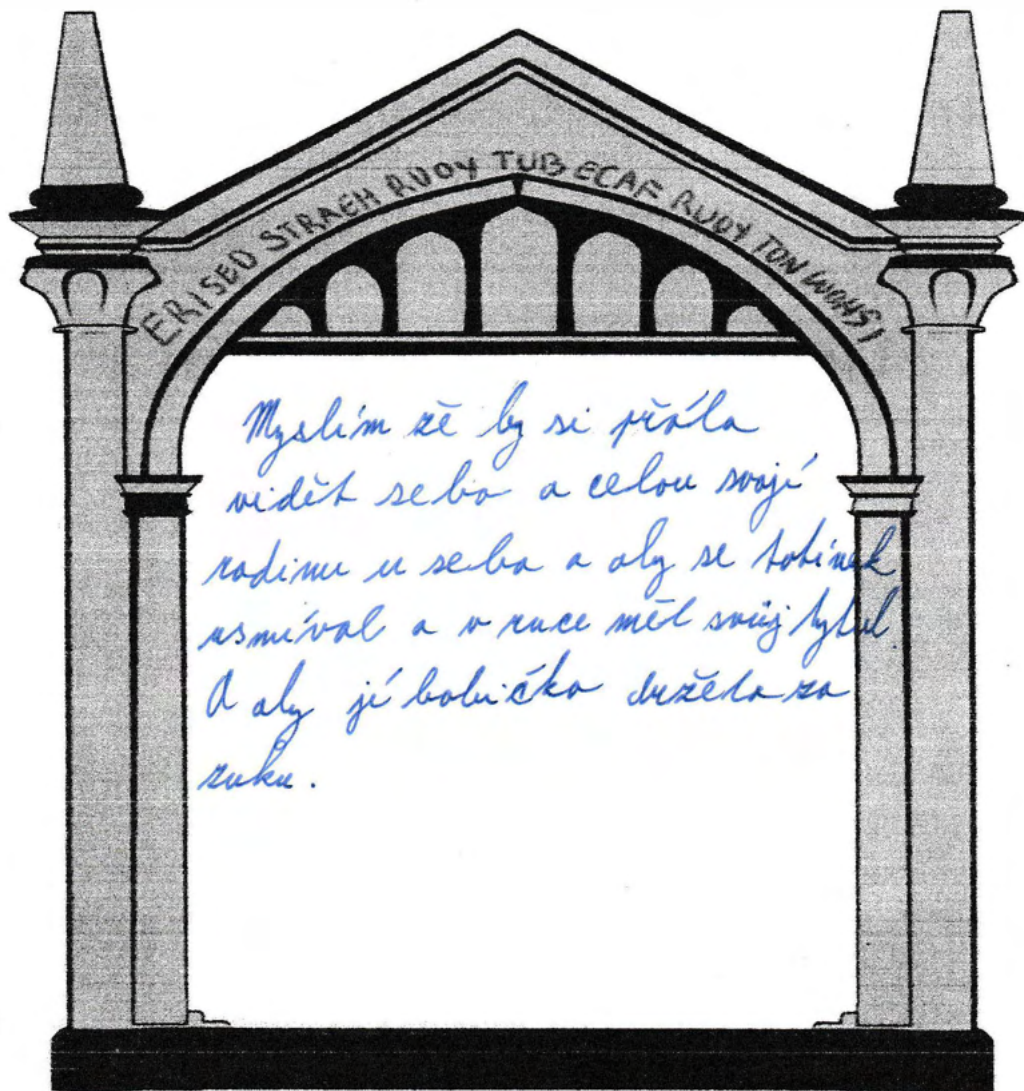
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Isa Procházková - KAROLÍNA

Počet přečtených stran: 12

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Karolína

Zdůvodnění: Myslím si si by si přála potkat její bolínek a mohla se svou pověst a proto musel svůj byt odvést a jít pracovat na pumpu. A aby jí držela bolnička za ruku proto, si když jí bolnička vodila na bolest měla to moc ráda a bohužel jí bolničky historky a balení.

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Renča	Matouš	Janačko	Amička	Adela
1. · štěstí · zdraví · lásku · hodně úspěchů	· zdraví · lásku	· zdraví	· zdraví	· štěstí · zdraví · lásku
2. · nikdo nikdy nemí	· nikdo nikdy nemí	· ne	· existuje · je miminka	· ne
3. · být šťastná celý život	· peníze, zdraví lásku	· aby moje rodina byla zdravá	· aby byla rodina zdravá	· pro peníze

25. 9. 2020

1) vše co by si člověk přálo pro své
ne k ničemu jsem přešla část dneška

2) s měmí mě byla dneška byla

3) čemí

4) čemí, psomí

Datum: 25.9.2020

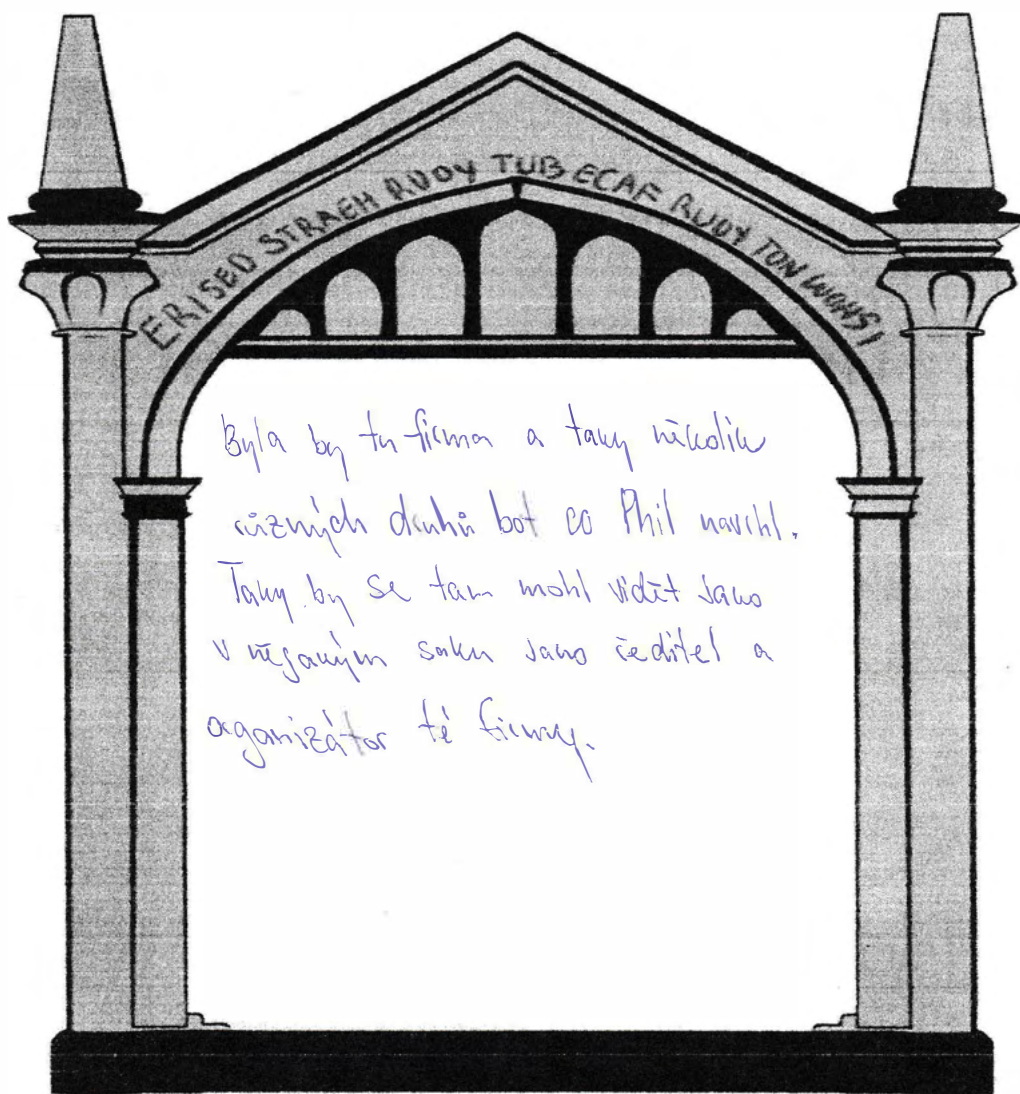
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Umění vítězit paměti zakladatele firmy Nike, Phil Knight

Počet přečtených stran: 16

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Phil Knight

Zdůvodnění: Byla by tam firma, protože se teď vydal na dlouhou cestu
všem světa, aby mohl podnikat a řídit si firmu kterou si navrhl. A boty
by tam byly protože si právě přeje aby ta firma byla zaměřená především
na běžeců boty

Zřídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Vimy	Honzá Č.	Máta	Lanča	
1. šťastí lásku zdрави aleby byl vltavský	šťastí (hodně)	šťastí zdрави lásku	šťastí zdрави lásku penize	
2. bohatý (všechno má)	nědo takový neexistuje	má všechno je smutný a opáchal sekeru on	neexistuje	
3. mit se dobře	mit šťastný život	penize pravou lásku	na vyskúnd práce šťastný život	

1) Neptášo mi nic obtížné, všechno bylo spoznamitelňu, a spoznamitel jsem všemim

2) Vědělá jsem si se všim každý

3) Všechno mi přišlo snadně

4) Asi hned tu první, bavilo mě se dozvědět o ostatní, co by si přáli kdyby měli nějaké přání

Datum: 25. 9. 2020

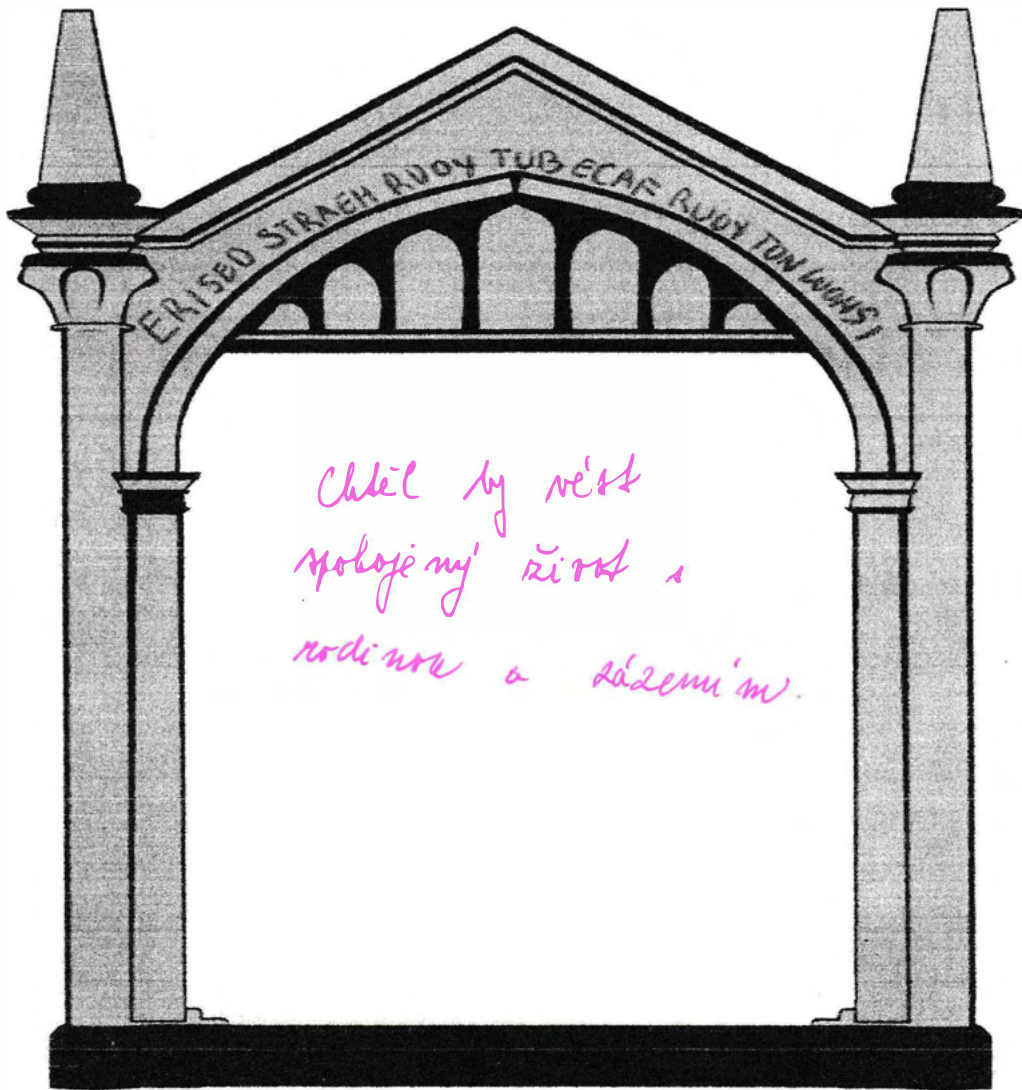
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Stephen King Doktor Fa'neb

Počet přečtených stran: 20 str.

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Dan Torrance

Zdůvodnění: Danmy nemá žádnou zvláštní cestu jak by oběť. Je závislý na alkoholu a cigaretách. Jednou se uplynulý čas se vrátí s nepřekonatelnou bolestí a s ženou v cizím těle. Jednou se dostá do extrémů, se se vzdá a obvyklou bolestí se vyzní se obrovským zájmem.

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Johanka	Kamča	Ade'la	Kačka	Danča
1. zdraví	štěstí	štěstí zdraví lásku	zdraví hodně peněz	štěstí i zdraví
2. Nemyslím	Nemyslí	Jo, debíl	Nemyslím	Nemyslím
3. Aby byla rodina zdravá	nekonečno přání	Pes	Cestovat	Cestovat

① Ne, mě bylo + přáček

② S nicím, vše bylo podle plánu

③ Možná první aktivita zvidavý reportér

④ Všechny aktivity i činnosti byly velmi zajímavé a dobře zata
jem se s tím abstrahovat.

Jméno: _____

Datum: 25.9

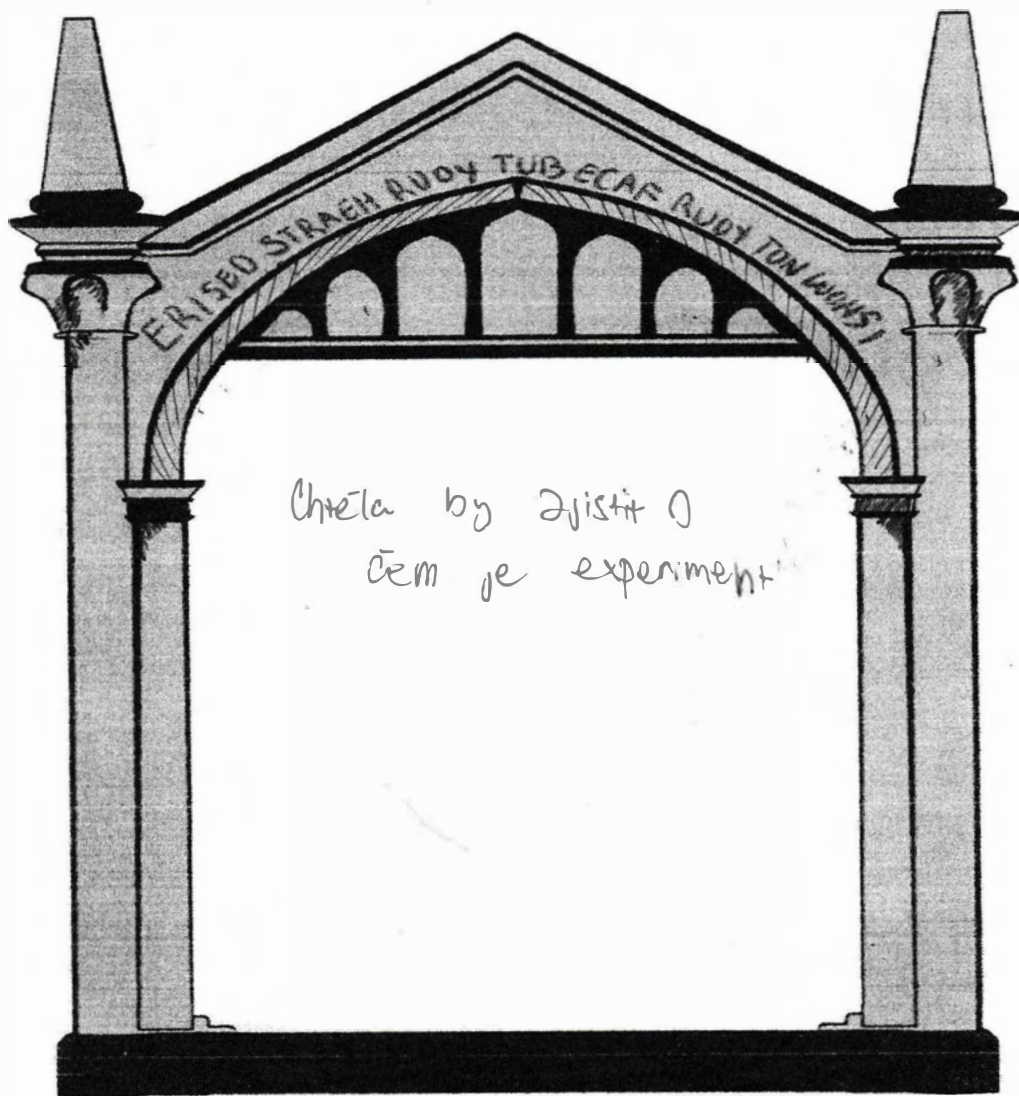
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Stranger Things temný experiment, Guenda Bond

Počet přečtených stran: 18 stran

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Terry Ives

Zdůvodnění: Protože jí zájímá co je to za tak důležitý
experiment

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Anička	Kamčee	Anežka	Kateřka	Vikýj
1. Zdraví	štěstí	štěstí	Zdraví	Zdraví, štěstí
2. Aho Anička Bratraneč Přání nemá malý	Nemyslí	Nemyslí	nemyslí	Nemyslí
3. Aby byla moje rodinná zdravá	nekonečno přání	aby se vrátila vymřelá zvlásta	Zachránit planetu	být celý žít šťastně

1. ne

2. s mým

3. bylo pro mě vhodné vše

4. nepřítel má bavilo čtení

Datum: 25.9.2020

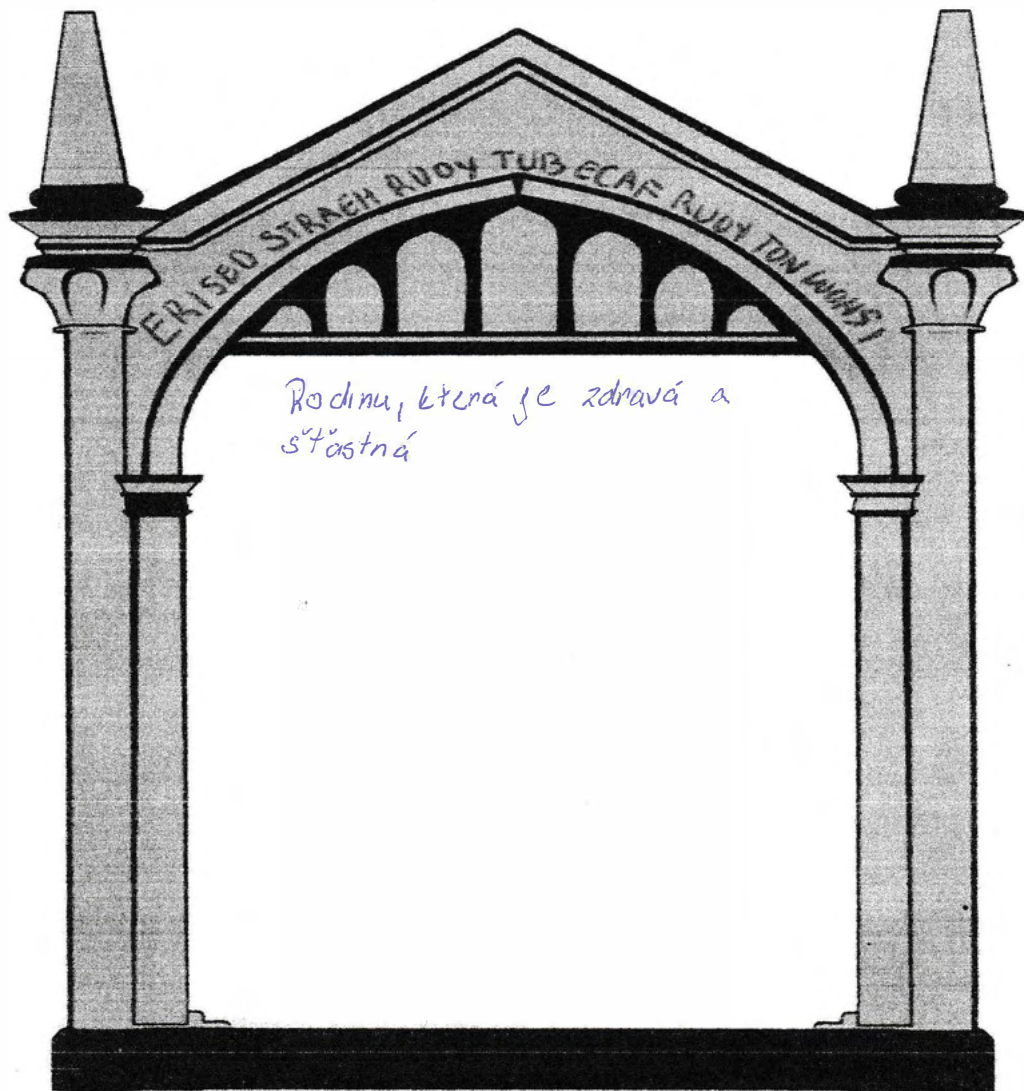
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Temné a osamělé prokletí Brigit Kemmererové

Počet přečtených stran: 26

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Harper

Zdůvodnění: Protože její maminka má rakovinu, ona má Boreliózu a její bratr musí okrádat lidi, aby přežili

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Dana	Anna	Adéla	Kačka	Aržka
1. štěstí	zdraví	štěstí, zdraví lásky	zdraví peníze	štěstí
2. Ne	Jo Miminko	Jo	Ne	Ne
3. Podívat se do všech koutů světa	Aby neexistovali nemocní	pes peníze	cestovat	aby se vrátili vymřelá zvířata

1) ~~Ne~~ Ne

2) s ním

3) ~~čtení~~ čtení

4) předčítání HP

Datum: 25.9.

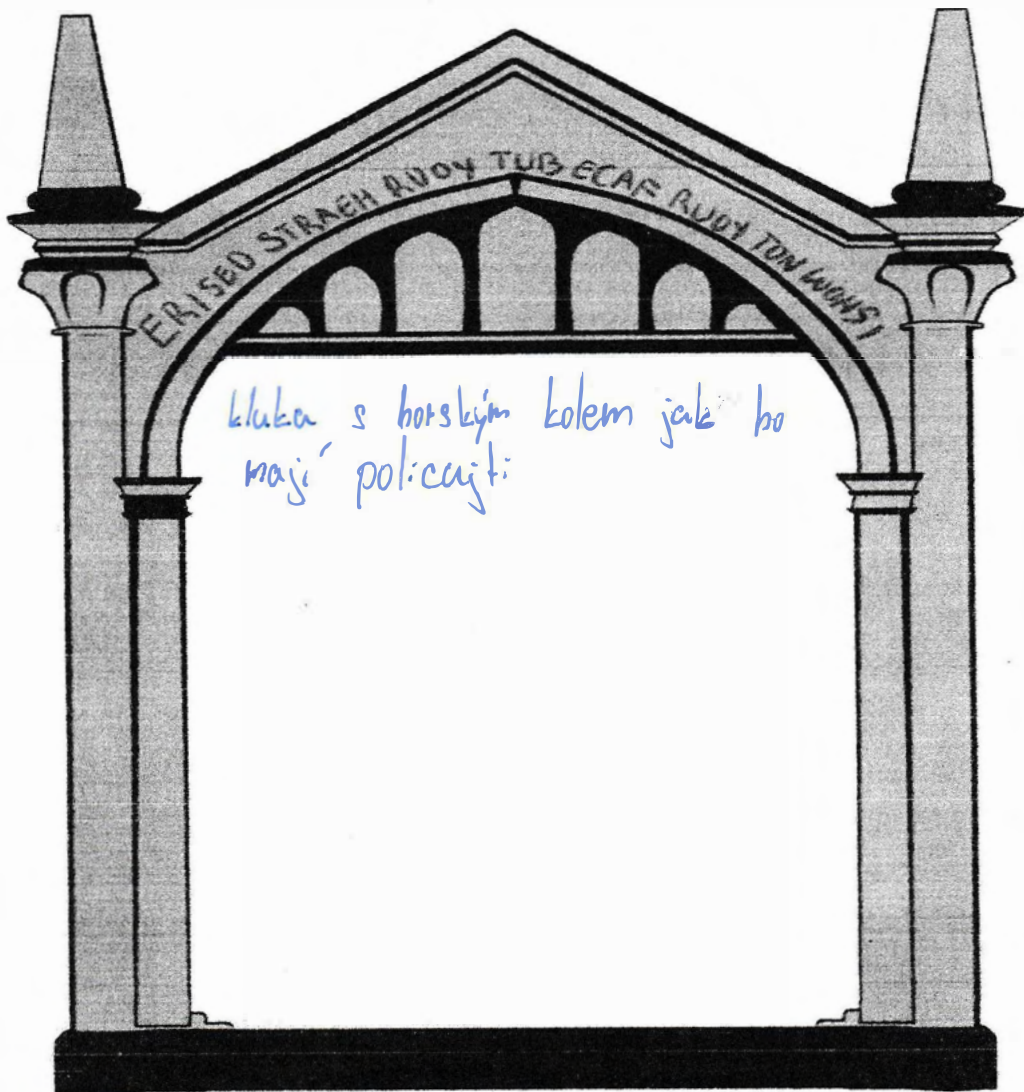
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Černý Šejtan Wolfgang Bittner

Počet přečtených stran: 15

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Lilly

Zdůvodnění: Na usedlosti Beckertoných řádí někdo, kdo dělá velké problémy. Pi.: zabíjí krávy, přestřihává obradu, nastavuje drátěné pasti.

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Kačka	Johanka	Anička	Kamča	Čermi
1. Zdraví	Zdraví	Zdraví	štěstí	štěstí, zdraví láska
2. ne	ne	Ano Aničky blátočed	ne	ne
3. Zachránit planetu	aby byla moje rodina zdravá	aby, byla její rodina zdravá	nekonečno přání	Být šťastný celý život

1) Nic všechno jsem zvládla

2) S ničím

3) Poslouchej HP.

4) Asi čtení, byla zajímavá kapitola

koncov

Datum: 25.9.2020

ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Stranger things Terry experiment = Gwendolyn Bond

Počet přečtených stran: 11

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Terry

Zdůvodnění: protože si umřely před 3 lety při automobilové a už byli mrtví v nemocnici a naposledy se viděla na pohřbu v rakvách

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Anežka	Ondra	Anička	Kauča	Dana
1. Šťěstí	dobré ráno dobrou noc narodeni ⁿ y	zdraví	Šťěstí	Šťěstí zdravý
2. Ne neexistuje	Ne	Ano (Miminka)	Ne	Ne
3. aby se vrátili vyhraný zvířata	aby se všichni akceptovali	aby byla hodina zdravá	nekonečno přání	Podívat se užude

1) Ne bylo to celkem lehké

2) S ničím všechno jsem zvířata

3) Harry Potter (bylo to lehké jen poslouchat)

4) Čtení, zvídavý reportér

Datum: 25.9.

ZRCADLO Z ERISEDU

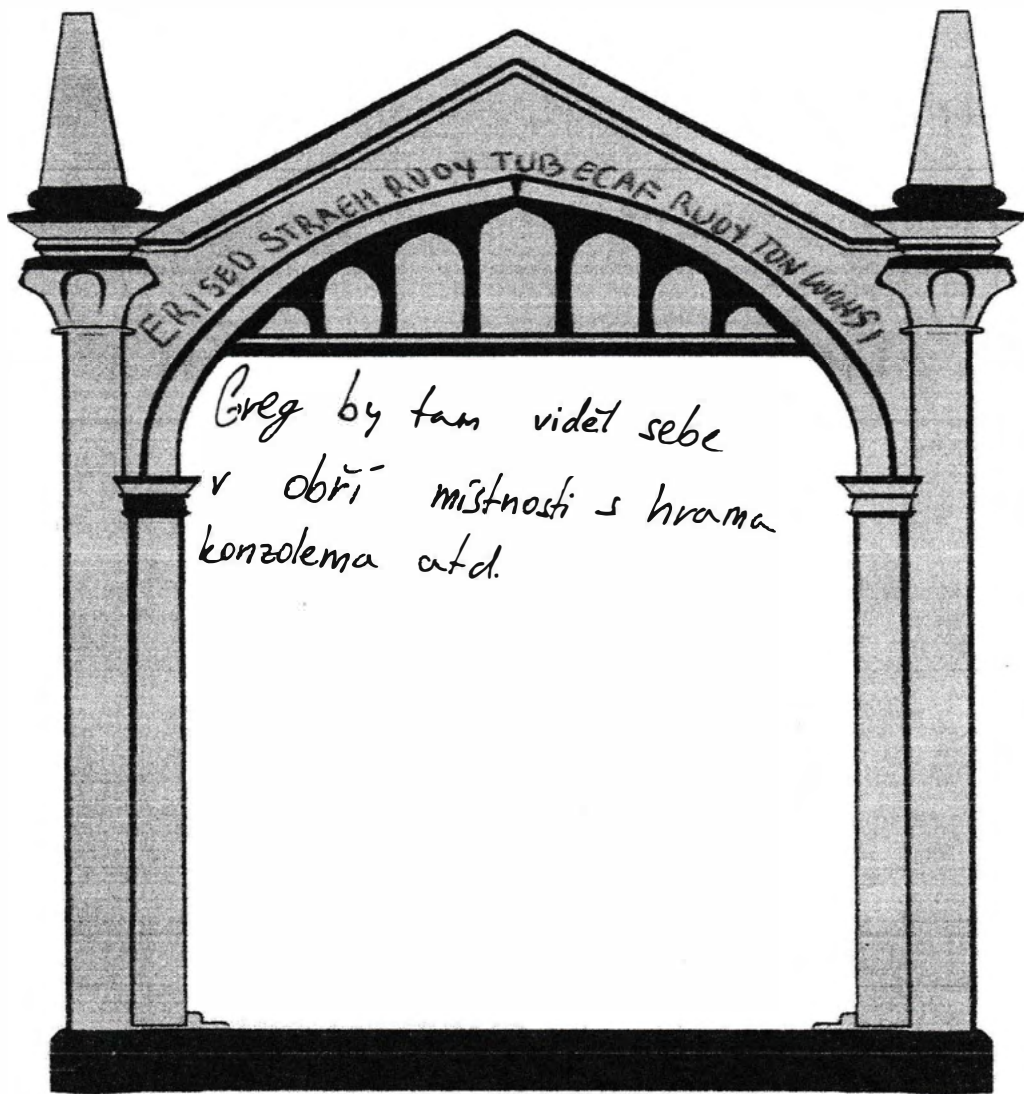
Moje kniha (autor/ka, název knihy): Deník malého poseřoutky Na spadnutí - A.

Počet přečtených stran: 44 str.

Jeff Kinney

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Greg

Zdůvodnění: Po smrti jeho tety Rebky jeho rodina dostala pár peněz a Greg si přál herní místnost za 47 peníze.

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Ondřej	Dana	Renča	Laďka	Anežka
1. Dobré ráno Dobrou noc Hodně štěstí	Hodně štěstí	cašku štěstí úspěchu	Štěstí	Štěstí
2. Ano	Ne	Ne	Ne	Ne
3. Aby se všichni Acceptovali takoví jaky jsou	Podívat se do všech koutů světa	Byt celý život šťastně	Vyhněnou Práci	aby se vrátily zemřelá zvířata

1. ~~Ne~~ Ne
2. Co napsal za zdůvodnění -
3. to přání
4. čtení

Datum: 25. 9. 2020

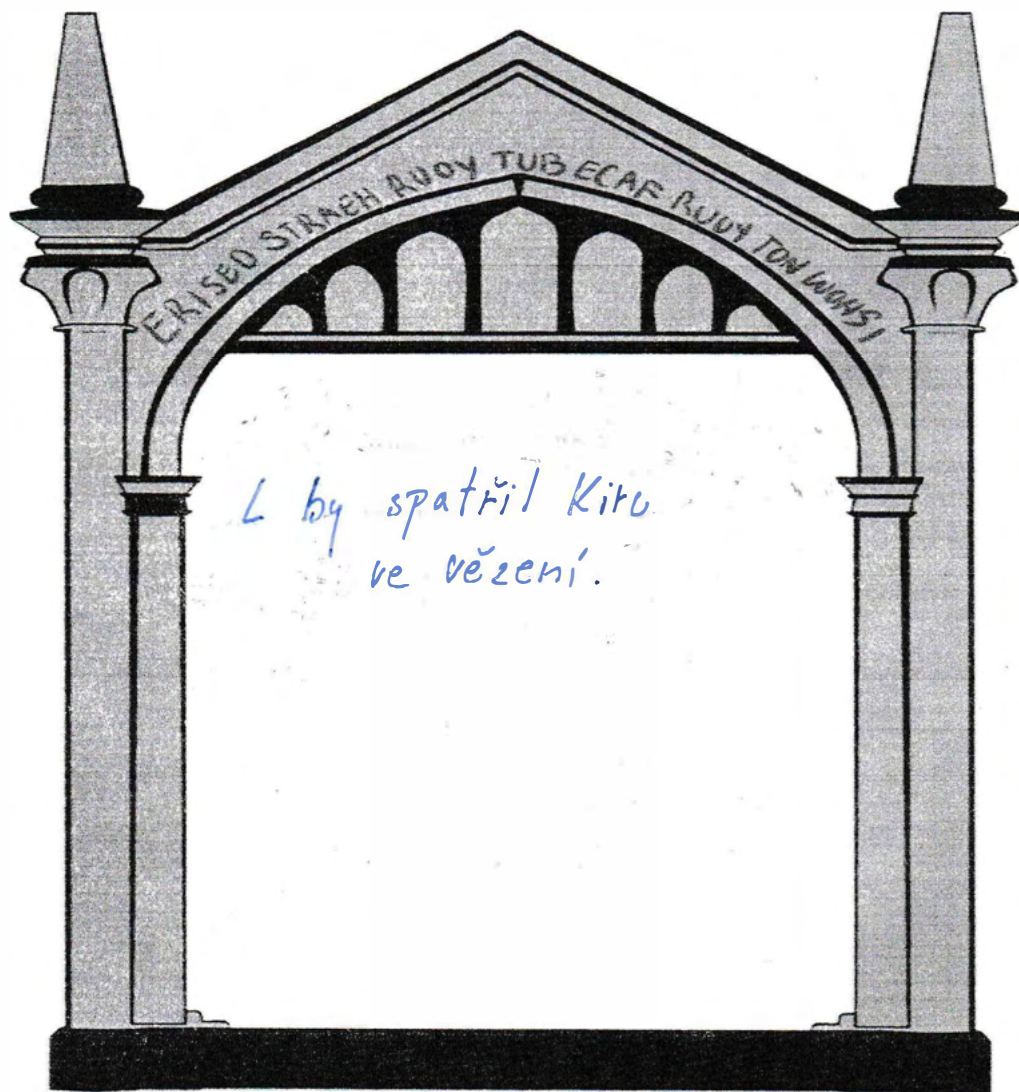
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): DEATH NOTE (ZÁPISNÍK SMRTI) Cogumi Oba

Počet přečtených stran: 51

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: L

Zdůvodnění: L by spatřil Kitu ve vězení, protože L je delikví a snaží se dopadnout Kitu, který zabíjí kloceince.

25.9.2020

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

ADAM	Míša	KUBA	ONDŘEK	Kami
1. Šťěstí, zdravý a dobrý život	Dlouhý život	Šťěstí, zdraví	Dobré ráno, Narozeniny	Šťěstí, dobrý život
2. Určitě, postizený	Ano, ten kdo už všechno má	Ne	Ne	Ne
3. Šťěstí, zdravý	Japonsko ve v roce, kdy mělo nej- větší	Aby chtěl mě někdo respektoval	Abý Aby se všichni vnímali takový jaký jsou	Nekonečno přání

25.9.2020

1) Asi nic, měchat mi spíš přišlo lehké.

2) Ni mi nedělalo problém.

3) Věsta ho, jak jsme měli napad, co
by si nějaká věci tak' osoba přála.

4) Asi právě přát přání, že' potkaly se
hmětky.

Datum: 25. 9. 2020

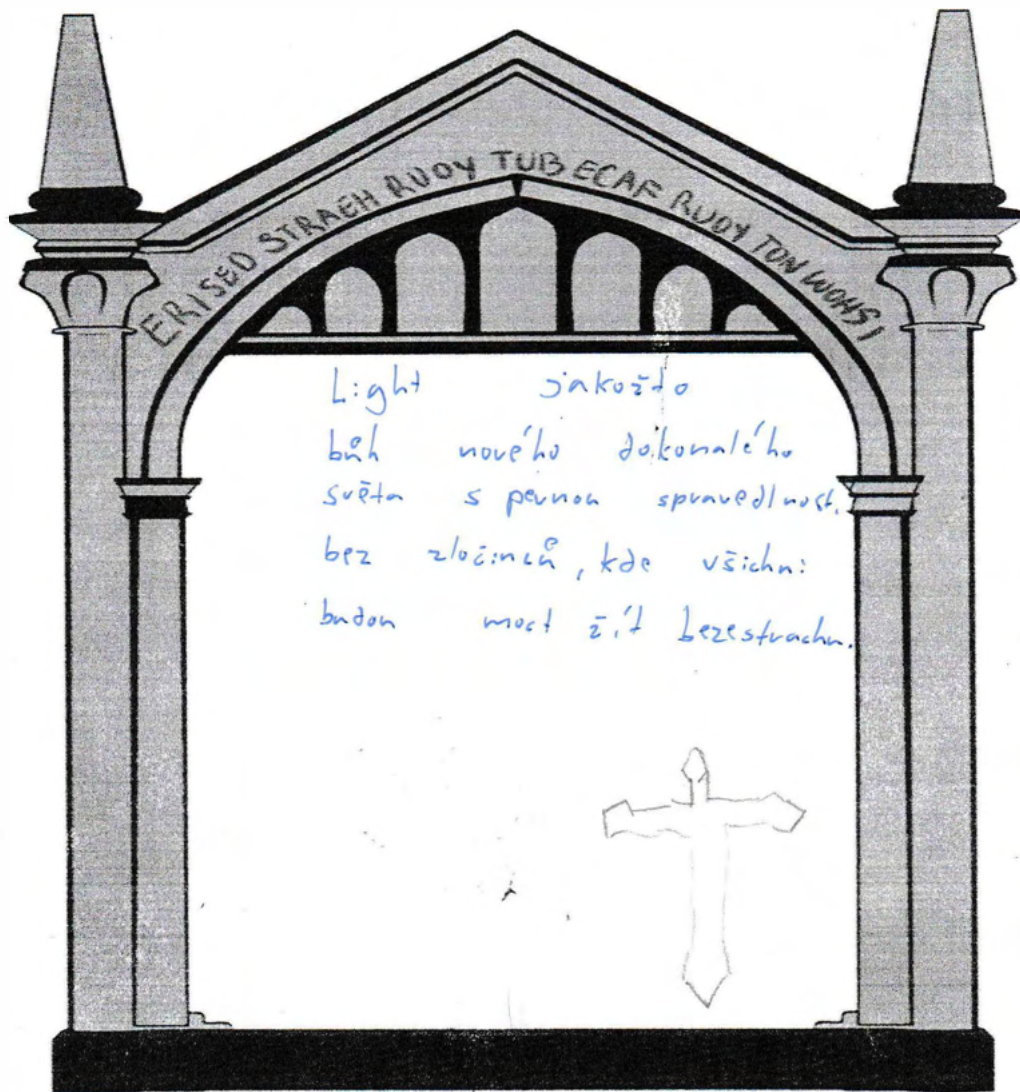
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Death note Cizinci: Óba

Počet přečtených stran: 124

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Light Jagami

Zdůvodnění: Light je zroděn a zvechneem současným světem a když se mu nabídla možnost vytvořit dokonalý svět bez zločinců tím že je zabije tím že všichni vypadají a napíše jejich jméno do zápisníku smrti, udělá to bez zaváhání.

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Adam	Zuzka	Kuba	Adam	Adam Lukáš
1. hodně štěstí zdraví	hodně štěstí zdraví	zemřete pod mostem samy štěstí, zdraví lásku a lásku	Dobré víno Dobrou noc zlomí voz	Peníze
2. ANO Postižený	NE	NE	NE	ANO Byl v depresích a spíchal sebevraždě
3. štěstí, zdraví a hezka žena	koncert BTS	Občasný Aby mě někdo respektoval jako muže	Aby se lidé apceptovali	Peníze

25.9.2020

- 1) Bylo něco obtížné?
Z' dn n'icL aktivít pro vás
Napsat co by postava vyděla v zovadk-PI
- 2) s čím jste si moc nevěděli: uad,?
s hlavním protáhem
co pro vás bylo velmi snadné
Zvídavý vepoutěu
- 3) K+Kroch
časť hodiny jste si nejvíce
užili?
Čtení

Jméno: _____

Datum: 25.9.

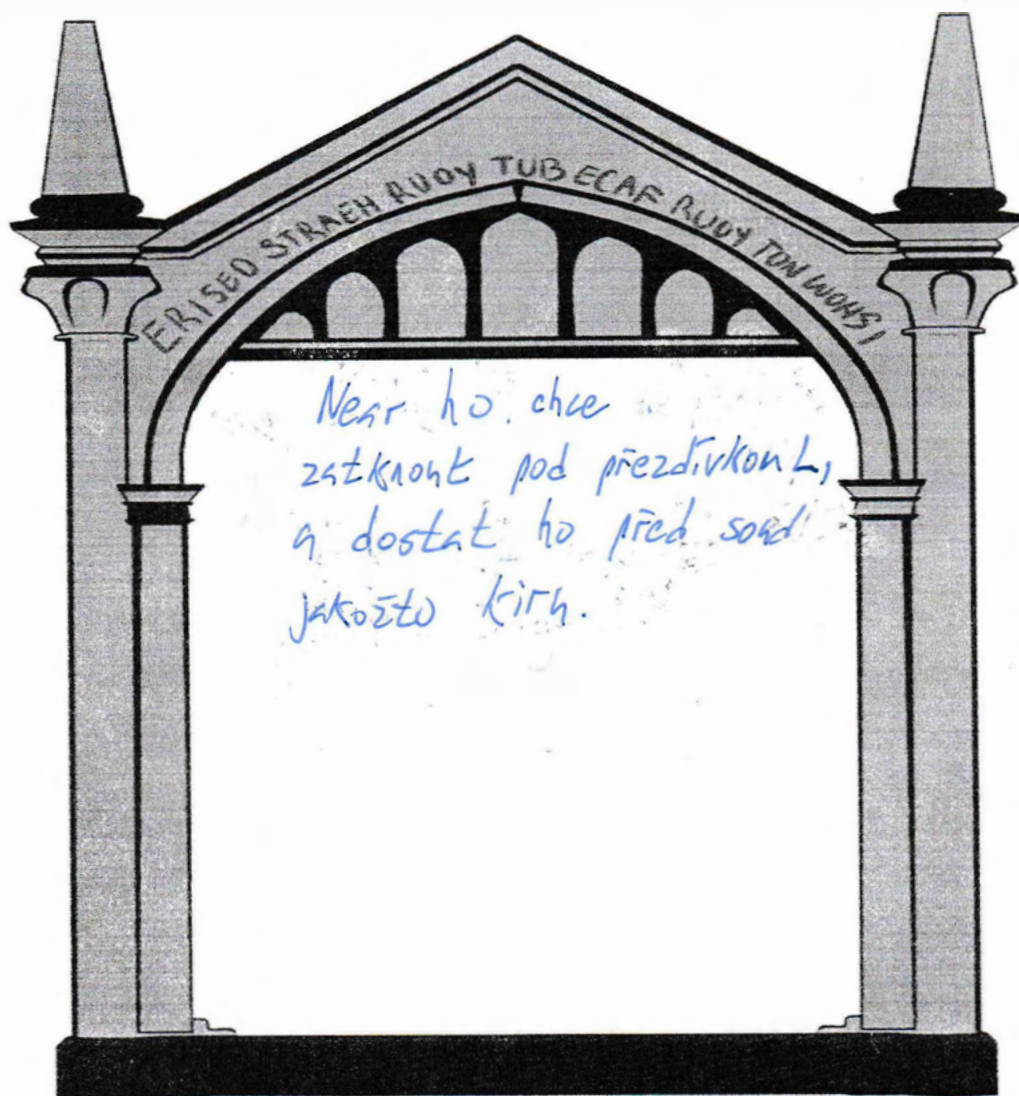
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Death note

Počet přečtených stran: 52

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Near

Zdůvodnění: Light Jagami-L je jeden z nejmožnějších lidí Near se ho kvůli tomuto směřování nezabýval další zlozince

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

Míra	Zuzka	Kuba	Honzá	Lukáš
1. Dlouhý život	Štěstí, zdraví	Štěstí, zdraví lásku	Štěstí, zdraví a lásku	Peníze
2. Ať ten kdo už všechno má	Neexistuje	Ne	Ne	Byl v Aro depresích, a spáchal sebevraždu
3. Japonsko v roce, kdy mělo největší vzrost	Žít v Korei	Aby k němu měli lidi větší respekt	Aby se nemusely nosit rošky	Peníze

25.9.

1) Pro mě bylo obtížné to, abych si uvědomil, kvůli čemu chtěl Near začknout Kim.

2) S tím, jak celé moje ztvodnění pořádne zformulovat a dobře sepsat.

3) Pro mě byla nejsnadnější najít postavu a její přání.

4) Nejvíce mě bavilo čtení, protože jsem s to hodně užil (byl zajímavá část v knize a navíc jsem si u toho odpočinul).

Datum: 25.9 2020

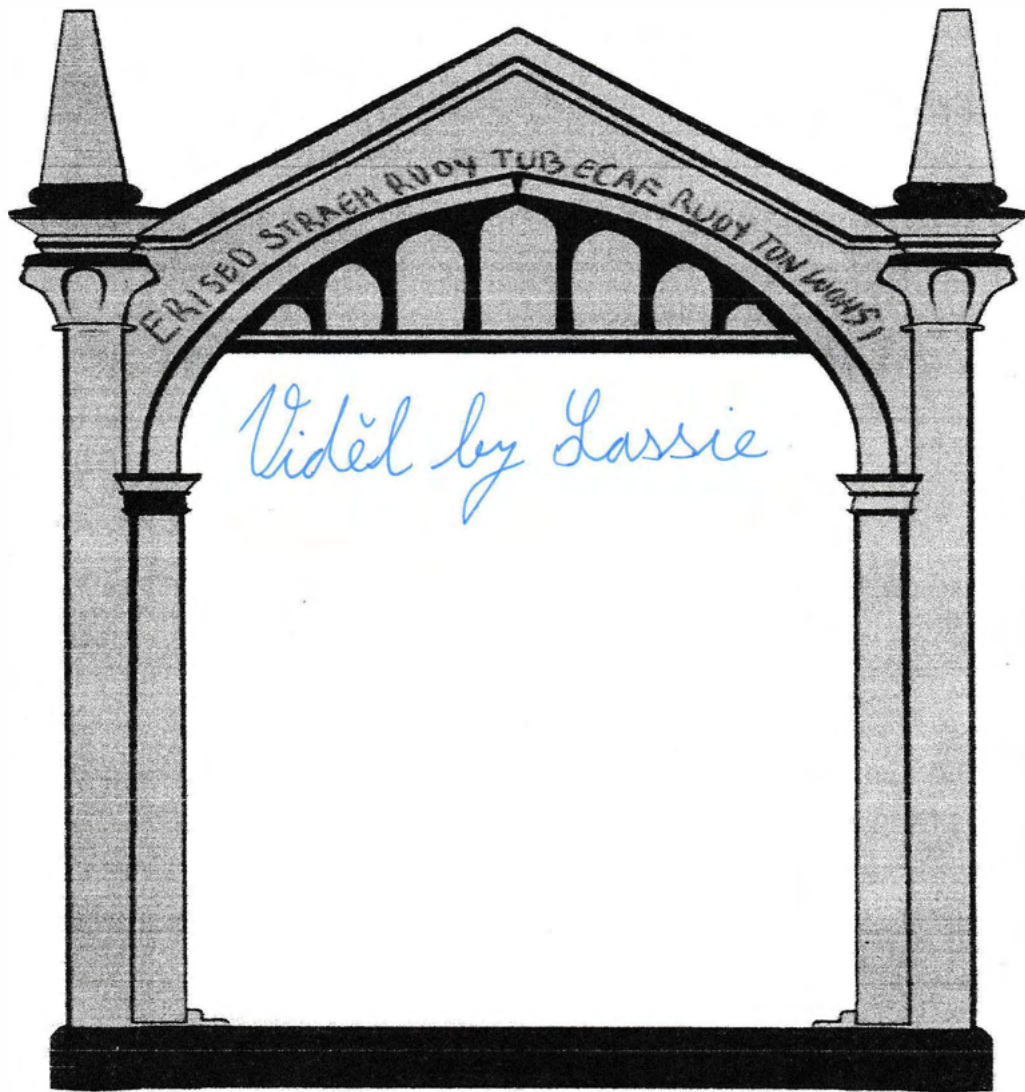
ZRCADLO Z ERISEDU

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Lassie se vrací Eric Knight

Počet přečtených stran: 14 stran

Vyber si jednu postavu z knihy a do zrcadla napiš, co by v něm daná postava mohla spatřit.

Jméno postavy: Joe Carraclough

Zdůvodnění: Proč je jeho rodiče ji prodali a ani
mu nic neřekli a teď je to jeho smutný. Ale
Lassie se stále vrací a oni ji musejí vrátit novému
majiteli. Jenže Joe a jeho otec ji vrátit nechcejí, ale
Zoova matka ji nemá ráda a tak ji stále vyhání.

Zvídavý reportér

- 1) Co všechno můžeš přát nebo popřát jiným lidem?
- 2) Myslíš, že na světě existuje někdo, kdo žádné přání nemá? Jaký asi je?
- 3) Kdyby sis mohl přát cokoli na světě, co by to bylo?

LAURA	KAMČA	ANICKA	VIKY	
1. ŠTĚSTÍ ZDRAVÍ LÁSKU PENÍZĚ	ŠTĚSTÍ	ZDRAVÍ	ŠTĚSTÍ ZDRAVÍ LÁSKU SPEČKA	
2. ANO DIVNEJ	NE	ANO	NE/ANO	
3. ŠTĚSTNEJ ŽIVOT PENÍZĚ	VEKONEČNO PŘÁNÍ	RODINA ZDRAVA	ŠTĚSTNEJ ŽIVOT	

1.) NE

2.) ~~Ne~~ Se všem jsem si věděla rady

3.) Zvídavý reportér

4.) Čemí

Přílohy pro modelovou lekci č. 2

PŘÍLOHA 4

Úryvek z knihy *Naslouchač* od Petry Stehlíkové s otázkami k interpretaci:

Prolog

Amárie – první sklenařské město,

Duvalské pohoří, rok 2346

Byl to dechberoucí pohled. V tu chvíli jsem litovala, že na světě neexistuje nic, co by tuto vzpomínku uchovalo. Očima jsem nenasytně hltala stovky svící zářících v pozlacených stojanech. Sál byl tak rozlehlý, že jsem stěží viděla, kde začíná a kde končí. Stěny zdobily obrazy namalované dávnými umělci. Strop se klenul vysoko nad kamennou podlahou. Sluhové v pestrých oblecích v barvách města pobíhali mezi hosty a nabízeli likéry ve zdobených stiklách. Ženy byly zahalené do těch nejkrásnějších rochií, jaké jsem kdy viděla. Jemná látka se kolem nich ovíjela ve změti složitých záhybů a zvýrazňovala jejich křivky. V lesklých dlouhých vlasech měly vpletené ozdoby, štíhlé krky zdobily šperky. Postávaly v hloučcích. Obdivované, dobývané a milované. Bylo jich tolik! Být mužem, nedokázala bych si vybrat.

I přes silné sklo okna jsem slyšela smích. Na tento večer se všichni připravovali dny, možná týdny, napadlo mě. Obdivovala jsem jejich ladné pohyby a gesta. Snažila jsem se vrýt si do paměti vše, co se dělo přede mnou. Na okamžik jsem zavřela oči a zatoužila být jednou z nich. Pro jednou v životě mít krásný účes a lesklé vlasy. Pro jednou v životě nenosit mantii.

Ze snění mě vyrušila Tessa, která se o mě otřela ramenem. Zatímco můj zájem upoutali lidé v sále, ona pohledem visela na stolech nabízející všemožné lahůdky. Od pečeného masa až po sladkosti. Spoustu z nich jsem v životě neviděla. Okamžitě se mi začaly sbíhat sliny.

„Kdybys si mohla vzít aspoň kousek,“ zaúpěla potichu. „Jenom bych ochutnala. Myslíš, že by jim to scházelo?“

Nescházelo. Věděly jsme to obě. I kdybychom vyjedly celý stůl, pořád by zůstalo dost pro všechny. Třeba pro celé město. Až se mražená jídla roztečou a teplá vychladnou, vyhodí se. Ti za oknem raději plýtvají, než aby se slitovali.

Pohládila jsem Tessu po rameni a usmála se do tmy. Oběma nám současně zakručelo v břiše.

„Kdy přijdou?“ vyptávala se, jako bych to mohla vědět.

„Určitě brzy,“ utěšovala jsem ji i sebe. Stály jsme pod okny víc než hodinu a jen díky čirému štěstí nás ještě neobjevila stráž. „Už je hodně pozdě. Určitě každou chvíli dorazí.“

Jakmile jsem tu větu dořekla, v sále to zašumělo a zraky všech přítomných se začaly otáčet směrem, kde se pomalu otevíraly velké dveře. Lidé přestávali dýchat, napřímili se a ustoupili do stran. Já s Tessou jsme se ještě víc přitiskly na okno.

„Nikdy jsem je neviděla!“ zašeptala.

„Ani já ne,“ vrtěla jsem rozrušeně hlavou.

I když město navštívili už tolikrát, nikdy jsem neměla možnost spatřit třeba jen jednoho z nich, natož všechny pohromadě. Proto jsme dnes, poháněny nepotlačitelnou zvědavostí, s Tessou utekly.

Když vstoupili, úžasem jsme otevřely ústa. Tessa se vedle mě zachvěla a já si všimla, že totéž udělalo i několik přihlížejících žen.

Dvacet pět urostlých mužů právě vstoupilo do sálu. Oděni do svých uniforem, ověšení zbraněmi kráčeli ve dvou řadách. V jejich čele pochodoval kapitán.

Zalapala jsem po dechu. Těžké, rytmické kroky bojovníků duněly v nastalém tichu. Všechny zraky v sále se upíraly na kráčející muže, ale ti je neopětovali. Jejich pohledy směřovaly k místu, kde seděl sám faja z Amárie, obklopen svou početnou rodinou.

Když muži dopochodovali až k němu, všichni se naráz udeřili pravicí do hrudi a poklekli na pravé koleno, aby svému hostiteli vzdali úctu.

[...]

„Co tady děláte?“ zasyčel strážný a nohou, kterou do mě kopl, zuřivě přejížděl po zemi a snažil se ji očistit. „Zdrhly jste z ghetta! Za to budete viset!“

Zatímco mi Tessa pomáhala zpět na nohy, muž v uniformě tasil meč a za okamžik se mi přímo před očima objevil ostrý černý hrot. Věděla jsem, že netasil na obranu. Nemohly jsme mu nijak ublížit. Byly jsme jen děti. Jenomže on si chtěl zajistit dostatečný odstup a varovat nás, abychom se k němu nepřibližovaly. Tak moc se nás bál!

Otázky:

1. V klidu si přečti text.
2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.?
3. Zodpověz následující otázky:
 - Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka?
 - Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh?
 - Co se děje uvnitř sálu?
 - Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu?
4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat?
5. Vysvětli, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek.

PŘÍLOHA 5

Výstupy žáků v modelové lekci č. 2 (začínají na další stránce)

Jako první jsou zařazeny výstupy z práce se společným textem, poté záznamy několika žáků z podvojného deníku v rámci práce s vlastním textem.

Člověk
 (+) lastavý statečný
 člověk pomáhá přece žije
 je velmi lastavý
 Osoba je velmi živá
 krade lže nepomáhá
 (-) zlý hloupý
 osoba

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Naslouchač. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text.
2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod. - Nevím co znamená slovo Ghetto.
3. Zodpověz následující otázky:
 - Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka? Rok
 - Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh? - v ~~Amat~~. Amat
 - Co se děje uvnitř sálu?
 - Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu? jsou chudý
4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat?
5. Vysvětlí, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek.

asi...

↳ ji mohl mít špinavou

JE
TAK

I když město navštívili už tolikrát, nikdy jsem neměla možnost spatřit třeba jen jednoho z nich, natož všechny pohromadě. Proto jsme dnes, poháněny nepotlačitelnou zvědavostí, s Tessou utekly.

Když vstoupili, úžasem jsme otevřely ústa. Tessa se vedle mě zachvěla a já si všimla, že totéž udělalo i několik přihlížejících žen.

Dvacet pět urostlých mužů právě vstoupilo do sálu. Oděni do svých uniforem, ověšení zbraněmi kráčeli ve dvou řadách. V jejich čele pochodoval kapitán.

Zalapala jsem po dechu. Těžké, rytmické kroky bojovníků duněly v nastalém tichu. Všechny zraky v sále se upíraly na kráčející muže, ale ti je neopětovali. Jejich pohledy směřovaly k místu, kde seděl sám faja z Amárie, obklopen svou početnou rodinou.

Když muži dopochodovali až k němu, všichni se naráz udeřili pravicí do hrudi a poklekli na pravé koleno, aby svému hostiteli vzdali úctu.

...

„Co tady děláte?“ zasyčel strážný a nohou, kterou do mě kopl, zuřivě přejížděl po zemi a snažil se ji očistit. „Zdrhly jste z ghetta! Za to budete viset!“

Zatímco mi Tessa pomáhala zpět na nohy, muž v uniformě tasil meč a za okamžik se mi přímo před očima objevil ostrý černý hrot. Věděla jsem, že netasil na obranu. Nemohly jsme mu nijak ublížit. Byly jsme jen děti. Jenomže on si chtěl zajistit dostatečný odstup a varovat nás, abychom se k němu nepřibližovaly. Tak moc se nás bál!

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Nasloucháč. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text. ✓
2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.? Ne
3. Zodpověz následující otázky:

Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka? Druhá světová válka, 2346

Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh? před alym

Co se děje uvnitř sálu? Tessa a její kamarádka se snaží dostat ven z ghetta.

Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu? Dívky mají krásnější oděv.

4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat? Druhá světová válka, koncentrační tábory.
5. Vysvětlí, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek.

Byla špinavá

I když město navštívili už tolikrát, nikdy jsem neměla možnost spatřit třeba jen jednoho z nich, natož všechny pohromadě. Proto jsme dnes, poháněny nepotlačitelnou zvědavostí, s Tessou utekly.

Když vstoupili, úžasem jsme otevřely ústa. Tessa se vedle mě zachvěla a já si všimla, že totéž udělalo i několik přihlížejících žen.

Dvacet pět urostlých mužů právě vstoupilo do sálu. Oděni do svých uniforem, ověšení zbraněmi kráčeli ve dvou řadách. V jejich čele pochodoval kapitán.

Zalapala jsem po dechu. Těžké, rytmické kroky bojovníků duněly v nastalém tichu. Všechny zraky v sále se upíraly na kráčející muže, ale ti je neopětovali. Jejich pohledy směřovaly k místu, kde seděl sám faja z Amárie, obklopen svou početnou rodinou.

Když muži dopochodovali až k němu, všichni se naráz udeřili pravicí do hrudi a poklekli na pravé koleno, aby svému hostiteli vzdali úctu.

...

„Co tady děláte?“ zasyčel strážný a nohou, kterou do mě kopl, zuřivě přejížděl po zemi a snažil se ji očistit. „Zdrhly jste z ghetta! Za to budete viset!“

Zatímco mi Tessa pomáhala zpět na nohy, muž v uniformě tasil meč a za okamžik se mi přímo před očima objevil ostrý černý hrot. Věděla jsem, že netasil na obranu. Nemohly jsme mu nijak ublížit. Byly jsme jen děti. Jenomže on si chtěl zajistit dostatečný odstup a varovat nás, abychom se k němu nepřibližovaly. Tak moc se nás bál!

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Nasloucháč. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-9

1. V klidu si přečti text. ✓

2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.? ne

3. Zodpověz následující otázky:

Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka? 2346 Oava kke Pohoří

Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh? před oknem

Co se děje uvnitř sálu? hostina?

Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu? chci do bar

4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat? adě letní komunita jiné ves

5. Vysvětlí, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek.

Člověk

Hobný

Krásný

Chodí

dýchá

žije

člověk

je

velmi

hodný

člověk

je

velmi

stupidní

že

okrade

zabíjí

dementní

tupej

~~člověk~~ Zvída

VAŇA

člověk

(+)

⑦ hobný

stasí

(-)

⑦ cní

híša

dyšeb

nítá člověk

rud

gamaš

líba

nítá člověk

sešobý

deba

llabak

(-)

⑦ slabý

níci

plíji

⑦

čoudý

lábky

Zvída

(-)

I když město navštívili už tolikrát, nikdy jsem neměla možnost spatřit třeba jen jednoho z nich, natož všechny pohromadě. Proto jsme dnes, poháněny nepotlačitelnou zvědavostí, s Tessou utekly.

Když vstoupili, úžasem jsme otevřely ústa. Tessa se vedle mě zachvěla a já si všimla, že totéž udělalo i několik přihlížejících žen.

Dvacet pět urostlých mužů právě vstoupilo do sálu. Oděni do svých uniforem, ověšení zbraněmi kráčeli ve dvou řadách. V jejich čele pochodoval kapitán.

Zalapala jsem po dechu. Těžké, rytmické kroky bojovníků duněly v nastalém tichu. Všechny zraky v sále se upíraly na krácející muže, ale ti je neopětovali. Jejich pohledy směřovaly k místu, kde seděl sám faja z Amárie, obklopen svou početnou rodinou.

Když muži dopochodovali až k němu, všichni se naráz udeřili pravicí do hrudi a poklekli na pravé koleno, aby svému hostiteli vzdali úctu.

...

„Co tady děláte?“ zasyčel strážný a nohou, kterou do mě kopl, zuřivě přejížděl po zemi a snažil se ji očistit. „Zdrhly jste z ghetta! Za to budete viset!“

Zatímco mi Tessa pomáhala zpět na nohy, muž v uniformě tasil meč a za okamžik se mi přímo před očima objevil ostrý černý hrot. Věděla jsem, že netasil na obranu. Nemohly jsme mu nijak ublížit. Byly jsme jen děti. Jenomže on si chtěl zajistit dostatečný odstup a varovat nás, abychom se k němu nepřibližovaly. Tak moc se nás bál!

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Nasloucháč. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text. ✓

2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.? GHETTO

3. Zodpověz následující otázky:

Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka? Duvalské pohorí, 2346

Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh? V Amárii, Za oknem

Co se děje uvnitř sálu? Ples

Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu? Jsou chudý

4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat? Místo s 1 náboženstvím - Dějepis

5. Vysvětlí, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek. Protože nechce mít špinavou botu. Od chuděři.

I když město navštívili už tolikrát, nikdy jsem neměla možnost spatřit třeba jen jednoho z nich, natož všechny pohromadě. Proto jsme dnes, poháněny nepotlačitelnou zvědavostí, s Tessou utekly.

Když vstoupili, úžasem jsme otevřely ústa. Tessa se vedle mě zachvěla a já si všimla, že totéž udělalo i několik přihlížejících žen.

Dvacet pět urostlých mužů právě vstoupilo do sálu. Oděni do svých uniforem, ověšení zbraněmi kráčeli ve dvou řadách. V jejich čele pochodoval kapitán.

Zalapala jsem po dechu. Těžké, rytmické kroky bojovníků duněly v nastalém tichu. Všechny zraky v sále se upíraly na kráčející muže, ale ti je neopětovali. Jejich pohledy směřovaly k místu, kde seděl sám faja z Amárie, obklopen svou početnou rodinou.

Když muži dopochodovali až k němu, všichni se naráz udeřili pravicí do hrudi a poklekli na pravé koleno, aby svému hostiteli vzdali úctu.

...

„Co tady děláte?“ zasyčel strážný a nohou, kterou do mě kopl, zuřivě přejížděl po zemi a snažil se ji očistit. „Zdrhly jste z ghetta! Za to budete viset!“

Zatímco mi Tessa pomáhala zpět na nohy, muž v uniformě tasil meč a za okamžik se mi přímo před očima objevil ostrý černý hrot. Věděla jsem, že netasil na obranu. Nemohly jsme mu nijak ublížit. Byly jsme jen děti. Jenomže on si chtěl zajistit dostatečný odstup a varovat nás, abychom se k němu nepřibližovaly. Tak moc se nás bál!

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Nasloucháč. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text.
2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.? **NE**
3. Zodpověz následující otázky:

Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukáзка? *Duralské Pohorí, rok 2346*

Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh? *Za oknem*

Co se děje uvnitř sálu? *Ples*

Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu? *Jsou chudé*

4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat? *Místo s 1 náboženstvím*
5. Vysvětlí, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek.

Aby nechybnul nějakou nemoc

člověk

⊕ lastavčí hodný

pracuje pije učí se

Pracuje abý dostal Domize.

Člověk maže někomu ubližít.

závidí lze krade

① žlý tvrdohlavý

SAVEC

Člověk

milý hodný

Pracuje učí běha

člověk se umí učít

člověk muže někomu ublížit

ublížit závidí podvádí

žlý tvrdohlavý

savec

ČLOVEK

milý! hodný!

(+)

žije dyche! chodí!

Človek může být chytrý!

Človek může stoupat peněze

zlobí keblá se grá!

zlý! nestranný!

(-)

živočích

u.

se k němu nepřibližovaly. Tak moc se nas ba:!

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Naslouchač. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text.
2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.?
3. Zodpověz následující otázky:

Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka? r. 2346 - Duvalské 'pohoří' (Armádie)

Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh? Za olnem

Co se děje uvnitř sálu? Nejele' slavnost

Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu? Uvnitř jsou uprovené a krásy oblečene'

4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat? Ženy a dívky venku jsou
5. Vysvětlí, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek. Spiraue' a osuřtele'
4. uzavřete' čist město, ve které žijí jiní lidé obyvateli!
5. Přišla mu Spiraue'!

(1) ČLOVĚK CHYBA ROZTOH.L.
ŽÍJE BĚHÁ SPORTUJE
ČLOVĚK VM. RICHE BĚHÁ
ČLOVĚK N.C. SESTE NEUH.
KŽE PE OCHOZIM KARDE
STARÝ UŽEL
OSOBA

ub.

se k němu nepřibližovaly. Tak moc se nas u...

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Nasloucháč. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text.
2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.?
3. Zodpověz následující otázky:

Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka? 23 96 POHOŘÍ

Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh? V SÁLE

Co se děje uvnitř sálu? SLAVNOSTI

Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu? JSOU CHUDÍ

4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat? UZAVŘENA ČAS MĚSTA
5. Vysvětli, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek.

BÁL SE KVŮLI NEMOCI;
 DOTKL SE CHUDÁKA

Clavel
hodiny berly
Pravoslaví upí
Clavel je velmi
Clavel je v
stejně reprezace
Pravoslaví ling
Pravoslaví ling
Pravoslaví
Pravoslaví
Pravoslaví

se k němu nepřibližovali. Tak moc se nas oai:

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Naslouchač. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text.
2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.?
3. Z odpověz následující otázky:

Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka? *Stavaleci rohoří 2346*

Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh? *na klem*

Co se děje uvnitř sálu? *vrdali ičku Eszovi a Amárie*

Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu? *dívky venku nosí montni*

4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat? *u vitké čísk měste*
5. Vysvětli, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek.

Mohlai být špinarai

Clavil
mholy shy
pruvy spochy viriva si
dikone co na lav
rykine si brim zivot
hida brti miridi
ry psychosy
sove

se k němu nepřibližovaly. Tak moc se nás ba!

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Nasloucháč. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text.
2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.?
3. Zodpověz následující otázky:

Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka?

Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh?

Co se děje uvnitř sálu?

Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu?

4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat?
5. Vysvětli, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek.

Bylo špinavé a měl to špinavé.

asi

Američtí poborci rok 2396
 na obzvu sálu
 vsdali nicu fopovi z Americe
 nemají tak hezky sešity a chybí
 když se roznal strážník
 město

člověk

pracovní

bochný

říje

chodí

je

člověk

je

selmi

milý

člověk

je

občas

nepříjemný

lil

nicí

brode

ryj

plachý

blatost

SE K TĚMTO ...

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Naslouchač. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text.
2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.?
3. Zodpověz následující otázky:

Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka? 2346, Dvorská pobocí

Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh? Na ulici

Co se děje uvnitř sálu? muži vdeřovali nohu kochleli

Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu? Dívky chodí

4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat?
5. Vysvětlí, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek.

člověk

hodný protovitný

řije sraví dýchá

on řije sraví a dýchá

nemusí mil rád lidí

raděná se zmlouva rozlije

ply katomy

osoba

se k němu nepřibližovaly. Tak moc se nás bál!

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Naslouchač. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text.

2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.? *ne*

3. Zodpověz následující otázky:

Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka? *23 46 Davaleské rohoří*

Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh? *na okně*

Co se děje uvnitř sálu? *oslava*

Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu? *jsou chudí*

4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat? *uvnitřní část města*

5. Vysvětlí, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek.

ČLOVĚK

MILÝ

PRÁVDMLOVNÝ

BĚHA'

UŠÍSE

LÉCI'

ČLOVĚK

DO UMI'

RYCHLE
~~BĚHA'~~
~~TRÁVNÍK~~

BĚHA'
~~UŠÍSE~~

~~ČLOVĚK~~
~~ČLOVĚK~~
~~ČLOVĚK~~
ČLOVĚK

MY
~~ČLOVĚK~~

UKRAD
~~ČLOVĚK~~

AUTO
~~ČLOVĚK~~

VÁLÍSE

LŽE

KRADE

ZLI'

~~ČLOVĚK~~
~~ČLOVĚK~~
~~ČLOVĚK~~

LÍŽÍ

SAVEC

se k nemu nepřibližovaly. Tak ho se nás...

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Nasloucháč. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text.
2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.?
3. Zodpověz následující otázky:

Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka? ROK 2346 AMARIE

Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh? POD OKNEM

Co se děje uvnitř sálu? PLES

Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu? VENKU CHODÍ VENITŘ BOUJATÉ

4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat?
5. Vysvětli, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek.

ČLOVEK,
HODNĚ MÍRÍ
JÍ SPORTOVĚ PRÁCOVĚ
POMOHA BABČĚ PŘEJÍT VOROUKU
UKRADI VELMI DRAHÉ DIAMANTY
KRADE LŤE NADÁVA,
ŽÁKÍ ZKŮMYSLNÍ
SAVEC

se k němu nepřibližovaly. Tak moc se nás bál!

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Nasloucháč. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text.
2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.?
3. Zodpověz následující otázky:

Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka?

Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh?

Co se děje uvnitř sálu?

Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu?

4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat?

5. Vysvětlí, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek.

úmravní pohyby 2346 Amánie

pod oknem

ples

ony jsou chudé, v sálu bohatší

I když město navštívili už tolikrát, nikdy jsem neměla možnost spatřit třeba jen jednoho z nich, natož všechny pohromadě. Proto jsme dnes, poháněny nepotlačitelnou zvědavostí, s Tessou utekly.

Když vstoupili, úžasem jsme otevřely ústa. Tessa se vedle mě zachvěla a já si všimla, že totéž udělalo i několik přihlížejících žen.

Dvacet pět urostlých mužů právě vstoupilo do sálu. Oděni do svých uniforem, ověšení zbraněmi kráčeli ve dvou řadách. V jejich čele pochodoval kapitán.

Zalapala jsem po dechu. Těžké, rytmické kroky bojovníků duněly v nastalém tichu. Všechny zraky v sále se upíraly na kráčející muže, ale ti je neopětovali. Jejich pohledy směřovaly k místu, kde seděl sám faja z Amárie, obklopen svou početnou rodinou.

Když muži dopochodovali až k němu, všichni se naráz udeřili pravicí do hrudi a poklekli na pravé koleno, aby svému hostiteli vzdali úctu.

...

„Co tady děláte?“ zasyčel strážný a nohou, kterou do mě kopl, zuřivě přejezděl po zemi a snažil se ji očistit. „Zdrhly jste z ghetta! Za to budete viset!“

Zatímco mi Tessa pomáhala zpět na nohy, muž v uniformě tasil meč a za okamžik se mi přímo před očima objevil ostrý černý hrot. Věděla jsem, že netasil na obranu. Nemohly jsme mu nijak ublížit. Byly jsme jen děti. Jenomže on si chtěl zajistit dostatečný odstup a varovat nás, abychom se k němu nepřibližovaly. Tak moc se nás bál!

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Nasloucháč. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text. ✓

2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.? Nevím co je Ghetto

3. Zodpověz následující otázky:

Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukáзка? 1896

Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh? V Amárii za oken

Co se děje uvnitř sálu?

Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu?

jsou chudí
asi nějaké nápravivé zařízení

4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat?

5. Vysvětlí, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek.

uzavřená
uvolněná část
že ji tam /
objevate /

I když město navštívili už tolikrát, nikdy jsem neměla možnost spatřit třeba jen jednoho z nich, natož všechny pohromadě. Proto jsme dnes, poháněny nepotlačitelnou zvědavostí, s Tessou utekly.

Když vstoupili, úžasem jsme otevřely ústa. Tessa se vedle mě zachvěla a já si všimla, že totéž udělalo i několik přihlížejících žen.

Dvacet pět urostlých mužů právě vstoupilo do sálu. Oděni do svých uniforem, ověšení zbraněmi kráčeli ve dvou řadách. V jejich čele pochodoval kapitán.

Zalapala jsem po dechu. Těžké, rytmické kroky bojovníků duněly v nastalém tichu. Všechny zraky v sále se upíraly na kráčející muže, ale ti je neopětovali. Jejich pohledy směřovaly k místu, kde seděl sám faja z Amárie, obklopen svou početnou rodinou.

Když muži dopochodovali až k němu, všichni se naráz udeřili pravicí do hrudi a poklekli na pravé koleno, aby svému hostiteli vzdali úctu.

...

„Co tady děláte?“ zasyčel strážný a nohou, kterou do mě kopl, zuřivě přejížděl po zemi a snažil se ji očistit. „Zdrhly jste z ghetta! Za to budete viset!“

Zatímco mi Tessa pomáhala zpět na nohy, muž v uniformě tasil meč a za okamžik se mi přímo před očima objevil ostrý černý hrot. Věděla jsem, že netasil na obranu. Nemohly jsme mu nijak ublížit. Byly jsme jen děti. Jenomže on si chtěl zajistit dostatečný odstup a varovat nás, abychom se k němu nepřibližovaly. Tak moc se nás bál!

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Nasloucháč. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text.
2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.?
3. Zodpověz následující otázky:

Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukáзка?

2346 v Duralském pohorí Amárie

Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh?

ZA oknem budovy

Co se děje uvnitř sálu?

Ples nebo oslava

Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu?

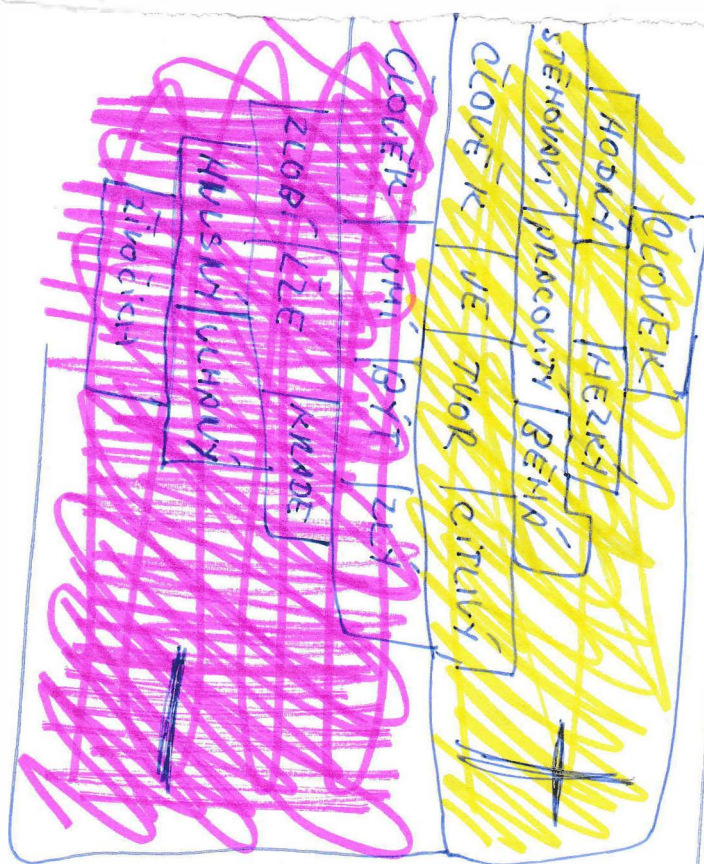
Byly chudší

4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat?

Městská část pro vrátové sborové lidi.

5. Vysvětlí, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek.

Bylo mohla být nemocná, špinavá

se k němu nepřibližovali. Tak mu se has...

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Nasloucháč. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text. ✓
2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.? Ghetto -
3. Zodpověz následující otázky:
 - Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka? MĚŠTO AMÁRIK 2346
 - Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh? za oknem
 - Co se děje uvnitř sálu? lidé tam tančí
 - Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu? jsou hezky upravené a tančí
4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat? město pro židy
5. Vysvětlí, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek. aby na ní neměl (špinu) z dívky (dotkl se chudého)

+
 Člověk
 plný hodný
 sedí kouká mluví
 se chová dobře
 Člověk může být zlý
 zlobí neposlouchá odporuje
 zlý arogantní
 Šavec

-
 Člověk

se k němu nepřibližovaly. Tak moc se nás bál!

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Naslouchač. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text.
2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.?
3. Zodpověz následující otázky:
 - Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukáзка? 2346 Amárie
 - Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh? Za okny sálu
 - Co se děje uvnitř sálu? Koná se zde Ples
 - Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu? Lidé byli bohatí
4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat? Uzavřená část města kde žijí určití obyvatelé
5. Vysvětli, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek.
Mohl se bát aby nechytil nějakou nemoc.

	(+) <u>ČLOVĚK</u>	
	<u>Hodný</u>	<u>Pracovitý</u>
	<u>sídlí</u>	<u>mluví</u>
	<u>člověk</u>	<u>se</u>
	<u>člověk</u>	<u>je</u>
	<u>zlobí</u>	<u>otravuje</u>
	<u>zlý</u>	<u>nařoukány</u>
	<u>Saver</u>	

se k němu nepřibližovaly.

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Nasloucháč. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text.
2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.?
3. Zodpověz následující otázky:

Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka? 2016, Amánie

Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh? Za okny sálu

Co se děje uvnitř sálu? Koná se ples

Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu? Osoby v sálu jsou bohaté

4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat? Uzavřená část města kde žije určitá skupina lidí
5. Vysvětli, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek.

Protože byla chudá.

člověk

② hezky'

hodny'

⑤ váždela'va se

pracuse

pise

Věta

+ člověk ma' jake'koli pocyty

člověk dokaže byť zly'

⑤ zabiji'

knabe

lze

② hnusny'

šlomyslny'

lide'

se k němu nepřibližovaly. Tak moc se nás bál!

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Nasloucháč. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text.

2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.? ghetto

3. Zodpověz následující otázky:

Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka? Dvůrské Pohorí, rok 2036

Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh? za oknem

Co se děje uvnitř sálu? bál

Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu? jsou to děti

4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat?

5. Vysvětlí, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek.

ČLOVĚK

+

② chybný vzdělaný

⑤ běhat kerlát číst

šodně lidi nasloucha drubým.

lidi umí lyst lstiní.

⑤ pomstít mlátit nenávidět

② slý nesrozumitelní

OSOBA

se k tomu nepřiměřeně...

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Nasloucháč. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text.
2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.?
3. Zodpověz následující otázky:

Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka? *Duralské pohoří, rok 2346*

Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh? *Na okně*

Co se děje uvnitř sálu? *Ples či oslava*

Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu? *Dívky uvnitř mají krásné účesy a šaty. Dívky venku mají manky.*

4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat? *Ghetto je oblast, v které žijí např. židé. mohli jsme se s tím setkat minulý rok v kármenském dějství.*
5. Vysvětli, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek. *Aby nebyl "nemoc".*

I když město navštívili už tolikrát, nikdy jsem neměla možnost spatřit třeba jen jednoho z nich, natož všechny pohromadě. Proto jsme dnes, poháněny nepotlačitelnou zvědavostí, s Tessou utekly.

Když vstoupili, úžasem jsme otevřely ústa. Tessa se vedle mě zachvěla a já si všimla, že totéž udělalo i několik přihlížejících žen.

Dvacet pět urostlých mužů právě vstoupilo do sálu. Oděni do svých uniforem, ověšení zbraněmi kráčeli ve dvou řadách. V jejich čele pochodoval kapitán.

Zalapala jsem po dechu. Těžké, rytmické kroky bojovníků duněly v nastalém tichu. Všechny zraky v sále se upíraly na krácející muže, ale ti je neopětovali. Jejich pohledy směřovaly k místu, kde seděl sám faja z Amárie, obklopen svou početnou rodinou.

Když muži dopochodovali až k němu, všichni se naráz udeřili pravicí do hrudi a poklekli na pravé koleno, aby svému hostiteli vzdali úctu.

...

„Co tady děláte?“ zasyčel strážný a nohou, kterou do mě kopl, zuřivě přejížděl po zemi a snažil se ji očistit. „Zdrhly jste z ghetta! Za to budete viset!“

Zatímco mi Tessa pomáhala zpět na nohy, muž v uniformě tasil meč a za okamžik se mi přímo před očima objevil ostrý černý hrot. Věděla jsem, že netasil na obranu. Nemohly jsme mu nijak ublížit. Byly jsme jen děti. Jenomže on si chtěl zajistit dostatečný odstup a varovat nás, abychom se k němu nepřibližovaly. Tak moc se nás bál!

Úryvek: STEHLÍKOVÁ, Petra. Naslouchač. Brno: Host, 2017 (dotisk), s. 7-10. ISBN 978-80-7491-383-

9

1. V klidu si přečti text.
2. Je potřeba něco vysvětlit? Nesrozumitelná slova apod.?
3. Zodpověz následující otázky:

Jaký rok a na jakém místě se odehrává ukázka?

2346 před velkým sálem

Kde stojí osoba, která nám vypráví příběh?

před ohněm do sálu

Co se děje uvnitř sálu?

haduje se

Jak se odlišují dívky venku od osob uvnitř sálu?

venku jsou chudé a uvnitř bohaté

4. Co znamená ghetto? Kde jste se s tím mohli setkat?

divně místa pro bydlení

5. Vysvětli, proč se strážný snaží očistit si nohu poté, co se jí dotkl jedné z dívek.

Mohli být nemocní

13 stran

33.

č.1. Co se ti líbí na jednání nějaké
partay a knihy? Proč?

Líbilo se mi jednání Wren, protože
nakonec přijmala že u nich bude pracovat
Grayson.

č.5. Jak vypadá krásná ženství, a čem právě
přečtená část hlavně byla, co se právě
stalo.

Do podniku Wrenových rodičů přišel
Grayson a to bylo poslední místo kam
si Wren myslela že půjde

8 ročníků

- 1) nechtodit na rathod
- 2) nemluvit
- 3) číst po celou dobu čtení
- 4) kniha připravená na začátku hodiny
- 5) nejmít, nepřít
- 6) nechtodit po knize
- 7) číst si kde chce

16/9 Odysseus Václav Lorel

možný	vnější
leboněh	vnější
melané vlasny	vnější
olepiva plet	vnější
brunel	vnější

musíš sundat se vypláchnu rázný
reálně musí jít vstřed možný

1. během čtení nechocháme na začátek
2. během čtení se neobavíme
3. věnujeme se knížce
4. máme připraveno na lavici
5. během čtení nejíme a nepijeme
6. během čtení se nepohybujeme po třídě
7. ~~na~~ vyber si vhodné místo na čtení

16.9.

Filip Rožek

Gump

Přes její kůži byli vidět snad všechny
kosti v těle

CH - vnější

Doktor je moc hodnej

CH - vnitřní přímá

• Taková dlouhoklasá holka

CH - vnější

Malá rozčepáčená holka

CH - vnější

talová hubená žena

CH - vnější

str. 72-

Užal jsem pak po tý dlouhý podlaze a veselý
dělal kuminy.

71

1. Žádná přestávka na toaletu.

7

5. 2. Zakaz mlčení

7. 3. Jov. třeně či oklou dobu

7

4. Připrav si knihu na začátek díla.

7

5. Žádné jídlo a piti

7

6. Zakaz chození

7

7. Můžu si číst tam kde ~~je~~ chci

7

18 stran

7

Větr se rozrůstaly do stran Je odrazný.

7

Je tropiča. A my jsme skákal z jednoho na druhou nebo ze stromu na strom a takhle jsme se navzájem chytali. Nebo jsme třeba přeskakovali klikatící se třísky.

7

7

7

7

7

7

PŘÍLOHA 7

Výstupy žáků z modelové lekce č. 3 začínají na další stránce.

Datum: 30.9.2020

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): C.S. Lewis Letopisy Narnie Princ Kaspian

Počet přečtených stran: 43-50

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Luzana

30.9.2020

Milá Luzano,

Myslím že si dva vojáci už se mluví.

A myslím že by jste například měli při jeho povídání víc poslouchat. Princ Kaspian je víceméně hodný muž. Doufám že se z Narnie dostanete co nejdříve. Jsem velice zvědavá jak vypadá Princ Kaspian by taky?

Myslíš že budete muset bojovat? Myslím že ji škvele. Mám tě ráda. Pěji dobrou chuť. Pěji hodně štěstí.

S pozdravem Kristýna.

Jméno: _____

Datum: 30.9.2020

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Hotel Winterhouse Ben Gulterson

Počet přečtených stran: 8

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Albino

30.9.2020

Milá Albino

momentálně mi je tě líto protože se na tebe vykašlal jediný kamarád !!. Aspoň má se ráje a našla jí ho našla. Ber to pozitivně najdeš si jiné kamarády. Možná mě se se to stalo zrovna v den Vánoc ale tak už to v životě chodí. Tím se by ses nejraději vrátila v čase ale to bychel neumím. Možná by tě rozveselilo sánkování nebo lyžování. Moc dobře vím jak ti je já to taky snášela ale pak sem se ke své nejlepší kamarádce vrátila. Skus si s mím promluvit. Možná to přijme. Možná ti promise něco sladkého na zub. Snad ti to dobře dopadne.

Tak ahoj měj se hezky

Laura

Datum: 30.9.

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Sara Raaschová, Led nebo oheň

Počet přečtených stran: 5

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Meika

Ahoj Meiko,

Doufám, že už si někdy konečně koupíš bojové oblečení. Jak říkám, nemůžeš přece bojovat v šatech! :D A jinak, doufám že se dostaneš do ztracené propasti magie. Podle mě by jsi opravdu mohla být královna zároveň bojovnice. Bylo by to hustý. Aspoň by ses uměla bránit! Nebo chránit království. Navlastně... Ty už to umíš! A království už chráníš :D. Hodně štěstí.

Měj se hezky!

Simča

Datum: 30.9.

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Deník malého posralky a Jeff Kinney

Počet přečtených stran: 25 přečtených stránek

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: _____

30.9. 2020

Milý mamko, jak se máš. Já se mám dobře. Jenom jsem se tě chtělozeptat jestli budeš mít rád prase bere si vyhrál. Le všech se roding se máš asi nejlíp protože když jete přijelz na jarmare tak si pořádk spal. Doufám se že si nějaká další vzlet kom pojedete. Divím se proč mámi se tě soláda klidat. Ložímalo by mě jak si uchoď prasetova vahu úplně přesně vniř by ses neplehl ani o gram. Chudák hviz táto neměl moc nadost když máno přineslo k anku relátko. Ložímalo by mě kom se strobí čarík.

Pozdravuj mamku bráchy ahoj.

Lucka

Datum: 30. 4. 2020

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): 7055 knihy

Počet přečtených stran: 22

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš ji dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Greg

30. 4. 2020

Ahoj Gregu jak se máš?

Já se mám dobře Gregu, tak doufám.

Ale když musíš pracovat tak asi ne protože musíš zaplatit peníze za koktejli.

Proto doufám že to vymyslíš.

Ale co bys dělal dál, to by mě zajímalo?

A když tak mám taky hodně práce doma jako ty.

Tak jak se mají ostatní: Manny, Rodriga možná lépe jak ty Gregu.

Určite se mají dobře ostatní, že jo.

Tak doufat že to ně jak dáš.

Já už budu muset Ahoja zvládnout to!
tvůj kámoš Vojta

Datum: 30.9

Milý hrdino, ...

EDGAR RICE

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Tamara Masivlov

Počet přečtených stran: 3

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Danman

30.9

Ahoj Danmane, podle knihy je to jasná věc
že jsi kam si a pramen je sama leč je to je od sebe
moc velké, já mám sama k učbu, má k tomu
samozřejmě. Čau

Datum: 30. 9

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Čarodějovna Osa Yersome'

Počet přečtených stran: 12

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Luagen / Sebastian

30. 9

Ahoj Sebastiane jaké bylo býtš jsi pravá se go
vodi myslim si ze ti to slo. Vim ze ti stiklo pod rohu
jedna vic pluci malem zabyla Alrika a Iris.
Jaké bylo býtš se sešlo Sebastianem. Linta
ze vody vedr. Alrik ze se ten doba jaké propodl do
vedy je to divne ze. V ten doba mel jst i Viggo
do vody ale mel prosit si maddelane. Bojis se
Magie Mijorne ze ze je Alrik a Vigem lozi.
By mas rad Lina vid ale musim si neco mel
ma ji rad Viggo a Anrihem. Sst. can este mky.

Pepu

Datum: 30.9.

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Vládkyně ohně Matt Ralphs

Počet přečtených stran: 5 str.

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Titus White

30.9.2020

Dobrý den Tite,
dnes jsem čela že jste použil svoji krev aby
ste nakreslil magický kruh. Nechápu proč ste
to udělal. Určitě ta krev šla schnat někde jinde.
Ale když to bylo potřeba. Doufám že se vám
podaří osvobodit Hazelinu matku. Vím že
popraví i Davida. A proto doufám že když vás
zradil tak se ho pokusíte zachránit. Tak dávejte
pozor na Hazel a Bramleyho. Ať se jim nic
nestane. Protože vím jak je Hazel neopatrná a
důvěřivá. Mějte se krásně,

Mariana

Datum: 30.9.

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Eragon

Počet přečtených stran: _____

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Eragon

30.9.2020

Milý Eragone, jak se máš? Já dobře, zase jsem si zapomněla knížku. Inak mě si jí přišel napomenout. Myslím si že ani sa celou 6. třídu ani prostě všichni děti. Nijsem totiž váživá čtenářka. Učasně se kejm na roverečný díl, ale to bude sa dlouho, když se podívám na Monstera těch ostatních. Jinak máš moc hezkého draka (můžu jí to vyřčit) taky bych chtěla ale draci pryj neexistují, co si nemyslím. Podle mě je to tak že existují, jen je nikdo neviděl. Jak se má Yabira. Podle mě jsem pojmenovala svého konika (šlajcha) nevím jak se to píše. Asi se dnes podívám na film mám na něj chuť. Minule co jsem koukala na televizi tak si to už nepamatuju a ještě jsem u toho usla, což mi potom bylo strašně líta a hlovala jsem toho. Ten film mi strašně boví stejně jako knížka, kvůli líta hloze mi strašně boví psát. Hloze se te inspuuji.

S pozdravem Monča.

Datum: 30.9.2020

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Babička / Božena Němcová

Počet přečtených stran: 13 stran 11-24

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Babička

30.9.2020

Milá Babičko,

jmenuji se Majka a Chu tvoji knížku a moc se mi líbí. Je mi líto
Viktorce hešky si ji poprosila jistě se nevrátí a ona utekla. Delim
se se o Viktorce mluvit tak jakže se myslíš nebo všo se na
obloze má také svou hvězdu. Moc ti děkuji za tom co jsi dala
sala. Vychovánoš děti bereš je na procházky. Hlavně jak jsi chytil
at se ti Barmanka přeš nacokoliv vědy napleš odpovědi. Jsem
radá se když někdy nemáš čas tak přeš bábu koření
řku nebo jsi na ně najdeš čas. Byla jsem v Babiččině idelí
a nedávám se se se ti tam líbí. Ochutnal jsem své kolíčky
a chléb a byl to výborné. Je škoda že Viktorce utekla je mi jí
fakt líto. Mnozí jí líbí sama když je bosá nevážeš neoblékáš
a nemluví.

Tak pokračuj v tom co děláš a nezapomeň se i ty máš hvězdu
na obloze. Ahoj Majka?

Jméno: _____

Datum: 30/9 2020

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): _____

Počet přečtených stran: 11-30

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Rosa

30/9
2020

Ahoj Rosa

Chtěla bych si dát radu, podle mě bys měla tu malíčku přijmout. Protože je to velká příležitost k balení. Takže bys to měla přijmout protože taková šance je jen jednou za život. A neboj svoje maminka se zvládne a by taky. A tím že na tu školu hlavně chceš. Tak sam jdi. A jak se jinak máš? Já se mám docela dobře. A podle mě by se máš sedí taky dobře protože jsi zase v zemi kouzel kam jsi zase chtěla. A nemysli myslíš na tu školu a její rozhodnutí. Tak jsi se v zemi kouzel užij. A pomoci jim a zachránit se sam. I pozdravem
Terka ♥

Datum: 30.9.2020

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Jacqueline Wilsonová

Počet přečtených stran: 4 strany

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Ellenجانو Pollsonová

30.9.2020

Milá Ellenجانو

Doufám že u tvého narození bude i tvůj táta. Chci aby ti nic tvoji bráchové nedělali, a aby ti pomáhali. Protože jsi tam nejmladší. A doufám že tvoji mamka ti bude mít víc ráda. Chci aby i tobě dali andělíčka nad postýlku. A nedělej bravinky, protože kdys dostaneš andělíčka tak to musíš přestat dělat. Myslím si že budeš mít nos po tátovi takže se připrav. A jisti jak se máš. Já dobře. Tak at se lidová.

Teška ahaj ♥

Datum: 30.9

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Renegáti Marissa Meyerová

Počet přečtených stran: 14

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Adrian/Sentinel

30.9.

Jak jsem tak dnes četl tak jsi prováděl novou Renegátku. Kéž by jsi tak věděl že... no to je jedno. Jak říkáš Insomnia (Nova) proč nezavědete policejní stanici? Oceňuju jak jste opravili Renegátskou stanici. Nova bude dobrá renegátka. Pořád tě žere to že někdo chtěl zabít kapitána? Snad ho brzy najdete. Jo a hlavně se nesmíš prozradit že jsi Sentinel!! Je na to moc brzy. Snad se to brzy vyřeší.

Přeji ti zábavné pátrání

s pozdravem Adam Urban

Datum: 30.9.

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Všechny hvězdy na nebi Kit Frick

Počet přečtených stran: 7

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Ellory

Milá Ellory, myslím si že by jsi se měla usmířit s Res. Je to dobrá kamarádka a ty seď někoho pobídnějí. Nevím co ti udělal Matthias, ale ráda bych se to už dozvěděla. Nebo jsi ty udělala něco Matthiasovi? Nevrať se k Matthiasovi. Usmíř se s Res a ona ti poradí! Už budeš mít školu za sebou, tak odmaturovej. Klavně dávej ve škole pozor, ať odmaturoješ. Dávej pozor při té angličtině ať nenášveš paní učitelku. Hodně štěstí!

Tvoje Naska

Datum: 30. 9

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Amálie a tma Petra Neomillnerová

Počet přečtených stran: 8 stran

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Markéta

30. září 2020

Ahoj Markéto,

vím že si naštvaná, ale nebud. Jednou se z deníkem udobříš. Na jděš si určitě nějakého pěkného kluka. Třeba to bude zrovna Sam. Jenom si myslím že nebyl dobrý nápad před ním mluvit o Amáliji. Těď se tě na ni bude vyptávat. Ale také nemusí. Jenom proč jsi řekla že Amálie je tvoje sestřenice? A proč si řekla že je Němka a že její rodiče fetovali? Ale nevěš hlavu chybi se dají napravit.

Posílám pozdrav z Liberce Lucka.

Jméno: _____

Datum: 30.9.

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): ALVA ALVA 2

Počet přečtených stran: 6.

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: ALVA

30.9.

~~ALVA~~ Alvo, doufám se ti poděkují ti to spíše. Ještě je tak těžké máš bojovat. V tvé komandě leduři na pele plovou. V ledu ne tak to leduři spíše od shora. Ale když je před tím. Mělo by se říct tak se nemusel dělat. Ale ty jsi tomu zachoval svůj svůj ale nevím proč to udělat. Když si o to máš rovnal. Když jsi si řekl se to je jednoduchý. Ale možná se ten moment si mohl dělat. V doufám těsi leduři. & C.W.

MATEJ HLUBUČEK

Datum: 30. 9. 20

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Kaučovník Parla, Neil Patrick Harris

Počet přečtených stran: 4

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Carlere

30.9.20

Milý Carlere,

Moje tě obdivuji a rád bych tě si obdivoval.

Bylo to náročná uniknout tomu muži který je tak
sil. Doufám že vše dopadne dobře a že si toho muže unikne.

Ale jak jsem teď zcela tak vidím že si mu unikne.

Někdy bylo jak si mu unikne. Doufám že se ho
vynikne. Někdy jsou věci, které mě baví.

A co to bylo na muže který je tak sil.

Tak toho ses naučil kouřit? Často mi lidé
říkají že kouřit jsou podvod ale já jim neverím

S pozdravem
Lofca.

Jméno: _____

Datum: 30.9.2020

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): ^{Moje máma} Tajemství náhodné vody

Počet přečtených stran: 14

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Laurie

Milá Laurie,

Jak se máš? Doufám že vás Parker
neviděl. Co právě děláš. Myslím si
že Parker by se ještě ukradl a ty?
Bála jsi se jít k němu domů?
Já bych se. Bata jít k někomu cizímu
domů. Líbí se ti ve pavěsi? Já
bych taky, jednou chtěl jít do
pavěse. Myslím si že vám šovek
pomohl hodně. Inak to dopadne
dobře. Asi tebe mám nejradši protože
jsi odvážná a máš sebevědomí.

Měj hezký den Laurie.

Eliška

Datum: 30.9.2020

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Hubertova miska / miel Slavka

Počet přečtených stran: 10

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Amarillys

Ahoj Amarillys,

chci ti říct at' pořádk hebrečís.

✶ Pořádké si ty narozeniny oslav a nebud' smutka.

Chápu že je těžký když už nejsi s Mickey (to je kluk).

Ale lepší bude když na něj zapomeneš.

Tvoje mladší sestra ti vytvořila přáníčko a ty, ho pomalujáš z druhé strany trojí kékou kterou by jí chtěla mít.

Vím že věta že jí to neva dí ale chci to od tebe kékou.

Taky tě chci poprosit abys sis už nedávala žádný kékou, ubližuješ si tím a ~~ne~~ vtrácíš zbytečně peníze.

Jinak sis moc milá.

Vše nejlepší k narozeninám.

Tvoje Anička

Jméno: Michal

Datum: 30. 9

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Jett Kinney DENÍK mého

Počet přečtených stran: 23 Pereroutky

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Greg Heffley

30. 9

Ahoj Gregu,

jak je. Já se vám dobře. Ty se nemůžeš
že nemůžeš dostat fotky na internet
Já můžu. Ale nemám foták. Já
škoda, že tě nevezli na tu vzklaňku.
Tak bys se tam hodil. Aco tvůj
bývalí nejlepší kamarád Rowley.
Ne že by mi donějí něco bylo.
Měj se dobře Gregu. A hlavně st'
si zase skamarádíš s Rowleym.

ČVŠ.

MISA

Datum: 30.9

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): J.R.R. Tolkien, dějiště malého hobbita

Počet přečtených stran: 45

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Greg Heblery

Milí Gregu. Doufám se si nejiroas prásdnina.
A věřím se nejistý smích napadne. A doufám aby
te nenapadli mungolové. Aby ti donece ne bylo to
normo pradlo. Doufám se nepropadneš. Doufám se
budeš mít o vancích. Pěsbe děky. Ať napíšeš tu
příběhu dšpou na 3-

nej se dobre

Datum: 30.9.

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Deník malé holky posezení na spadnutí

Počet přečtených stran: 39

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: GREG

Milý Gregu,

Tak jsem si myslel, že existují draci když jsi byl malý.
Dříve jsem se bál zavřít oči s otevřenými dveřmi
a s otevřenou skříní. Tak se není třeba, kolik ti je
klasně let? Co děláš ve svém volném čase? Jaké je tvé
nejlepší oblečení? Taklik otázek já vím. Pochiňte s ten
nový barák když máte tolik peněz.

s pozdravem

Jméno: _____

Datum: _____

30.9.2020

Milý hrdino, ...

Hunterová

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Zákon smečky-trnitá cesta, Erin

Počet přečtených stran: 17

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: Bouřlivák - velký chundelatý hnědý pes

Ahoj Bouřliváku, tvá pozice ve smečce ti nevhovuje? Proč chceš přeprat Alfa a stát se vůdcem? Dobře, možná chápu proč se chceš stát vůdcem, Alfa je tvrdohlavý, arogantní proti vodítkovým psům, je zmatený a nezvládá ovládat smečku, ale myslíš si že by jsi to udělal lépe? Ještě ses necítil v kůži vůdce, tak jak můžeš vědět, že budeš lepší? Já bych třeba jako vůdce chtěla Hvězdu, je rozumná a milá, má vůdcovské schopnosti a v poslední době dělá skoro všechno za Alfa. Prostě perfektní vůdce.

Tak čau (a snad se dostaneš z té sítě)

Nina a.k.a. Perla 😊

Datum:

30. 07. 2020

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): PLUMUK RÁJ, ROBERT ASPRIM

Počet přečtených stran: 632

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: PEK

ahoj jak se máš. jsi dobře.
dovfám ze ty cak. dak se men-
vješ. ja matěj. co máš za práci.
ja ne mam žádnou teda chodit do
školy. bavila tě škola. mne nehan
kolik tik 40-50 nebo víc čimín.
tak cak. matěj

Datum: 30.9.

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): NEJMAA MŮJ PŘEBĚH NEJMAA JR.

Počet přečtených stran: 8

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: NEJMAA

Ahoj Nejmaane,

doufám že se brzy uskavíš.
Ať můžeš hrát další zápasy.
A doufám že bude hrát fotbal i
svůj syn. A ať je tak dobrý jak
ty. A ať u toho fotbalu dlouho
vydrží. A ať by taky vydržel u
fotbalu. Doufám že svou
žánou vydržíte.

Jméno: _____

Datum: 30.19 ☺

Milý hrdino, ...

Moje kniha (autor/ka, název knihy): PETE JOHNSON JAK SI VYCHOVAT RODIČE

Počet přečtených stran: 4

Vyber si jednu postavu z knihy a napiš jí dopis, ve kterém vyjádříš názor na jeho činy či rozhodnutí. Nezapomeň svůj názor zdůvodnit.

Jméno postavy: _____

LOUISI, JAK SE MÁŠ? JA SE MAM DOBRĚ MĚ BY
SE TO TAKY ME LÍBILLO KDYBY NA MĚ ŘEDITEL PRSKAL.

PŘÍLOHA 9

Výstupy žákovských prací z modelové lekce č. 4 začínají na další stránce.

Daily news

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Stephen King, Doktor Spánek

Počet přečtených stran: 13 str.

Pochválíme se na nedávnou událost vraždy.
2. 10. současně ho zabil se událo nečekaný nepřijemný
oblamník, který zahrnuje dokonce i vraždu. V
zapadlém baru na konci města New Orleans se
odehrála násilná vražka mezi dvěma spilymi
podrážděnými muži. Muži se vraždy nevyžáli
bez zranění, každopádně odmítli lékařské ošetření.
Vězeňák Dan Torrance odešel z baru s právě
zavražděnou ženou. Nevíme proč odešli spolu, ale
všimne kam. Zaměřili do bytu oběti, jmenem Dennie.
Když ráno pronikl majitel domu na Dennieho zvoně,
mildě nereagoval. Majiteli se přišlo divně, tak si
vzal univerzální klíč a odemkl sámek bytu
oběti. Nalezl Dennie utopenou a předáchovanou
ve vaně. Kolem nevěřícně pobíhal její malý syn
Tommy. Všichni včetně mat sestali s údivem
koukat na malého Tommyho, který se právě
nababoval po prášháčce. Majitel domu vyprávěl:
„Netuším, kdo to byl, ale přitahám, že Dennie byla
slutná nejimnice, která neměla žádné viditelné problémy.“
Můj názor smí tak, že i v hodných lidcích se schováají špatné
vládnosti, které někdy vyplují na povrch s potřebou dářlow. —

Policie i nadále pátrá po popravci vrahovi.

Maile se vzduchem visí otáčka, proč nechal pachatel
Tommyho naživu. Všichni doufáme, že bez další
realizace dopaden a případ uzavřen. Chlapec Tommy
bude svěřen do péče svého strýce.

Datum: 2.10.2020

Daily news

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Klub záhad (druh příběh)

Počet přečtených stran: 28-43

Klub našel mrtvolu?! **silné**

Klub jménem Jupiter Katz dne 6.9.2069 našel v Pirně v 69:69 se svým mladším kamarádem musického ráje s 9.813 487.6k2 klas. Kamarád se jmenuje Mch Schneider a rodiny Schneiderů. Jupiter Katz vyprávěl „byla to opravdu silné! Nemisim uvěřit tomu co jsem viděl! Vypadalo to trochu jako Egyptský Samcín's a to je silné!“ Mch Schneider přispěl a poznal „mít 2 mlky dlouhé nohy!“ Repan se podíval a řekl „po mi nejak nezdchára.“ Poš' co na místě činu přijela banda SWAT vojáci, vědci z NASA, chemiči, matematiči, kriminalisti, detektiv, kasič, elek. inženýři, sborní vylet a automechanici. Odborní tým usoudil, že je člověk opravdu mrtvý. Když se tým balil k odjezdu

jak se mluví a nic se neděje a
říká „co tu chcete lidi?!“ Ty m se
mánil spít a seřtal se „mávoli“
sde byla. Za odvoldila „na banda
sde bych byl?!“ Ty mna píšle lbeč
říká, se smut vyhlásili předčasné jak
a „mvoli“ udělali mluvenu.

Jestli máte deprese? Je Vám na nic?
Shybe si Tex tape! Zalezte si
říká a mluve se! Jen sa 42.8.2022... Li

Datum: 2.10.2020

REPORTÁŽ

Daily news

Moje kniha (autor/ka, název knihy): ZNAMENÍ ČARODĚJKY ~~LENE KAA~~

Počet přečtených stran: 15

AUTOR: LENE KAA BERBLOV.

~~Dnes odpoledne se mladý čarodějský klub jímím Davinem rozhodl navštívit svého učitele se s Irainé Gaclarským, aby tak pomohl svou matku. Davin v odpolední rykání a na dva dny dorazil k velkému městu. Učitel nemohl Irainé Gaclarského najít a ke městu dostal velký hlad. Má velký problém. BĚ NAJEDNOU oběvi hoshinse. Vzhledem k tomu a nachání hoshinseho. Hladem, mě se chce ubytovat a pozítí dát o jídlo, ale jak? Davin u sebe nemá žádné peníze. Tak se zeptáme Davina jak tuto situaci chce vyřešit. D: "Napadlo mě, mě bych si to mohl odpracovat." Reportér: "To je velmi dobrá úvaha. A jakou práci by se nejméně dostal?" D: "Mě nejde o to kde se moc naučím." Takže Davin nechce práci, se kterou by se ušpinil. No uvidíme, co říkáme hoshinshy. Právě příběhem a nabídní Davinovi práci a ta práce je... uklízení knihy, když je velký žal dvojnásobný každý den. Davin se máš poslat do práce až třeba, proto to prodám. Tak ušpiníme a třeba se podíváme, jak bude jeho vyprávění pokračovat.~~

Daily news

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Nejhorsí děti na světě 3 (David Williams)

Počet přečtených stran: 40

Dobrý den, hlásíme se vám z Daily news.

Včera se stala opravdu šokující věc, britský juniorský fotbalový tým který vyhrával všechny ligy je teď úplně mrtvý.

A ptáte se, co se stalo? Na to vám odpovíme.

Tým odkoupil nového kapitána Richards, u kterého neti všichni velké očekávání, avšak on se rozhodl, že je naprosto dokonalý a proto se rozhodl, že všechny hráče vyhodí z týmu a každý týden bude hrát sám.

To je opravdu neuvěřitelné. Proto jsme se vydali na jeho trénink na domácí stadion, aby jsme se ho zeptali, proč takhle všechno udělal. Tak momentálně se hlásíme od domácího stadionu a pokusíme se ho odchytil.

Richarde, proč jste všechny vyhodil z týmu, ne jste nejlepší a tím brát všechny ligy, aschle.

To bylo bohužel všechno, co jsme zachytili, pak nás užel. Z našeho celého rozhovoru tedy vyplývá to, že bývalý špičkový tým bude nucen hrát pouze s jedním hráčem, který si o sobě myslí, že je nejlepší.

No a to je od nás vše, my se s vámi loučíme a ushledanou.

Daily news

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Seni Jošida Tokijský Ghul

Počet přečtených stran: 195 d

kazno Jošida (41 let) instruktor ve filmu zeměl. Ted' se zvekapitaljeme. 17. října v 16:05 cvičil aerobik se svou skupinou 18 října dostal volna a tak šel do Antait na kávu. Sakoto nověmální Ghul n kafe relaxoval. Dokud nepůšel pan Jošimura a nepůdělil mu Rajón ve 20. okrese který patřil ted už zeshalí Rize. 29. října si Jošida vybral oběd. Nakonec po dlouhém uvažování vybral pana Kawais. 31. října v 21:34 se oblékl a půpružil se na kumeh. 22:33 Vlakem Jošida zauvažil pana Kawais. 22:41 kumeh. Jošida jakožto Ghul. kōesthu se pomudil a chystal se na kumeh. 22:50:08 neznámý mladý Ghul jee. cituji: ná - ná - ná. 22:50:14 mladý Ghul bueji a pan Jošida vika cituji: Co to sakura je? ATed' vsprani lezōi mi na neuv. 22:50:39 Pan Nišiki mi ukapl hlavu. 23:14. Pan Jomo půšel po tělo pana Jošidy. Pan Jošida si vysl! cituji: Myslím

že tohle

Pan Jošimura

Daily news

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Temnoústí - Shane Hegarty

Počet přečtených stran: 23

Je chladné ráno 2. Října a náš vzácný novinář
 Yonich Adalbert Arim přichází na vzácný rozhovor
 s Finnem aka nejmladším lovcem Legendí. Je až k nevíře, jakou
 takto uvazl.
 V: Čau Ahoj, tak je to tedy jakže všichni usad se a
 půjdeme v věci. F: Ok. V: Tak Finne, co to vlastně
 legendi jsou? F: NO, loví příšery hroší, z různých
 vymyšlených příběhů mno. V: Ahaaha, takže lidi legendi
 jsou nej příšer, který ani neexistují. F: Cože
 je to šelk ty vole?! legendi jsou tak moc
 skuteční jako že máš teď vlnu před sebou.
 V: lidi, to je neuvěřitelné, právě jsem málem
 dostal přes hubu. F: ještě vlezte takomuhle
 uvolněn, a jedna ti přefet. V: dobře, dobře, a volí
 ti vlastně je, když jsi teď ten nejmladší
 lovec. F: Bude mi 13, to je první věk, kdy se
 může stát obráncem Temno ústí. V: Ptal jsem se
 kolik ti je, zbrček mě nezajímá. F: eegh, díky moc
 V: A Finne jaký máš názor na to že budeš v daily news,
 F: tak jakoby, žádnýj daily hnuš nečinám, ale když mi dáte těch
 30 litků, tak mám názor velmi pozitivní. V: NO, tak další otázka
 si dáme až po reklamě / jste sami? nemáte přátele? jistě jste o
 práci? kuptu si Shazam [šucejrn] hovorou sášku ve tvaru eifellov
 věže, která umí úplně nic, a pokud zavoláte do 3 vterin, vaše
 šáška bude za dvojitou cenu, a to se nevyplatí.

Daily news

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Knihka voda Spiderwick, haimen bi houlamiPočet přečtených stran: 47

Slučki v domě?!

Nejmenovanému kloubovi se stala kráča. Vnesli ji' slučki
a šaká'kli ji' do večer věka ö!!! Kluka šel sa svým domačím
slučkem, který mu ve výsledku řekl že musí najít haimen
dily haimen uvídní do jejího světa! OMG!!! Kluka haimen
našel v garáži ale nestihl jít pryč. Nečas a uviděl na
jejího salvadi slučky!!! Vyběhl ven ale nestihl
dostihnout domů a slučka ho začal drápat do nohou
a stáloval na sem ö také nevíme co bylo
ale po rozhovoru a nesmáhným klukem vaim
to dáme hned říct!!!!

Datum: 2.10.2020

Daily news

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Lassie se vrací Eric Knight

Počet přečtených stran: 10 stran

Útek Lassie z prince!!

Lassie stále utíká za Joeem ke škole. Jenže tentokrát Joe utíkl s Lassie do vřesoviště a schovali se tam.

Za Carradoughovými přišel Hynes správce prince a hledal Lassie. Joev otec šel hledat Lassie a Joe. Když hned věděl kde je hledat a tak šel hned do vřesoviště a tam je našel. A na konci se se vrátili domů.

Daily news

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Deník matčin povrchů Na spadnutíPočet přečtených stran: 42 str

Hláším se z Surrey Street 12 kde je velký hluk z důvodu nové přístavby rodiny Heffleyů. Je zde velký hluk z důvodu starém přístavby L domů ale vypadá to že ta přístavba je na špatném místě. Protože teď přísti změřit jestli je na správném místě. A jak můžete vidět tato přístavba není na správném místě. Takže pro zde dvě možnosti buď tu přístavbu zbořit nebo poprosit sousedku o podporu že to tam mohou stavět. Ale všechno se při debatě vyli čerstvý beton na zahradě. Takže to museli zbořit. Takže mají maximálně peníze na opravu dřív ve zdi.

Daily news

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Dobrodružství baj. kamarádů ^{zele} ~~Birney~~

Počet přečtených stran: 122

1. Začíná se sluk z jiným Rowley Ziberson
rozstoh, se bude psát svůj příběh
o dobrodružství jednoho náleto sluka Paraldo
a jeho kamarádů barga. Měří se rozstoh
jít do věze levného trátu, aby zachránily
Paraldovu mamku.

Rowley bude na svůj vzhov velmi
přesný, a tak se rozstoh nápsat příběh
rodinám, tím se příběh libilo, ale
je to kamarádovi Gregovy máme.
Greg řekl Rowleymu, co dělat špatně
a tak začali dělat příběh společně,
Greg přemýšlel nad sbíratelskými
příběhy, a opravoval Rowleyho příběhy.

A tak jezít příběh dopoda:

To si musíme ještě chvíli počkat!

Daily news

Moje kniha (autor/ka, název knihy): To, Stephen KingPočet přečtených stran: 278-288 str.

Hlásím si z řeky Kenduskeag kde můžeme vidět, jak Bill, Eddie a Ben začínají stavět přehradu. Řeka Kenduskeag není v této oblasti moc široká, ale proud zde je silný. Ben přinesl s sebou všechny materiály a nástroje / kováč na přehradu a bradou poručuje. "Dobry den Bene, proč jsi se rozhodl zde postavit přehradu?" "Dobry den, rozhodl jsem se tu postavit přehradu protože je to nutné." "A jaké materiály jsi s sebou vzal?" "Vzal jsem s sebou nějaké desky od McKibbana, který je někde ukradl. A ještě tu máme palici a lopatu." "A jak bude probíhat stavba přehrady?" "Naplaveme si sandáče bary a půjdeme do vody, pomocí palici zarážime desky do bahna, které tam nahrneme lopatou." Tak se přejeme ke stavbě přehrady hodně šťastně a těším se, až ji uvidím na vlastní oči.

Datum: 12/10

Daily news

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Stranger Things / Gwenda Bond

Počet přečtených stran: 9 stran

V 19. letech minulého století se prováděli pokusy na lidsch zjišťovalo se kam a jak daleko může dosáhnout lidská mysl. První pokusy se prováděli s velmi silnými drogami. A podle toho zjišťovali jak pracuje vesich mysl a snažili se jí ovládat. Byli to ale velmi jasné pokusy a prováděli se na studentech z vysokých škol později už i na malých dětech. Jedna studentka Theresa Hessová byla velmi zajímavý objekt dokázala ovládat to i své svou mysl i když na ni velmi silně působily drogy. Bohužel dopadla tak že vůbec nereagovala na okolní svět a jen koukala na televizi a říkala fur několik stesných slov za sebou. kdo ale za tím stál se bohužel neví nikdo ho nenašel nebo jen vláda o tom nechce mluvit.

Daily news

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Wolfgang Bittner / Černý Šejtan

Počet přečtených stran: 14 str.

O letních prázdninách se skupina teenagerů rozhodla stanovat v jablčném sadu. Byla to pohoda, než se rozhodli jít k jezeru. Na břehu jezera leželo oblečení. Mysleli si, že je to nějaká vražda nebo sebevražda, ale zablédli v línou horské kolo. Rozhlédli se po jezeře a uviděli Maria. Největký kluk si šel zaplavat. A my jsme se rozhodli zeptat se na pár otázek. První jsme se zeptali dívky Lilly. "Lilly jak moc velký to byl pro tebe šok?" Lilly se zamyslela a povídá: "Lebka jsem se hodně. Ale když jsem uviděla plavající osobu, dost se mi ulevilo." "Šli jste za Adamem a Dorou." "Co provádíš? Byl to hrozný zážitek?" "Ani ne, jen jsem neměl dobrý pocit. Při tom pomýšlení na to, že by jsme naši mrtvola mi nebylo úplně dobře." Řekl nám mladík Adam: "A myslíme si že má něco společného s drátenými pastmi." Dodala nám Dora: "Co se stalo s drátenými pastmi se dozvíte v příští reportáži."

Daily news

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Umění vítězit paměti zakladatele firmy Nike Phil Knight

Počet přečtených stran: 28-38

Dne 7. září 1962 jsem si domlouvala schůzku v japonské továrně Onitsuka. Když jsem přišla do firmy byly přivítány tam sampanem čtyři manažeré, kteří se na mě tvářili naprosto vyvedení z míry. Uklonili se, i já jsem se uklonila. Jeden z nich udělal svou dopředu a řekl, že se jmenuje Ken Miyazaki a že by mě tu rád provedl. Ještě nikdy jsem neviděla žádnou továrnu na výrobu bot. Všechno mi připadalo zvláštní. Celou dobu jsem se usmívala, i manažeré vypadali, že se jim to líbí, a také se na mě usmívali, i jede na druhého. Když jsem viděla jejich první výrobky, jak se usmívali těšou jsem si oddechla, protože jejich první výrobky když mě viděli byly dobré. Dál mě zavedli do křesla. Všichni v místnosti, muži i ženy, vyskočili ze svých židlí a uklonili se, nikdy jsem nevěděla jak mám na jejich uklonění reagovat, uklonit se, nebo se neuklonit. Nakonec jsem se pomyslela lekec jsem se uklonila a šla jsem dál. Ti manažeré mi řekli že každý měsíc vyrobí patnáct ~~st~~ tisíc párů bot. Řekla jsem jen "Pozorně!" Nevěděla jsem zda se to hodit nebo málo. Odvedli mě do zasedací místnosti a ukázali mi že se mám posadit na židli v čele dlouhého oválného stolu. Oni zaujali místa kolem stolu, nasoukli si ušatky a zahleděli se na mě. A v příští reportáži se dovíte jak náš rozhovor dopadl.

Daily news

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Aghata Christie čas přílivu tragédie o třech
jednáních
Počet přečtených stran: 20 - 25

Dobrý den vítám vás u zpráv Ty nejvíc divný

Zprávy světa hlásíme vám ze studia

Cloudů většinu poradů o finanční krizi kterou
teďko procházejí ke krizi se zatím vyjádřily.

A ještě tu je jedna novinka.

Lynn Cloudová se bude ženit.

S kým se ještě neví. Ale ví se že se bude
ženit v Červnu.

Rodina Cloudů mají velké finanční potřeby a

my jim chceme pomoci a proto na našich

stránkách www.nejvicdivny.cz comea

otevíráme transparentní účet.

to je vše z dnešních zpráv.

Datum: 2.10

Daily news

Moje kniha (autor/ka, název knihy): Exoti, Michael Buckley

Počet přečtených stran: 21

Dnešního dne ráno se ve škole stalo něco neuvěřitelného!

Student z třídy dnes objevil pod školou tajnou službu, která se skládá z 5ti exotů. Samotný Brad, který tuto službu objevil nám poskytl rozhovor:

Když jsem šel po chodbě, slyšel jsem něco ze skříněk, koukl jsem se do ní a spatžáci mě do ní zavřeli, byl to šok.

Najednou se podle mnou otevřela podlaha a objevil jsem se v centru vědecké. Ředitel té firmy byl náš školník! Byl jsem v šoku, nakonec jsem se dostal do místnosti,

kde se mi něco stalo, ale ještě nevíme, je to číselo! Další bližší informace se dozvíte hned, jakmile budete moct.

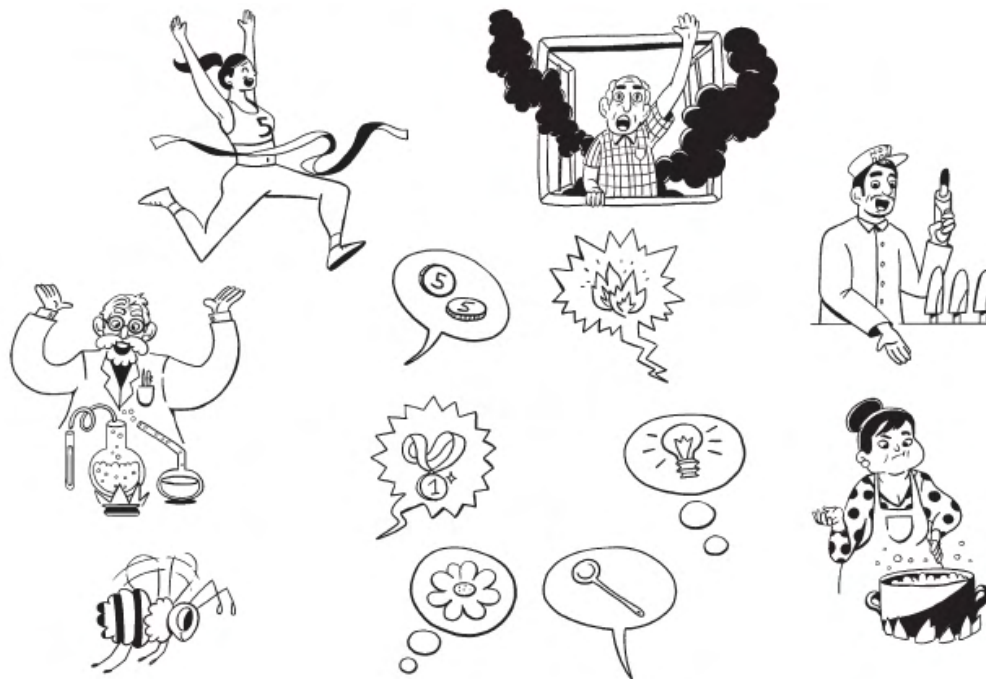
Všichni exoti byli mým zvláštním. ~~Jedním z~~ ~~reprezentačtí~~ Například jeden z nich jí lepil! Zatím se nám povedlo jednoho z exotů najít. Iměno ani věk zatím

nevíme. Nebojte se, vše se dozvíte, jakmile budem vědět bližší informace, váš BLESK.

Přílohy pro modelovou lekci č. 5

PŘÍLOHA 10

Pracovní list pro modelovou lekci č. 5

2. Dokresli obrázky do prázdných bublin.

KAPITÁN AMERIKA

ASTERIX

ČERVENÁČEK

PÉRÁK

THOR

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

Tvé jméno: _____

Název knihy, jméno autora: _____

Přečtené stránky: _____

Jméno hrdiny:

PŘEDMĚT:

Proč právě tento předmět?

PŘÍLOHA 12

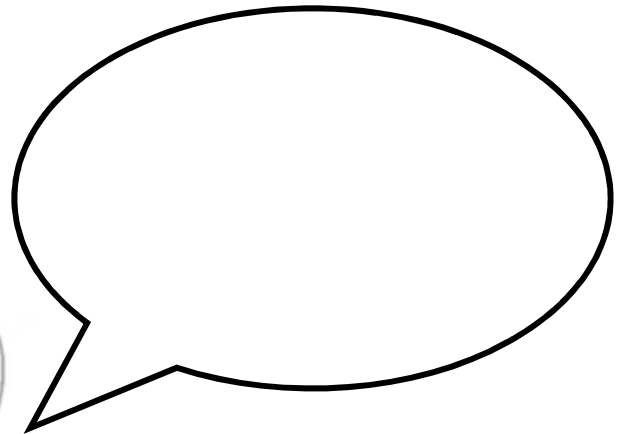
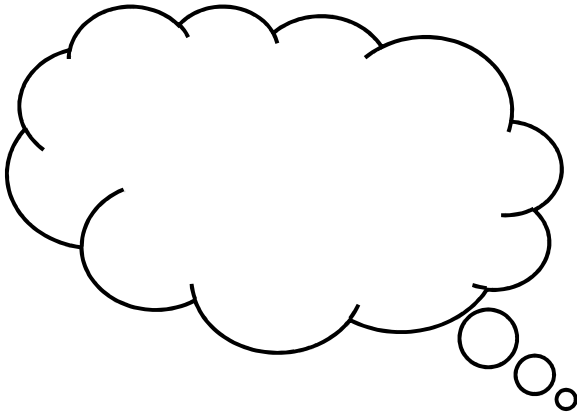
Výstupy lekce č. 5 začínají na další stránce

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

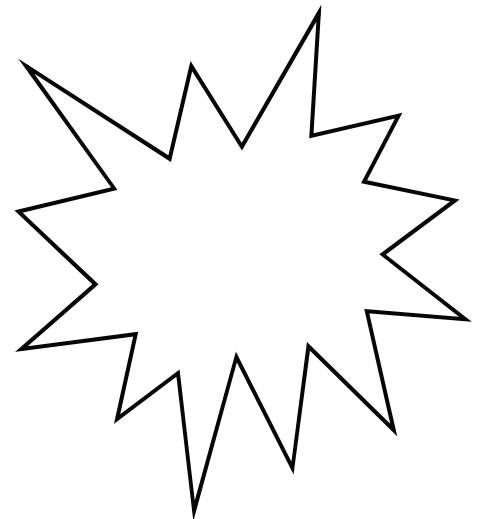
Tvé jméno: _____

Název knihy, jméno autora: _____

Přečtené stránky: _____

Jméno hrdiny:

PŘEDMĚT:

Proč právě tento předmět?

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

Tvé jméno: Lucas
Název knihy, jméno autora: MI PRAŠTENÍ RODICE PETE V OHNSON
Přečtené stránky: 9

CHCI
jít do TV

du moes
Janial

Jméno hrdiny:

HVSTÍ TATA

PŘEDMĚT:

hromada

muřina
do mla, lva sch
mnu

Proč právě tento předmět?

masaňvad hepe

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

Tvé jméno: _____

Název knihy, jméno autora: NEYMAR MŮJ TŘÍBĚH, AUTOR JG SÁM, NEYMAR JR

Přečtené stránky: 6. STRÁNEK

CHTĚL BYCH HRÁT
ZA FC BARCELONA.

JE DNO S G BUDEŠ
FOTBALEM ŽIVIT.

Jméno hrdiny:

OTEC-
NEYMAR JR, A JG HO

PŘEDMĚT:

MÁ U SEBE, MÍČ.

JAV DOPROČI
MOJE HLAVA.

Proč právě tento předmět?

JE TU FOTBALISTA, A KOPE JSI VŠUDE.

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

Tvé jméno: _____

Název knihy, jméno autora: ROALD DAHL

Přečtené stránky: ASI 300

Hmmmm
co bych tomu starýmu
Dědkovi mohla provést?
Už to mám dávat
mu do špaget
žížaly

Žady máš
by dobré špagety.
Kroučí se proto že se
to nový druh špaget
Jmenují se kroučivé.

Jméno hrdiny:

PANI PŘEVÍTOVA

AAAAAAA
žabaa
je slizká
a hušná
aa

PŘEDMĚT:
 hůl

Proč právě tento předmět?

Nosí si s sebou aby mohla p buchnat kočky ipsi a
malé děti.

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

Tvé jméno: _____

Název knihy, jméno autora: ERAGON CHRISTOPHER PAOLINI

Přečtené stránky: 9

Proč to chce vědět? Možná někdo viděl SAFIRU!

Pokud jde o zaplacení, masa nezapoměl jsem. MáM ale proč se ptáš.

Jméno hrdiny:

ERAGON

PÍSK
(Přivolání SAFIRU)

PŘEDMĚT:

Proč právě tento předmět?

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

Autor: CUBE KID

Název knihy, jméno autora: Knihka : Deník malého minecraťáka

Přečtené stránky: 12

Když půjdeme na
hradby tak jna ne
uvidíme a budeme
po nich střílet
lukem

Pojďte na
hradby honem!

Jméno hrdiny:

Minus

PŘEDMĚT: meč

BUM
creeper
odbouch!

Proč právě tento předmět?

Aby se mohl bránit před zombíkama

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

Název knihy, Jméno autora: Protivníci Marissa Meyerová

Přečtené stránky: 14

A teď mám přístup
k Acovi helmě.

"Moje... žádost?"
zeptala se

Jméno hrdiny:

Nova

PŘEDMĚT:

Oblečení s velkým R
speciální hodinky

"Lidi!" "Díky bohu"
vyhrkla bez
dechu

Proč právě tento předmět?

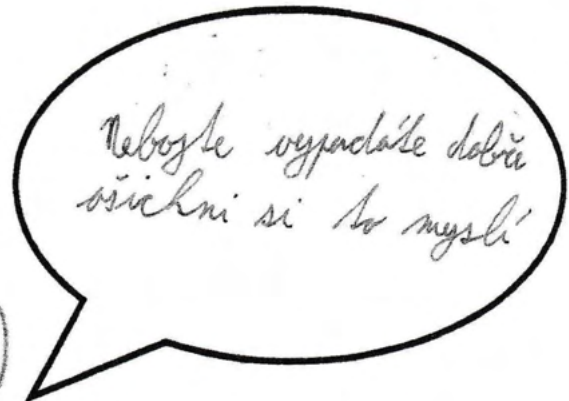
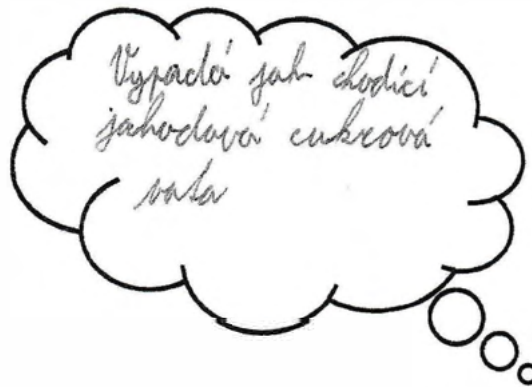
Oblečení z důvodu toho že pracuje u Renegátů.
Hodinky od Renegátů aby od svých kolegů dostávala
informace.

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

Tvé jméno: Magdalína

Název knihy, jméno autora: Magda Čmouchalová velký vlosový popravek Detka Paměťové

Přečtené stránky: 21-22

Jméno hrdiny:

Magda Čmouchalová

PŘEDMĚT:

detektivská čapka

Proč právě tento předmět?

protože se jí lépe přemýšlí a vypadá více jako malí detektiv

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

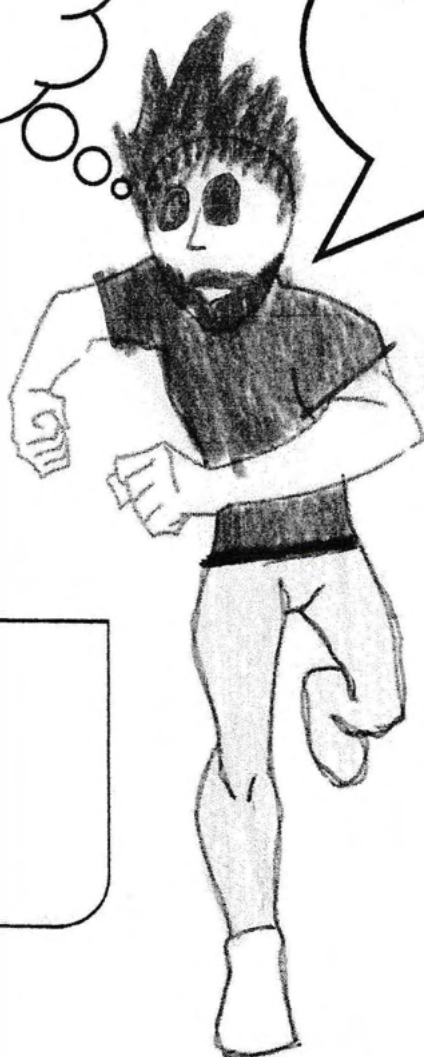
AVTOR: STEPHEN KING | NÁZEV KNIHY: PROKLETÍ SALEMU

TADY JE NAPSANÉ MŮ
PŘÍMĚNÍ, ZDE ASI BUDU JÍT.

TADY JE LÉKARNA.

Jméno hrdiny:

BEN MEAGS

KDE JE
LÉKARNA?

PŘEDMĚT:

Proč právě tento předmět?

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

Název knihy, jméno autora: Kočky válečníci, Nebezpečná stezka

Přečtené stránky: 16

Musím si znovu
popovídat s Bouřkou

„Musíte si pamatovat,
že klan je na vás pyšný.
Nikdo vám nic neudělá,
za ~~kvůli tomu~~ co udělá
váš otec.“

Jméno hrdiny:

Ohnivous

PŘEDMĚT: Jasně oranžová
ohnivá srst

„Zpátky!“
Zavrčel Ohnivous

Proč právě tento předmět?

Nevím, je toco divoký kocour, nic jiného mě
ne napadlo :D

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

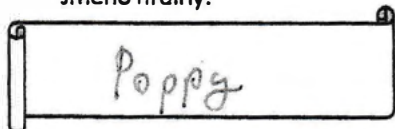
Tvé jméno: _____

Název knihy, jméno autora: _____

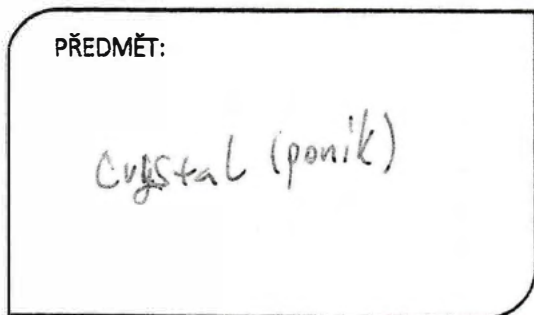
Přečtené stránky: _____

Jméno hrdiny: _____

PŘEDMĚT: _____

Proč právě tento předmět?

Prostě celá život si přála koně a nakonec se jí to splnilo.

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

Název knihy, jméno autora: Záhada hotelu Wienerhouse, Ben Gusterson

Přečtené stránky: 14

Jméno hrdiny:

Alžběta

PŘEDMĚT: Náhrdelník

Proč právě tento předmět?

Má ho po své mamince která zesnula když si byli 4 roky.
Náhrdelník má magickou moc.

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

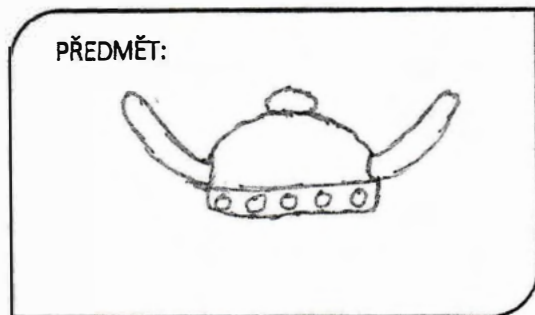
Název knihy, jméno autora: Dobrodružství báječných Jeff Kinney

Přečtené stránky: 33 stran

Jméno hrdiny:

Rowley

Proč právě tento předmět?

Protože tu čepici nosí furt na hlavě

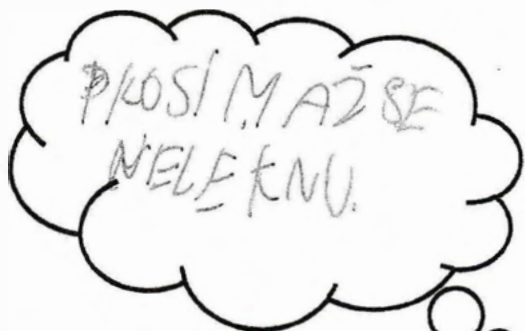
MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

Tvé jméno: MATE

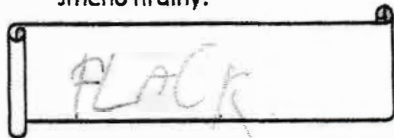
Název knihy, jméno autora: HRDINOVÉ Z DVAČÍ ULICE: TAJEMNÁ

Přečtené stránky: _____

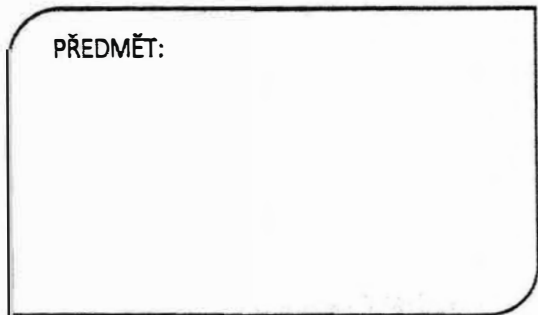
KOLUNOVAC
BERND
PERPIES
CHRISTIAN
UMBIER

Jméno hrdiny:

PŘEDMĚT:

Proč právě tento předmět?

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

Tvé jméno: voita Valenta

Jeff Kinne

Název knihy, jméno autora: Deník mého posevoutky psí život. ~~Jeff Kinne~~

Přečtené stránky: 28 strana a 103-131

byl bych těch komiksu
našel ~~ve~~ večer ještě
spousta chlap má
hráz mě čerba pozítka
a nemohli se mi
soustředít

Jméno hrdiny:

Greg Heffley

PŘEDMĚT:

Proč právě tento předmět?

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

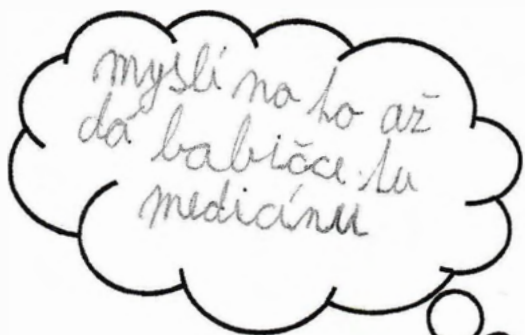
Tvé jméno: _____

Název knihy, jméno autora: _____

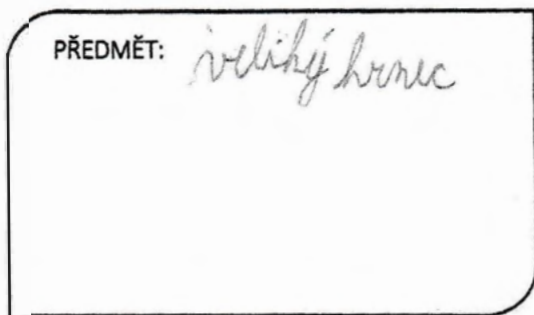
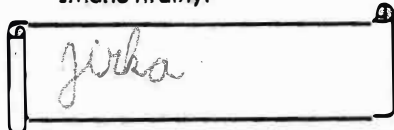
Přečtené stránky: _____

Jirkaova náhražná medicína (Roald Dahl)

14/27

Jméno hrdiny: _____

Proč právě tento předmět?

Proboře v tom dítě tu náhražnou medicínu.

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

Tvé jméno: F.Č.

Název knihy, jméno autora: HARRY POTTER A RELIKVIE SMRTI
Přečtené stránky: 22 STR. J.K. ROWLINGOVÁ

SMAO NAS
NECHTÍ

~~SMRŤ~~
~~SMRŤ~~
~~SMRŤ~~
PŠŠŠT

Jméno hrdiny:

HARRY POTTER

PŘEDMĚT: HŮLKA

VTÍKEJTE

Proč právě tento předmět?

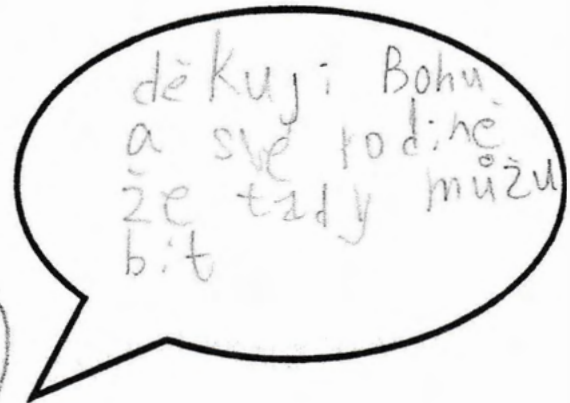
MÁ VÍ V SEBE 24/7

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

Tvé jméno: Robi

Název knihy, jméno autora: Nejmar, autor: Nejmar JK

Přečtené stránky: 21

Jméno hrdiny:

Nejmar

PŘEDMĚT: MÍČ

Proč právě tento předmět?

protože je to fotbalista

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

Název knihy, jméno autora: 4 F. SUTER LUCIFEROV UČEŇÍ

Název knihy, jméno autora: KENNETH BOGH ANDERSEN

Přečtené stránky: 10 STRAN

AT MĚ TEN DEMON
UŽ NE PRONÁSLEDUJE

MIKKELI POMOC

Jméno hrdiny:

FILIP

PŘEDMĚT: ŠKOLNÍ BATACH

TY DEMONE
JDI K ČERTU!

Proč právě tento předmět?

PROTOŽE CHODÍ DO ŠKOLY

MŮJ KOMIKSOVÝ HRDINA

Název knihy, jméno autora: Malá balba - Rosa a její přátelé. Darcy Russellová
Přečtené stránky: 60-85

Když jsem si na sloně
madam La-Zy. Bessy
přijde čas, kdy bys je měla
někomu předat, máme je
pouze vyprávět, Rosa
a malíma člověk, který jí pomáhá
pomáhat sloně
semí kousal, sešuk
kouzla rovněž pomáhá
jmu.

Musíš čas abych
je předala někomu jinému
Majoránko. Uhm to.

Jméno hrdiny:

Rosa

PŘEDMĚT: Baletní štirovíčky

Přijmu si,
abychom byli
já, Majoránko
a Coppélie sady
společky
v hráčkách
Hned teď?

Proč právě tento předmět?

Pročže Rosa má ráda a tančí balet. Takže
její předmět jsou baletní štirovíčky.